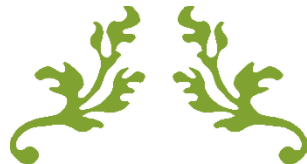

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

علوم سیاسی

POLITICAL SCIENCES

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

کرایش

مسائل ایران	Iran Issues
اندیشه سیاسی	Political Thought
جامعه‌شناسی سیاسی	Political Sociology
فلسفه سیاسی	Political Philosophy
فقه سیاسی	Political Jurisprudence (Fiqh)
سیاست‌گذاری عمومی	Public Policy- making
روانشناسی سیاسی	Political Psychology

برنامه درسی مرجع

گروه علوم اجتماعی

پیشهادی کارگروه تخصصی علوم سیاسی

نام رشته: علوم سیاسی

عنوان گرایش: ۱- مسائل ایران ۲- اندیشه سیاسی

۳- جامعه‌شناسی سیاسی ۴- فلسفه سیاسی ۵-

فقه سیاسی ۶- سیاست‌گذاری عمومی ۷-

روانشناسی سیاسی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه تحصیلی: علوم اجتماعی

زیرگروه تحصیلی: علوم سیاسی

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی: کارگروه تخصصی علوم سیاسی

تاریخ تصویب: ۱۴۰۴/۰۴/۲۲

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته علوم سیاسی با گرایش‌های ۱- مسائل ایران ۲- اندیشه سیاسی ۳- جامعه‌شناسی سیاسی ۴- فلسفه سیاسی ۵- فقه سیاسی ۶- سیاست‌گذاری عمومی ۷- روانشناسی سیاسی بر اساس تاییدیه شماره ۴۲۰۲۸/ق تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۲۲ شورای تحول و ارتقای علوم انسانی در جلسه شماره ۹۷۴ به تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۲ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پذیرفته می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی جایگزین برنامه درسی رشته‌های علوم سیاسی مصوب جلسه ۱۵۵ تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۴ کمیسیون برنامه‌ریزی آموزشی، سیاست‌گذاری عمومی مصوب جلسه ۸۸۴ تاریخ ۱۳۹۶/۰۳/۲۰ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی و مطالعات سیاسی جهان اسلام مصوب جلسه ۹۲۱ تاریخ ۱۳۹۸/۰۹/۰۳ شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی می‌شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۶ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر ابوالفضل واحدی

معاون آموزشی و رئیس کمیسیون

دکتر رضا نقی‌زاده

مدیر کل دفتر برنامه ریزی آموزشی عالی

و دبیر کمیسیون

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

کارشناسی ارشد علوم سیاسی

Political Science
(MA)

مقطع کارشناسی ارشد

گرایش

مسائل ایران	Iran Issues
اندیشه سیاسی	Political Thought
جامعه شناسی سیاسی	Political Sociology
فلسفه سیاسی	Political Philosophy
فقه سیاسی	Political Jurisprudence (Fiqh)
سیاستگذاری عمومی	Public Policy-making
روانشناسی سیاسی	Political Psychology

اعضای کمیته تدوین و بازنگری برنامه:

الف) کارگروه تخصصی علوم سیاسی شورای تحول و ارتقای علوم انسانی کشور	رضا عیسی نیا/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
نجف لک زایی/رئیس کارگروه/ دانشگاه باقرالعلوم(ع) قم	محمد علی رنجبر/ دانشگاه باقرالعلوم(ع)
رجبعلی اسفندیار/دبیر کارگروه/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلام	یحیی فوزی/ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
سید مجتبی عزیزی/دانشگاه امام صادق(ع)	محمد پزشکی/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
محمد جواد نوروزی/مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)	محسن رضوانی/ مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
مهدی سیاوشی/دانشگاه امام حسین (ع)	مجید مبلغی/پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
نجمه کیخا / دانشگاه شهید بهشتی	شریف لک زایی/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
عباس حیدری بهنویه/ دانشگاه شهید باهنر	احمد رضا یزدانی مقدم/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
مختار شیخ حسینی/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	مرتضی یوسفی راد/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
علی شیرخانی/ دانشگاه آزاد اسلامی	محسن مهاجرنیا/ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
محمد ستوده آرائی/دانشگاه باقرالعلوم(ع)	عباس عمادی/ دانشگاه تربیت مدرس
علی آدمی/دانشگاه علامه طباطبائی	محمود فلاح/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
ابراهیم برزگر/دانشگاه علامه طباطبائی	سید سجاد ایزدهی/ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
محمدرضا آرام/دانشگاه فردوسی	هادی جلالی اصل / دانشگاه شهید بهشتی
عباسعلی رهبر/ دانشگاه علامه طباطبائی	سید کاظم سید باقری/ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
ملک محمدی/ دانشگاه تهران	سید جواد حسینی خواه/ مرکز فقهی ائمه اطهار علیه السلام
مریم اسماعیلی فرد/ دانشگاه آزاد اسلامی	سعید عبدالملکی/دانشگاه پیام نور
مجید توسلی رکن آبادی/ دانشگاه آزاد اسلامی	علی اشرف نظری/ دانشگاه تهران
ب) اساتید همکار در کمیته های تخصصی کارگروه علوم سیاسی	سمیه حمیدی/ دانشگاه بیرجند
سید محمد علی تقوی /دانشگاه علامه طباطبائی	کیومرث اشتریان / دانشگاه تهران
علی عابدی زنانی/دانشگاه علامه طباطبائی	مجید وحید / دانشگاه تهران
محمد رحیم عیوضی /دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)	سعیده لطفیان / دانشگاه تهران
مصطفی غفاری ساروی /دانشگاه امام صادق ع	شهره پیرانی/ دانشگاه شاهد
محمد توحید فام /دانشگاه آزاد اسلامی	مهدی نجف زاده/دانشگاه فردوسی
سعیده امینی / دانشگاه علامه طباطبائی	محمد مهدی انصاری/پژوهشگاه مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت عتف
ابراهیم سرپرست سادات /دانشگاه علامه طباطبائی	محمد سلطان پور/دانشگاه شهید بهشتی
زاهد غفاری هشتجین /دانشگاه شاهد	ابوالفضل دلاوری/دانشگاه علامه طباطبائی
سید محمد تقی آل سیدغفور/دانشگاه باقرالعلوم(ع)	طیبه محمدی کیا/ عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
غلامرضا بهروزی لک/ دانشگاه باقرالعلوم (ع)	عباس مصلی نژاد / دانشگاه تهران

لطفاً صورتجلسه امضا شده توسط کمیته بازنگری را نیز اسکن نموده و در این صفحه قرار دهید.

مصوبه کارگروه تخصصی علوم سیاسی شورای تحول و ارتقای علوم انسانی در خصوص برنامه درسی رشته

علوم سیاسی با ۸ گرایش در مقطع کارشناسی ارشد

پیرو نامه شماره ۲۰۴۳۶۱/ق دبیر محترم شورای تحول و ارتقای علوم انسانی، برنامه درسی رشته علوم سیاسی در مقطع کارشناسی ارشد در جلسات کارگروه تخصصی علوم سیاسی و کمیته های کارشناسی آن بررسی و در ۷ گرایش تدوین گردید. این سرفصل در جلسه شماره ۱۷ کارگروه علوم سیاسی در تاریخ ۰۱/ اسفند/ ۱۴۰۳ به تصویب رسید.

دکتر نجف لک زایی
رئیس کارگروه علوم سیاسی

جدول تغییرات

ردیف	در برنامه قبلی	در برنامه بازنگری شده
۱	سرفصل ابلاغی رشته علوم سیاسی مقطع ارشد دارای دو گرایش مسائل ایران و اندیشه سیاسی بوده است. این در حالی است که سرفصل اسبق گرایش‌های بیشتری داشت.	سر فصل جدید برای رشته علوم سیاسی مقطع ارشد با نه گرایش تهیه شده است. این گرایش‌های عبارتند از: مسائل ایران، اندیشه سیاسی، جامعه‌شناسی سیاسی، روابط بین الملل، اندیشه سیاسی در اسلام، فلسفه سیاسی، فقه سیاسی، سیاستگذاری عمومی، روانشناسی سیاسی
۲	در سرفصل سال ۱۳۹۹ دروس پایه تعریف نشده بود.	دروس پایه الزامی رشته علوم سیاسی مقطع ارشد برای نه گرایش تعریف شده در این متن شامل پنج درس است که عبارتند از: نظریه‌های جدید سیاسی، نظریه‌های دولت و حکمرانی، مسائل توسعه و پیشرفت در ایران، اندیشه‌ها و مکاتب سیاسی اسلامی معاصر، اندیشه‌ها و مکاتب سیاسی غرب معاصر
۳	دروس الزامی دو گرایش مسائل ایران و اندیشه سیاسی، در سرفصل سال ۱۳۹۹ ده واحد درس مرتبط با دو گرایش تعریف شده بود. و دروس اختیاری این دو گرایش به صورت پشت‌سرهم در یک جدول ارایه شده بود.	دروس الزامی هر گرایش از گرایش‌های تخصصی شامل پنج درس مرتبط با آن گرایش تعریف شده است. در ادامه، جدول دروس اختیاری به همراه یک درس هدایت شده (درس مرتبط با پایان نامه یا موقعیت جغرافیایی و) برای انتخاب هشت واحد درس اختیاری در هر گرایش تعریف شده است.
۴	دروس الزامی گرایش مسائل ایران شامل دروس: فقه سیاسی: اصول، مبانی و تحولات تاریخی، الزامات نوین پژوهش در علم سیاست، گفتمان‌های فکری و نظری انقلاب اسلامی، اندیشه‌های سیاسی کلاسیک در غرب و نظریه‌های اقتصاد سیاسی توسعه بود که این عناوین با اندک تغییرات در دروس تخصصی و اختیاری تعریف شده بود.	دروس تخصصی گرایش مسائل ایران عبارتند از: روش تحقیق در مسایل سیاسی ایران، اندیشه سیاسی ایران معاصر، مسایل سیاست خارجی ایران معاصر، دولت و حکومت در ایران و متون سیاسی.
۵	دروس اختیاری گرایش مسائل ایران در سرفصل سال ۱۳۹۹ عبارتند از: روش‌شناسی در علوم سیاسی، اندیشه سیاسی ایران معاصر، ژئوپلیتیک و مسائل سیاست خارجی ایران، دولت و حکومت در ایران معاصر، متون سیاسی معاصر ایران، مبانی سیاست‌گذاری اجتماعی، اخلاق مدنی و شهروندی در ایران و غرب معاصر، سمینار مسائل اقتصاد سیاسی معاصر ایران، جامعه‌شناسی سیاسی معاصر ایران، جریان‌ها و سازمان‌های سیاسی معاصر ایران،	دروس اختیاری گرایش مسائل ایران در این سرفصل عبارتند از: سیاست‌گذاری عمومی در ایران معاصر، اخلاق مدنی و شهروندی در ایران و غرب معاصر، مسایل اقتصاد سیاسی ایران معاصر، جامعه‌شناسی سیاسی معاصر ایران، جریان‌ها و سازمان‌های سیاسی معاصر ایران، فلسفه سیاسی، فقه سیاسی، سیاستگذاری عمومی، روانشناسی سیاسی

	ادبیات سیاسی در ایران معاصر، آینده پژوهی انقلاب اسلامی ایران، کارورزی در علوم سیاسی	
۶	دروس الزامی گرایش اندیشه سیاسی شامل دروس: فقه سیاسی: اصول، مبانی و تحولات تاریخی، الزامات نوین پژوهش در علم سیاست، گفتمان‌های فکری و نظری انقلاب اسلامی، اندیشه‌های سیاسی کلاسیک در غرب و نظریه‌های اقتصاد سیاسی توسعه بود که این عناوین با اندک تغییرات در دروس تخصصی و اختیاری تعریف شده بود.	دروس تخصصی گرایش اندیشه سیاسی عبارتند از: روش پژوهش در اندیشه‌های سیاسی، مسائل اندیشه سیاسی غرب معاصر، فقه سیاسی: اصول، مبانی و تحولات تاریخی، اندیشه‌های سیاسی تطبیقی و متون تخصصی اندیشه سیاسی.
۷	دروس اختیاری گرایش اندیشه سیاسی در سرفصل سال ۱۳۹۹ عبارتند از: روش‌شناسی در علوم سیاسی، اندیشه سیاسی معاصر غرب، اندیشه‌های سیاسی تطبیقی، اندیشه‌های فلسفی-سیاسی معاصر اسلامی، نظریه‌ها و ایده‌های میان‌رشته‌ای در علم سیاست، مبانی سیاست‌گذاری اجتماعی، اخلاق مدنی و شهروندی در ایران و غرب معاصر.	دروس اختیاری گرایش اندیشه سیاسی در این سرفصل عبارتند از: بررسی تطبیقی حکمرانی در اندیشه سیاسی اسلامی و غرب، اخلاق و سیاست (غرب، اسلام و ایران)، مکاتب و اندیشه‌های سیاسی شرق معاصر، اندیشه‌های فلسفی-سیاسی معاصر اسلامی، نظریه‌ها و ایده‌های میان رشته‌ای در علم سیاست، مبانی سیاست‌گذاری اجتماعی، اخلاق مدنی و شهروندی در ایران و غرب معاصر.
۸	گرایش جامعه‌شناسی سیاسی در مقطع ارشد دارای سرفصل نبوده است.	دروس تخصصی گرایش جامعه‌شناسی سیاسی عبارتند از: روش پژوهش در جامعه‌شناسی سیاسی، نظریه‌های جامعه‌شناسی سیاسی، جامعه‌شناسی سیاسی معاصر ایران، آینده پژوهی انقلاب اسلامی ایران و متون تخصصی جامعه‌شناسی سیاسی به زبان انگلیسی.
۹	گرایش فلسفه سیاسی در مقطع ارشد علوم سیاسی سابقه ای ندارد.	دروس تخصصی گرایش فلسفه سیاسی عبارتند از: روش‌شناسی فلسفه سیاسی، دولت در فلسفه سیاسی، فلسفه سیاسی اسلامی معاصر، مسایل بنیادین فلسفه سیاسی و متون تخصصی فلسفه سیاسی

		دروس اختیاری گرایش فلسفه سیاسی در این سرفصل عبارتند از: فلسفه سیاسی در قرآن و روایات، مبانی نظری فلسفه سیاسی، مسائل فلسفه سیاسی معاصر، فلسفه سیاسی فارابی، فلسفه سیاسی ابن سینا، فلسفه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی، فلسفه سیاسی شیخ اشراق، فلسفه سیاسی صدر المتالهین، فلسفه سیاسی امام خمینی، فلسفه سیاسی امام خامنه ای، فلسفه سیاسی علامه طباطبایی و درس هدایت شده.
۱۰	گرایش فقه سیاسی در مقطع ارشد علوم سیاسی سابقه ای ندارد. اما در بعضی از دانشگاه‌ها رشته فقه سیاسی در مقطع ارشد دایر می‌باشد. در این گرایش از آن تجربه استفاده شده است.	دروس تخصصی گرایش فقه سیاسی عبارتند از: روش شناسی فقه سیاسی، قواعد فقه سیاسی، فقه دولت، فقه سیاست خارجی و روابط بین‌الملل، متون تخصصی فقه سیاسی به زبان عربی. دروس اختیاری گرایش فقه سیاسی در این سرفصل عبارتند از: فقه سیاسی و نظام سیاسی معاصر، فقه سیاسی تطبیقی، آیات سیاسی، مبانی کلامی فقه سیاسی، متون فقه سیاسی، تاریخ تحول فقه سیاسی، فقه امنیت، مبانی فقهی قانون اساسی و حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، فقه سیاسی امامین انقلاب، فقه سیاسی و مسائل نوپدید سیاسی و درس هدایت شده.
۱۱	گرایش سیاستگذاری عمومی در مقطع ارشد علوم سیاسی سابقه ای ندارد. اما در بعضی از دانشگاه‌ها رشته سیاستگذاری در مقطع ارشد دایر می‌باشد. در این گرایش از آن تجربه استفاده شده است.	دروس تخصصی گرایش سیاستگذاری عمومی عبارتند از: روش‌های پژوهش در سیاست گذاری، نظریه های سیاست گذاری، مسائل جدید در سیاست گذاری، مبانی و اصول و الگوهای سیاست گذاری و مدیریت اسلامی، متون تخصصی دروس اختیاری گرایش سیاستگذاری عمومی در این سرفصل عبارتند از: سیاستگذاری شهری، سیاستگذاری آموزشی، سیاستگذاری محیط زیست، سیاستگذاری مقابله با جرم و فساد، سیاستگذاری سلامت، سیاستگذاری نوآوری در عصر دیجیتال، سیاستگذاری صنعتی، سیاستگذاری فرهنگی، سیاستگذاری اجتماعی، اقتصاد در ایران معاصر و درس هدایت شده.
۱۲	گرایش روانشناسی سیاسی در مقطع ارشد علوم سیاسی سابقه ای ندارد و برای اولین بار است که تأسیس می‌شود. دکتر ابراهیم برزگر، استاد تمام دانشگاه علامه طباطبایی، با همکاری چند تن از استادان دیگر، عهده‌دار تأسیس این گرایش بوده‌اند.	دروس تخصصی گرایش روانشناسی سیاسی عبارتند از: روش‌های پژوهش در روانشناسی سیاسی، مبانی و مفاهیم و نظریه های روانشناسی سیاسی، مسائل روان شناسی سیاسی در سیاست داخلی و خارجی، دانش روان شناسی سیاسی در آرای متفکران ایرانی و اسلامی، متون تخصصی روانشناسی سیاسی به زبان انگلیسی دروس اختیاری گرایش روانشناسی سیاسی در این سرفصل عبارتند از: روانشناسی سیاسی شخصیت سیاست مداران،

روانشناسی سیاسی توده ها و رفتار های جمعی، روانشناسی سیاسی رفتار انتخاباتی، روانشناسی سیاسی خشونت، گروه های تروریستی و تکفیری، روانشناسی سیاسی انقلاب ها، جنبش ها و اعتراضات اجتماعی، روانشناسی سیاسی افکار عمومی و رسانه ها، روانشناسی سیاسی احزاب سیاسی، گروه ها، روانشناسی سیاسی حل منازعه، مذاکره و میانجی گری، روانشناسی سیاسی نسل ها و هویت ملی، روانشناسی سیاسی تحریم و مقاومت فعال و درس هدایت شده.	
--	--

فصل اول:
مشخصات کلی برنامه درسی

بسم الله الرحمن الرحيم

الف) مقدمه: معرفی کلی و تبیین برنامه درسی

(مشمتمل بر عنوان رشته، عنوان دوره تحصیلی، معرفی کلی و تبیین برنامه درسی)

ایران عزیز ما از پیشگامان جامعه‌سازی، دولت‌سازی و تمدن‌سازی در مقیاس جهانی است. زندگی سیاسی، ایجاد دولت و تمدن، بدون دانش و معرفت سیاسی ممکن نیست. از این رو می‌توان گفت ایران دارای پیشینه غنی و ارزش‌مندی از ادبیات سیاسی است. مهم‌ترین مقاطع رونق مطالعات سیاسی در ایران قابل تقسیم به قبل از ورود اسلام به ایران و پس از ورود اسلام به ایران است. به عنوان مثال شاهنامه حکیم طوس، ابوالقاسم فردوسی گنجینه‌ای مهم از معارف و تجارب سیاسی را در اختیار ما قرار داده است.

با تأسیس سلسله صفویه در سال ۹۰۷ قمری دور تازه‌ای از حیات سیاسی در ایران آغاز شد. در عصر صفویه شاهد رونق تمدن ایرانی - اسلامی با تکیه بر تولید و رونق دانش‌های مختلف از جمله مطالعات سیاسی هستیم. *روضه‌الانوار* عباسی نمونه‌ای گرانسنگ از متون سیاسی تولید شده در این دوره است.

با آشنایی ایرانیان با غرب جدید و ورود افکار و اندیشه‌های جدید، از جمله در عرصه سیاسی، شاهد دوره‌ای جدید از توجه به مطالعات سیاسی هستیم. جنبش‌ها و نهضت‌های ضد استعماری و ضد استبدادی و به‌ویژه نهضت مشروطه آمیزه‌ای از اندیشه‌ها و معارف سیاسی اسلامی، ایرانی، غربی و شرقی را در سرزمین ما مطرح کرد.

تأسیس مدرسه علوم سیاسی در سال ۱۲۷۸ هجری شمسی ذیل وزارت خارجه با هدف آموزش به دیپلمات‌های ایرانی مقدمه ورود علوم سیاسی به ایران بود که به تدریج از وزارت خارجه جدا و فرایند تکامل به عنوان یک رشته دانشگاهی را طی کرد. هر چند مفهوم سیاست در لغت اشاره به تدبیر، مهارت اداره و... دارد اما به لحاظ اصطلاحی نیز قدرت، دولت و حکمرانی در کانون تامل سیاست به مثابه یک علم بوده است. از این رو انتظار از علوم سیاسی ناظر به تحول مفاهیمی چون قدرت، دولت و حکمرانی، بازنگری در ابعاد چندگانه است. در این بازنگری، یکی از نیازهای علوم سیاسی داشتن تصویری روشن از سرفصل‌ها، نظام موضوعات و رسالت‌های این رشته در کشورهای مختلف می‌باشد تا این رشته بتواند در مرزهای این دانش در جهان معاصر حرکت نماید و نسبت به بهره‌مندی از این انباشت دانشی و نسبت سنجی آن با وضعیت بومی آگاهانه اتخاذ مسیر نماید. از سویی در یک بررسی تاریخی و تطبیقی می‌توان نقاط مشترک زیادی برای علوم سیاسی به عنوان یک رشته دانشگاهی مرسوم در کشورها و دوره‌های تاریخی مختلف یافت که در این بازنگری نیز سعی بر حفظ این مدار و هویت بوده است. اما همزمان توجه به الزامات هر نظام سیاسی نیز نشان دهنده وجوه تمایز بخش علوم سیاسی در کشورهای مختلف از یکدیگر است. بررسی تاریخی ورود علوم سیاسی به ایران و بازنگری‌ها در این رشته در مقاطع مختلف نیز نشان دهنده ایجاد برخی تغییرات ناظر به تحولات سیاسی اجتماعی هر دوره بوده است.

یکی دیگر از زمینه‌های بازنگری این رشته و توسعه برخی گرایش‌ها، پیروزی انقلاب اسلامی و تأسیس نظام جمهوری اسلامی بوده است. از این منظر نیز انتظار از علوم سیاسی به عنوان یکی از رشته‌های اصلی علوم انسانی، علاوه بر حرکت در مرزهای این دانش در دنیا، بهره‌مندی از مبانی و بنیان‌های اسلامی و تلاش برای حل مسئله‌های انضمامی فراروی نظام جمهوری اسلامی بوده است تا در پرتو این بازنگری علوم سیاسی در کانون جهت‌دهی پیشرفت سیاسی کشور قرار گیرد. امروزه نیز تحول مفاهیم بنیادین علم سیاست مانند قدرت و دولت از سویی و پیچیدگی مسئله‌های فراروی نظام‌های سیاسی در سطح ملی و بین‌المللی، پرسش‌های مهمی فراروی حکمرانی در کشورهای مختلف قرار داده است که علوم سیاسی باید ناظر به این تحولات بتواند در حل مسئله‌های فکری و انضمامی سهم داشته باشد.

مطلب دیگر اینکه هرچند حرکت بر مدار مرزهای این دانش در جهان معاصر، ضرورتی غیرقابل اجتناب است اما توجه به این نکته نیز مهم است که دانش‌های مختلف با توجه به زمینه‌های فکری و اجتماعی هر جامعه، مشروط می‌شوند. لذا طبیعی است با توجه به بنیان‌های فکری نظام سیاسی جمهوری اسلامی و مسائل سیاسی خاص جامعه ما، ضرورت رویکرد انتقادی نسبت به پارادایم‌های رایج در علوم سیاسی

اهمیت زیادی می‌یابد تا با این رویکرد انتقادی بتوان علاوه بر بهره‌مندی از یافته‌های این دانش مبتنی بر مبانی اسلامی و ناظر به مسائل بومی مسیر بهتری فراروی این دانش در کشور ما قرار گیرد.

در هر دوره بازنگری، به اقتضاء تخصصی شدن، یا ظرفیت‌های دانشگاه‌های پیشنهاد دهنده، گرایش‌های متعددی ذیل علوم سیاسی شکل گرفته اما این تعدد، به تدریج زمینه تضعیف هویت رشته علوم سیاسی به عنوان مادر گرایش‌های تخصصی را فراهم آورده است. بازآفرینی این رشته به نحوی که هویت اصلی علوم سیاسی به عنوان یک رشته را در همه مراکز علمی کشور نمایندگی و در جهت پیشرفت نظام جمهوری اسلامی نقش آفرین باشد؛ رسالت اصلی این بازنگری است تا در پرتو این هویت بخشی به علوم سیاسی، توجه ویژه‌ای نیز بر اساس حوزه‌های تخصصی به گرایش‌ها شود تا هر گرایش همگام با مرزهای دانش در جهان معاصر و تکیه بر تراث اسلامی-ایرانی، بتواند به حل مسئله‌های انضمامی آن حوزه پرداخته و در راستای پیشرفت کشور نقش آفرینی سازنده‌ای داشته باشد.

ب) اهداف

(مشمول بر حوزه مطالعاتی و مرزهای رشته، چستی رشته، گرایش‌های آن و اهداف تدوین/بازنگری برنامه)

با توجه به معیارهایی چون، روزآمدی، بومی‌گرایی، کارآمدی و توجه به مبانی اسلامی که در بازنگری مورد توجه دست‌اندرکاران بوده است، می‌توان برخی اهداف کلان را به شرح ذیل ارائه نمود:

- هویت‌بخشی به رشته علوم سیاسی به عنوان رشته مادر
- ایجاد زمینه آشنایی و بهره‌مندی از جدیدترین یافته‌های علوم سیاسی در جهان معاصر
- افزایش تخصص و کارایی از طریق توسعه گرایش‌های تخصصی
- فراهم‌سازی روحیه نقادی نسبت به مبانی و نظریه‌های غیر اسلامی
- زمینه‌سازی بهره‌مندی از میراث اسلامی ایرانی در ارائه دانش سیاسی ایرانی
- زمینه‌سازی نقش آفرینی علوم سیاسی در راستای پیشرفت جمهوری اسلامی ایران
- افزایش مهارت و توانمندی دانشجویان در حل مسائل فکری و انضمامی سیاسی کشور
- تربیت پژوهشگران و مدیران اجرایی توانمند
- کمک به بهبود جامعه‌پذیری سیاسی، بهینه‌سازی دولت و حکمرانی، ارتقای امنیت عمومی و ملی و ارتقای مشارکت سیاسی مردم در اداره امور کشور

پ) اهمیت و ضرورت

(مشمول بر چرایی وجود رشته، چرایی تدوین یا بازنگری برنامه درسی موجود و ضرورت و اهمیت آن با بررسی مختصری از تاریخچه تغییرات برنامه درسی در ایران و جهان و مرزهای پیش روی رشته)

علوم سیاسی یکی از مهم‌ترین رشته‌های علوم انسانی است که نظام موضوعات آن دامنه زیادی از مسائل را دربر می‌گیرد. تمرکز این رشته در موضوعاتی چون: دولت، امنیت، قدرت، مناسبات نهادهای اجتماعی و مدنی، سیاستگذاری داخلی و خارجی و... نشان از چندوجهی بودن قلمروهای این دانش پر اهمیت دارد. تحول سریع فناوری‌های نوپدید مانند هوش مصنوعی و توسعه رسانه‌های جدید نیز ضرورت بازنگری این رشته را یادآور می‌شود. بازتاب این پیشرفت‌های فناورانه بر علوم سیاسی زمینه‌گذار از سبک‌های اداره سنتی به حکمرانی جدید را فراهم آورده که در آن توجه به شبکه‌ای از ذینفان و ذینقشان در حل مسائل پیچیده برجسته شده است. از سویی با توجه به اینکه رسالت علوم سیاسی نقش آفرینی در پیشرفت کشور است؛ سرفصل‌های این رشته باید به نحوی سامان یابد که پاسخگوی نیازهای نظام سیاسی در سطح ملی و فراملی در پرتو تحولات روز باشد. لذا این الزام، نیازمند تعریف برخی دروس جدید، بازنگری اساسی در سرفصل دروس پیشین و توجه به منابع جدید در گرایش‌های تخصصی می‌باشد.

ضرورت حفظ هویت علوم سیاسی به عنوان یک رشته مهم و شناخته شده جهانی باعث این شد که در این بازنگری، ابتدا ۱۰ واحد درسی پایه برای همه دانشجویان در نظر گرفته شود تا به نوعی نمایانگر هویت اصلی این رشته باشد و سپس روزآمدسازی گرایش‌های مدنظر قرار گرفته است. هرچند بر اساس الزامات و نیازمندی‌های کشور برخی گرایش‌های جدید نیز مانند: روانشناسی سیاسی، فقه سیاسی، فلسفه سیاسی و اندیشه سیاسی در اسلام نیز ذیل رشته علوم سیاسی تعریف شده است تا بتواند به نیازمندی‌های تئوریک و انضمامی

حکمرانی در جمهوری اسلامی کمک نماید و هر گروه بر اساس ظرفیت و تخصص موجود اجرای یک یا چند گرایش را عهده دار شود. اهمیت مهارت‌ورزی نیز در این بازنگری به صورت ویژه مدنظر بوده است به طوری که در هر گرایش یک درس هدایت شده به ارزش ۲ واحد در نظر گرفته شده تا به تشخیص گروه و بر اساس نیازها و اولویت‌ها ارایه شود.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی (بر اساس جدول شماره ۱ تا ۳ آیین‌نامه تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی)

طول دوره کارشناسی ارشد علوم سیاسی ۲ ساله بوده و به مدت دو نیم‌سال قابل تمدید است. و نظام آموزشی آن شامل ۲۸ واحد درسی و ۴ واحد پایان‌نامه می‌باشد. تمامی واحدهای درسی طی دو یا سه نیم سال به دانشجویان ارائه شده و هر نیم سال شامل ۱۶ هفته می‌باشد. مرحله آموزشی پس از پذیرفته شدن داوطلب شروع شده و دانشجو در طول این مرحله توانایی‌های لازم را برای شروع مرحله پژوهشی کسب می‌نماید. این مرحله با اتمام دروس دوره آموزشی به پایان می‌رسد. مرحله پژوهشی پس از اتمام مرحله آموزشی آغاز شده و دانشجو در این مرحله با سرپرستی حداقل یکی از استادان گروه مجری به پژوهش می‌پردازد. این مرحله با تدوین پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم سیاسی پایان می‌یابد.

جدول (۱) - توزیع واحدها

نوع دروس	تعداد واحد
دروس جبرانی *	۱۲
دروس پایه	-
دروس تخصصی الزامی	۱۲
دروس تخصصی اختیاری و درس هدایت شده **	۱۶
دروس مهارتی-اشتغال پذیری	-
پروژه/رساله/ پایان‌نامه	۴
جمع	۳۲

* ۱۲ واحد دروس جبرانی برای کلیه پذیرفته شدگانی که رشته کارشناسی آنها علوم سیاسی نمی‌باشد، الزامی است.
 ** گروه علمی می‌تواند ۲ واحد از دروس تخصصی اختیاری دانشجو را متناسب با پایان‌نامه او تحت عنوان درس هدایت‌شده از رشته‌ها و گرایش‌های دیگر انتخاب و یا درس جدید ارائه نماید. همچنین این درس می‌تواند مهارتی باشد.

ث) نقش، توانایی و شایستگی مورد انتظار از دانش‌آموختگان

(مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌هایی که دانشجو پس از اتمام دوره تحصیل خود، به دست خواهد آورد را در جدول زیر بنویسید و دروس مرتبط با هر مهارت، شایستگی یا توانمندی را در مقابل آن درج نمایید. در برشمردن شایستگی‌های مورد انتظار برنامه به حیطه‌های مختلف دانش، توانش و نگرش توجه شود)

دانشجوی علوم سیاسی در واقع سیاست‌شناس، پژوهشگر و تدبیرکننده‌ای است که در حیطه گرایش تخصصی خود، موثر و نقش‌آفرین در امور سیاسی است و برخوردار از بینش تبیینی و تجویزی در رویدادهای داخلی و خارجی می‌باشد. دانشجوی علوم سیاسی با توانمندی علمی و برخورداری از اخلاق حرفه‌ای، نسبت به مسئله‌های فراوری نظام جمهوری اسلامی ایران دغدغه‌مند و دارای مسئولیت‌پذیری است. فارغ‌التحصیلان این رشته با توانایی و تخصصی که در علوم سیاسی به دست می‌آورند؛ توانایی پژوهش، آموزش و مدیریت در دستگاه‌ها و مؤسسات ذیربط را دارند و به تدریج با کسب آمادگی حضور در مراکز مختلف آموزشی و پژوهشی داخل و خارج کشور در راستای تبیین گفتمان انقلاب اسلامی در جهان معاصر و حل مسئله‌های سیاسی فراوری حکمرانی کشور انجام وظیفه خواهند نمود.

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
۱. آشنایی با وضعیت موجود ایران بلحاظ اندیشه و عمل سیاسی ۲. آشنایی با وضعیت مطلوب مقدور ایران بلحاظ اندیشه و عمل سیاسی ۳. آشنایی با روشها و شیوه های انتقال از وضع موجود به وضع مطلوب ۴. کسب مهارت شناخت مساله، ریشه یابی مساله ها، صورت بندی وضع موجود، ارایه تصویری از وضع مطلوب ۵. کسب شایستگی راهبری حل مساله از سوی فارغ التحصیلان در پست ها و مناصب موجود در وزارت كشو، وزارت امور خارجه، وزارت دفاع، وزارت اطلاعات و دیگر نهادهای مرتبط	گرایش مسائل ایران
فراگرفتن مهارت های پژوهشی، انتقادی و تحلیلی بگونه ای که بتوانند: ۱. با یادگیری روشهای تحقیق قادر به نوشتن متن های علمی و تحلیلی در حوزه اندیشه سیاسی شوند و توان پژوهش و تدریس در این حوزه را داشته باشند. ۲. توان نقد و ارزیابی ایده های جریانات سیاسی و استدلال منطقی در باب مواضع جریانات فکری را داشته و بتوانند با پژوهشگران داخلی و خارجی تعامل علمی برقرار نمایند. ۳. ضمن یادگیری روش تحلیل داده های سیاسی، توان تحلیل متون سیاسی را داشته و بتوانند به عنوان مشاور سیاسی، به سازمانها و نهادها کمک فکری - سیاسی ارائه دهند.	گرایش اندیشه سیاسی
الف) کسب شایستگی نظری - آشنایی با نظریات و روش های مختلف جامعه شناسی سیاسی - فهم مدل های نظری در نسبت جامعه و سیاست در ایران معاصر ب) کسب توانمندی عملی - توانمندی در مساله شناسی و راه حل شناسی جامعه شناسی سیاسی ایران - صلاحیت کار کارشناسی در نهادها و سازمان های اجتماعی و سیاسی	گرایش جامعه شناسی سیاسی
۱. آشنایی دانشجویان با انواع نظام های سیاسی از منظر فلسفه سیاسی اسلامی ۲. آشنایی دانشجویان با انواع روش شناسی های فلسفه سیاسی اسلامی ۳. آشنایی با مفاهیم، مسائل، مکاتب، متفکران و منابع اصلی فلسفه سیاسی اسلامی ۴. توانمند سازی دانشجویان برای فلسفیدن در قلمروی سیاست ۵. بهره گیری از آموزه های فلسفه سیاسی اسلامی در درک مسائل معاصر سیاسی و ارائه کمک های فکری در حوزه نظریه دولت مطلوب و به ویژه شاخص های حکمرانی مطلوب	گرایش فلسفه سیاسی
۱. آشنایی با نظریه های فقهی-سیاسی، به ویژه در حوزه های مربوط به نظریه دولت، حکومت، قدرت، و سیاست گذاری ۲. آشنایی با متون و منابع اصلی فقه سیاسی ۳. شناخت نظام مند از مبانی فقهی حکومت، سیاست خارجی و داخلی، حقوق شهروندی ۴. توانایی انجام پژوهش های تخصصی سیاسی در حوزه فقه سیاسی ۵. توانایی تحلیل، توسعه و کاربرد دانش فقه سیاسی در حل مسائل اجتماعی و سیاسی	گرایش فقه سیاسی
۱. بهره مندی از دانشی میان رشته ای و چند رشته ای حل مسائل سیاسی کشور ۲. توانایی شناخت مسئله و یافتن راه حل آن	گرایش سیاستگذاری عمومی

	۳. آشنایی با نظام مسائل کشور ۴. آشنایی اجمالی با مسائل مشابه در کشورهای دیگر و توانایی ارائه راه حل آنها ۵. شایستگی حضور در بخش های مختلف کشور به فراخور حوزه مطالعاتی ۶. توانمندی بکارگیری یافته های نظری علوم سیاسی در میدان عمل به تناسب حوزه مطالعاتی
گرایش روانشناسی سیاسی	۱. روانشناسی سیاسی حوزه ای کاربردی و میان رشته ای است . یافته ها از حوزه مبدا روانشناسی، اما کاربرد آنها در حوزه مقصد، یعنی سیاست است. به این ترتیب بخشی از پیچیدگی های سیاست با متغیر شخصیت سیاست مداران و رگه های روانی رفتارهای جمعی و فرایندهای سیاسی رمزگشایی می شود. ۲. توانایی ادراک تصمیم گیری سیاستمداران و رفتارهای جمعی و توده ای و نیز فرایند های سیاسی با روانشناسی سیاسی امکان پذیر می شود. ۳. مهارت کاربرد مفاهیم و نظریه های روانشناسی سیاسی در توصیف، تحلیل، پیش بینی، تجویز و توصیه های سیاستی در سیاست داخلی و خارجی

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

(اطلاعات این بند به صورت پیشنهادی می باشد و شرایط و ضوابط ورود به دوره های تحصیلی، تابع سیاست های بالادستی می باشد).
(مشخص نمایید که دانش آموختگان چه رشته هایی در مقطع قبلی و با چه شرایطی می توانند وارد این رشته تحصیلی شوند).
پذیرش دانشجویان مطابق با ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صورت می گیرد.

چ) شرایط، ضوابط و الزامات اجرا و گسترش رشته

(مشخص نمایید که برای اجرای این رشته چه امکاناتی مورد نیاز است و باید چه الزامات و ضوابطی مدنظر قرار گیرد. همچنین اگر گسترش رشته با توجه به شرایطی باید محدود باشد در این بخش قید شود).
دانشگاه های مادر و هر دانشگاهی که امکانات آموزشی و اساتید متخصص این رشته را داشته باشد، می تواند با مجوز وزارت عتف اقدام به برگزاری رشته نماید.

هـ) زمینه های شغلی حال و آینده

(مشخص نمایید که زمینه های شغلی این رشته در شرایط کنونی و آینده چگونه است و همچنین در این بخش وضعیت رشته در دفترچه اشتغال مربوط به سازمان اداری و استخدامی نیز مشخص شود. در مورد رشته هایی که به هر علتی هدف رشته در آن ارتباطی با شغل آینده دانش آموختگان ندارد، موضوع در این بخش ذکر شود و دلیل آن بیان شود).
فارغ التحصیلان این رشته، حسب گرایش تحصیلی، می توانند در سازمان ها و وزارتخانه های مرتبط از جمله وزارت امور خارجه، وزارت کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)، مجمع تقریب مذاهب اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، حوزه های علمیه، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت آموزش و پرورش و دیگر سازمان های مرتبط به کارگیری شوند.
همچنین زمینه حضور فارغ التحصیلان در بخش های غیردولتی از جمله احزاب و تشکلات مدنی امکان پذیر است.

ی) جایگاه تمدنی، فرهنگی و اجتماعی (جایگاه رشته تحصیلی در حوزه تمدنی گذشته، حال و آینده و بافت فرهنگی و اجتماعی کشور)

(مشخص نمایید که این رشته در تمدن گذشته ایران چه جایگاهی داشته است و نقش آن در تمدن آفرینی حال و آینده کشور چیست. همچنین جایگاه این رشته در بافت فرهنگی و اجتماعی کشور نیز در این بخش بیان شود).

فرآیند تحقق اهداف انقلاب اسلامی توسط رهبر معظم انقلاب براساس مراحل پنج‌گانه: «پیروزی انقلاب اسلامی»، «شکل‌گیری نظام اسلامی»، «شکل‌گیری دولت اسلامی»، «شکل‌گیری جامعه اسلامی» و در نهایت تحقق «تمدن اسلامی» تصویر شده است. تأمل در مفاهیم بنیادین این فرایند (انقلاب، دولت، جامعه، تمدن و...) از سویی و در نظر گرفتن نظام موضوعات رشته علوم سیاسی از سوی دیگر، نشان از قرابت حداکثری این رشته با شبکه تحقق اهداف انقلاب اسلامی دارد. لذا رشته علوم سیاسی با نقش‌آفرینی مؤثر، می‌تواند تبیین دقیقی از مبانی انقلاب اسلامی و تفاوت‌های آن با انقلاب‌های دیگر ارایه و در فرایند نظام‌سازی و دولت‌سازی نیز با بازخوانی تجربه‌های موجود جهان، در پرتو مبانی دینی و الزامات بومی جمهوری اسلامی ایران الگوهای نظری و راهبردهای عملیاتی فراوری نظام حکمرانی قرار داده و حرکت پیشرفت کشور در رسیدن به تمدن نوین اسلامی را جهت‌دهی نماید.

چنان‌که در مقدمه اشاره شد، پیشینه مطالعات سیاسی در ایران از سابقه‌ای درخشان برخوردار است. تمدن و دولت‌های تمدن‌ساز در ایران پیش از اسلام نمی‌توانسته است بدون دانش و از جمله دانش سیاسی به وجود آمده باشد. ادبیات تولیدشده در عرصه مطالعات سیاسی در دوره اسلامی ایران نیز از چنان گستره‌ای برخوردار است که نمی‌توان آن را نادیده انگاشت. به گوشه‌هایی از این کارنامه در این سرفصل‌ها پرداخته شده است.

فصل دوم:
جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول درس‌های جبرانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش‌نیاز	توضیح
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع		
۱	مبانی علم سیاست	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	این درسها از
۲	روش پژوهش در علوم سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	دروس اصلی
۳	بنیادهای فلسفی سیاست	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	کارشناسی
۴	سیاست و حکومت مقایسه ای	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	رشته علوم
۵	اصول و مبانی روابط بین الملل	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	سیاسی در نظر
۶	اندیشه سیاسی در اسلام و ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	گرفته شده‌اند.
۷	نظریه ها و الگوهای پیشرفت و توسعه	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	
۸	اندیشه سیاسی رهبران انقلاب اسلامی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	
۹	حقوق بین الملل عمومی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	
۱۰	تاریخ تحول دولت در اسلام و ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	
۱۱	سیره سیاسی پیامبر اعظم(ص) و ائمه معصومین(ع)	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	
۱۲	تحولات سیاسی اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	
۱۳	سیاست و حکمرانی در قرآن و نهج البلاغه	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	
۱۴	مبانی و اصول سیاستگذاری عمومی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	
۱۵	جنبش‌های اسلامی معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد	
	جمع	۱۲	۰	۱۲	۳۸۴	۰	۳۸۴		

* تمام پذیرفته‌شدگان کارشناسی ارشد گرایش‌های هشت گانه که رشته تحصیلی دوره کارشناسی آنها رشته علوم سیاسی نباشد، ملزم به گذراندن دروس جبرانی به تعداد حداقل ۱۲ واحد در نیمسال اول تحصیلی هستند.

جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی (الزامی همه گرایش‌ها)

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	نظریه‌های جدید سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۲	نظریه‌های دولت و حکمرانی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۳	مسائل توسعه و پیشرفت در ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۴	اندیشه ها و مکاتب سیاسی اسلامی معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۵	اندیشه‌ها و مکاتب سیاسی غرب معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۶	سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ند

	جمع	۱۲	۰	۱۲	۱۹۲	۰	۱۹۲
--	-----	----	---	----	-----	---	-----

جدول دروس تخصصی اختیاری گرایش مسایل ایران

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	روش تحقیق در مسایل سیاسی ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۲	اندیشه سیاسی ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۳	مسایل سیاست خارجی ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۴	دولت و حکومت در ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۵	متون سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۶	سیاست گذاری عمومی در ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۷	اخلاق مدنی و شهروندی در ایران و غرب معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۸	مسایل اقتصاد سیاسی ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۹	جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۰	گفتمان های فکری و نظری انقلاب اسلامی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۱	جریان ها و احزاب سیاسی در ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۲	ادبیات سیاسی در ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۳	آینده پژوهی انقلاب اسلامی ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۴	نظریه های اقتصاد سیاسی توسعه	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۵	تجربه حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۶	تحولات سیاسی اجتماعی ایران پس از انقلاب اسلامی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۷	درس هدایت شده	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
	جمع	۳۴		۳۴	۵۴۴	۰	۵۴۴	

دانشجو موظف است با نظر گروه آموزشی مربوط از مجموع دروس اختیاری ارائه شده تعداد ۱۶ واحد را انتخاب کند.

جدول دروس تخصصی اختیاری گرایش اندیشه سیاسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	روش پژوهش در اندیشه های سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۲	مسائل اندیشه سیاسی غرب معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۳	فقه سیاسی: اصول، مبانی و تحولات تاریخی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۴	اندیشه های سیاسی تطبیقی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۵	متون تخصصی اندیشه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۶	بررسی تطبیقی حکمرانی در اندیشه سیاسی اسلامی و غرب	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۷	اخلاق و سیاست (غرب، اسلام و ایران)	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۸	مکاتب و اندیشه های سیاسی شرق معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۹	اندیشه های فلسفی - سیاسی اسلامی معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۰	نظریه ها و ایده های میان رشته ای در علم سیاست	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۱	مبانی سیاستگذاری اجتماعی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۲	اخلاق مدنی و شهروندی در ایران و غرب معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۳	تاریخ اندیشه های سیاسی در تمدن اسلامی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۴	ساختار و مسائل حکمرانی در جمهور اسلامی ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۵	مقاومت اسلامی در اندیشه و عمل	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۶	درس هدایت شده	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
	جمع	۳۲		۳۲	۵۱۲	۰	۵۱۲	

دانشجو موظف است با نظر گروه آموزشی مربوط از مجموع دروس اختیاری ارائه شده تعداد ۱۶ واحد را انتخاب کند.

جدول دروس تخصصی اختیاری گرایش جامعه شناسی سیاسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	روش پژوهش در جامعه شناسی سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۲	نظریه های جامعه شناسی سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۳	جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۴	آینده پژوهی انقلاب اسلامی ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد

۵	متون تخصصی جامعه شناسی سیاسی به زبان انگلیسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۶	سیاست مقایسه ای	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۷	جامعه شناسی سیاسی فضای مجازی در ایران و جهان	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۸	جنبش های سیاسی - اجتماعی معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۹	سیاست و هویت	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۰	جامعه شناسی سیاسی و علوم شناختی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۱	سیاست دیجیتال و دموکراسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۲	افکار سیاسی در ایران و جهان اسلام	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۳	جامعه شناسی سیاسی دفاع مقدس	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۴	انتخابات در ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۵	جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۶	درس هدایت شده	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
	جمع	۳۲		۳۲	۵۱۲	۰	۵۱۲	

دانشجو موظف است با نظر گروه آموزشی مربوط از مجموع دروس اختیاری ارائه شده تعداد ۱۶ واحد را انتخاب کند.

جدول دروس تخصصی اختیاری گرایش فلسفه سیاسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	روش شناسی فلسفه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۲	دولت در فلسفه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۳	فلسفه سیاسی اسلامی معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۴	مسایل بنیادین فلسفه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۵	متون تخصصی فلسفه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۶	فلسفه سیاسی در قرآن و روایات	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۷	مبانی نظری فلسفه سیاسی اسلامی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۸	مسائل فلسفه سیاسی معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۹	فلسفه سیاسی فارابی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۰	فلسفه سیاسی ابن سینا	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۱	فلسفه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۲	فلسفه سیاسی شیخ اشراق	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۳	فلسفه سیاسی صدر المتالهین	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد

۱۴	فلسفه سیاسی امام خمینی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۵	فلسفه سیاسی امام خامنه ای	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۶	فلسفه سیاسی علامه طباطبایی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۷	درس هدایت شده	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
	جمع	۳۴		۳۴	۵۴۴	۰	۵۴۴	

دانشجو موظف است با نظر گروه آموزشی مربوط از مجموع دروس اختیاری ارائه شده تعداد ۱۶ واحد را انتخاب کند.

جدول دروس تخصصی اختیاری گرایش فقه سیاسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	روش شناسی فقه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۲	قواعد فقه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۳	فقه دولت	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۴	فقه سیاست خارجی و روابط بین الملل	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۵	متون تخصصی فقه سیاسی به زبان عربی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۶	فقه سیاسی و نظام سیاسی معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۷	فقه سیاسی تطبیقی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۸	آیات سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۹	مبانی کلامی فقه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۰	متون فقه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۱	تاریخ تحول فقه سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۲	فقه امنیت	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۳	مبانی فقهی قانون اساسی و حقوق اساسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۴	جمهوری اسلامی ایران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۵	فقه سیاسی امامین انقلاب	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۶	فقه سیاسی و مسائل نوپدید سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۷	درس هدایت شده	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
	جمع	۳۲		۳۲	۵۱۲	۰	۵۱۲	

دانشجو موظف است با نظر گروه آموزشی مربوط از مجموع دروس اختیاری ارائه شده تعداد ۱۶ واحد را انتخاب کند.

جدول دروس تخصصی اختیاری گرایش سیاستگذاری عمومی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	روش های پژوهش در سیاست گذاری	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۲	نظریه های سیاست گذاری	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۳	مسائل جدید در سیاست گذاری	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد

۴	مبانی، اصول، الگوهای سیاست‌گذاری و مدیریت اسلامی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۵	متون تخصصی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۶	سیاست‌گذاری شهری	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۷	سیاست‌گذاری آموزشی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۸	سیاست‌گذاری محیط زیست	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۹	سیاست‌گذاری مقابله با جرم و فساد	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۰	سیاست‌گذاری سلامت	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۱	سیاست‌گذاری نوآوری در عصر دیجیتال	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۲	سیاست‌گذاری صنعتی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۳	سیاست‌گذاری فرهنگی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۴	سیاست‌گذاری اجتماعی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۵	سیاست‌گذاری، اقتصاد سیاسی ایران معاصر	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۶	درس هدایت شده	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
	جمع	۳۲	۰	۳۲	۵۱۲	۰	۵۱۲	

دانشجو موظف است با نظر گروه آموزشی مربوط از مجموع دروس اختیاری ارائه شده تعداد ۱۶ واحد را انتخاب کند.

جدول دروس تخصصی اختیاری گرایش روانشناسی سیاسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش‌نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	روش‌های پژوهشی در روانشناسی سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۲	مبانی، مفاهیم و نظریه‌های روانشناسی سیاسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۳	مسائل روان‌شناسی سیاسی در سیاست داخلی و خارجی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۴	دانش روان‌شناسی سیاسی در آرای متفکران ایرانی و اسلامی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۵	متون تخصصی روانشناسی سیاسی به زبان انگلیسی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۶	روانشناسی سیاسی شخصیت سیاست‌مداران	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۷	روانشناسی سیاسی توده‌ها و رفتارهای جمعی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۸	روانشناسی سیاسی رفتار انتخاباتی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد

۹	روانشناسی سیاسی خشونت، گروه های تروریستی و تکفیری	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۰	روانشناسی سیاسی انقلاب ها، جنبش ها و اعتراضات اجتماعی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۱	روانشناسی سیاسی افکار عمومی و رسانه ها	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۲	روانشناسی سیاسی احزاب سیاسی و گروه ها	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۳	روانشناسی سیاسی حل منازعه، مذاکره و میانجی گری	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۴	روانشناسی سیاسی نسل ها و هویت ملی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۵	روانشناسی سیاسی تحریم و مقاومت فعال	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
۱۶	درس هدایت شده	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲	ندارد
	جمع	۳۲	۰	۳۲	۵۱۲	۰	۵۱۲	

دانشجو موظف است با نظر گروه آموزشی مربوط از مجموع دروس اختیاری ارائه شده تعداد ۱۶ واحد را انتخاب کند.

پایان نامه	۴ واحد
جمع کل واحد ها	۳۲ واحد

فصل سوم:
ویژگی‌های دروس
دروس تخصصی الزامی (الزامی همه گرایش‌ها)

الف: عنوان درس به فارسی: نظریه‌های جدید سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	New Political Theories	نوع درس و واحد
درس پیش‌نیاز:	-	پایه نظری *****
درس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ***** عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه نیست موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب: هدف:

شناخت آخرین نظریه‌های سیاسی در جهان امروز و تقویت قدرت تحلیل دانشجویان در شناسایی زمینه‌های شکل‌گیری نظریه‌های جدید و تحلیل و ارزیابی آنها

پ) سرفصل‌ها:

- کلیات و مفاهیم: چیستی نظریه سیاسی؛
- تحولات نظریه پردازی سیاسی در قرن ۲۱؛
- چالش‌های نظریه‌های سیاسی مدرن؛
- تحولات نظریه‌های سیاسی پسامدرن؛
- هرمنوتیک و نظریه پردازی سیاسی؛
- سیبرنتیک، فضای مجازی و نظریه سیاسی؛
- نظریه‌های فمینیسم؛
- هوش مصنوعی و نظریه سیاسی؛
- مسأله حکمرانی شایسته و نظریه‌های سیاسی؛
- نظریه‌های سیاست جهانی؛
- نظریه نظام انقلابی و دفاع ابدی از آن؛
- نظریه پردازی مقاومت در جهان امروز؛
- نظریه‌های پردازی‌های سیاسی با رویکرد اسلامی؛
- نظریه پردازی‌های جدید درباره دولت.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اردستانی علی و ایزدی امیرمحمد، «پساآنارشیسم و نظریه سیاسی»، نشریه فصلنامه سیاست، ۱۳۹۶، دوره: ۴۷، ش ۲، صص: ۲۷۹-۲۹۱.
۲. قادری کنگاوری، روح اله، «نظریه‌ی مقاومت در روابط بین‌الملل؛ رویکرد ایرانی- اسلامی نفی سبیل و برخورد با سلطه»، در فصلنامه: سیاست دفاعی، دوره ۲۱، شماره ۸۲ - شماره پیاپی ۸۲، تیر ۱۳۹۲.
۳. بشیریه، حسین، سیری در نظریه‌های جدید در علوم سیاسی، تهران: موسسه نشر علوم نوین، ۱۳۷۸.
۴. حاتمی، محمدرضا، نظریه‌های جدید در علم سیاست، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور، ۱۴۰۱.
۵. داوند، محمد، «سنجش نظریه مقاومت اسلامی با معیارهای متأخر نظریه پردازی در روابط بین‌الملل»، در: فصلنامه بحران پژوهی جهان اسلام، دوره ۱۱ تابستان ۱۴۰۳ ش ۳۳.
۶. فرجیان، مرتضی، «بررسی جامعه شناختی نظریه‌های فمینیستی معاصر با رویکرد انتقادی، در: فصلنامه تغییرات اجتماعی- فرهنگی، سال نوزدهم تابستان ۱۴۰۱ شماره ۷۳
۷. معینی علمداری، جهانگیر، روش شناسی نظریه‌های جدید در سیاست (اثبات گرایی و فرا اثبات گرایی)، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چ ۸، ۱۴۰۰.
۸. منوچهری عباس، «نظریه سیاسی پارادایمی»، نشریه پژوهش سیاست نظری، ش ۶، ۱۳۸۸، صص ۷۷-۹۳.
۹. میرچراغ خانی، حسین، «چارچوب تحلیلی نظریه مقاومت در توصیف و تحلیل پدیده‌های انسانی و اجتماعی»، در فصلنامه: پژوهش های سیاست اسلامی، دوره ۱۲، شماره ۲۵ - شماره پیاپی ۲۵، شهریور ۱۴۰۳، صص ۶۷-۹۳.
۱۰. جوادی آملی، عبدالله، «سیاست متعالیه»، به کوشش: شریف لک‌زایی، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۲.
۱۱. مجموعه آثار منتشر شده با عنوان «سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه»، به کوشش: شریف لک‌زایی، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۲. جاذبی، مجتبی، «دولت متعالیه: ماهیت و مسائل»، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۳. بسیاری از مقالات منتشر شده در مجلات از جمله فصلنامه سیاست متعالیه، فصلنامه علوم سیاسی، فصلنامه سیاست و

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف: عنوان درس به فارسی: نظریه‌های دولت و حکمرانی		
عنوان درس به انگلیسی:	Theories of State and Governance	نوع درس و واحد
درس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ***** ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐
		مرتبط با آمایش/مأموریت مرتبط با مأموریت/آمایش ☐
		موسسه نیست ☐ موسسه است ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب: هدف:

آشنایی با نظریه‌های دولت و حکمرانی با هدف آسیب شناسی دولت و حکمرانی در ایران به منظور کمک به ارتقای ساختار و کارکردی دولت و حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران

پ) سرفصل‌ها:

بخش نخست: نظریه‌های دولت

مقدمه: مفهوم شناسی و کلیات

اول: دولت در اندیشه متفکران یونانی (بویژه افلاطون و ارسطو)

دوم: دولت در اندیشه اصحاب قرارداد

سوم: دولت در اندیشه متفکران لیبرال و نولیبرال

چهارم: دولت در اندیشه متفکران غیر لیبرال (اعم از سوسیالیستی، مارکسیستی، فمینیستی و آنارشیست‌ها و ...)

پنجم: دولت در اندیشه متفکران مسلمان

ششم: دولت‌های توتالیتار (فاشیسم، نازیسم، لنینیسم، استالینیسم، و ...)

هفتم: دولت‌های سلطانی (پاتریمونالیسم، نئوپاتریمونالیسم، سنتی، و ...)

هشتم: دولت‌های پادشاهی (مطلقه سنتی، مطلقه مدرن، مشروطه، و ...)

نهم: دولت‌های تاریخی-اسلامی (نظام خلافت، امارت، سلطنت اسلامی و ...)

دهم: دولت‌های آرمانی اسلامی (دولت مدینه النبی؛ امامت، خلافت آرمانی اولیه)

یازدهم: دولت‌های جهان‌سومی (دولت رانتیر، دولت وابسته، و ...)

بخش دوم: نظریه‌های حکمرانی

مقدمه: مفهوم شناسی و کلیات (بویژه تمایزات حکمرانی از حکومت)

نظریه‌های حکمرانی (Governance Theories) طیف گسترده‌ای از دیدگاه‌ها و رویکردها را در بر می‌گیرند که نحوه مدیریت و سازماندهی جوامع، دولت‌ها، و نهادها را بررسی می‌کنند. این نظریه‌ها در یک نگاه کلان به دو دسته تقسیم می‌شوند: نظریه‌های مرتبط با حکمرانی سنتی و نظریه‌های مرتبط با حکمرانی نوین.

اول: حکمرانی سنتی (Traditional Public Administration)

- مبتنی بر بوروکراسی و سلسله مراتب رسمی.

- تأکید بر قوانین، مقررات، و تقسیم کار مشخص (مطالعه ماکس وبر).

- نقش دولت به عنوان تنها ارائه دهنده خدمات عمومی.

این نظریه‌ها در عمل همان نظریه‌های دولت هستند.

دوم: نظریه‌های حکمرانی عمومی نوین (New Public Governance - NPG)

در اینجا نقش دولت به عنوان هماهنگ کننده شبکه‌های کنشگران و ذینفعان مطرح است و به ایجاد ارزش عمومی از طریق تعاملات و همکاری‌های جمعی منجر می‌شود. در اینجا تأکید بر کارایی، رقابت، مشتری‌مداری در خدمات دولتی، کوچک‌سازی دولت و برونسپاری

خدمات، تمرکز بر شبکه های حکمرانی به جای سلسله مراتب دولتی، مشارکت بازیگران غیردولتی، استفاده از فناوریهای دیجیتال برای بهبود شفافیت و مشارکت و کاهش فساد از طریق فعال تر کردن مکانیسم های نظارتی دیجیتال است. از قبیل:

۱. حکمرانی خوب
۲. حکمرانی سالم
۳. حکمرانی متعالی
۴. حکمرانی شبکه ای
۵. حکمرانی چند سطحی
۶. حکمرانی جهانی

این نظریه ها اغلب با هم همپوشانی دارند و در عمل، ترکیبی از آنها برای حل مسائل پیچیده استفاده میشود. انتخاب هر نظریه به بستر سیاسی، فرهنگی، و اقتصادی هر جامعه بستگی دارد.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. حکمرانی؛ درآمدی بسیار کوتاه نوشته ی مارک بوبر ترجمه غلامرضا سلیمی و داود کریمی پور.
۲. حکمرانی جهانی از نظریه تا عمل: حکمرانی نوین جهانی، دولت و نهادهای نوین حکمرانی در خاورمیانه، نوشته عبدالعلی قوام و سیامک بهرامی.
۳. حکمرانی: رهیافت ها و فناوری ها، نوشته حیدر نجفی رستاقی و محمدرضا اسماعیلی گیوی.
۴. نظریه های دولت، مؤلف: اندرو وینسنت ناشر: نشر نی مترجم: حسین بشیریه.
۵. نظریه حکمرانی از منظر اندیشمندان، (گزینش مطالب از منابع و ترجمه و جمع بندی) عباس خداپرست و هادی خانمحمدی.
۶. حکمرانی شبکه ای: مفاهیم، نظریه ها و کاربردها مؤلف: نعیم کاپوکو مترجم مهدی رحیمی گیلانی با همکاری اکرم نوری.
۷. دولت از منظر حکمت متعالیه (مجموعه مقالات).
۸. نقش راهبردی دولت در نظریه سیاسی امام خمینی (س) تالیف دکتر علیرضا صدرا، موسسه چاپ و نشر عروج.
۹. مدل های دموکراسی اثر دیوید هلد ترجمه عباس مخبر.
۱۰. اندیشه سیاسی سیدمرتضی، محمود شفیعی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، بوستان کتاب.
۱۱. روضه الانوار عباسی، محقق سبزواری.
۱۲. تنبیه الامه و تنزیه المله، آیت الله نائینی.
۱۳. دولت در اندیشه فارابی، محسن مهاجرنیا. پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۱۴. دولت در حکمت متعالیه، مجموعه مقالات. پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۵. ولایت فقیه، امام خمینی، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۱۶. مردم سالاری دینی، پورفرد. پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۷. جامعه شناسی دولت، برتران بدیع، نشر قومس.
۱۸. اعتماد و حکمرانی، چارلز تیلی، نشر دانشگاه امام صادق علیه السلام.
۱۹. تحولات حکمرانی در عصر جهانی شدن، مانوئل کاستلز، نشر نگاه معاصر.

۲۰. حکمرانی بد و فساد، ریچارد رز، نشر روزنه.

۲۱. کارآمدی نظام سیاسی و دولت جمهوری اسلامی ایران، علیرضا صدرا، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف: عنوان درس به فارسی: مسائل توسعه سیاسی در ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	Issues of Political Development in Iran	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه نظری *****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ***** عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر: ...

ب: هدف:

شناخت نسبت به پارادایم های توسعه، روند توسعه سیاسی و مشکلات آن در ایران و چاره اندیشی نظری و عملی در مورد توسعه سیاسی با توجه به امکانات و ظرفیت های کشور.

پ) صرفصل ها:

- شناخت مفاهیم درس
- بررسی تحولات نظری توسعه
- بررسی روند کمی و کیفی توسعه سیاسی در ایران
- شناخت نظریه های توسعه سیاسی و انطباق آن ها بر ایران (جهت تسلط بر آن نظریه ها) و نقد و بررسی آنها
- بررسی خرده نظام های اصلی جامعه در ایران (فرهنگ، سیاست، اقتصاد، اجتماع و رسانه های ارتباط جمعی) و نسبت آن ها با توسعه سیاسی
- بررسی چگونگی مناسبات و ارتباط خرده نظام ها جهت نیل به توسعه سیاسی
- مدیریت روند توسعه سیاسی
- نهادینه کردن مشارکت سیاسی و توسعه سیاسی در ایران
- نهادینه کردن حزب و توسعه سیاسی در ایران
- مناسبات ثبات و امنیت با توسعه سیاسی
- چگونگی ارتباط دولت، جامعه مدنی و توسعه سیاسی
- نسبت توسعه سیاسی و مردم سالاری
- توسعه سیاسی و افزایش ظرفیت نظام سیاسی جهت جذب شهروندان
- مرور موضوعات مرتبط با توسعه سیاسی مانند حکمرانی سیاسی، کارآمدی و...
- موانع و چالشهای توسعه سیاسی در ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی

۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه

۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ترابی، اجماع نظر نخبگان سیاسی و توسعه در ج.ا.ا.
۲. ترکمان، تبیین جامعه شناختی ایدئولوژی و توسعه سیاسی در ایران معاصر
۳. دلفروز، دولت و توسعه اقتصادی: اقتصاد سیاسی توسعه در ایران و دولت های توسعه گرا
۴. عبادی، توسعه و دموکراسی و دلالت های آن برای ایران
۵. عظیمی، کارکرد های نظام سیاسی در فرآیند توسعه در اندیشه های دکتر حسین عظیمی آرانی
۶. فکوهی، از فرهنگ تا توسعه: توسعه سیاسی، اجتماعی و اقتصادی
۷. آل غفور، سیدمحمدتقی، پیامد سیاست ها و برنامه های توسعه ج.ا.ا. بر مشارکت سیاسی، تحزب و ثبات سیاسی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف: عنوان درس به فارسی: اندیشه ها و مکاتب سیاسی اسلامی معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Contemporary Islamic Political Thoughts and Schools	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	□ پایه نظری *****
دروس هم نیاز:	-	□ عملی تخصصی الزامی *****
تعداد واحد:	۲	□ نظری-عملی □ تخصصی اختیاری □ پروژه / رساله / پایان نامه
تعداد ساعت:	۳۲	□ مهارتی-اشتغال پذیری
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت/آمایش □ موسسه است		
مرتبط با آمایش/مأموریت □ موسسه نیست		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: ...

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با اندیشه ها و مکاتب سیاسی اسلامی در دوره معاصر
- آشنایی دانشجویان با اندیشوران مکاتب سیاسی اسلامی در دوره معاصر
- تحلیل تفاوت اندیشه ها و مکاتب سیاسی اسلامی در دوره معاصر

پ) سرفصل ها:

کلیات و مفاهیم:

- اندیشه سیاسی اسلامی، اسلام گرایی، اسلام سیاسی، بنیادگرایی، اصلاح طلبی دینی، سلفی گرایی، نوگرایی اسلامی، نواندیشی اسلامی
- روش فهم اندیشه و مکاتب سیاسی اسلام معاصر
- زمینه های تاریخی شکل گیری اندیشه های سیاسی اسلامی معاصر (استعمار، سقوط خلافت عثمانی، ظهور ملی گرایی، و نفوذ غرب)
- گونه شناسی اندیشه ها و مکاتب سیاسی اسلامی معاصر
- ۱. مکتب اصلاح طلبی (در قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم، بررسی اصول و مبانی، اندیشوران اصلی: سید جمال الدین اسدآبادی و محمد عبده، رشید رضا...)

۲. مکاتب سلفی:

- سلفی گرایی اخوانی: مثل حسن البنا، ابوالاعلی مودودی (بررسی اصول و مبانی، اندیشوران اصلی)
- سلفی گرایی جهادی: سید قطب، محمد قطب: (بررسی اصول و مبانی، اندیشوران اصلی).
- سلفی گرایی تکفیری - جهادی: (بررسی اصول و مبانی، اندیشوران)
- ۳. مکتب نواندیشی دینی (بررسی اصول و مبانی، اندیشوران اصلی: نائینی، امام خمینی، علامه محمدحسین طباطبایی، آیت الله خامنه ای، مرتضی مطهری، سید محمدباقر صدر، سید محمدحسین بهشتی، راشد الغنوشی، سید محمدحسین فضل الله،...)

۴. مکتب نوگرایی دینی

- (بررسی اصول و مبانی، اندیشوران اصلی: عبدالکریم سروش، محمد مجتهد شبستری، مصطفی ملکیان، طه حسین، الجابری، ابو زید، علی عبدالرازق)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
- انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
- تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اندیشه سیاسی معاصر در جهان عرب، فرهنگ رجایی، مرکز پژوهش‌های علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه، ۱۳۸۱
۲. گرایش‌های سیاسی در جهان عرب، مجید خدوری، ترجمه عبد الرحمن عالم، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، ۱۳۷۲
۳. تشیع و مشروطیت در ایران و نقش ایرانیان مقیم عراق، عبدالهادی حائری، انتشارات امیرکبیر
۴. درآمدی بر مستندات قرآنی فلسفه سیاسی امام خمینی، نجف لک‌زایی، قم، بوستان کتاب.
۵. فقه سیاسی شیعه سازوکارهای تحول در دوران معاصر، سید باقری، سید کاظم، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه سیاسی
۶. فقه سیاسی امام خمینی، ایزدهی، سید سجاد، تهران، مرکز تنظیم و نشر آثار امام خمینی
۷. فقه و سیاست در ایران معاصر، فقه سیاسی و فقه مشروطه، فیرحی، داود، تهران: نی
۸. جنبش‌های فکری و دینی در جهان اسلام معاصر (بنیان‌ها و سیر تحولات بیداری اسلامی)، محمد جواد صاحبی، قم: ادیان.
۹. تأملات فلسفه سیاسی در ایران معاصر، یوسفی راد، مرتضی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۰. جریان‌شناسی گروه‌های سلفی، جهادی و تکفیری؛ عبدالله علی بخشی، انتشارات بین‌المللی الهدی، ۱۳۹۴
۱۱. تبارشناسی سلفی گری و وهابیت؛ عزیززاده موسوی، دفتر تبلیغات اسلامی/۱۳۸۹
۱۲. سیاست‌الاسلام المعاصر، مراجعات و متابعات، رضوان السید، (بروت: دارالکتب العربی، ۱۹۹۷) ترجمه: اسلام سیاسی در کشاکش سنت و تجدد، ترجمه مجید مرادی، مرکز باز شناسی اسلام و ایران،
۱۳. اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، حمید عنایت، ترجمه: بهاء‌الدین خرمشاهی، انتشارات خوارزمی،
۱۴. سلفیه از گذشته تا حال، مهدی فرمانیان، قم، دانشگاه ادیان
۱۵. الاحزاب و الحركات الاسلامیه، فیصل دراج و جمال باروت، مرکز العربی للدراسات الاستراتجیه.
۱۶. تنبیه الامه و تنزیه المله، نائینی، محمد حسین، قم: بوستان کتاب.
۱۷. طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، آیت الله سیدعلی خامنه‌ای، تهران: نشر صهبا.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: اندیشه ها و مکاتب سیاسی غرب معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Contemporary Western Political Thoughts and Schools	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	□ پایه نظری *****
دروس هم نیاز:	-	□ عملی تخصصی الزامی *****
تعداد واحد:	۲	□ نظری-عملی □ تخصصی اختیاری
تعداد ساعت:	۳۲	□ پروژه / رساله / پایان نامه □ مهارتی-اشتغال پذیری
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت □ موسسه نیست □ مرتبط با مأموریت/آمایش □ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با اندیشه ها و مکاتب سیاسی در غرب معاصر
- شناخت اندیشه متفکران سیاسی معاصر غرب
- تحلیل و بررسی انتقادی اندیشه و مکاتب سیاسی غرب معاصر

پ) سرفصل ها:

- مفاهیم و کلیات (اندیشه سیاسی معاصر، اندیشه سیاسی غرب، روش شناسی مطالعه مکاتب سیاسی غرب،...)
- لیبرالیسم معاصر و نئولیبرالیسم (مبانی و اصول فکری و تاریخی، اندیشه ها و مکاتب عدالت، آزادی....)
- فاشیسم (اصول فکری، منتقدان، ...)
- محافظه کاری و نئومحافظه کاری (اصول و مبانی فکری، نقش در سیاست های داخلی و بین المللی،...)
- سوسیالیسم معاصر و نئومارکسیسم (تحولات فکری سوسیالیستی در دوران معاصر، مکتب انتقادی هورکهایمر و ...)
- پسانوگرایی و نقد مدرنیته (تأثیر پست مدرنیسم بر سیاست و فرهنگ...)
- جماعت گرایی: مک اینتایر، مایکل والزر، چارلز تیلور، مایکل سندل
- روایت اندیشه سیاسی اسلام در غرب از سوی مستشرقان

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. فیلسوفان سیاسی قرن بیستم، مایکل اچ لسناف، ترجمه خشایار دیهیمی، تهران: نشر ماهی

۲. فلسفه سیاسی، جین همپتن، ترجمه: خشایار دیهیمی، تهران: نشر نو
۳. مکاتب سیاسی معاصر: نقد و بررسی کمونیسم، فاشیسم، کاپیتالیسم و سوسیالیسم، ادوین فاگلمان، ویلیام ابنشتاین
۴. مترجم: حسینعلی نودری، ناشران: شرکت انتشارات نقش جهان مهر، گستره
۵. نیچه، هایدگر و گذار به پسامدرنیته، گرگوری بروس اسمیت، ترجمه علیرضا سید احمدیان، نشر پرسش
۶. مفهوم امر سیاسی، کارل اشمیت، ترجمه یاشار جیرانی و رسول نمازی، انتشارات ققنوس
۷. تاریخ اندیشه سیاسی در غرب: قرن بیستم، کمال پولادی، نشر مرکز
۸. اندیشه های سیاسی در قرن بیستم، حاتم قادری، تهران: انتشارات سمت
۹. پنجاه متفکر بزرگ سیاسی، یان آدامز، ترجمه: پیروز ایزدی، نشر ثالث
۱۰. تاریخ اندیشه های سیاسی در قرن بیستم، (لیبرالیسم و سوسیالیسم)، حسین بشیریه، دو جلد، تهران: نشر نی
۱۱. اشتراوس و فلسفه سیاسی اسلامی، محسن رضوانی، قم: طه.
۱۲. فلسفه سیاسی اسلامی در غرب، محسن رضوانی، قم: مؤسسه آموزشی - پژوهشی امام خمینی (ره).

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	Foreign Policy of the Islamic Republic of Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	□ پایه نظری *****
دروس هم نیاز:	-	□ عملی تخصصی الزامی *****
تعداد واحد:	۲	□ نظری-عملی □ اختصاصی اختیاری □ پروژه/رساله / پایان نامه
تعداد ساعت:	۳۲	□ مهارتی-اشتغال پذیری
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت/مأموریت □ مرتب با مأموریت/آمایش □ موسسه نیست □ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

۱. آشنایی دانشجویان با مبانی، اصول، اهداف و زمینه‌های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
۲. آشنایی دانشجویان با نگرش بنیادین جمهوری اسلامی ایران برای تعامل، تغییر و تحول متناسب در روابط بین‌الملل
۳. بیان زمینه‌های صلح، امنیت، همکاری و عدالت در جامعه بین‌المللی

پ) سرفصل‌ها:

- بنیانهای نظری سیاست خارجی از منظر اسلام
- جایگاه ایران در روابط بین‌الملل
- اهمیت انقلاب اسلامی ایران، مبانی و آموزه‌های آن در روابط بین‌الملل
- چارچوب اصول و مفاهیم سیاست خارجی در جهان جدید
- نگرش و مسائل سیاست خارجی ایران به نظام بین‌الملل و قدرتهای بزرگ
- نگرش و سیاست خارجی ایران در حوزه‌های مختلف منطقه‌ای
- نگرش و سیاست خارجی ایران به مسائل جهان اسلام
- سیاست و مناسبات خارجی ایران با کشورهای در حال توسعه
- روابط دوجانبه در سیاست خارجی ایران
- نگرش و سیاست خارجی نسبت به بازیگران غیر رسمی
- سیاست خارجی مطلوب در قانون اساسی و اندیشه رهبران انقلاب سلامی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. دهقانی فیروزآبادی، سید جلال (۱۳۹۲)، سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران، نشر سمت.
۲. محمدی، منوچهر (۱۳۹۵)، بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، تهران، نشر پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۳. حاجی یوسفی، امیر محمد (۱۴۰۰)، ارزشیابی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، قم، پژوهشگاه علوم و اندیشه سیاسی و نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۴. ازغندی، علیرضا (۱۳۹۴)، سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، چارچوب‌ها و جهت‌گیری‌ها، تهران، قومس.
۵. حقیقت، سید صادق (۱۳۷۶)، مسئولیت‌های فراملی در سیاست خارجی دولت اسلامی، تهران، ریاست جمهوری، مرکز استراتژیک.
۶. ستوده آرانی، محمد و دیگران (۱۳۹۳)، تقد و بررسی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، قم، پژوهشگاه علوم و اندیشه سیاسی و پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

ویژگی‌های دروس:
دروس تخصصی اختیاری
۱. گرایش مسایل ایران

الف) عنوان درس به فارسی: روش تحقیق در مسایل سیاسی ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	Research Methodology in Iranian Political Issues	نوع درس و واحد
درس پیش‌نیاز:	-	□ پایه نظری *****
درس هم‌نیاز:	-	□ عملی تخصصی الزامی
تعداد واحد:	۲	□ نظری-عملی □ تخصصی اختیاری *****
تعداد ساعت:	۳۲	□ پروژه/رساله / پایان‌نامه □ مهارتی-اشتغال پذیری
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت □ موسسه نیست □ مرتبط با مأموریت/آمایش □ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با رهیافت‌های نظری و روش‌های پژوهش در حوزه مسائل سیاسی ایران
- توانمندسازی دانشجویان در به کارگیری روش‌های علمی برای تحلیل و پژوهش در مسائل سیاسی ایران معاصر
- تقویت مهارت‌های پژوهشی و نگارشی دانشجویان در مطالعات مربوط به مسائل سیاسی ایران

پ) سرفصل‌ها:

بخش اول: مفاهیم و کلیات روش‌شناسی در پژوهش مسائل سیاسی ایران

۱. تعریف روش‌شناسی
۲. موضوع روش‌شناسی
۳. فایده روش‌شناسی
۴. چیستی «مسائل سیاسی ایران» و حوزه‌های مطالعاتی آن
۵. ضرورت و اهمیت روش‌شناسی در پژوهش مسائل سیاسی ایران
۶. چالش‌های روش‌شناختی خاص مطالعه ایران: دسترسی به داده‌ها، ملاحظات اخلاقی، سوگیری‌های سیاسی و فرهنگی
۷. نسبت پژوهش در مسائل ایران با سایر رشته‌های علوم انسانی و اجتماعی

بخش دوم: مبانی معرفت‌شناختی و نظری

۱. رهیافت‌های معرفت‌شناختی در پژوهش مسائل سیاسی ایران: پوزیتیویسم، تفسیرگرایی، رهیافت انتقادی، پسااستعماری، مطالعات بومی
۲. نظریه‌های کلان اجتماعی و کاربرد آن‌ها در تحلیل مسائل ایران: ساختارگرایی، کنش متقابل نمادین، نظریه انتخاب عقلانی، نظریه‌های توسعه

۳. معرفی رویکردهای نظری رایج در تحلیل سیاست ایران: نهادگرایی، فرهنگ سیاسی، جامعه مدنی، جنبش‌های اجتماعی

بخش سوم: روش‌های تحلیل و پژوهش در مسائل سیاسی ایران

۱. روش‌های کمی:

- آمار توصیفی و استنباطی
- تحلیل رگرسیون و مدل‌سازی آماری
- پیمایش و نظرسنجی

۲. روش‌های کیفی:

- تحلیل گفتمان
- تحلیل محتوا
- مطالعه موردی
- روش های مردم نگاری و قوم نگاری
- تاریخ شفاهی

۳. روش های ترکیبی: ترکیب روش های کمی و کیفی برای تحلیل جامع تر مسائل سیاسی ایران
بخش چهارم: مراحل انجام پژوهش در حوزه مسائل سیاسی ایران:

۱. معیارهای انتخاب موضوع پژوهش با توجه به مسائل سیاسی ایران
۲. مسئله یابی و صورت بندی پرسش های پژوهش و فرضیه در زمینه ایران
۳. انتخاب چارچوب نظری و روش تحقیق مناسب برای موضوعات ایران
۴. مرور ادبیات موضوع با تاکید بر منابع فارسی و انگلیسی مرتبط با ایران
۵. روش گردآوری داده ها با توجه به چالش های موجود در زمینه ایران (مصاحبه، تحلیل اسناد، مشاهده، پیمایش، ...)
۶. روش های تحلیل داده ها
۷. ساختار و شیوه نگارش پژوهش
۸. استانداردهای استناددهی علمی

بخش پنجم: اخلاق پژوهش در مطالعات ایران:

۱. اصول اخلاقی در پژوهش های علمی مرتبط با ایران
۲. ملاحظات اخلاقی خاص تحقیق در مورد ایران: حساسیت های سیاسی، فرهنگی، و امنیتی
۳. شیوه های صحیح ارجاع دهی به منابع فارسی و انگلیسی
۴. امانت داری در پژوهش و رعایت حقوق مالکیت فکری

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اسپرای، شارون و روزل، لورا، ۱۳۹۷، پژوهش و نگارش در روابط بین الملل، تهران: چاپخش.

۲. برایانز، گئورگ و دیگران، ۱۳۹۲، روشهای کمی و کیفی تحقیق (تحلیل تجربی سیاست)، ترجمه لی لا سازگار، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
۳. جکسون، پاتریک، ۱۳۹۶، فلسفه علم در روابط بین الملل، ترجمه روح اله طالبی آرانی، تهران: نشر مخاطب.
۴. حقیقت، سیدصادق، ۱۳۹۴، روش شناسی علوم سیاسی، قم: دانشگاه مفید.
۵. دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال، ۱۳۹۳، فرانظریه اسلامی روابط بین الملل، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
۶. سریع القلم، محمود، ۱۳۹۰، روش تحقیق در علوم سیاسی و روابط بین الملل، تهران: نشر فرزانه.
۷. سلطانی، علی اصغر، ۱۳۹۶، نگارش دانشگاهی، پاراگراف نویسی، تهران: لوگوس.
۸. سلیمی، حسین، ۱۳۸۹، هرمنوتیک و شناخت روابط جهانی، تهران: رخداد نو.
۹. سید امامی، کاووس، ۱۳۸۸، پژوهش در علوم سیاسی، تهران: دانشگاه امام صادق ع.
۱۰. فی، برایان، ۱۳۸۹، فلسفه امروزی علوم اجتماعی، ترجمه خشایار دیهیمی، چاپ چهارم، تهران: طرح نو.
۱۱. فیرحی، داود، ۱۳۸۷، روش شناسی دانش سیاسی در تمدن اسلامی، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۲. مارش، دیوید و استوکر، جری، ۱۳۷۸، روش و نظریه در علوم سیاسی، ترجمه امیرمحمد حاجی یوسفی، تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۱۳. منوچهری، عباس و دیگران، ۱۳۹۶، رهیافت و روش در علوم سیاسی، تهران: سمت.
۱۴. موزر، پل و دیگران، ۱۳۸۵، درآمدی بر معرفت شناسی معاصر، ترجمه رحمت ا... رضایی، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۱۵. های، کالین، ۱۳۸۵، درآمدی انتقادی بر تحلیل سیاسی، ترجمه احمد گل محمدی، تهران: نشر نی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: اندیشه سیاسی ایران معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Political thought in Contemporary Iran	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	□ پایه نظری ****
درس هم نیاز:	-	□ عملی تخصصی الزامی
تعداد واحد:	۲	□ نظری-عملی □ تخصصی اختیاری ****
تعداد ساعت:	۳۲	□ پروژه/رساله / پایان نامه □ مهارتی-اشتغال پذیری
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت □مرتبط با مأموریت/آمایش □موسسه نیست □موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

بررسی و نقد اندیشه ورزی سیاسی رجال مولد اندیشه در ایران پیشا مشروطه، مشروطه تا انقلاب اسلامی هدف اصلی این واحد درسی می باشد. در این درس فراتر از متفکران سیاسی ایران با جریانات فکری سیاسی و ایدئولوژی های سیاسی تاریخ معاصر ایران نیز آشنایی صورت خواهد گرفت.

پ) سرفصل ها:

- آشنایی مختصر با رجال اندیشه ورز این دوره ها مانند سید جمال الدین اسدآبادی، میرزا ملکم خان، آخوند خراسانی، آیت الله نائینی عبدالرحمن طالباف، تقی ارانی، سیدفخرالدین شادمان، شریعتی، مطهری، امام خمینی، آیت الله خامنه ای، آیت الله بهشتی، مهندس مهدی بازرگان و
- تبیین اصلی ترین جریان های فکر سیاسی فعال در این ادوار همچون جریان های ضداستعماری، پان اسلامیسیم و مارکسیسم، ناسیونالیسم، دربارها و جریان های منورالفکری و روشنفکری
- اندیشه های قانون خواهی از عصر سلطنت مطلقه تا تنظیمات و مشروطه خواهی، اندیشه جمهوریت در ایران معاصر،
- دولت مطلقه پهلوی، فضای اسلام سیاسی از دهه ی بیست تا انقلاب اسلامی،
- اندیشه حکومت اسلامی، اندیشه های روشنفکری.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. نائینی، محمد حسین (۱۳۹۳)، تنبیه الامه و تنزیه المله، نشر بوستان کتاب، قم.
۲. قائم مقام فراهانی؛ مجید غلامی جلیسه؛ محمدجواد احمدی نیا (۱۳۹۳)، رساله جهادیه (احکام اجتهاد و اسباب ارشاد)، نشر عطف.

۳. زرگری نژاد، غلام حسین (۱۳۹۰)، رسائل مشروطیت (مشروطه به روایت موافقان و مخالفان)، ۲ جلد، نشر تحقیقات و توسعه علوم انسانی.
۴. مددپور، محمد (۱۳۸۷)، سیر تفکر معاصر، جلد ۱، نشر سوره مهر.
۵. فیرحی، داوود (۱۳۹۳)، فقه و سیاست در ایران معاصر، ۲ جلد، نشر نی.
۶. زرگری نژاد، غلام حسین (۱۳۹۵)، سیاست نامه‌های قاجاری (سی و یک اندرزنامه سیاسی عصر قاجار)، ۴ جلد، نگارستان اندیشه.
۷. خمینی، روح‌الله (۱۳۵۶)، ولایت فقیه و سایر آثار
۸. خامنه‌ای، سیدعلی، طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن و سایر آثار
۹. شریعتی، علی، امت و امامت و سایر آثار
۱۰. عبدالکریمی، بیژن (۱۳۹۲)، هایدگر در ایران: نگاهی به زندگی، آثار و اندیشه‌های سید احمد فردید، موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران.
۱۱. آدمیت، فریدون؛ اندیشه ترقی و حکومت قانون عصر سپهسالار، نشر خوارزمی
۱۲. آدمیت، فریدون؛ ایدئولوژی نهضت مشروطیت، انتشارات پیام
۱۳. آدمیت، فریدون؛ فکر دموکراسی اجتماعی در نهضت مشروطیت ایران
۱۴. طباطبائی، سید جواد؛ ملت، دولت و حکومت قانون: جستار در بیان نص و سنت، نشر مینوی خرد
۱۵. طباطبائی، سید جواد؛ درآمدی بر تاریخ اندیشه سیاسی در ایران، نشر کویر
۱۶. طباطبائی، سید جواد؛ زوال اندیشه سیاسی در ایران؛ کویر
۱۷. فیرحی، داوود؛ فقه و حکمرانی حزبی، نشر نی
۱۸. فیرحی، داوود؛ مفهوم قانون در ایران معاصر، ۲ ج، نشر نی
۱۹. عنایت، حمید؛ نهادها و اندیشه‌های سیاسی در ایران و اسلام، نشر روزنه
۲۰. فراتی، عبدالوهاب، روحانیت و تجدید (با تاکید بر جریان‌های فکری-سیاسی حوزه علمیه قم)، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۷.
۲۱. صفری، آرش، پیدایش مفاهیم اسلام سیاسی در ایران معاصر، نشر نی
۲۲. حسینی زاده، محمدعلی، اسلام سیاسی در ایران، دانشگاه مفید
۲۳. اسفندیار، رجبعلی اندیشه سیاسی شیعه در عصر قاجاریه، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳
۲۴. علیخانی، علی اکبر (به اهتمام)، اندیشه سیاسی متفکران مسلمان.
۲۵. شادمان، سیدفخرالدین، تسخیر تمدن فرنگی.
۲۶. آیت‌الله خامنه‌ای، بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی.

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: مسایل سیاست خارجی ایران معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Issues of Iran's Contemporary Foreign Policy	
دروس پیش‌نیاز:	-	
دروس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نوع درس و واحد
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی الزامی
		تخصصی اختیاری *****
		نظری-عملی □
		پروژه / رساله / پایان‌نامه □
		مهارتی-اشتغال پذیری □
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت	
	مرتبط با	
	مأموریت/آمایش موسسه است □	
	موسسه نیست □	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

- مطالعه مهمترین مسائل سیاست خارجی ایران به منظور شناخت زمینه ها ، عوامل و روندهایی که در شکل گیری مسائل فراروی سیاست خارجی ایران نقش داشته اند.
- دریافت و تحلیل تاثیر ساختارها و کارگزاران در محیط داخلی و بین المللی که در ایجاد فرصت ها و چالشها ایفاگر نقش بوده‌اند.
- شناخت چگونگی مواجهه ایران با مسائل سرنوشت ساز در گذشته و رسیدن به ادراک واقع بینانه از روندهای حل مسئله و ارائه راهبردها و راهکارهای ممکن نسبت به مسائل آینده.

پ) سرفصل‌ها:

- مسائل فراروی سیاست خارجی ایران از دوره پهلوی تا پیروزی انقلاب اسلامی
- وابستگی به بلوک غرب و چالشهای تامین منافع ملی در سطح منطقه ای و جهانی
- انقلاب اسلامی و ساختار نظام بین الملل دو قطبی
- سیاست نه شرقی - نه غربی و مبارزه با نظام سلطه
- حمایت از ملل تحت ستم ، امت اسلامی و جهان اسلام
- تحریم های اوائل انقلاب و جنگ عراق علیه ایران
- پیامدهای سیاسی تصرف سفارتخانه آمریکا در تهران و بحران گروگان گیری
- سیاست سازندگی و چالشهای سرمایه‌گذاری خارجی در کشور
- سیاست تنش زدایی و تحولات روابط ایران با اروپا و غرب
- دانش هسته ای مسالمت آمیز ایران و چالشهای آن
- انواع تحریم های آمریکا علیه ایران
- برجام و دوره پسا برجام
- مسائل سیاسی و امنیتی روابط ایران با عربستان با تاکید بر مسئله برگزاری مراسم حج
- ترتیبات امنیت منطقه ای بویژه در منطقه خلیج فارس
- جزایر سه گانه ایرانی و روابط ایران با شورای همکاری خلیج فارس
- حضور و مداخله آمریکا در منطقه غرب آسیا
- فروپاشی شوروی و سیاست خارجی ایران
- چالشها و فرصت های روابط خارجی ایران با جمهوری آذربایجان
- دیپلماسی شرقی و گسترش رابطه با روسیه و چین
- پیمان شانگهای و بریکس و سیاست خارجی ایران

- جاده ابریشم جدید و جنگ کریدورها
- مسئله فلسطین در سیاست خارجی ایران
- سیاست ایران نسبت به رژیم صهیونیستی
- محور مقاومت و ساختار جدید قدرت در سوریه
- جنگ در غزه و پیامدهای آن بر لبنان، سوریه، عراق و ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. محمدی، منوچهر (۱۳۸۶) سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران: اصول و مسائل. تهران: دادگستر.
۲. طبرسا، نقی (۱۳۸۷) حاکمیت بر جزایر ابوموسی، تنب کوچک و تنب بزرگ در روند سیاست خارجی ایران. تهران: مرکز اسناد و دیپلماسی وزارت امور خارجه.
۳. ولایتی، علی اکبر (۱۳۸۲) بررسی ماهیت قدرت و سیاست خارجی آمریکا و موضوع برقراری رابطه. تهران: دفتر نشر معارف.
۴. برزگر، کیهان (۱۳۹۴) سیاست خارجی ایران در خاورمیانه. تهران: مرکز مطالعات سیاسی و بین المللی.
۵. ایزدی، جهانبخش (۱۳۸۹) دیپلماسی و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. تهران: موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر.
۶. حاجی یوسفی، امیر حسین (۱۴۰۰) ارزشیابی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۷. متقی، ابراهیم و زهره پوستین چی (۱۳۹۰) الگو و روند در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. قم: دانشگاه مفید.
۸. ستوده، محمد و جمعی از پژوهشگران (۱۳۹۳) نقد و بررسی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۹. محمدی، منوچهر (۱۳۹۸) سیاست خارجی تطبیقی جمهوری اسلامی ایران. تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۱۰. سجادیپور، سید محمد کاظم (۱۳۸۳) سیاست خارجی ایران، چند گفتار در عرصه های نظری و عملی. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی.
۱۱. کلاوسون، پاتریک (۱۳۸۰) تحریم های آمریکا علیه ایران. ترجمه حسین محمدی نجم. تهران: دانشکده فرماندهی و ستاد سپاه پاسداران.
۱۲. حامی کلوناق، ولی الله (۱۳۹۰) روابط ایران و چین قبل و بعد از انقلاب اسلامی. تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۱۳. انوری، حمیدرضا، مرتضی رحمانی موحد (۱۳۸۷) سازمان همکاری شانگهای، چشم اندازی به سوی جهان چند قطبی. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی.
۱۴. مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری (۱۳۸۱)، بررسی روابط ایران و چین. تهران: فرهنگ گفتمان.
۱۵. عسگریان، حسین (۱۳۹۴) چشم انداز روابط ایران و روسیه. تهران: موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر تهران.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: دولت و حکومت در ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	State and Government in Iran	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

شناخت تکوین دولت در ایران، مدل‌ها، الگوها و تحولات نهاد دولت در ایران، تحلیل ساختار دولت و حکومت در ایران با تاکید بر دوره معاصر و چگونگی مواجهه دولت‌ها با چالش‌های سیاسی و ارزیابی عملکردهای نهاد دولت و حکومت در ایران. همچنین بررسی ساختار نهادهای قدرت، چگونگی توزیع قدرت و مشروعیت و مؤلفه‌هایی که در فرآیند توسعه نهاد دولت در ایران نقش ایفا نموده‌اند.

پ) سرفصل‌ها:

- مقدمه و کلیات
- سیر دولت در ایران تا استقرار صفویه:
- نظریه و الگوی دولت در دوره قبل از اسلام(مادها، هخامنشیان، سلوکیان، اشکانیان و ساسانیان)
- نظریه و الگوی دولت در دوره پس از ورود اسلام به ایران
- عصر خلافت اموی و عباسی
- دوره ایلخانان و آشفتگی‌های پس از آن
- استقرار دولت مستقل در ایران در عصر صفویه
- تحولات دولت در ایران از سقوط صفویه تا انقلاب مشروطه
- نظریه و الگوی دولت در عصر پهلوی (دیکتاتوری مکی به بیگانه)
- جمهوری اسلامی و تغییرات بنیادین در نظریه و الگوی دولت در ایران (نظریه و الگوی مردم سالاری دینی)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد
- سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. آبراهامیان، پرواند (۱۳۷۶)، مقالاتی در جامعه‌شناسی سیاسی ایران، ترجمه سهیلا ترابی فارسانی، تهران: نشر شیرازه.
۲. زرگری نژاد، غلامحسین (۱۳۷۴)، رسائل مشروطیت، انتشارات کویر.
۳. شهابی، هوشنگ و خوان، لینز (۱۳۹۳)، نظام‌های سلطانی، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: انتشارات شیرازه.
۴. فوران، جان (۱۳۷۷)، مقاومت شکننده؛ تاریخ تحولات اجتماعی ایران از صفویه تا سال‌های پس از انقلاب اسلامی، ترجمه احمد تدین، تهران: موسسه خدمات فرهنگی رسا.
۵. کارشناس، مسعود (۱۳۸۲)، نفت، دولت و صنعتی شدن در ایران، گام نو.
۶. آجدانی، لطف‌الله (۱۳۸۳)، نظریه حکومت از دیدگاه علما در عصر مشروطیت ایران، اختران.
۷. همایون کاتوزیان، محمد علی (۱۳۸۷)، تضاد دولت و ملت؛ نظریه‌ی تاریخ و سیاست در ایران، تهران: نشر مرکز.
۸. همایون کاتوزیان، محمدعلی (۱۳۹۱)، نظام پهلوی در ایران: نظام‌های سلطانی، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: شیرازه.
۹. ویتهوگل، کارل (۱۳۹۱)، استبداد شرقی، محسن ثلاثی، ثالث.
۱۰. لمیتون، ان (۱۳۷۹)، نظریه دولت در ایران، ترجمه چنگیز پهلوان، نشر گیو.
۱۱. لک زایی، نجف (۱۳۹۱)، تحولات سیاسی اجتماعی ایران معاصر، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۲. برزگر، ابراهیم (۱۳۹۰)، تاریخ تحول دولت در اسلام و ایران، تهران، سمت.
۱۳. جمعی از نویسندگان (۱۴۰۱)، اندیشه و سیاست در ایران باستان، ۴ جلد، تهران، موسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
۱۴. جمعی از نویسندگان (۱۳۸۵)، دولت مدرن در ایران (مجموعه مقالات)، به کوشش: رسول افضلی، قم، دانشگاه مفید.
۱۵. افضلی رسول؛ دولت مدرن در ایران، نشر دانشگاه مفید.
۱۶. داوود، فیرحی؛ تحول مفهوم دولت در ایران معاصر.
۱۷. درستی، احمد؛ دگرگونی ساخت دولت در ایران پیشامدرن، نشر میزان.
۱۸. امیر خسروی، بابک؛ دولت در ایران: نقدی بر نظریه "شیوه تولید آسیایی" کارل مارکس، نشر اختران.
۱۹. الگار، حامد؛ دین و دولت در ایران: نقش علما در دوره قاجار، انتشارات طوس.
۲۰. آر.سی، باگلی، اف؛ دین و دولت در ایران نو، نشر (بی نا).
۲۱. موثقی، سید احمد؛ دین، جامعه و دولت در ایران، نشر موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی.
۲۲. آجودانی، ماشاءالله؛ مشروطه ایرانی، نشر خاوران.
۲۳. لمبتن، آن، کی. اس؛ نظریه دولت در ایران، نشر گیو.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: متون سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political texts	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با متون تاثیرگذار بر تحولات سیاسی و فکری ایران معاصر.

پ) سرفصل‌ها:

- آثاری از دوره قاجاریه
- آثاری از دوره مشروطه
- آثاری از دوره پهلوی
- آثاری از متفکران پس از انقلاب اسلامی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد
- سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. سبزواری، محمد باقر، روضه الانوار عباسی، تحقیق و تصحیح: نجف لک زایی، قم، بوستان کتاب
۲. میزای قمی، ارشاد نامه
۳. نراقی، احمد، عوائد الایام، عانده ۵۴
۴. خراسانی، محمد کاظم (۱۴۰۶ق)، حاشیه کتاب المکاسب، به کوشش سید مهدی، شمس‌الدین، وزارت ارشاد.
۵. نایینی، میرزا محمد حسین (۱۳۲۷)، تنبیه الامه و تنزیه الائمه، مقدمه و تحقیق سید محمد طالقانی، سهامی انتشار.
۶. خمینی، سید روح‌الله (۱۳۷۸)، ولایت فقیه، نشر آثار امام خمینی. و نیز وصیت نامه امام خمینی و برخی دیگر از نامه‌ها و بیانیه‌ها.
۷. خامنه‌ای، سیدعلی (۱۳۵۴)، طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن کریم، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی و نسخه ۱۳

سخنرانی‌ها که در سال‌های اخیر توسط نشر صهبا منتشر شده است. نیز برخی دیگر از نامه‌ها و بیانیه‌ها از جم

دوم انقلاب اسلامی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت.

۸. جمالزاده، محمد علی (۱۳۴۵)، خلیقات ما ایرانیان، از سری انتشارات مسائل ایران، نشر فروغی.
۹. زرگر نژاد، غلامحسین (۱۳۹۰)، رسائل مشروطیت، ۲ جلد، موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی.
۱۰. حائری، عبدالهادی (۱۳۶۴)، تشیع و مشروطیت در ایران و نقش ایرانیان مقیم عراق، امیر کبیر.
۱۱. مستشار الدوله، میرزا یوسف خان تبریزی (۱۲۸۷)، یک کلمه، چاپ سنگی.
۱۲. جلال آل احمد (۱۳۷۹)، در خدمت و خیانت روشنفکران، انتشارات فردوسی.
۱۳. شریعتی، علی، برخی از آثار نظیر: پیام امید به روشنفکر مسئول، فاطمه فاطمه است، امت و امامت، ۱۴. بازرگان، مهدی؛ انقلاب ایران در دو حرکت
۱۵. هاشمی رفسنجانی، علی اکبر؛ در رابطه با انقلاب اسلامی، نشر دفتر انتشارات اسلامی
۱۶. هاشمی رفسنجانی، علی اکبر؛ کارنامه و خاطرات، دفتر نشر معارف انقلاب
۱۷. مطهری، مرتضی؛ پیرامون انقلاب اسلامی
۱۸. خسروشاهی، سیدهادی (به کوشش)، رسائل سید جمال الدین اسدآبادی.
۱۹. کتاب کشف اسرار امام خمینی.
۲۰. ولایت فقیه امام خمینی.

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: سیاست گذاری عمومی در ایران معاصر				
نوع درس و واحد		Public Policy-making in Contemporary Iran		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ***** ☐ پایه		-		دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی		-		دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری *****			۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐				
مهارتی-اشتغال پذیری ☐			۳۲	تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با مفاهیم، نظریه ها، مدل ها، فرایندها و چالش های سیاست گذاری عمومی در ایران معاصر

(پ) سر فصل ہا:

- کلیات سیاست گذاری عمومی
- فرایند سیاست گذاری عمومی در ایران معاصر
- نهادهای سیاست گذاری عمومی در ایران معاصر
- حوزه های اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی در سیاست گذاری عمومی
- چالش ها و موانع سیاست گذاری عمومی در ایران معاصر
- مطالعات موردی در سیاست گذاری عمومی در ایران معاصر

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهيزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. کیومرث اشتریان (۱۳۸۶)، سیاستگذاری عمومی در ایران، نشر میزان.
۲. حمیدرضا ملک محمدی (۱۴۰۲)، مبانی و اصول سیاست گذاری عمومی، سمت.
۳. رحمت الهی قلی پور (۱۳۸۹)، فرایند سیاست گذاری عمومی در ایران، مرکز پژوهش های مجلس.
۴. سیاست های کلی نظام، مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام-

(ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: اخلاق مدنی و شهروندی در ایران و غرب معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Civic and Citizenship Ethics in Contemporary Iran and The West	
نوع درس و واحد		
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری *****
تعداد ساعت:	۳۲	نظری- عملی ☐ پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی- اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه ☐ مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

این درس به بررسی فلسفه مدنی و اخلاق شهروندی در دو بستر فرهنگی ایران و غرب معاصر می پردازد و تأثیرات تاریخی و فکری آنها را در شکل گیری هنجارها و ارزش های اجتماعی مورد بررسی قرار می دهد.

پ) سرفصل ها:

۱. مقدمه ای بر اخلاق مدنی و شهروندی
 - تعریف اخلاق مدنی و شهروندی
 - اهمیت اخلاق شهروندی در جوامع معاصر
 - تفاوت های میان اخلاق مدنی و مسائل مرتبط
۲. تاریخ فکر سیاسی در دوران کلاسیک
 - فلسفه سیاسی یونان باستان (سقراط، افلاطون، ارسطو)
 - اصول اخلاق مدنی در تفکر کلاسیک
 - تأثیر اندیشه های کلاسیک بر شکل گیری فلسفه های سیاسی مدرن
۳. اخلاق مدنی و شهروندی در اسلام
 - مبانی اخلاق شهروندی در قرآن و سنت
 - اندیشمندان اسلامی (ابن سینا، فارابی، غزالی، خواجه نصیرالدین طوسی) و نقش آنها در تعریف اخلاق مدنی
 - مقایسه تطبیقی با فلسفه غرب
۴. جریان های فکری معاصر در ایران
 - تأثیر مشروطه بر اندیشه های سیاسی و اخلاق شهروندی
 - اندیشمندان معاصر ایرانی (امام خمینی، علامه طباطبائی، مصباح، مطهری، شریعتی، بازرگان) و تأثیر آنها بر اخلاق مدنی
 - چالش ها و فرصت های موجود در اخلاق شهروندی بعد از انقلاب اسلامی
۵. اخلاق شهروندی در غرب معاصر
 - ظهور لیبرالیسم و تأثیر آن بر اخلاق مدنی
 - نظریه پردازان معاصر (راولز و...) و بررسی مفاهیم عدالت و اخلاق شهروندی
 - نقد و تحلیل فعالیت های مدنی و مشارکت اجتماعی در غرب
۶. مقایسه نکات قوت و ضعف در ایران و غرب

- بررسی تطبیقی اخلاق مدنی و چالش‌های مشترک
- تحلیل تفاوت‌های فرهنگی و تاریخی
- چالش‌های پیش روی اخلاق شهروندی در هر دو بستر
- ۷. موضوعات جاری و آینده‌نگری
- اخلاق شهروندی در مواجهه با جهانی‌سازی و تغییرات اجتماعی
- نقش تکنولوژی و رسانه‌های اجتماعی در شکل‌گیری اخلاق شهروندی
- راهکارها و پیشنهادهای برای بهبود اخلاق مدنی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع عمومی (قابل استفاده برای بیشتر سرفصل‌ها):

۱. اخلاق نیکوماخس اثر ارسطو: به عنوان یک متن کلاسیک در فلسفه اخلاق، مبانی اخلاق مدنی را ارائه می‌دهد.
۲. قرارداد اجتماعی اثر ژان ژاک روسو: به بررسی مفهوم قرارداد اجتماعی و حقوق و وظایف شهروندان می‌پردازد.
۳. لیبرالیسم سیاسی اثر جان راولز: به بررسی مفهوم عدالت و حقوق شهروندی در جوامع لیبرال می‌پردازد.
۴. اخلاق و سیاست اثر برنارد ویلیامز: به بررسی رابطه بین اخلاق و سیاست و چالش‌های اخلاقی در زندگی سیاسی می‌پردازد.
۵. مقدمه‌ای بر فلسفه سیاسی معاصر اثر ویل کیملیکا: به بررسی جریان‌های فکری معاصر در فلسفه سیاسی و اخلاق شهروندی می‌پردازد.

منابع مربوط به تاریخ فکر سیاسی و اخلاق مدنی در دوران کلاسیک (سرفصل ۲):

۱. جمهور اثر افلاطون: به بررسی مفهوم عدالت و سازماندهی جامعه می‌پردازد.
۲. سیاست اثر ارسطو: به بررسی انواع حکومت‌ها و ویژگی‌های یک دولت مطلوب می‌پردازد.
۳. کتاب پایدیا، تالیف ورنر یگر.

منابع مربوط به اخلاق مدنی و شهروندی در اسلام (سرفصل ۳):

۱. سیاست‌نامه اثر خواجه نظام‌الملک طوسی: به بررسی اصول حکومت‌داری و اخلاق سیاسی در اسلام می‌پردازد.
۲. آراء اهل مدینه فاضله اثر فارابی: به بررسی مفهوم مدینه فاضله و ویژگی‌های یک جامعه آرمانی در تفکر اسلامی می‌پردازد.
۳. محمد تقی، جعفری، فلسفه اخلاق و تعلیم و تربیت (جلد سیزدهم) ناشر مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری.
۴. تهذیب الاخلاق مسکویه رازی.
۵. اخلاق ناصری خواجه نصیرالدین طوسی.

منابع مربوط به جریان‌های فکری معاصر در ایران (سرفصل ۴):

۱. خدمات متقابل اسلام و ایران اثر مرتضی مطهری: به بررسی تأثیرات متقابل اسلام و ایران بر یکدیگر می‌پردازد.
۲. جامعه‌شناسی نخبه‌کشی اثر علی رضاقلی، نشر نی: به بررسی عوامل مؤثر در شکل‌گیری و سقوط نخبگان در جوامع مختلف، از جمله ایران، می‌پردازد.
۳. حکومت اسلامی اثر امام خمینی (ره): به بررسی مبانی نظری حکومت اسلامی و نقش مردم در آن می‌پردازد.
۴. انسان کامل اثر مرتضی مطهری: به بررسی مفهوم انسان کامل و نقش آن در اخلاق و اجتماع می‌پردازد.

منابع مربوط به اخلاق شهروندی در غرب معاصر (سرفصل ۵):

۱. نظریه عدالت اثر جان راولز: به بررسی مبانی نظری عدالت و حقوق شهروندی در جوامع معاصر می‌پردازد.
۲. وضعیت بشر اثر هانا آرنه: به بررسی شرایط زندگی انسان در دنیای مدرن و نقش سیاست در آن می‌پردازد.
۳. توصیه مطالعاتی در حوزه اخلاق.
۴. نجمه کیخا، «اخلاق و سیاست از منظر حکمت متعالیه».
۵. امام خمینی، شرح حدیث جنود عقل و جهل، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام، چاپ ۱۱، ۱۳۸۶.
۶. امام خمینی، روح الله، شرح چهل حدیث، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام، چاپ چهل و هفتم، ۱۳۸۸.
۷. ایزتسو، توشیهیکو، مفاهیم اخلاقی دینی در قرآن، مجیدترجمه فریدون بدره‌ای، تهران، ۱۳۷۸.
۸. جوادی آملی، عبدالله، سیاست متعالیه، به اهتمام شریف لک زایی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۲.
۹. خاتمی، سیدمحمد، از دنیای شهر تا شهر دنیا، چاپ یازدهم، تهران، نشر نی، ۱۳۸۱.
۱۰. خراسانی، رضا، اخلاق و سیاست در اندیشه سیاسی اسلام، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۳.
۱۱. رضا عیسی نیا، جمهوری اسلامی و شهروندی (مبانی و اصول).
۱۲. مصباح یزدی، محمدتقی، فلسفه اخلاق، انتشارات امیرکبیر، ج ۲، ۱۳۸۲.
۱۳. مطهری، مرتضی، فلسفه اخلاق، انتشارات صدرا، ۱۳۶۶.
۱۴. وبر، ماکس، دانشمند و سیاستمدار، احمد، نقیب زاده، تهران، دانشگاه تهران، چاپ دوم ۱۳۷۶.
۱۵. ولفانگ، کنات، آرمان‌شهریاری ایرانیان باستان، ترجمه سیف‌الدین نجم‌آبادی، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۵۵.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مسایل اقتصاد سیاسی ایران معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Issues of Political Economy in Contemporary Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐ پروژه/رساله/پایان نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت/مرتبط با مأموریت موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

در این درس، دانشجویان با مفاهیم پایه‌ای اقتصاد سیاسی، ساختارهای اقتصادی ایران، چالش‌ها و سیاست‌های اقتصادی آشنا می‌شوند و توانایی تحلیل مسائل اقتصادی ایران را کسب می‌کنند.

پ) سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم پایه‌ای اقتصاد سیاسی
 - تعاریف و مفاهیم کلیدی
 - رابطه اقتصاد و سیاست در ایران
۲. تاریخچه اقتصاد سیاسی ایران
 - دوره قاجار و مشروطه
 - دوره پهلوی و تحولات اقتصادی
 - اقتصاد سیاسی پس از انقلاب اسلامی
۳. ساختارهای اقتصادی ایران
 - نقش دولت در اقتصاد
 - بخش خصوصی و تعاونی
 - نهادهای مالی و پولی
۴. چالش‌های اقتصاد سیاسی ایران
 - تحریم‌ها و تأثیرات آن
 - تورم، بیکاری و فقر
 - فساد اقتصادی و مدیریت ناکارآمد
۵. سیاست‌های اقتصادی و تأثیرات آن
 - سیاست‌های تجاری و صنعتی
 - سیاست‌های انرژی و منابع طبیعی
 - سیاست‌های اجتماعی و توزیع درآمد
۶. اقتصاد سیاسی و توسعه پایدار
 - چالش‌های محیط زیستی و توسعه
 - نقش فناوری و نوآوری در اقتصاد
 - چشم‌انداز آینده اقتصاد ایران

۷. تحلیل‌های موردی

- مطالعه موردی سیاست‌های اقتصادی خاص
- بررسی تأثیرات سیاست‌های بین‌المللی بر اقتصاد ایران

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اقتصاد سیاسی ایران: از مشروطیت تا پایان سلسله پهلوی، نویسنده: فرهاد نعمانی، ناشر: نشر نی.
۲. اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی ایران، نویسنده: حسین راغفر، ناشر: انتشارات روزنه.
۳. اقتصاد ایران: از توسعه تا رکود، نویسنده: مسعود نیل، ناشر: انتشارات کرگدن.
۴. اقتصاد سیاسی نفت در ایران، نویسنده: احمد سیف، ناشر: نشر آگاه
۵. فقر و نابرابری در ایران، نویسنده: محمدحسین شریف‌زادگان، ناشر: انتشارات دانشگاه تهران.
۶. سیاست‌های کلان اقتصادی در بخش‌های مختلف توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر			
عنوان درس به انگلیسی:		Contemporary Political Sociology of Iran	
نوع درس و واحد	پایه ☐ نظری ****	-	
دروس پیش نیاز:	تخصصی الزامی ☐ عملی	-	
دروس هم نیاز:	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی	۲	تعداد واحد:
	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		
	مهارتی-اشتغال پذیری ☐		
تعداد ساعت:	۳۲		
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی)		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐	
اختیاری مشخص شود)		موسسه نیست ☐ موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

با بهره‌مندی از مکاتب جامعه‌شناسی سیاسی و رویکرد منطقی و کارآمد به رابطه دولت و جامعه در ایران معاصر به توصیف و تحلیل ابعاد، مولفه‌ها و کارکردها و آسیب‌های مهم در حوزه جامعه‌شناسی سیاسی ایران معاصر، بویژه دوران جمهوری اسلامی ایران می‌پردازد.

(پ) سرفصل ہا:

- کلیات
- نظریات کلان مرتبط با فهم جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر
- تبیین ماهیت رابطه دولت و نیروهای اجتماعی در ایران و تاثیر آن بر
- تبیین موضوعات مرتبط با جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر به شرح
 - قدرت و اقتدار
 - فرهنگ سیاسی
 - جامعه پذیری سیاسی
 - جامعه مدنی و شهروندی
 - پویایی و تغییرات اجتماعی
 - شکاف های اجتماعی-سیاسی
 - مشارکت سیاسی
 - افکار عمومی و جامعه ایرانی
 - احزاب سیاسی
 - تحولات جهانی و جامعه شناسی سیاسی پس از انقلاب اسلامی
- فناوری های نوین و جامعه شناسی سیاسی جمهوری اسلامی ایران
- امکان ها و بیم های مطالعات جامعه شناسی سیاسی ایران

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجو یان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ازغندی، علیرضا (۱۳۸۵)، درآمدی بر جامعه‌شناسی سیاسی ایران، تهران: انتشارات قومس.
۲. بشیریه، حسین (۱۳۸۱)، دیباچه‌ای بر جامعه‌شناسی سیاسی ایران، تهران: انتشارات نگاه معاصر.
۳. بیل، جیمز (۱۳۸۷)، سیاست در ایران (گروه‌ها، طبقات و نوسازی)، ترجمه علی مرشدی زاد، تهران: انتشارات اختران.
۴. زونیس، ماروین (۱۳۸۷)، روانشناسی نخبگان سیاسی ایران، ترجمه پرویز صالحی و دیگران، تهران: چاپخش.
۵. معیدفر، سعید، جامعه‌شناسی سیاسی مسائل اجتماعی ایران، همدان: انتشارات نورعلم.
۶. آبراهامیان، پرواند (۱۳۷۷)، ایران بین دو انقلاب: درآمدی بر جامعه‌شناسی ایران معاصر، ترجمه احمد گل محمدی، محمد ابراهیم فتاحی، تهران: نشر نی.
۷. پناهی حسین ۱۳۹۱ جامعه‌شناسی شعارهای انقلاب اسلامی ایران، نشر علم.
۸. رهبر عباسعلی و حیدری فاطمه (۱۳۹۸) جستاری در جامعه‌شناسی سیاسی ایران، انتشارات سرو.
۹. سازگارا، پروین سازگارا (۱۳۹۷) نگاهی جامعه‌شناسانه به طبقه متوسط ایران: سبک زندگی طبقه متوسط جدید و قدیم، ناشر: رز.
۱۰. ساعی، علی (۱۴۰۰) نخبگان سیاسی پسا انقلاب، ناشر: دانشگاه تربیت مدرس.
۱۱. عیوضی، محمد رحیم (۱۳۸۵) جامعه‌شناسی سیاسی اپوزیسیون در ایران، تهران: انتشارات قومس.
۱۲. نش، کیت، جامعه‌شناسی سیاسی معاصر ترجمه دلفروز انتشارات کویر.
۱۳. نقیب زاده احمد (۱۳۹۴) درآمدی بر جامعه‌شناسی سیاسی، سمت.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: گفتمان های فکری و نظری انقلاب اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	Intellectual and Theoretical Discourses of the Islamic Revolution	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نوع درس و واحد
تعداد ساعت:	۳۲	نوع درس و واحد
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت		
مرتبط با مأموریت/آمایش		
موسسه نیست		
موسسه است		
مهارتی-اشتغال پذیری		
پروژه/رساله/پایان نامه		
تخصصی اختیاری *****		
نظری-عملی		
عملی		
پایه		
نظری *****		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با گفتمان های فکری و نظری انقلاب اسلامی و دستیابی به درک عمیق ارتباط مولفه های معرفتی و رفتاری اسلام با پدیده انقلاب اسلامی و تقویت مهارت بهره برداری از منابع و آموزه های دینی در تبیین انقلاب اسلامی و بازشناسی انتقادی گفتمان ها.

پ) سرفصل ها:

- نقش و تأثیر مبانی نظری در انقلاب ها و جنبش های اجتماعی / تحلیل مقایسه ای
- تعریف و سنخ شناسی گفتمان ها
- گفتمان های خاص با جوهره فرهنگی
- گفتمان اعتقادی انقلاب اسلامی
- گفتمان اخلاقی انقلاب اسلامی
- گفتمان فقهی انقلاب اسلامی
- گفتمان رهبران انقلاب اسلامی
- مفاهیم اساسی سازنده گفتمان در اندیشه امام خمینی
- مفاهیم اساسی سازنده گفتمان در اندیشه امام خاмене ای - نظریه ولایت فقیه
- دموکراسی و مردم سالاری دینی
- کارآمدی نظام ولایی
- انقلاب اسلامی ایران و گفتمان اسلام گرایی معاصر

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد
- سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اکبری معلم، علی (۱۳۹۳)، اندیشه سیاسی امام خمینی (ره) و نسل سوم انقلاب اسلامی ایران، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی.
۲. برزگر، ابراهیم (۱۳۹۳)، اندیشه سیاسی امام خمینی: سیاست به مثابه صراط، چاپ سوم، تهران: سمت.
۳. خامنه‌ای، سید علی (۱۳۹۴)، طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، سلسله جلسات استاد سید علی حسینی خامنه‌ای، مشهد مقدس، مسجد امام حسن مجتبی، رمضان المبارک ۱۳۵۳ شمسی، چاپ ششم، تهران: موسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی.
۴. خمینی (امام)، سید روح الله (۱۳۸۵)، صحیفه امام: مجموعه آثار امام خمینی (س) (بیانات، پیام‌ها، مصاحبه‌ها، احکام، اجازات شرعی و نامه‌ها)، مجلدات مختلف، چاپ چهارم، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۵. خمینی (امام)، سید روح الله (۱۳۹۴)، ولایت فقیه، چاپ بیست و نهم، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره).
۶. شفیعی فر، محمد (۱۳۷۸)، درآمدی بر مبانی فکری انقلاب اسلامی، قم: معارف اسلامی.
۷. فوزی، یحیی (۱۳۹۳)، اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)، چاپ بیست و یکم، قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، معارف.
۸. لک زایی، نجف (۱۳۹۴)، اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و دانشگاه باقر العلوم (ع).
۹. مهاجرنیا، محسن (۱۳۹۶)، فلسفه سیاسی آیت الله خامنه‌ای، چاپ چهارم، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۱۰. خرمشاد، محمد باقر؛ اندیشمندان علوم اجتماعی و انقلاب اسلامی ایران (تهران: باز، چ ۱، ۱۳۸۴).
۱۱. الگار، حامد؛ چهار سخنرانی از پرفسور حامد الگار انقلاب اسلامی در ایران، ترجمه مرتضی اسعدی - حسن چیدری (بی جا: انتشارات قلم، بی جا، ۱۳۶۰).
۱۲. مصباح یزدی، محمد تقی؛ انقلاب اسلامی جهشی در تحولات سیاسی تاریخ، تدوین و نگارش قاسم شبان نیا (قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، مرکز انتشارات، چ ۱، ۱۳۸۴).
۱۳. مولانا، حمید؛ فلسفه انقلاب اسلامی در ایران (تهران: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سروش، چ ۱، ۱۳۹۹).
۱۴. فارسی جلال الدین؛ فلسفه انقلاب اسلامی (تهران: امیرکبیر، چ ۱، ۱۳۶۸).
۱۵. ملکی راد، رسول؛ شریعتی و نقش او در شکل گیری انقلاب اسلامی (تهران: چاپخش، چ ۱، ۱۳۸۶).
۱۶. بازرگان، مهدی؛ انقلاب ایران در دو حرکت (بی جا: مهندس مهدی بازرگان، بی چ، ۱۳۶۳).

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: جریان ها و احزاب سیاسی در ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Movements and Parties in Iran	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

شناخت و تحلیل جریان ها و سازمان های سیاسی معاصر ایران از اهمیت بالایی برخوردار است. در این درس تلاش می شود تا دانشجویان با مهمترین جریان ها و سازمان های سیاسی ایران معاصر آشنا شوند.

پ) سرفصل ها:

- بررسی و تحلیل بسترها و شرایط پدید آمدن جریان ها، سازمانها و احزاب سیاسی در ایران معاصر در مقطع قبل از انقلاب اسلامی
- تحلیل عملکرد جریانها، سازمان ها و احزاب سیاسی در ایران معاصر در مقطع قبل از انقلاب اسلامی از قبیل:
- تحلیل مواضع و عملکرد احزاب و سازمانهای چپ بویژه حزب توده
- تحلیل مواضع و عملکرد احزاب ملی
- تحلیل مواضع و عملکرد گروهها و جریانات اسلامی
- ظهور فاشیسم در تاریخ معاصر ایران: تحلیل باستان گرایی در دوره پهلوی اول
- ظهور و تحول اصلاح طلبی اسلامی در ایران معاصر
- ظهور و تحول انواع اسلام گرایی در ایران معاصر
- ظهور ایدئولوژی های ترکیبی در ایران معاصر: سوسیالیسم اسلامی، لیبرالیسم اسلامی، و ...
- جریان های جدایی طلب و فرقه گرا در ایران معاصر:
- تحلیل مواضع و عملکرد احزاب دولتی از جمله حزب رستخیز
- بررسی و تحلیل بسترها و شرایط پدید آمدن جریان ها، سازمانها و احزاب سیاسی در ایران معاصر در مقطع بعد از انقلاب اسلامی بویژه:
- تحلیل عملکرد جریانها، جناح ها و احزاب سیاسی در ایران معاصر در مقطع بعد از انقلاب اسلامی بویژه:
- تحلیل مواضع و عملکرد اصول گرایان در حوزه های سیاست داخلی و خارجی و الگوی حکمرانی و پیشرفت
- تحلیل مواضع و عملکرد اصلاح طلبان در حوزه های سیاست داخلی و خارجی و الگوی حکمرانی و پیشرفت
- تحلیل مواضع و عملکرد حزب جمهوری اسلامی
- تحلیل علل، عوامل و دلایل ناپایداری احزاب سیاسی در ایران
- تحلیل نهادها و جریانات شبه حزب در ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. خاطرات سیاسی افراد؛ سازمان‌ها و گروه‌های مختلف قبل و پس از انقلاب.
۲. رهنما، علی (۱۳۸۴)، نیروهای مذهبی بر بستر حرکت نهضت ملی، گام نو.
۳. حسینی زاده، سید محمد علی (۱۳۸۶)، اسلام سیاسی در ایران، نشر دانشگاه مفید.
۴. عباس شادلو، ۱۳۸۰ اطلاعاتی درباره احزاب و جناح‌های سیاسی ایران امروز، تهران، نشر گستره.
۵. جعفریان، رسول، جریان‌ها و سازمان‌های مذهبی سیاسی/ایران، تهران، نشر علم.
۶. دارابی، علی؛ جریان شناسی سیاسی در ایران؛ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
۷. میرسلیم، مصطفی؛ جریان شناسی فرهنگی بعد از انقلاب اسلامی ایران.
۸. مجتبی مقصودی، تحولات سیاسی و اجتماعی ایران ۱۳۲۰-۱۳۵۷.
۹. زیبا کلام، صادق؛ مقدمه ای بر انقلاب اسلامی، روزنه.
۱۰. کوثری، مسعود و؛ انقلاب اسلامی، جامعه و دولت (مقالاتی در جامعه شناسی سیاسی ایران)، کویر.
۱۱. پروانه، آبراهامیان؛ مقالاتی در جامعه شناسی سیاسی ایران، نشر شیرازه کتاب ما.
۱۲. محسنی، منوچهر؛ بررسی پیوندها و نیروهای اجتماعی در ایران، نشر آرون.
۱۳. حسام، فرحناز؛ دولت و نیروهای اجتماعی در عصر پهلوی اول، مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۱۴. تحزب و توسعه سیاسی؛ مجموعه مقالات تحزب و توسعه سیاسی، نشر همشهری.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: ادبیات سیاسی در ایران معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Literature in Contemporary Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با یکی از دروس میان رشته‌ای هدف اصلی درس حاضر است. در این درس رابطه و پیوند میان سیاست و ادبیات را از طریق تحلیل گفتمان‌ها و تطبیق امر سیاسی و اسطوره‌ها در ادبیات و سیاست غرب و ایران، همچنین رابطه عرفان و نحله‌های گوناگون ادبی با سیاست و ... تدریس و تبیین می‌شود.

پ) سرفصل‌ها:

- رویکردهای نوین در فهم پیوند ادبیات و سیاست
- عرفان و سیاست
- آیین‌های فتوت و سیاست
- شعر سیاسی مشروطه
- شعر سیاسی انقلاب اسلامی
- رمان سیاسی در ایران معاصر
- ظهور ادبیات انتقادی در تاریخ معاصر ایران: مقدمات مشروطه
- ادبیات انتقادی در دوره پهلوی اول
- ادبیات انتقادی در دهه بیست شمسی
- ادبیات انتقادی در دهه سی شمسی
- افزایش ادبیات انتقادی در دهه چهل و پنجاه شمسی
- اشکال گوناگون ادبیات سیاسی در جمهوری اسلامی ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد
- سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. میراث ادبی سیاسی ایران از قبیل شاهنامه فردوسی، بوستان و گلستان سعدی، اوصاف الاشراف عبید زاکانی تا کلیله و دمنه؛ تمهیدات عین القضاة همدانی؛ تاریخ بیهقی؛ نسیم شمال، آثار نیما یوشیج؛ آثار جلال آل احمد و
۲. احمدزاده، ه (۱۳۸۶)، از رمان تا ملت: پژوهشی در گفتمان روایی فارسی و کردی، ترجمه سجادی، سنندج: انتشارات دانشگاه کردستان.
۳. الکساندر، و (۱۳۹۰)، جامعه‌شناسی هنرها، ترجمه راودراد، ا، تهران: نشر متن.
۴. میر عابدینی، حسن (۱۳۸۶)، صد سال داستان نویسی ایران، چهار جلدی، تهران: نشر چشمه.
۵. صراف، مرتضی (۱۳۵۲)، رسائل جوانمردان مشتمل بر هفت فتوت‌نامه، انستیتو پژوهش‌های فرانسوی در ایران.
۶. پارسانیا، حمید (۱۳۸۶)، عرفان و سیاست، قم، انتشارات بوستان کتاب.
۷. فاضلی، قادر (۱۳۹۲)، درآمدی بر سیاست و حکومت در عرفان اسلامی، قم، انتشارات بوستان کتاب.
۸. ذاکر حسین، عبد الرحیم؛ ادبیات سیاسی ایران در عصر مشروطیت، نشر علم
۹. امینی، علی اکبر؛ گفتمان ادبیات سیاسی ایران در آستانه دو انقلاب، نشر اطلاعات
۱۰. قبانی، نزار؛ سمفونی پنجم: گزیده ای از اشعار سیاسی...، نشر اطلاعات

11. Fairclough, N. (2001). *Language and power* (2nd ed.). Longman.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: آینده پژوهی انقلاب اسلامی ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	Future Studies of the Islamic Revolution of Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

۱. آشنایی با مفاهیم، اصطلاحات و نظریه‌های آینده‌پژوهی
۲. شناخت روش‌شناسی و تکنیک‌های آینده‌پژوهی
۳. درک نسبت ارزش‌های دینی با مطالعات آینده انقلاب اسلامی
۴. توانایی تحلیل فرصت‌ها و موانع آینده انقلاب اسلامی

پ) سرفصل‌ها:

الف) کلیات مفهومی و نظری

۱. مفاهیم، اصطلاحات و نظریه‌های آینده‌پژوهی
 ۲. سیر تحول و تاریخچه آینده‌پژوهی
 ۳. کلان‌روندهای آینده جهان و توسعه در ایران
 ۴. روش‌های کارآمد آینده‌پژوهی
 ۵. کاربرد روش‌های آینده‌پژوهی در مطالعات آینده
- ب) مطالعات حوزه آینده‌پژوهی انقلاب اسلامی

۱. آینده‌پژوهی انقلاب اسلامی: رویکردها و دیدگاه‌ها
۲. آینده در آیات قرآن و احادیث اسلامی
۳. کاربرد روش‌های آینده‌پژوهی در مطالعات انقلاب اسلامی
۴. تجارب کاربردی آینده‌پژوهی در انقلاب اسلامی
۵. آینده تمدنی انقلاب اسلامی از دیدگاه رهبران
۶. چالش‌ها و فرصت‌های آینده انقلاب اسلامی
۷. آینده مقاومت اسلامی
۸. سند چشم‌انداز: الزامات، موانع و راهکارها
۹. الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت، موانع، الزامات و راهکارها

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. بل، وندل (۱۳۹۸). مبانی آینده پژوهی، ترجمه مصطفی تقوی و محسن محقق، تهران: مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی
۲. عیوضی، محمد رحیم، (۱۳۹۰) درآمدی بر چار چوب مطالعاتی آینده انقلاب اسلامی، تهران، مرکز پژوهش‌های علوم انسانی اسلامی صدرا
۳. محمدی، منوچهر (۱۳۹۶) انقلاب اسلامی، زمینه‌ها و پیامدها، تهران، دفتر نشر معارف
۴. رهبر عباسعلی و بیگلر مژگان (۱۳۹۷) جهانی شدن انقلاب اسلامی و پایان تاریخ، انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی
۵. ملکوتیان، مصطفی (۱۴۰۰) زمینه‌ها، عوامل و بازتاب جهانی انقلاب اسلامی ایران - (رهیافت فرهنگی) دفتر نشر معارف
۶. عیوضی، محمد رحیم، در آمدی تحلیلی بر انقلاب اسلامی، دفتر نشر معارف ۱۴۰۰
۷. عسکری، علی، آینده انقلاب، (۱۳۹۸) کانون اندیشه جوان وابسته به موسسه کانون اندیشه جوان تهران
۸. عرب بافرانی، عیوضی، محمد رحیم. (۱۴۰۰). مطالعه تطبیقی گونه‌شناسی‌های روش در آینده پژوهی. آینده پژوهی انقلاب اسلامی، ۴(۲)، ۳۶-۷.
۹. عیوضی، کشاورز ترک، عین الله. (۱۳۹۴). نظام برنامه ریزی فرهنگی شده در انقلاب اسلامی با رویکرد آینده پژوهی. پژوهشنامه انقلاب اسلامی، ۳(۹)، ۱-۲۲.
۱۰. عیوضی، محمد رحیم، پدرام، عبدالرحیم. (۱۳۹۰). نقش آینده پژوهان در شکل گیری آینده پژوهی اسلامی. انتظار موعود، ۳۶(۱۱)، ۴۲-۲۵.
۱۱. عیوضی، محمد رحیم (۱۴۰۳). آینده پژوهی اسلامی. تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۱۲. منطقی محسن، الویری محسن، رحمانی جعفر، ابروش رضا. (۱۳۹۸). ارائه ی مدل مفهومی روش شناسی آینده پژوهی اسلامی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: نظریه های اقتصاد سیاسی توسعه		
عنوان درس به انگلیسی:	Theories of Political Economy of Development	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتب با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با نظریه های مختلف اقتصاد سیاسی توسعه، بررسی نقش دولت، نهادها و سیاست های اقتصادی در فرآیند توسعه، و تبیین رویکردهای اسلامی در توسعه اقتصادی.

پ) سرفصل ها:

۱. مبانی و مفاهیم بنیادین
 - مفهوم توسعه و تفاوت آن با رشد اقتصادی
 - اقتصاد سیاسی توسعه: چیستی و ضرورت
 - شاخص های توسعه و چالش های سنجش آن
۲. رویکردهای کلاسیک و نئوکلاسیک در توسعه
 - نظریه های مرکانتیلیستی و کلاسیک (آدام اسمیت، ریکاردو)
 - مدل رشد هارود-دومار و نظریه سولو
 - نئولیبرالیسم و انتقادات آن بر توسعه جهانی
۳. رویکردهای انتقادی و ساختاری در توسعه
 - مکتب نهادگرایی و نقش نهادها در توسعه (نورث، آکوموگلو)
 - نظریه وابستگی و نظام جهانی (فرانک، والرشاین)
 - توسعه بومی و نقد جهانی سازی اقتصادی
۴. دولت و سیاست های توسعه ای
 - مدل های دولت توسعه گرا در شرق آسیا و آمریکای لاتین
 - نقش سیاست های مالی و پولی در توسعه اقتصادی
 - چالش های فساد، دموکراسی و توسعه پایدار
۵. نظریه های اسلامی در اقتصاد سیاسی توسعه
 - مبانی توسعه در اندیشه اسلامی (عدالت، رفاه، قسط)
 - جایگاه فقه اقتصادی در سیاست گذاری توسعه ای
 - الگوهای اسلامی توسعه: اقتصاد مقاومتی و الگوی پیشرفت اسلامی-ایرانی
۶. توسعه پایدار و آینده پژوهی در اقتصاد سیاسی
 - مفهوم توسعه پایدار و اقتصاد سبز
 - تأثیر فناوری و انقلاب دیجیتال بر توسعه
 - آینده توسعه در نظام جهانی چندقطبی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. منابع عمومی و کلاسیک:

- Chang, H.-J. (2002). *Kicking away the ladder: Development strategy in historical perspective*. Anthem Press.
- Rodrik, D. (2007). *One economics, many recipes: Globalization, institutions, and economic growth*. Princeton University Press.
- Stiglitz, J. (2002). *Globalization and its discontents*. W.W. Norton & Company.
- Rostow, W. W. (1960). *The stages of economic growth: A non-communist manifesto*. Cambridge University Press.
- North, D. (1990). *Institutions, institutional change and economic performance*. Cambridge University Press.

۲. منابع انتقادی و نهادگرا:

- Wallerstein, I. (1974). *The modern world-system*. University of California Press.
- Cardoso, F. H., & Faletto, E. (1979). *Dependency and development in Latin America*. University of California Press.
- Acemoglu, D., & Robinson, J. A. (2012). *Why nations fail: The origins of power, prosperity, and poverty*. Crown Business.

۳. منابع اسلامی و ایرانی:

- محمدباقر صدر، اقتصاددان، ترجمه حسن حبیبی، انتشارات علمی و فرهنگی.
- سید محمد مهدی میرباقری، اقتصاد اسلامی و الگوی پیشرفت، نشر تمدن نوین.
- جمعی از نویسندگان، اقتصاد مقاومتی؛ مبانی، الزامات و سیاست ها، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- علیرضا پیغامی، اقتصاد توسعه با رویکرد اسلامی، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- بیژن عبدی، مبانی اقتصاد اسلامی و توسعه پایدار، انتشارات سمت.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: تجربه حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	The Governance Experience in the Islamic Republic of Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی با ساختار، تشکیلات، سیاست‌های کلی نظام و مأموریت نهادها و دستگاه‌های حکومتی از منظر چگونگی حل مشکلات مردم در میدان عمل و تبدیل آن به بسته‌های سیاستی بویژه:
۱. آشنایی با اسناد بالادستی در جمهوری اسلامی ایران
 ۲. آشنایی با ساختارها، سطوح و کنشگران حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران
 ۳. اشراف بر مسائل کلان و اساسی حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران

پ) سرفصل‌ها:

مقدمه و کلیات

۱. بررسی تجربه سیاستگذاری در جمهوری اسلامی ایران
۲. بررسی تجربه تنظیم‌گری و بویژه تفنن در جمهوری اسلامی ایران
۳. بررسی تجربه تسهیل‌گری، اعم از توانمندسازی و رفع موانع پیش پای کنشگران غیر دولتی در جمهوری اسلامی ایران
۴. بررسی تجربه نظارت، بازرسی و ارزیابی در جمهوری اسلامی ایران
۵. بررسی تجربه بازخوردگیری و اصلاح چرخه حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران
۶. تجربه حکمرانی در ایران معاصر: بررسی نمونه‌هایی از تجربه‌های موفق و یا ناموفق از قبل برنامه‌های توسعه و پیشرفت، دوران دفاع مقدس و

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۲. بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی.
۳. مجموعه سیاست‌های کلی نظام، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات.
۴. آشنایی با تشکیلات دولت جمهوری اسلامی ایران. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی، میرحسینی زواره، مهدی.
۵. دوراهی‌ها: موقعیت‌سازهای هرمنوتیکی در سیاست‌گذاری فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، پرکان، حسین، قم: دانشگاه باقرالعلوم (علیه السلام).
۶. مجموعه برنامه‌های توسعه و پیشرفت در سال‌های قبل و بعد از انقلاب اسلامی.
۷. تبیین سیاست‌های کلی نظام اداری کشور (مبانی نظری، الگوی عملی برای سیاست‌گذاری، هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی اجرایی)، طباطبایی، سیداحمد، تهران: شرکت فرازما پردازش.
۸. درآمدی بر مسئله‌شناسی تمدنی جهان اسلام، بابایی، حبیب‌الله، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۹. تعدد نهادهای قانون‌گذار در ایران، تاجیک، رضا، تهران: مؤسسه اندیشه-کامیاب ایرانیان.
۱۰. حاکمیت قانون و نهادهای خاص قانونگذاری در سیستم حقوقی ایران، خلیلی شجاعی، فریور، تهران: پژوهشگر برتر.
۱۱. حقوق اساسی و نهادهای حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران، جعفرزاده خورجستان، فاطمه، تهران: ارشدان.
۱۲. تاریخ تحولات جمهوری اسلامی ایران، احمدرضا شاه علی، مرکز اسناد انقلاب اسلامی ایران.
۱۳. تحولات سیاسی اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی در ایران، یحیی فوزی، مؤسسه چاپ و نشر عروج.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: تحولات سیاسی اجتماعی ایران پس از انقلاب اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political and Social Transformations in Iran After the Islamic Revolution	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- ✓ آشنایی دانشجویان با تحولات سیاسی اجتماعی ایران بعد از انقلاب اسلامی
- ✓ آشنایی با عوامل مختلف موثر بر تحولات سیاسی اجتماعی در ایران
- ✓ توانایی تحلیل سمت و سوی تحولات سیاسی اجتماعی در ایران بعد از انقلاب

پ) سرفصل ها:

۱) مباحث مفهومی

- مفهوم شناسی تحولات سیاسی اجتماعی
- نظریات مختلف در مورد علل، عوامل و دلایل تحولات سیاسی اجتماعی
- چرایی، ماهیت و اهداف انقلاب اسلامی

۲) سیر تحول ساختار سیاسی در ایران: از سلطنت تا مردمسالاری دینی

- ویژگی های تحول ساختاری و نهادهای دوران گذار (شورای انقلاب، دولت موقت، نهادهای انقلابی و...)
- تحلیل سیر تحول و تثبیت ساختار سیاسی مردمسالاری دینی در ایران (چگونگی تغییر نوع نظام سیاسی و شکل گیری قانون اساسی جمهوری اسلامی، ویژگی های نهادهای سیاسی قانونی جدید (رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و...، دلائل و پیامدهای بازنگری در قانون اساسی و روابط قوا در ساختار سیاسی بعد از جنگ

۳) سیر تحول گفتمان ها و رویکردهای سیاسی بعد از انقلاب: ویژگی ها و عوامل موثر

- گفتمان های سیاسی در سالهای اولیه انقلاب در ایران
- گفتمان های سیاسی در دوران جنگ و بعد از جنگ (گفتمان سازندگی و توسعه، گفتمان اصلاحات، گفتمان عدالت گرایی، گفتمان اعتدال گرایی، دگفتمان نو عدالت گرایی، گفتمان وفاق و...)

روند تحول نیروها و جریانات و کارگزاران سیاسی بعد از انقلاب

- نیروها و جریانات سیاسی موثر بر شکل گیری تحولات بعد از انقلاب
- ویژگی کارگزاران سیاسی در سالهای اولیه انقلاب
- ویژگی های اعضای کابینه ها و نمایندگان ادوار مجلس شورای اسلامی و تحلیل روند تحول بافت نیروها و کارگزاران سیاسی (از نظر سنی، سابقه و تجربه، جنسیت، میزان تحصیلات، تخصص ورشته تحصیلی، و...)

۴) چالشها و بحرانهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بعد از انقلاب (ناآرامی های قومی-مذهبی، کودتا های نافرجام،

تروریسم و درگیری های مسلحانه، تسخیر سفارت آمریکا، انقلاب فرهنگی، جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، اعتراض های اقتصادی اجتماعی و فرهنگی و...)

۵) سیاستگذاری ها و اقدامات فرهنگی، اقتصادی، علمی و تکنولوژیک دولتها در ایران و نتایج و پیامدهای سیاسی اجتماعی آنها

- تحلیل برنامه های توسعه در جمهوری اسلامی ایران و پیامدهای اجرای آن بر تحولات سیاسی اجتماعی
 - سیاستگذاری ها و اقدامات فرهنگی - اجتماعی در سالهای بعد از انقلاب و تحلیل پیامدها و نتایج آنها
 - رویکردها و اقدامات اقتصادی دولتها و تحلیل پیامدهای سیاسی اجتماعی آن
 - سیاستگذاری ها و اقدامات علمی، آموزشی و تکنولوژیک در ایران و پیامدهای آن بر تحولات سیاسی اجتماعی
- ۶) تحلیل تاثیر عوامل بیرونی بر تحولات سیاسی اجتماعی ایران (جهانی سازی، تهاجم فرهنگی، تحریم ها و چالش های قدرت های بزرگ نظام بین الملل)

۷) تحلیل سمت و سوی تحولات سیاسی اجتماعی در ایران و چشم انداز آینده

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. یحیی فوزی، تحولات سیاسی در جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سمت ۱۳۹۹
۲. یحیی فوزی، تحولات سیاسی اجتماعی در ایران بعد از انقلاب، نشر عروج، دوجلد، ۱۳۸۴
۳. احمد رضا شاه علی و احسان موحدیان، تاریخ تحولات سیاسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۴. حسن رحیمی، تحولات سیاسی - امنیتی ایران پس از انقلاب اسلامی، دانشگاه بوعلی سینا همدان.
۵. جان فوران، مقاومت شکننده: تاریخ تحولات اجتماعی ایران (از صفویه تا سال های پس از انقلاب اسلامی)، ترجمه احمد تدین.
۶. محمدرحیم عیوضی و محمدجواد هراتی، درآمدی تحلیلی بر انقلاب اسلامی ایران، ویراست دوم، نشر معارف، تهران، ۱۴۰۰. با تاکید بر فصول ششم، هفتم و نهم.
۷. غلامرضا خواجه سروی، رقابت و ثبات سیاسی در جمهوری اسلامی ایران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی ایران، تهران، ۱۳۸۲.
۸. علیرضا زهیری، درآمدی بر مسئله کارآمدی در جمهوری اسلامی ایران، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم، ۱۳۹۷.
۹. یوسف ترابی، اجماع نظر نخبگان سیاسی و توسعه در جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، تهران، ۱۳۸۸.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: درس هدایت شده		
عنوان درس به انگلیسی:	Proposed Course	
دروس پیش‌نیاز:	-	
دروس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نظری-عملی ☐ نظری ***** ☐ پایه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐ تخصصی اختیاری ***** ☐ پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف درس حاضر این است که گروه‌های علمی این امکان را بیابند تا با توجه به مأموریت‌ها، مقتضیات محلی، منطقه‌ای و جهانی یا موضوع پایان‌نامه دانشجو و یا تقویت زمینه‌های مهارت و اشتغال دو واحد درس تعریف و یا از دروس دیگر رشته‌ها و گرایش‌ها تعیین کنند تا دانشجو آن را بگذراند.

پ) سرفصل‌ها:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ...درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

آزمون پایانی ...درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

ویژگی‌های دروس
دروس تخصصی اختیاری
۲. گرایش اندیشه سیاسی

الف) عنوان درس به فارسی: روش پژوهش در اندیشه های سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Research Methodology in Political Thought	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه / رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با رهیافت های نظری و روش های پژوهش در حوزه اندیشه های سیاسی
- توانمندسازی دانشجویان در به کارگیری روش های علمی برای تحلیل و پژوهش در اندیشه های سیاسی
- تقویت مهارت های پژوهشی و نگارشی دانشجویان در مطالعات اندیشه های سیاسی
- آموزش استانداردهای علمی در پژوهش های اندیشه سیاسی

پ) سرفصل ها:

بخش اول: کلیات روش شناسی در پژوهش های اندیشه سیاسی:

۱. چیستی، جایگاه و اهمیت روش شناسی در پژوهش های اندیشه سیاسی
۲. انواع پژوهش در اندیشه های سیاسی (بنیادی، کاربردی، توصیفی، تحلیلی، تبیینی)
۳. انواع روش های پژوهش در اندیشه های سیاسی (کمی، کیفی، ترکیبی)
۴. الزامات و چالش های روش شناختی برای فهم و تحلیل اندیشه های سیاسی

بخش دوم: مبانی معرفت شناختی پژوهش در اندیشه های سیاسی:

۱. نسبت روش شناسی با معرفت شناسی
۲. رابطه میان نظریه، روش و روش شناسی
۳. تأثیر روش شناسی بر مطالعه ماهیت امر سیاسی
۴. رویکردهای معرفت شناختی در پژوهش های اندیشه سیاسی:
 - پوزیتیویسم، تفسیرگرایی و رهیافت انتقادی
 - واقع گرایی، ابزارگرایی و برساخت گرایی
۵. مسئله عینیت و ذهنیت در پژوهش های اندیشه سیاسی

بخش سوم: روش های تحلیل و پژوهش در اندیشه های سیاسی:

۱. روش های تفسیر متون: (هرمنوتیک کلاسیک و مدرن، تحلیل گفتمان، تحلیل محتوا، تحلیل روایت)
۲. روش های تحلیل مفهومی: (تحلیل مفهومی انتقادی، تاریخ مفهومی، تحلیل زبانی)
۳. روش های تحلیل ایدئولوژیک: (مارکسیستی، پسا مارکسیستی، فمینیستی، پست مدرنیستی)
۴. روش های تحلیل تطبیقی در اندیشه سیاسی

بخش چهارم: مراحل انجام پژوهش در حوزه اندیشه های سیاسی:

۱. معیارهای انتخاب موضوع پژوهش

۲. مسئله‌یابی و صورت‌بندی پرسش‌های پژوهش و فرضیه
۳. انتخاب چارچوب نظری و روش تحقیق
۴. ادبیات موضوع و اصول آن
۵. روش گردآوری و تحلیل داده‌ها
۶. ساختار و شیوه نگارش پژوهش
۷. استانداردهای استناددهی علمی

بخش پنجم: اخلاق پژوهش:

۱. اصول اخلاقی در پژوهش‌های علمی
۲. شیوه‌های صحیح ارجاع‌دهی به منابع
۳. امانت‌داری در پژوهش و رعایت حقوق مالکیت فکری

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. حقیقت، سیدصادق، ۱۳۹۴، روش شناسی علوم سیاسی، قم: دانشگاه مفید.
۲. دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال، ۱۳۹۳، فرانظریه اسلامی روابط بین‌الملل، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
۳. سریع القلم، محمود، ۱۳۹۰، روش تحقیق در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، تهران: نشر فرزانه.
۴. سلطانی، علی اصغر، ۱۳۹۶، نگارش دانشگاهی، پاراگراف نویسی، تهران: لوگوس.
۵. سلیمی، حسین، ۱۳۸۹، هرمنوتیک و شناخت روابط جهانی، تهران: رخداد نو.
۶. سیدباقری، سید کاظم و دیگران، ۱۴۰۲، هرمنوتیک و اجتهاد در فقه سیاسی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۷. فی، برایان، ۱۳۸۹، فلسفه امروزی علوم اجتماعی، ترجمه خشایار دیهیمی، چاپ چهارم، تهران: طرح نو.
۸. فیرحی، داود، ۱۳۸۷، روش‌شناسی دانش سیاسی در تمدن اسلامی، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۹. مارش، دیوید و استوکر، جری، ۱۳۷۸، روش و نظریه در علوم سیاسی، ترجمه امیرمحمد حاجی یوسفی، تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۱۰. محمدپور، احمد، ۱۴۰۲، روش در روش: درباره ساخت معرفت در علوم انسانی، تهران: لوگوس.
۱۱. منوچهری، عباس و دیگران، ۱۳۹۶، رهیافت و روش در علوم سیاسی، تهران: سمت.
۱۲. موزر، پل و دیگران، ۱۳۸۵، درآمدی بر معرفت‌شناسی معاصر، ترجمه رحمت‌ا... رضایی، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
۱۳. های، کالین، ۱۳۸۵، درآمدی انتقادی بر تحلیل سیاسی، ترجمه احمد گل محمدی، تهران: نشر نی.
۱۴. واعظی، احمد، ۱۳۹۳، درآمدی بر هرمنوتیک، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

15. Babbie, E. R. (2016). *The practice of social research*. Cengage Learning.

16. Bryman, A. (2016). *Social research methods*. Oxford University Press.

17. Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage Publications.

18. Flyvbjerg, B. (2006). Five misunderstandings about case-study research. *Qualitative Inquiry*, 12(2), 219-245.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف: عنوان درس به فارسی: مسائل اندیشه سیاسی غرب معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	The Issues of Contemporary Western Political Thought	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	☐ پایه نظری *****
دروس هم نیاز:	-	☐ عملی تخصصی الزامی
تعداد واحد:	۲	☐ نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری *****
تعداد ساعت:	۳۲	☐ پروژه / رساله / پایان نامه
		☐ مهارتی - اشتغال پذیری
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با مسائل اصلی اندیشه سیاسی غرب معاصر و توانمندسازی آنها در تحلیل و بررسی انتقادی این مسائل.

پ) سرفصل ها:

بخش اول: مفاهیم، زمینه ها و چارچوب های نظری

۱. زمینه ها و تحولات اندیشه سیاسی غرب معاصر:

خاستگاه ها و بسترهای فکری شکل گیری اندیشه سیاسی معاصر غرب

مراحل و سیر تحولات تاریخی اندیشه سیاسی غرب معاصر

مکاتب فکری و جریان های اصلی در اندیشه سیاسی غرب معاصر: لیبرالیسم، سوسیالیسم، محافظه کاری، فمینیسم، آنارشیسم،

پوپولیسم، بنیادگرایی، پست مدرنیسم

۲. مفاهیم بنیادین در اندیشه سیاسی غرب معاصر:

آزادی: مفاهیم، نظریه ها و چالش های معاصر

برابری: ابعاد، انواع و مسائل معاصر

عدالت: نظریه های عدالت، عدالت اجتماعی و عدالت جهانی

دموکراسی: مدل ها، بحران ها و چشم اندازهای آینده

حقوق بشر: مبانی، تحولات و چالش ها

شهروندی: نظریه ها و مسائل معاصر

حکمرانی: تحولات و چالش های معاصر

ایدئولوژی: مفهوم، کارکردها و تحولات

قدرت و مشروعیت: نظریه ها و چالش های معاصر

امنیت: ابعاد امنیت (نظامی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی، سایبری)، نظریه های امنیت، معضل امنیت-آزادی.

توسعه: مفاهیم و نظریه های توسعه، توسعه سیاسی، رابطه توسعه و دموکراسی، نقدهای پست مدرن بر توسعه.

بخش دوم: مسائل و مباحث معاصر

۱. جهانی شدن و اندیشه سیاسی:

حکمرانی جهانی: نهادها، بازیگران و چالش ها

جهانی شدن و ارتباطات: تأثیرات متقابل

جهانی شدن و استعمار نو: ابعاد و پیامدها
جهانی شدن و هویت: چالش ها و تحولات هویتی
جهانی شدن و فردگرایی جدید: ابعاد و پیامدها
جهانی شدن و نابرابری: چالش ها و راه حل ها
امنیت در عصر جهانی شدن
۲. بحران های دموکراسی:

دموکراسی و جهانی شدن: تنش ها و فرصت ها
دموکراسی و فناوری: چالش ها و فرصت ها
پوپولیسم و افراط گرایی: تهدیدات علیه دموکراسی
کاهش مشارکت سیاسی: علل و پیامدها
حقوق بشر و بی طرفی دولت: چالش های معاصر
۳. بحران های لیبرالیسم در عصر جدید:

لیبرالیسم و نابرابری فزاینده
لیبرالیسم و پوپولیسم
لیبرالیسم و هویت گرایی
آینده لیبرالیسم
۴. عدالت و نابرابری:

عدالت اجتماعی: نظریه ها و چالش های معاصر
عدالت جهانی: مبانی و چالش ها
نابرابری اقتصادی: ابعاد، علل و پیامدها
نابرابری اجتماعی: ابعاد، علل و پیامدها
۵. مسائل هویتی:

ملی گرایی: انواع و پیامدها
قوم گرایی: چالش ها و پیامدها
دینداری و سکولاریسم: تعامل و تنش
چندفرهنگی گرایی: مدل ها و چالش ها
پست مدرنیسم و سیاست هویت: نقد کلان روایت ها، سیاست تفاوت، نسبی گرایی اخلاقی و سیاسی
۶. بحران نهادهای قدرت و کنترل اجتماعی:

تحولات دولت مدرن و چالش های حاکمیتی
نقش رسانه ها و افکار عمومی در عصر دیجیتال
نظارت و کنترل اجتماعی در عصر اطلاعات
۷. اخلاق و سیاست:

اخلاق در روابط بین الملل: چالش ها و رویکردها
اخلاق و سیاست عمومی: مبانی و کاربردها
اخلاق و قدرت: مسئولیت پذیری و محدودیت ها
تروریسم و خشونت سیاسی: چالش های اخلاقی
۸. بحران های زیست محیطی:

عدالت زیست‌محیطی

مسئولیت سیاسی در قبال بحران‌های زیست‌محیطی

تأثیر بحران‌های زیست‌محیطی بر سیاست و جامعه

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه ۲۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اسمیت، گرگوری بروس. (۱۳۹۶). نیچه، هایدگر و گذار به پسامدرنیته. (سید احمدیان، مترجم). تهران: نشر پرسش.
۲. اشمیت، کارل. (۱۳۹۶). مفهوم امر سیاسی. (جیرانی و نمازی، مترجمان). تهران: انتشارات ققنوس.
۳. آدامز، یان. (۱۴۰۲). پنجاه متفکر بزرگ سیاسی. (ایزدی، مترجم). تهران: نشر ثالث.
۴. بشیریه، حسین. (۱۳۷۸). تاریخ اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم (لیبرالیسم و سوسیالیسم) (دو جلد). تهران: نشر نی.
۵. تیلور، چارلز. (۱۳۹۷). چندفرهنگی‌گرایی: بررسی سیاست بازشناسی. (خشایار دیهیمی، مترجم). تهران: نشر نی.
۶. رالز، جان. (۱۳۸۴). عدالت به مثابه انصاف: بازنگری. (لیلا سازگار، مترجم). تهران: طرح نو.
۷. سندل، مایکل جی. (۱۳۸۶). لیبرالیسم و محدودیت‌های عدالت. (خشایار دیهیمی، مترجم). تهران: نشر طرح نو.
۸. قادری، حاتم. (۱۳۸۷). اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم. تهران: انتشارات سمت.
۹. کلوسکو، جورج. (۱۳۹۲). تاریخ فلسفه سیاسی از ماکیاوولی تا منتسکیو. (خشایار دیهیمی، مترجم). تهران: نشر نی.
۱۰. لسناف، مایکل اچ. (۱۳۹۴). فیلسوفان سیاسی قرن بیستم. (خشایار دیهیمی، مترجم). تهران: نشر ماهی.
۱۱. همپتن، جین. (۱۳۹۵). فلسفه سیاسی. (خشایار دیهیمی، مترجم). تهران: نشر نو.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: فقه سیاسی: اصول، مبانی و تحولات تاریخی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Jurisprudence: Principles, Foundations, and Historical Developments	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با جایگاه فقه سیاسی در منظومه علوم تجویزی و فقه عمومی اسلام؛ آشنایی با مبانی فقه سیاسی؛ آشنایی با مسائل مهم فقه سیاسی در حوزه سیاست داخلی و خارجی؛ آشنایی با سیر تطور فقه سیاسی؛ آشنایی با فقه سیاسی اهل سنت.

پ) سرفصل ها:

۱. مفاهیم و کلیات

۱. فقه

۲. سیاست

۳. فقه سیاسی (مشمول بر جایگاه فقه سیاسی در منظومه علوم تجویزی)

۲. مبانی نظری فقه سیاسی

۱. مبانی هستی شناختی فقه سیاسی (مبانی کلامی همچون ولایت تشریعی الهی و رابطه دنیا و آخرت)

۲. مبانی معرفت شناختی فقه سیاسی: اعتبار نقل/ جایگاه عقل و تجربه بشری/ نقش زمان و مکان در فقه سیاسی

۳. مبانی روش شناختی فقه سیاسی: جایگاه اصول فقه در استنباط گزاره های فقهی در سیاست

۳. مسائل فقه سیاسی

۱. ضرورت حکومت در عصر غیبت

۲. ضرورت تشکیل حکومت اسلامی

۳. وظائف و اختیارات حکومت اسلامی (دایره آزادی های سیاسی و اجتماعی شهروندان)

۴. ولایت فقیه در عصر غیبت

۵. مردم سالاری دینی

۶. فقه سیاسی و نظام سیاسی معاصر: نهادهای جدید: مجلس، قوه قضائیه، قوه مجریه: چالش های نظری / فقه سیاسی و

شاخصه های دولت مدرن / فقه سیاسی و حکمرانی خوب

۱. فقه سیاست داخلی

۲. فقه سیاست خارجی

۱. فقه سیاست خارجی

۲. فقه روابط خارجی با دول مسلمان

۳. فقه روابط خارجی با دول غیراسلامی

۴. فقه معاهدات و سازمان های بین المللی (اصل وفای به عهد)

۵. فقه صلح، جهاد و مقاومت (اصل نفی سیل، جنگ عادلانه، اصل عدم مداخله، مداخله بشر دوستانه، مسأله فلسطین، استکبار و استضعاف)

۳. سیر تطور فقه سیاسی:

۱. فقه سیاسی و نظم تقیه ای یا مناسبات تقیه ای (از زمان پیامبر ص تا دوران صفویه)؛

i. عصر حضور

ii. عصر غیبت

۲. فقه سیاسی و نظم سلطانی یا مناسبات مبتنی بر نظام سلطنتی (از دوران صفویه تا انقلاب اسلامی)؛

i. پیشا مشروطه

ii. از مشروطه

۳. فقه سیاسی و نظم مردمی یا نظام سیاسی مردمی (از زمان انقلاب اسلامی).

۴. فقه سیاسی اهل سنت و نظام سیاسی اسلامی

۱. خلافت به مثابه نظام سیاسی آرمانی اهل سنت

۲. نظریه خلافت اسلامی؛ مبانی، ادله و ساختار نظام سیاسی

۳. نظریه سلطنت اسلامی؛ مبانی، ادله و ساختار نظام سیاسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. فقه سیاسی، منصور میراحمدی، انتشارات سمت.

۲. دانشنامه فقه سیاسی، عباسعلی عمید زنجانی و همکاران، انتشارات دانشگاه تهران.

۳. فقه سیاسی شیعه: سازوکارهای تحول در دوران معاصر، سید کاظم سیدباقری، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

۴. فقه سیاسی، عباسعلی عمید زنجانی، انتشارات امیرکبیر.

۵. درس گفتارهایی در فقه سیاسی، منصور میراحمدی و دیگران، انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

۶. فقه و سیاست در ایران معاصر (۲ جلد)، داود فیروزی، نشر نی.

۷. ولایت فقیه، امام خمینی، موسسه تنظیم و نشر امام خمینی.

۸. ولایت فقیه: ولایت عدالت و فقاقت، عبدالله جوادی آملی، نشر اسراء.

۹. نظریه مردم سالاری دینی، مفهوم، مبانی و الگوی نظام سیاسی، منصور میراحمدی، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی

۱۰. نظام سیاسی در اسلام، محمد عبد القادر ابوفارس، دار الفرقان.

۱۱. بنیان حکومت در اسلام، سید کاظم حائری، وزارت ارشاد اسلامی.

۱۲. حکومت اسلامی در اندیشه فقیهان شیعه، محمد کاظم رحمان ستایش، مرکز تحقیقات استراتژیک.

۱۳. نظام حکومت و مدیریت در اسلام: ترجمه مرتضی آیت الله زاده شیرازی، محمد مهدی شمس الدین، انتشارات دانشگاه تهران.

۱۴. نظام سیاسی و دولت در اسلام، داود فیرحی، سمت.

۱۵. نظام سیاسی اسلام، ابوالاعلی مودودی، ترجمه رفیعی علامرودشتی، علی.

۱۶. فقه الحکومه الاسلامیه بین السنه والشیعه، توفیق محمد شاوی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: اندیشه های سیاسی تطبیقی		
عنوان درس به انگلیسی:	Comparative Political Thought	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان گرایش اندیشه سیاسی با انواع مطالعات تطبیقی در اندیشه سیاسی
- افزایش توانمندی دانشجویان این گرایش برای تطبیق اندیشه های سیاسی
- اندیشیدن روش مندانه در قلمروی سیاست نظری به صورت تطبیقی

پ) سرفصل ها:

- کلیات (معنای اندیشه سیاسی تطبیقی، تاریخچه مطالعه تطبیقی در اندیشه سیاسی، انواع مطالعات تطبیقی در اندیشه سیاسی و ...)
- مطالعه تطبیقی اندیشه سیاسی تحلیلی و اندیشه سیاسی قاره ای
- مطالعه تطبیقی اندیشه سیاسی کلاسیک و اندیشه سیاسی مدرن
- مطالعه تطبیقی اندیشه سیاسی شرق و اندیشه سیاسی مغرب زمین
- مطالعه تطبیقی اندیشه سیاسی غربی (محافظه کار، مارکسیستی، لیبرالی و ...)
- مطالعه پارادایمیک اندیشه سیاسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع عمومی

۱. الهیات و نظریه اجتماعی: فراسوی عقل سکولار، جان میلبنک، ترجمه شهناز مسمی پرست و شهرزاد قانونی، تهران، نشر: ترجمان علوم انسانی، ۱۳۹۶.
۲. گذری بر تحول بنیادهای فکری و فلسفی قرن بیستم: تقریرات درس حسین بشیریه در دانشکده حقوق و علوم سیاسی ۱۳۷۶، تنظیم و تدوین درس گفتارها به کوشش علیرضا اسمعیل زاده، تهران، نشر: نگاه معاصر، ۱۴۰۱.

۳. از مدرنیسم تا پست مدرنیسم، لارنس کهن، ویراستار فارسی عبدالکریم رشیدیان، تهران، نشر: نی، ۱۳۸۱.
۴. مدرنیته و مدرنیسم: سیاست، فرهنگ و نظریه اجتماعی، ترجمه و تدوین حسینعلی نودری، تهران، نشر: نقش جهان، ۱۳۷۹.
۵. پست مدرنیته و پست مدرنیسم: تعاریف، نظریه‌ها و کاربردها، ترجمه و تدوین حسینعلی نودری، تهران، نشر: نقش جهان، ۱۳۷۹.
۶. جریان‌های بزرگ در تاریخ اندیشه غربی: گزیده آثار بزرگ در تاریخ اندیشه اروپای غربی از سده‌های میانه تا امروز، فرانکلین اوفان بومر، ترجمه حسین بشیریه، تهران، نشر: باز، ۱۳۸۰.
۷. فلسفه قاره‌ای، سایمون کریچلی، ترجمه خشایار دیهیمی، تهران، نشر: ماهی، ۱۳۸۷.

منابع تخصصی

۱. فراسوی رنج و رویا: روایتی دلالتی-پارادایمی از تفکر سیاسی، ج ۱ و ۲، عباس منوچهری، تهران، نشر: موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی و پژوهشکده تاریخ اسلام، ۱۳۹۵.
۲. تاریخ اندیشه سیاسی غرب: از یونان باستان تا عصر روشنگری، ج ۱، جان مک‌لند، ترجمه جهانگیر معینی علمداری، تهران، نشر: نی، چ ۵، ۱۴۰۰.
۳. تاریخ اندیشه سیاسی غرب: از روشنگری تا افول لیبرالیسم، ج ۲، جان مک‌لند، ترجمه جهانگیر معینی علمداری، تهران، نشر: نی، چ ۳، ۱۳۹۸.
۴. تاریخ اندیشه سیاسی غرب: واکنش به لیبرالیسم، ج ۳، جان مک‌لند، ترجمه جهانگیر معینی علمداری، تهران، نشر: نی، ۱۴۰۱.
۵. تاریخ اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم، ج ۱، اندیشه‌های سیاسی مارکسیستی، حسین بشیریه، تهران، نشر: نی، چ ۱۹، ۱۴۰۲.
۶. تاریخ اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم، ج ۲، لیبرالیسم و محافظه‌کاری، حسین بشیریه، تهران، نشر: نی، چ ۲۱، ۱۳۹۶.
۷. تاریخ اندیشه سیاسی جدید در اروپا: جدال قدیم و جدید، جواد طباطبایی، جلد نخست، دفتر نخست، ویراست دوم، تهران، نشر: مینوی خرد، ۱۳۹۶.
۸. تاریخ اندیشه سیاسی در اروپا: نظام‌های نوآیین در اندیشه سیاسی، جواد طباطبایی، جلد نخست، دفتر سوم، تهران، نشر: مینوی خرد، ۱۳۹۳.
۹. تحول اندیشه سیاسی در ایران باستان: مطالعه تطبیقی ریگ‌ودا، گاهان، سنگ‌نشته بغستان و بررسی اندیشه سیاسی عیلام باستان، مسلم عباسی، تهران، نشر: نگاه معاصر، ۱۳۹۴.
۱۰. اندیشه سیاسی در شرق باستان، کمال پولادی، تهران، نشر: مرکز، ۱۳۹۴.
۱۱. فیلسوفان سیاسی قرن بیستم، مایکل ایچ لسکاف، ترجمه حشایار دیهیمی، تهران، نشر: ماهی چ ۷، ۱۴۰۰.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: متون تخصصی اندیشه سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Specialized Texts on Political Thought	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

فهم عمیق و تفسیر روشمند مباحث سیاسی با معرفی و مطالعه متون تخصصی اندیشه سیاسی؛ (استاد به فراخور زمان و دیگر مقتضیات، ضمن معرفی منابع، نمونه‌هایی را در کلاس درس با دانشجویان می‌خواند و از آن‌ها می‌خواهد تا برخی موضوعات دارای اهمیت را در متون دیگر مورد خوانش روشمند قرار دهند).

پ) سرفصل‌ها:

مباحث مقدماتی

۱. مفهوم متون تخصصی اندیشه سیاسی
۲. اهمیت متون تخصصی اندیشه سیاسی
۳. تاریخ متون تخصصی اندیشه سیاسی
۴. صورتبندی متون تخصصی اندیشه سیاسی
۵. روش‌شناسی متون تخصصی اندیشه سیاسی
۶. متون تخصصی اندیشه سیاسی غربی
۷. تاریخ جنگ پلپونزی، توسیدید
۸. آناباسیس/ تربیت کوروش، گزنفون
۹. جمهوری/ مردسیاسی/ قوانین، افلاطون
۱۰. اخلاق نیکوماخوس/ سیاست، ارسطو
۱۱. درباره جمهوری/ درباره قوانین، سیسرون
۱۲. رسایلی درباره زندگی، سنکا
۱۳. شهر خدا، سنت آگوستین
۱۴. کلیات الهیات، سنت آکوپناس
۱۵. مدافع صلح، مارسیلیوس پادوا
۱۶. گفتارها/ شهریار، نیکولو ماکیاولی
۱۷. رساله الهیاتی سیاسی، بندیکت اسپینوزا
۱۸. لویاتان، توماس هابز
۱۹. رساله حکومت مدنی، جان لاک
۲۰. روح القوانين، شارل منتسکیو
۲۱. قرارداد اجتماعی، ژان ژاک روسو
۲۲. بنیاد اخلاق/ صلح پایدار، ایمانوئل کانت

۲۳. فلسفه تاریخ/ فلسفه حقوق، گئورگ هگل
۲۴. اصول اخلاق و قانون گذاری، جرمی بنتام
۲۵. درباره آزادی، جان استوارت میل
۲۶. مانیفست کمونیست، کارل مارکس
۲۷. جامعه شناسی دین/ اقتصاد و جامعه، ماکس وبر
۲۸. فلسفه و شریعت/ فلسفه سیاسی، لئو اشتراوس
۲۹. توتالیتاریسم/ وضع بشر/ انقلاب، هانا آرنه
۳۰. خرد و انقلاب/ انسان تک ساحتی، هربرت مارکوزه
۳۱. عقل گرایی در سیاست/ رفتار بشر، مایکل اوکشات
۳۲. منشور آزادی/ قانون، قانون گذاری و آزادی، فردریش هایک
۳۳. جامعه باز و دشمنان آن، کارل پوپر
۳۴. چهار مقاله درباره آزادی، آیزایا برلین
۳۵. نظریه عدالت/ لیبرالیسم سیاسی/ قانون مردمان، جان راولز
۳۶. آنارشی، دولت و آرمان شهر، رابرت نوزیک
۳۷. در پی فضیلت، السدیر مک اینتایر
۳۸. عدالت: چه باید کرد؟، مایکل سندل

متون تخصصی اندیشه سیاسی اسلامی (المدینه الفاضله/السیاسه المدینه/تحصل السعاده، ابونصر فارابی)

۱. فصول المنتزعه/ کتاب المله/ احصاء العلوم، ابونصر فارابی
۲. فی اثبات النبوت/ فی اقسام العلوم العقلیه/ رساله السیاسه، حسین بن سینا
۳. الاحکام السلطانیه، ابوالحسن ماوردی
۴. سیر الملوک، خواجه نظام الملک طوسی
۵. نصیحه الملوک، محمد غزالی
۶. تدبیر المتوحد، محمد بن باجه
۷. حی بن یقظان، محمد بن طفیل
۸. فصل المقال/ تلخیص السیاسه، محمد بن رشد
۹. حکمه الاشراق، شهاب الدین سهروردی
۱۰. اخلاق ناصری، خواجه نصیرالدین طوسی
۱۱. مقدمه تاریخ، عبدالرحمن بن خلدون
۱۲. سلوک الملوک، خنجی اصفهانی
۱۳. روضه الانوار عباسی، محقق سبزواری
۱۴. الشواهد الربوبیه، صدرالدین شیرازی
۱۵. تنبیه الامه و تنزیه المله، محمد حسین نائینی
۱۶. المیزان فی تفسیر القرآن، سید محمد حسین طباطبایی
۱۷. حکومت اسلامی (ولایت فقیه)، سید روح الله موسوی خمینی
۱۸. حکومت اسلامی/ پیرامون انقلاب اسلامی، مرتضی مطهری
۱۹. حکمت حکومت، مهدی حائری یزدی
۲۰. حیات معقول، محمد تقی جعفری
۲۱. ولایت فقیه: ولایت فقاها و عدالت، عبدالله جوادی آملی
۲۲. نظریه سیاسی اسلام، محمد تقی مصباح یزدی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع ذکر شده در سرفصل مورد بهره برداری قرار می گیرد

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: بررسی تطبیقی حکمرانی در اندیشه سیاسی اسلام و غرب		
نوع درس و واحد	A Comparative Study of Governance in Islamic and Western Political Thought	
پایه ☐ نظری *****	-	عنوان درس به انگلیسی:
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	-	دروس پیش نیاز:
تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐	۲	دروس هم نیاز:
پروژه/رساله/پایان نامه ☐	۳۲	تعداد واحد:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه نیست ☐ موسسه است ☐	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

بررسی تطبیقی مباحث اصلی حکمرانی در اندیشه‌های اسلامی و غیراسلامی در عرصه‌های مبانی، اصول، اهداف، سبک‌ها، ابزارها، شیوه‌ها، فرآیندهای سیاست‌گذاری، تنظیم‌گری، تصدی‌گری، تسهیل‌گری و خدمات عمومی

پ) سرفصل‌ها:

مقدمه: مبانی، اصول و اهداف حکمرانی در اندیشه‌های اسلامی و غربی

-سیاست‌گذاری در اندیشه سیاسی اسلامی و غربی (محتوای سیاست‌ها، شیوه سیاست‌گذاری و چگونگی جاری‌سازی سیاست‌ها)

-تنظیم‌گری در اندیشه‌های سیاسی اسلامی و غربی

-تصدی‌گری

-تسهیل‌گری در اندیشه‌های سیاسی اسلامی و غربی

-خدمات عمومی در اندیشه‌های سیاسی اسلامی و غربی

-بررسی موردی سیاست‌های داخلی و خارجی در اندیشه‌های سیاسی اسلامی و غربی

-بررسی موردی سیاست‌های امنیتی و نظامی در اندیشه‌های سیاسی اسلامی و غربی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. حکمت و فقه حکمرانی، عبدالحسین خسروپناه، دانشگاه عالی دفاع ملی.
۲. مجموعه مقالات برگزیده اولین همایش ملی «حکمرانی/اسلامی»، دانشگاه عالی دفاع ملی.
۳. حکمرانی در قرآن، منصور میراحمدی.

۴. فصلنامه «الحکمه فی القرآن و السنه».

۵. مجله «آیین حکمرانی».

۶. حقوق سیاسی مردم از منظر قرآن و روایات، محمود شفیعی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

۷. حکمرانی جهانی از نظریه تا عمل: حکمرانی نوین جهانی، دولت و نهادهای نوین حکمرانی در خاورمیانه، نوشته عبدالعلی قوام و سیامک بهرامی.

۸. حکمرانی: درآمدی بسیار کوتاه، نوشته مارک بویر، ترجمه غلامرضا سلیمی و داود کریمی پور.

۹. حکمرانی: رهیافت‌ها و فناوری‌ها، نوشته حیدر نجفی رستاقی و محمدرضا اسماعیلی گیوی.

۱۰. نظریه حکمرانی از منظر اندیشمندان، عباس خداپرست و هادی خان محمدی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: اخلاق و سیاست (غرب، اسلام و ایران)		
عنوان درس به انگلیسی:	Ethics and Politics (the West, Islam, and Iran)	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف اصلی درس آشنایی دانشجویان با مهم ترین نظریات و مباحث مطرح در باب ارتباط اخلاق و سیاست است. این آشنایی شامل آشنایی اجمالی از روند ارتباط اخلاق و سیاست در غرب و سپس بررسی این ارتباط در حوزه ی اندیشه های سیاسی ایرانی و اسلامی است. دامنه ی درس شامل آشنایی با نظریات کلاسیک و سپس مباحث نوپدید است که با بحث حقوق بشر و توسعه ی مباحث اخلاق کاربردی، اخلاق حرفه ای و اخلاق سازمانی در حوزه ی سیاست مرتبط است.

پ) سرفصل ها:

- مفهوم شناسی: آشنایی با مفهوم اخلاق، سیاست، اخلاق سیاسی و سیاست اخلاقی، فلسفه اخلاق و سیاست
- آشنایی با مکاتب و رویکردهای موجود در اسلام و غرب در باب اخلاق و سیاست:
- امکان یا امتناع پیوند اخلاق و سیاست
- رویکرد فضیلت گرایی در اخلاق و سیاست:
- رویکرد نوافضیلت گرایان به اخلاق و سیاست
- ارتباط اخلاق هنجاری (سودگرایی، وظیفه گرایی، اختیارگرایی و فضیلت گرایی) و سیاست.
- بررسی اخلاق و سیاست در فلسفه سیاسی جان رالز، لویناس، هانا آرنتم، ...
- اخلاق و سیاست از منظر جماعت گرایان
- نگاه مکاتب فلسفه اسلامی (مشاء، اشراق و حکمت متعالیه) به اخلاق و سیاست
- رویکرد مساله محور:

- اخلاق و حقوق بشر-دولت اسلامی و مسائل حقوق بشری، اسلام سیاسی و حقوق بشر
- بررسی نظریه دستهای آلوده در سیاست
- آشنایی با اخلاق و سیاست از منظر نظریات جانبداری و بی طرفی اخلاقی در سیاست
- بررسی رویکرد اخلاقی موجود در قانون اساسی، قانون انتخابات، جنگ و صلح، اعتراض و نافرمانی مدنی، جوامع چند فرهنگی، مهاجرت، افزایش جمعیت، دموکراسی، شهروندی، آزادی و برابری سیاسی، عدالت، ...

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال

۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. سیاست اخلاقی: پرسش از نسبت سیاست و اخلاق، حسین مصباحیان (گردآورنده)، نشر آگه.
 ۲. اخلاق و سیاست، علی عابدی رنانی، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.
 ۳. اخلاق سیاسی در اسلام، سید کاظم سید باقری، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
 ۴. مناسبات اخلاق و سیاست در حکمت متعالیه، نجمه کیخا، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
 ۵. اخلاق سرگردان و گردنگاه سیاست، سسیل آنتونی جان کودی، ترجمه سینا باستانی، سروش مولانا.
 ۶. اخلاق حرفه ای، احد فرامرز قراملکی، نشر مجنون.
 ۷. اخلاق و سیاست در جامعه، برتراند راسل، ترجمه: محمود حیدریان
 ۸. اخلاق، قانون و سیاست، آرتور شوپنهاور، ترجمه عظیم جابری، تهران: افراز.
 ۹. درآمدی بر رابطه اخلاق و سیاست در نقد ماکیاولیسم، عماد افروغ، تهران، سوره مهر.
 ۱۰. درخشش های دموکراسی، تأملاتی در اخلاق سیاسی، دین و دموکراسی لیبرال، سید علی محمودی،
 ۱۱. اخلاق در سیاست، مایکل سندل، ترجمه: افشین خاکباز، نشر نو.
 ۱۲. اخلاق و سیاست (رویکردی اسلامی و تطبیقی)، محمد رضا احمدی طباطبایی، تهران، دانشگاه امام صادق (ع).
 ۱۳. امام، اخلاق، سیاست، سید حسن اسلامی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
 ۱۴. اخلاق و سیاست در اندیشه سیاسی اسلام، رضا خراسانی، قم، بوستان کتاب.
 ۱۵. مناسبات اخلاق و سیاست در اندیشه اسلامی، کیخا، نجمه، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
16. Thompson, D. F. (2012). Political ethics. In H. LaFollette (Ed.), *International encyclopedia of ethics*. Blackwell Publishing.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مکاتب و اندیشه های سیاسی شرق معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Schools and Political Thoughts of the Contemporary East	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نظری- عملی ☐ نظری ☐ عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی الزامی ☐ تخصصی اختیاری ☐ پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی- اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

اصطلاح «شرق معاصر» در ادبیات دانشگاهی معمولاً به کشورها و حوزه‌هایی اشاره دارد که در شرق جغرافیایی یا شرق فرهنگی قرار گرفته‌اند و در دوران معاصر (دوران مدرن و پس از آن) مورد مطالعه قرار می‌گیرند. این اصطلاح بیشتر در حوزه‌های مطالعاتی مانند علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، مطالعات شرق‌شناسی، تاریخ معاصر و مطالعات فرهنگی به کار می‌رود. منطقه‌هایی که معمولاً تحت این اصطلاح قرار می‌گیرند شامل موارد زیر است:

۱. خاورمیانه و شمال آفریقا: (Middle East and North Africa) کشورهایمانند ایران، عراق، ترکیه، سوریه، لبنان، اردن، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، قطر، عمان، یمن، فلسطین، مصر، لیبی، تونس، الجزایر و مراکش (که از نظر فرهنگی و تاریخی با خاورمیانه پیوند دارند).
۲. آسیای مرکزی: (Central Asia) کشورهایمانند قزاقستان، ازبکستان، ترکمنستان، تاجیکستان و قرقیزستان.
۳. جنوب آسیا: (South Asia) کشورهایمانند هند، پاکستان، بنگلادش، نپال و سری‌لانکا.
۴. شرق آسیا: (East Asia) کشورهایمانند چین، ژاپن، کره جنوبی، کره شمالی و تایوان.
۵. جنوب شرق آسیا: (Southeast Asia) کشورهایمانند اندونزی، مالزی، تایلند، ویتنام، فیلیپین، سنگاپور و میانمار.

هدف از این درس آموزش وجوه مختلف شرق معاصر در حوزه اندیشه سیاسی و روابط بین‌الملل است. زیرا این منطقه از یک سوی به عنوان یکی از خاستگاه‌های اصلی اندیشه‌های سیاسی و فلسفی در طول تاریخ تأثیرات عمیقی بر شکل‌گیری مفاهیم کلیدی مانند حکومت، عدالت و هویت در جهان معاصر داشته است و از سوی دیگر به مثابه بخشی مهم از جغرافیای جهان نقشی کلیدی در حوزه بین‌الملل و نظم و نظام ناشی و منشعب از آرایش‌های قدرت شکل گرفته در آن داشته است. از چشم‌اندازی تاریخی نیز نباید فراموش کنیم که شرق معاصر، با دربرگرفتن تمدن‌های کهن مانند ایران، چین، هند، مصر و بین‌النهرین، به عنوان صحنه‌ای برای تقابل و تعامل سنت و مدرنیته عمل کرده است. این تقابل، نه تنها در سطح نظریه‌پردازی، بلکه در عمل نیز منجر به شکل‌گیری جنبش‌های فکری و سیاسی متنوعی شده است که مطالعه آن‌ها معرف هدفی ضروری برای درک تحولات اندیشه سیاسی در جهان معاصر است.

از منظر اندیشه سیاسی، شرق معاصر به عنوان آزمایشگاهی برای بررسی مفاهیمی مانند استعمارزدایی، ناسیونالیسم و اسلام سیاسی عمل می‌کند. برای نمونه، جریان استعمارستیزی در هند، اندیشه‌هایی مانند انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی در ایران و سوسیالیسم با ویژگی‌های چینی نشان‌دهنده تلاش‌های فکری و سیاسی برای پاسخ به چالش‌های ناشی از مواجهه با تحولات جدید ناشی از غرب و جهانی‌سازی هستند. این اندیشه‌ها نه تنها بر سیاست داخلی کشورهای شرقی، بلکه بر گفتمان‌های جهانی درباره موضوعات بسیاری از جمله حکمرانی و عدالت اجتماعی نیز تأثیرگذار بوده‌اند. هدف از این درس در ارتباط با وجوه مختلف نظریه‌های جهان‌نگر و مطالعات استعمار فهم جوانب مهمی از این حوزه دانشی است که در ارتباط با اینجا و اکنون ما ایرانیان هم‌چنان حایز اهمیت و دارای اولویت به شمار می‌آید.

در نهایت باید یادآور شد که در رویکرد به شرق معاصر نمی‌توان از تأثیر مناسبات منطقه‌ای و روابط بین‌الملل بر اندیشه سیاسی در شرق معاصر نیز غافل شد. در این چارچوب باید به بحران‌هایی مانند تحرکات جریان‌های افراطی، مناقشه مسلمانان و اعراب با رژیم صهیونیستی، جنگ سوریه، و تنش‌های پیش‌آمده بر سر حقوق هسته‌ای ایران اشاره نمود که نه تنها بر سیاست عملی، بلکه بر گفتمان‌های فکری و فلسفی

نیز تأثیر گذار بوده‌اند. این منازعات و بحران‌ها باعث شکل‌گیری اندیشه‌هایی شده‌اند که به دنبال تبیین رابطه بین قدرت، هویت و اخلاق در جهان معاصر هستند. هم از این روی، مطالعه شرق معاصر در چارچوب اندیشه سیاسی، نه تنها به درک تحولات فکری این منطقه کمک می‌کند؛ بلکه مشخصاً بینش‌های ارزشمندی درباره آینده نظریه سیاسی و چالش‌های پیش‌روی آن نیز ارائه می‌دهد. شکل‌بخشی به درکی انتقادی درباره این گروه از مباحث و گام زدن در مسیر ایجاد بینش ضروری برای فهم چالش‌های پیش‌روی در این منطقه فراگیر و مهم از جمله اهداف دیگر این درس است.

پ) سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم و چارچوب‌های نظری
تعریف «شرق» و «شرق معاصر» در ادبیات دانشگاهی به ویژه منطقه شناسی شرق معاصر (خاورمیانه، شمال آفریقا، آسیای مرکزی، جنوب آسیا، شرق آسیا و جنوب شرق آسیا)
رویکردهای نظری در مطالعه شرق (شرق‌شناسی، استعمار فراقاره‌ای، پسااستعماری، مواجهه تمدنی، جهانی‌سازی).
۲. تاریخ معاصر شرق (تحولات شرق از سده نوزدهم تا پایان جنگ جهانی اول)
فروپاشی امپراتوری‌ها
دوره استعمار
بازی بزرگ و بازی شرق
دوره میان دو جنگ جهانی و شکل‌گیری دولت‌های ملی
تحولات پس از جنگ جهانی دوم
استقلال کشورها، جنگ سرد و تأثیر آن بر شرق.
۳. جنبش‌ها و انقلاب‌های شرق معاصر
جنبش‌های استقلال طلبانه در خاورمیانه، آسیای جنوبی و شرق آسیا.
انقلاب‌های مهم (مانند انقلاب مشروطه ایران، انقلاب اسلامی ایران، انقلاب چین، بهار عربی و بیداری اسلامی).
نقش جنبش‌های اسلامی، ناسیونالیستی و سکولار در تحولات شرق.
۴. مسائل سیاسی و امنیتی
نقش شرق در جنگ سرد و مناسبات امنیتی پس از آن.
مناقشات منطقه‌ای (مانند مسئله فلسطین، جنگ عراق با ایران، بحران سوریه).
نقش قدرت‌های بزرگ جهانی (آمریکا، روسیه و چین) در شرق معاصر
زمینه‌سنجی شکل‌گیری بلوک قدرت شرق شامل چین، هند، روسیه و ایران.
جنگ خلیج فارس، بحران عراق و مداخله‌گری قدرت‌های جهانی در منطقه
ایران، جریان مقاومت و کنش‌گری منطقه‌ای شیعی
۵. تحولات اقتصادی و اجتماعی
جهانی‌سازی، بازار جهانی و تأثیر آن بر اقتصاد کشورهای شرقی.
نفت و نقش آن در اقتصاد و سیاست خاورمیانه.
چالش‌های توسعه در شرق (فقر، نابرابری، مهاجرت).
شکل‌گیری روندهای توسعه شرقی (نمونه‌شناسی ژاپن، چین، هند، کشورهای اسلامی شرق آسیا، شیخ‌نشین‌های جنوب خلیج فارس و ایران).
۶. فرهنگ و هویت در شرق معاصر
تأثیر استعمار و جهانی‌سازی بر فرهنگ و هویت شرقی.
نقش رسانه‌ها، هنر و ادبیات در بازنمایی شرق.
تقابل سنت و مدرنیته در شرق معاصر.
جریان‌شناسی روندهای هویت‌خواهانه اسلامی، ملی و قومی در خاورمیانه، شمال آفریقا و شبه‌قاره هند.

۷. آینده شرق در قرن ۲۱

چالش‌های پیش‌روی شرق (تغییرات اقلیمی هم‌چون گرمایش زمین، بحران‌های اقتصادی مانند رقابت چین و آمریکا، تحولات فن‌آرانه به ویژه در عرصه هوش مصنوعی، و تنش‌های سیاسی از جمله در مساله فلسطین، مناقشه کشمیر و موضوع تایوان). نقش شرق معاصر در شکل‌بخشی به نظم نوین جهانی (چندمرکزگرایی، توازن و منازعه، بازتعریف جایگاه قدرت‌های شرقی در ساختار بین‌الملل در حال ظهور).

فرصت‌های همکاری منطقه‌ای و بین‌المللی (از جمله در قالب ائتلاف‌ها و اتحادیه‌های شرق‌پایه هم‌چون شانگهای، اکو، آسه‌آن). آینده پژوهی انتقال قدرت از غرب به شرق (با تمرکز بر توسعه چین، هند و دیگر اقتصادهای نوظهور شرقی).

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۴۰ درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. شرق‌شناسی، ادوارد سعید، ترجمه عبدالرحیم گواهی، نشر فرهنگ اسلامی.
۲. تاریخ خاورمیانه معاصر: از جنگ جهانی اول تا بهار عربی، ام. ای. مک‌میلان، ترجمه سروش آریا، نشر مخاطب
۳. اقتصاد سیاسی خاورمیانه و شمال آفریقا، ملنی کمت، اسحاق دیوان، آلن ریچرزدز، مترجم افشین متقی، مصیب قره بیگی، نشر دانشگاه خوارزمی
۴. تعارضات ژئوپلیتیک جهان اسلام و غرب، احسان لشگری تفرشی، نشر پاپلی.
۵. نقش نخبگان چین و مالزی در گذار به اصلاحات توسعه گرا، رضا شیرزادی، ابوالفضل سلیمانفلاح، نشر جهان سیاست،
۶. قدرت نرم در سیاست خارجی هند، سه‌نوروزی درکائی، نشر ندای کارآفرین.
۷. خاورمیانه جدید، جیمز ال. گلورین، مهدی زیبایی، نشر دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)
۸. نفت و قدرت سیاسی، تیموتی میچل، شهریار خواجهیان، نشر ققنوس.
۹. ظهور چین و چالش نظم اقتصاد سیاسی بین‌الملل، سیدسعید میرترابی، محسن کشوریان آزاد، مهتاب ساری اصلانی، نشر دانشگاه خوارزمی
۱۰. آسیا در برابر غرب، داریوش شایگان، نشر فرزانه روز.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: اندیشه های فلسفی - سیاسی معاصر اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	Contemporary Islamic Philosophical-political Thoughts	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/آموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی با جریان های فکری و فلسفی معاصر در جهان اسلام
- تقویت و توانایی نقد و تحلیل اندیشه های فلسفی - سیاسی اسلام معاصر
- آشنایی با متفکران مسلمان معاصر

پ) سرفصل ها:

کلیات و مفاهیم

- ویژگی اندیشه های فلسفی سیاسی در اسلام معاصر
- روش شناسی مطالعه اندیشه های فلسفی - سیاسی معاصر اسلامی

زمینه های تاریخی و فکری

- قرن ۱۹ م و تجربه استعمار در جهان اسلام
- بحران خلافت و فروپاشی عثمانی
- بحران هویت و چالش های فکری در اسلام معاصر
- بررسی تحولات سیاسی و اجتماعی در ایران همانند جنگ ایران و روسیه، نهضت تنباکو، انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی ایران به عنوان پیامدهای مواجهه با تمدن غرب

نهضت های اصلاحی و پیشگامان

- سید جمال الدین اسدآبادی و اندیشه وحدت اسلامی
- محمد عبده و اصلاح دینی در مصر
- رشید رضا و اسلام گرایی سلفی
- محمد اقبال لاهوری و بازسازی اندیشه دینی
- امام موسی صدر و پیدایش جریان مقاومت در جهان اسلام

فلسفه نو صدرایی و تأثیر آن بر اندیشه سیاسی معاصر اسلامی

- اندیشه فلسفی سیاسی علامه سید محمد حسین طباطبایی و مفهوم ولایت
- اندیشه فلسفی سیاسی امام خمینی و مناسبات دین و دولت و حکومت اسلامی
- فلسفه سیاسی آیت الله خامنه ای
- اندیشه فلسفی سیاسی استاد مرتضی مطهری و نسبت دین و سیاست
- اندیشه فلسفی سیاسی عبدالله جوادی آملی و سیاست متعالیه
- تأثیر حکمت متعالیه بر انقلاب اسلامی و اندیشه سیاسی معاصر اسلامی

نوگرایی و اصلاح طلبی

- علی شریعتی و نقد سنت
- حسن حنفی و پروژه چپ اسلامی

اندیشه های تمدنی اسلام معاصر

- مالک بن نبی و نظریه تمدن اسلامی
- امام موسی صدر و نقد تمدن غرب
- نظریه تعارف الحضارات زکی میلاد
- نظریه تمدنی عبدالمجید النجار
- نظریه تمدنی محمد مهدی آصفی

اسلام گرایی سیاسی

- اندیشه های حسن البنا و جنبش اخوان المسلمین
- سید قطب و مفهوم جاهلیت مدرن
- اسلام گرایی سیاسی در ایران از دهه بیست شمسی

اسلام و دموکراسی

- چالش ها و امکان های دموکراسی در جهان اسلام
- نسبت فلسفه اسلامی با مدرنیته و دموکراسی
- رویکردهای معاصر به حقوق بشر در اسلام
- نقد سنت و بازتعریف نقش زنان در جوامع اسلامی

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
- انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
- تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اسلام شناسی، علی شریعتی.
۲. اندیشه سیاسی امام خمینی، نجف لک زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۳. اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، حمید عنایت.
۴. اندیشه سیاسی متفکران مسلمان (۱۹ مجلد)، به اهتمام علی اکبر علیخانی، تهران، پژوهشگاه مطالعات فرهنگی.
۵. اندیشه عرب در عصر لیبرالیسم، آلبرت حورانی، تهران، نشر نامک.
۶. بازسازی اندیشه دینی در اسلام، محمد اقبال.
۷. تمدن و تجدد در اندیشه معاصر عرب، به کوشش حبیب الله بابایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۸. دانشنامه متفکران معاصر عرب، عبدالله السید ولد أباه، ترجمه مجید مرادی، قم، دانشگاه مفید.
۹. درآمدی بر اندیشه سیاسی امام موسی صدر، شریف لک زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۷.

۱۰. رسائل سید جمال الدین اسدآبادی، به کوشش سید هادی خسروشاهی، بوستان کتاب.
۱۱. سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه: گفتارهایی از آیت الله عبدالله جوادی آملی، به اهتمام شریف لک زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۲. شروط التّهضة، مالک بن نبی، ترجمه عمر کامل مسقاوی و عبدالصبور شاهین، دمشق، ۱۹۹۲.
۱۳. صورت بندی مسأله زنان در جهان اسلام، محمد پزشکی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۴. کشف اسرار، امام خمینی، بی تا، بی جا.
۱۵. گام به گام با امام: مجموعه گفتارها و مصاحبه ها و مقالات سید موسی صدر، (دوره دوازده جلدی) تهران، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر، ۱۳۹۷.
۱۶. مشکلة الثقافة، مالک بن نبی، ترجمه عبدالصبور شاهین، قاهره، ۱۹۵۹.
۱۷. معالم فی الطريق، سید قطب.
۱۸. مقدمه ای بر حکومت اسلامی، مرتضی مطهری، تهران، نشر صدرا، ۱۳۹۹.
۱۹. نظریه تمدنی امام موسی صدر، شریف لک زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۲۰. ولایت فقیه، امام خمینی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
۲۱. طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، آیت الله خامنه ای، تهران: صهبا.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: نظریه ها و ایده های میان رشته ای در علم سیاست		
عنوان درس به انگلیسی:	Interdisciplinary Theories and Ideas in Political Science	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ****
تعداد ساعت:	۳۲	نظری-عملی ☐ پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

نخست آشنایی و دوم افزایش توان مندی دانشجویان گرایش اندیشه سیاسی با نحوه تلفیق دانش، روش و تجارب یک یا چند قلمروی علمی و تخصصی با گرایش اندیشه سیاسی برای شناخت و حل یک مساله یا معضل سیاسی پیچیده و چند وجهی.

پ) سرفصل ها:

- کلیات (ضرورت، تعریف، تاریخچه اندیشه های سیاسی با اتخاذ رویکرد میان رشته ای)
- اندیشه سیاسی و الهیات
- اندیشه سیاسی و فلسفه
- اندیشه سیاسی و حکمرانی
- اندیشه سیاسی و سیاست گذاری
- اندیشه سیاسی و نظریه اجتماعی
- اندیشه سیاسی و علوم عصب شناختی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع عمومی

۱. خرد از فلسفه تا علم عصب شناسی، استیون اس. هال، ترجمه بهزاد شوقی، اکرم حجتی و صابر صالح نژاد بهرستاقی، تهران، نشر: راز نهان، ۱۳۹۷.

۲. اصول نوروتئولوژی: الهیات عصب‌شناختی، اندرو بی. نیوبرگ، ترجمه رضا رستمی، خسرو باقری، محمد حسن شریفیان و رضا کاظمی، تهران، نشر: ارجمند، ۱۳۹۹.
۳. الهیات و نظریه اجتماعی: فراسوی عقل سکولار، جان میلبنک، ترجمه شهناز مسمی‌پرست و شهرزاد قانونی، تهران، نشر: ترجمان علوم انسانی، ۱۳۹۶.
۴. گذری بر تحول بنیادهای فکری و فلسفی قرن بیستم: تقریرات درس حسین بشیریه در دانشکده حقوق و علوم سیاسی ۱۳۷۶، تنظیم و تدوین درس‌گفتارها به کوشش علیرضا اسمعیل‌زاده، تهران، نشر: نگاه معاصر، ۱۴۰۱.
۵. از مدرنیسم تا پست‌مدرنیسم، لارنس کپهن، ویراستار فارسی عبدالکریم رشیدیان، تهران، نشر: نی، ۱۳۸۱.
۶. مدرنیته و مدرنیسم: سیاست، فرهنگ و نظریه اجتماعی، ترجمه و تدوین حسینعلی نوذری، تهران، نشر: نقش جهان، ۱۳۷۹.
۷. پست‌مدرنیته و پست‌مدرنیسم: تعاریف، نظریه‌ها و کاربردها، ترجمه و تدوین حسینعلی نوذری، تهران، نشر: نقش جهان، ۱۳۷۹.

منابع تخصصی

۱. «امکانات رویکرد میان رشته‌ای در بررسی شکل‌گیری اندیشه‌های سیاسی»، مسلم عباسی و نرگس تاجیک، فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی، سال ۵، شماره ۱، زمستان ۱۳۹۱، صص ۳۷-۱۷.
۲. اندیشه سیاسی به مثابه دانشی میان‌رشته‌ای: روایتی دلالتی-پارادایمی، عباس منوچهری، فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی، سال ۷، شماره ۲، بهار ۱۳۹۴.
۳. فراسوی رنج و روپا: روایتی دلالتی-پارادایمی از تفکر سیاسی، ج ۱ و ۲، عباس منوچهری، تهران، نشر: موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی و پژوهشکده تاریخ اسلام، ۱۳۹۵.
۴. افشاء سیاست: جدال‌ها درباره بنیادهای دینی و دنیوی دوران مدرن، ماریا پیالار، ترجمه بهنام جودی و گارینه کشیشیان سیرکی، تهران، نشر: قصیده سرا، ۱۴۰۲.
۵. تاریخ اندیشه سیاسی جدید در اروپا: جدال قدیم و جدید، جواد طباطبایی، جلد نخست، دفتر نخست، ویراست دوم، تهران، نشر: مینوی خرد، ۱۳۹۶.
۶. تاریخ اندیشه سیاسی در اروپا: نظام‌های نوآیین در اندیشه سیاسی، جواد طباطبایی، جلد نخست، دفتر سوم، تهران، نشر: مینوی خرد، ۱۳۹۳.
۷. بینش‌های علم سیاست: درباب روش، ج ۱، کوینتن اسکینر، ترجمه فریبرز محمدی، تهران، نشر: فرهنگ جاوید، ۱۳۹۳.
۸. جامعه‌شناسی متعالیه: هستی‌شناسی حیات‌های اجتماعی بر مبنای فلسفه و عرفان اسلامی، ابراهیم خانی، تهران، نشر: دانشگاه امام صادق (ع)، ج ۱، ۱۳۹۵.
۹. سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه، عبدالله جوادی آملی، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۰. درآمدی بر فلسفه اجتماعی حکمت متعالیه، سید مهدی امام جمعه، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۱. درآمدی بر اخلاق فلسفی در حکمت متعالیه، سید خلیل الرحمان طوسی، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۲.
۱۲. درآمدی بر فلسفه سیاسی صدرالمتألهین، سید خلیل الرحمان طوسی، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۳.
۱۳. مبانی فلسفه سیاسی مشاء، مرتضی یوسفی‌راد، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۴.
۱۴. وجوه سیاسی فلسفه سیاسی اشراق، رجبعلی اسفندیار، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۵.
۱۵. المیزان، علامه محمدحسین طباطبایی، تفسیر آیات ۲۱۳ سوره بقره و آیه ۲۰۰ سوره آل عمران.
۱۶. فلسفه سیاسی علامه طباطبایی، احمدرضا یزدانی مقدم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۷. مطالعات میانه رشته‌ای در ایران؛ ابراهیم برزگر و همکاران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۴۰۲.
۱۸. تاریخچه، چیستی و فلسفه مطالعات میانه رشته‌ای، ابراهیم برزگر، مجله مطالعات میانه رشته‌ای، شماره ۱، ۱۳۸۷.
۱۹. آسیب‌شناسی مطالعات میان رشته‌ای در ایران، ابراهیم برزگر، مجله دانشگاه اسلامی، شماره ۵۱، تابستان ۱۳۹۱.
۲۰. علوم سیاسی، پروژه‌ای میان رشته‌ای، ابراهیم برزگر، ابراهیم سرپرست سادات.
۲۱. مجله مطالعات میان رشته‌ای، شماره ۹، ۱۳۸۹.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی سیاست‌گذاری اجتماعی		
عنوان درس به انگلیسی:	The Foundations of Social Policy-Making	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان ارشد علوم سیاسی با مبانی سیاست‌گذاری اجتماعی به عنوان موضوعی میان رشته‌ای هدف اصلی درس حاضر است. در این درس مسائلی چون فقر، نابرابری، حقوق شهروندی، سیاست‌های توسعه، جهانی شدن و رفاه اجتماعی، رویکردهای مختلف در سیاست‌گذاری برای مقابله با مسائل اجتماعی و مبانی فکری تمهیدگر سیاست‌گذاری اجتماعی مورد بحث قرار می‌گیرند.

پ) سرفصل‌ها:

- مسائل جامعه انسانی معاصر
- میان رشته‌ای‌ها و الگوهای سیاست‌گذاری
- سیاست‌گذاری اجتماعی چیست؟
- خاستگاه سیاست‌گذاری اجتماعی
- اهمیت سیاست‌گذاری اجتماعی
- شهروندی و سیاست‌گذاری اجتماعی
- سعادت و رفاه در سیاست‌گذاری اجتماعی
- خیر عمومی و سیاست‌گذاری اجتماعی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. راج، جک ل و جانت، کریمی الف (۱۳۵۵)، جامعه‌شناسی فقر، امیرکبیر.
۲. امیدی، ر و سلیمانیه، م (۱۳۹۶)، کتاب‌شناسی تحلیلی و انتقادی رفاه و سیاست‌گذاری اجتماعی، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.

۳. هال، آنتونی و میجلی، جیمز (۱۳۸۸)، سیاست اجتماعی و توسعه، جامعه‌شناسان.

4. Williams, F. (1989). *Social policy: A critical introduction*. Cambridge: Polity.

5. Yeates, N. (2001). *Globalization and social policy*. London: Sage Publications.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: اخلاق مدنی و شهروندی در ایران و غرب معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Civic and Citizenship Ethics in Contemporary Iran and the West	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه / رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه ☐ مرتبط با مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه نیست ☐ است

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

این درس به بررسی فلسفه مدنی و اخلاق شهروندی در دو بستر فرهنگی ایران و غرب معاصر می پردازد و تأثیرات تاریخی و فکری آنها را در شکل گیری هنجارها و ارزش های اجتماعی مورد بررسی قرار می دهد.

پ) سرفصل ها:

۱. مقدمه ای بر اخلاق مدنی و شهروندی
 - تعریف اخلاق مدنی و شهروندی
 - اهمیت اخلاق شهروندی در جوامع معاصر
 - تفاوت های میان اخلاق مدنی و مسائل مرتبط
۲. تاریخ فکر سیاسی در دوران کلاسیک
 - فلسفه سیاسی یونان باستان (سقراط، افلاطون، ارسطو)
 - اصول اخلاق مدنی در تفکر کلاسیک
 - تأثیر اندیشه های کلاسیک بر شکل گیری فلسفه های سیاسی مدرن
۳. اخلاق مدنی و شهروندی در اسلام
 - مبانی اخلاق شهروندی در قرآن و سنت
 - اندیشمندان اسلامی (ابن سینا، فارابی، غزالی، خواجه نصیرالدین طوسی) و نقش آنها در تعریف اخلاق مدنی
 - مقایسه تطبیقی با فلسفه غرب
۴. جریان های فکری معاصر در ایران
 - تأثیر مشروطه بر اندیشه های سیاسی و اخلاق شهروندی
 - اندیشمندان معاصر ایرانی (امام خمینی، علامه طباطبائی، مصباح، مطهری، شریعتی، بازرگان) و تأثیر آنها بر اخلاق مدنی
 - چالش ها و فرصت های موجود در اخلاق شهروندی بعد از انقلاب اسلامی
۵. اخلاق شهروندی در غرب معاصر
 - ظهور لیبرالیسم و تأثیر آن بر اخلاق مدنی
 - نظریه پردازان معاصر (راولز و...) و بررسی مفاهیم عدالت و اخلاق شهروندی
 - نقد و تحلیل فعالیت های مدنی و مشارکت اجتماعی در غرب
۶. مقایسه نکات قوت و ضعف در ایران و غرب

- بررسی تطبیقی اخلاق مدنی و چالش‌های مشترک
- تحلیل تفاوت‌های فرهنگی و تاریخی
- چالش‌های پیش روی اخلاق شهروندی در هر دو بستر
- ۷. موضوعات جاری و آینده‌نگری

- اخلاق شهروندی در مواجهه با جهانی‌سازی و تغییرات اجتماعی
- نقش تکنولوژی و رسانه‌های اجتماعی در شکل‌گیری اخلاق شهروندی
- راهکارها و پیشنهادها برای بهبود اخلاق مدنی

ن) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع عمومی (قابل استفاده برای بیشتر سرفصل‌ها):

۱. اخلاق نیکوماخس اثر ارسطو: به عنوان یک متن کلاسیک در فلسفه اخلاق، مبانی اخلاق مدنی را ارائه می‌دهد.
۲. قرارداد اجتماعی اثر ژان ژاک روسو: به بررسی مفهوم قرارداد اجتماعی و حقوق و وظایف شهروندان می‌پردازد.
۳. لیبرالیسم سیاسی اثر جان راولز: به بررسی مفهوم عدالت و حقوق شهروندی در جوامع لیبرال می‌پردازد.
۴. اخلاق و سیاست اثر برنارد ویلیامز: به بررسی رابطه بین اخلاق و سیاست و چالش‌های اخلاقی در زندگی سیاسی می‌پردازد.
۵. مقدمه‌ای بر فلسفه سیاسی معاصر اثر ویل کیملیکا: به بررسی جریان‌های فکری معاصر در فلسفه سیاسی و اخلاق شهروندی می‌پردازد.

منابع مربوط به تاریخ فکر سیاسی و اخلاق مدنی در دوران کلاسیک (سرفصل ۲):

۱. جمهور اثر افلاطون: به بررسی مفهوم عدالت و سازماندهی جامعه می‌پردازد.
۲. سیاست اثر ارسطو: به بررسی انواع حکومت‌ها و ویژگی‌های یک دولت مطلوب می‌پردازد.

منابع مربوط به اخلاق مدنی و شهروندی در اسلام (سرفصل ۳):

۱. سیاست‌نامه اثر خواجه نظام‌الملک طوسی: به بررسی اصول حکومت‌داری و اخلاق سیاسی در اسلام می‌پردازد.
۲. آراء اهل مدینه فاضله اثر فارابی: به بررسی مفهوم مدینه فاضله و ویژگی‌های یک جامعه آرمانی در تفکر اسلامی می‌پردازد.
۳. محمد تقی، جعفری، فلسفه اخلاق و تعلیم و تربیت (جلد سیزدهم) ناشر مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری.

منابع مربوط به جریان‌های فکری معاصر در ایران (سرفصل ۴):

۱. خدمات متقابل اسلام و ایران اثر مرتضی مطهری: به بررسی تأثیرات متقابل اسلام و ایران بر یکدیگر می‌پردازد.
۲. جامعه‌شناسی نخبه‌کشی اثر علی رضاقلی، نشر نی: به بررسی عوامل مؤثر در شکل‌گیری و سقوط نخبگان در جوامع مختلف، از جمله ایران، می‌پردازد.

۳. حکومت اسلامی اثر امام خمینی (ره): به بررسی مبانی نظری حکومت اسلامی و نقش مردم در آن می‌پردازد.

۴. انسان کامل اثر مرتضی مطهری: به بررسی مفهوم انسان کامل و نقش آن در اخلاق و اجتماع می‌پردازد.

منابع مربوط به اخلاق شهروندی در غرب معاصر (سرفصل ۵):

۱. نظریه عدالت اثر جان راولز: به بررسی مبانی نظری عدالت و حقوق شهروندی در جوامع معاصر می‌پردازد.

۲. وضعیت بشر اثر هانا آرنه: به بررسی شرایط زندگی انسان در دنیای مدرن و نقش سیاست در آن می‌پردازد.

توصیه مطالعاتی در حوزه اخلاق

۱. نجمه کیخا، «اخلاق و سیاست از منظر حکمت متعالیه».

۲. امام خمینی، شرح حدیث جنود عقل و جهل، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام، چاپ ۱۱، ۱۳۸۶.

۳. امام خمینی، روح الله، شرح چهل حدیث، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام، چاپ چهل و هفتم، ۱۳۸۸.

۴. ایزتسو، توشیهیکو، مفاهیم اخلاقی دینی در قرآن، مجید ترجمه فریدون بدره‌ای، تهران، ۱۳۷۸.

۵. جوادی آملی، عبدالله، سیاست متعالیه، به اهتمام شریف لک زایی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۲.

۶. خاتمی، سیدمحمد، از دنیای شهر تا شهر دنیا، چاپ یازدهم، تهران، نشر نی، ۱۳۸۱.

۷. خراسانی، رضا، اخلاق و سیاست در اندیشه سیاسی اسلام، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۸۳.

۸. رضا عیسی نیا، جمهوری اسلامی و شهروندی (مبانی و اصول).

۹. مصباح یزدی، محمدتقی، فلسفه اخلاق، انتشارات امیرکبیر، ج ۲، ۱۳۸۲.

۱۰. مطهری، مرتضی، فلسفه اخلاق، انتشارات صدرا، ۱۳۶۶.

۱۱. وبر، ماکس، دانشمند و سیاستمدار، احمد، نقیب زاده، تهران، دانشگاه تهران، چاپ دوم ۱۳۷۶.

۱۲. ولفانگ، کناوت، آرمان شهریاری ایرانیان باستان، ترجمه سیف‌الدین نجم‌آبادی، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و هنر، ۱۳۵۵.

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: تاریخ اندیشه های سیاسی در تمدن اسلامی		
نوع درس و واحد	The History of Political Thoughts in Islamic Civilization	
پایه ☐ نظری *****	-	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	-	
تخصصی اختیاری *****	۲	تعداد واحد:
نظری-عملی ☐		تعداد ساعت:
پروژه/رساله / پایان نامه ☐	۳۲	
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
مرتبط با مأموریت/آمایش		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی با اندیشه سیاسی در دوره های مختلف تمدن اسلامی
- تحلیل مولفه های اصلی اندیشه سیاسی شیعه
- تحلیل مولفه های اندیشه سیاسی اهل سنت

پ) سرفصل ها:

- مولفه های بنیادین اندیشه سیاسی شیعه
- مولفه های بنیادین اندیشه سیاسی اهل سنت
- تاریخ اندیشه سیاسی در صدر اسلام
- تاریخ اندیشه سیاسی اسلامی دوره میانه
- تاریخ اندیشه سیاسی اسلامی دوره معاصر
- اندیشه سیاسی اسلامی و مسئله های معاصر

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ساختار منطقی اندیشه سیاسی اسلام، حسن عباس حسن، ترجمه مصطفی فضائی، قم، بوستان کتاب.
۲. بنیاد اندیشه سیاسی در اسلام: از تکوین تا تدوین، سید علی میر موسوی، قم، دانشگاه مفید.
۳. چپستی فلسفه سیاسی در حوزه تمدن اسلامی، محمد پزشکی، قم، بوستان کتاب.
۴. اندیشه سیاسی در عصر میانه اسلامی، محمد حسن جمشیدی، تهران: پژوهشکده امام خمینی و انقلاب.
۵. تاریخ اندیشه سیاسی در اسلام، محمد جبرون، ترجمه یاسین عبدی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه.
۶. اندیشه های سیاسی در اسلام معاصر، حمید عنایت.

۷. مساله شناسی تمدنی جهان اسلام، حبیب الله بابایی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: ساختار و مسائل حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	Structure and Governance Issues in the Islamic Republic of Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با ساختار، تشکیلات، سیاست‌های کلی نظام و مأموریت نهادها و دستگاه‌های حکومتی از منظر چگونگی امتداد بخشی به اندیشه سیاسی اسلامی در میدان عمل و تبدیل آن به بسته‌های سیاستی. اهداف ویژه:

۶. آشنایی با اسناد بالادستی در جمهوری اسلامی ایران.

۷. آشنایی با ساختارها، سطوح و کنشگران حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران.

۸. اشراف بر مسائل کلان و اساسی حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران.

پ) سرفصل‌ها:

- تعریف جمهوری اسلامی و نسبت آن با اندیشه سیاسی
- آشنایی با قانون اساسی و مبانی و ساختار کلی نظام جمهوری اسلامی ایران از منظر اندیشه سیاسی
 - آشنایی با قوه مقننه و نهادهای مربوطه (مأموریت‌ها، ساختار و کنشگران) از منظر اندیشه سیاسی
 - آشنایی با قوه مجریه و نهادهای مربوطه (مأموریت‌ها، ساختار و کنشگران) از منظر اندیشه سیاسی
 - آشنایی با قوه قضائیه و نهادهای مربوطه (مأموریت‌ها، ساختار و کنشگران) از منظر اندیشه سیاسی
 - آشنایی با نهادهای وابسته به رهبری (مأموریت‌ها، ساختار و کنشگران) از منظر اندیشه سیاسی
 - آشنایی با سیاست‌های کلی، قوانین و مقررات در نظام جمهوری اسلامی ایران از منظر اندیشه سیاسی
 - آشنایی با دوره‌های سیاست‌گذاری در جمهوری اسلامی ایران از منظر اندیشه سیاسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۲. بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی.
۳. مجموعه سیاست‌های کلی نظام، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات.
۴. آشنایی با تشکیلات دولت جمهوری اسلامی ایران. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی، میرحسینی زواره، مهدی.
۵. دوراهی‌ها: موقعیت‌سازهای هرمنوتیکی در سیاست‌گذاری فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، پرکان، حسین، قم: دانشگاه باقرالعلوم.
۶. نهادها و سازمان‌ها (اکولوژی نهادی سازمان‌ها)، قلی‌پور، آرین، تهران: سمت.
۷. نهادها و سازمان‌ها. اسکات، ریچارد (۱۳۹۶)، ترجمه مینا ده‌بیگی، تهران: سمت.
۸. تبیین سیاست‌های کلی نظام اداری کشور (مبانی نظری، الگوی عملی برای سیاست‌گذاری، هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی اجرایی)، طباطبایی، سیداحمد، تهران: شرکت فرازما پردازش.
۹. درآمدی بر مسئله‌شناسی تمدنی جهان اسلام، بابایی، حبیب‌الله، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۰. تعدد نهادهای قانون‌گذار در ایران، تاجیک، رضا، تهران: مؤسسه اندیشه-کامیاب ایرانیان.
۱۱. حاکمیت قانون و نهادهای خاص قانونگذاری در سیستم حقوقی ایران، خلیلی شجاعی، فریور، تهران: پژوهشگر برتر.
۱۲. حقوق اساسی و نهادهای حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران، جعفرزاده خورجستان، فاطمه، تهران: ارشدان.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مقاومت اسلامی در اندیشه و عمل		
عنوان درس به انگلیسی:	Islamic Resistance in Thought and Action	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی الزامی
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی اختیاری *** نظری-عملی
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت / مرتبط با مأموریت مؤسسه نیست / مؤسسه است مهارتی-اشتغال پذیری / پروژه/ رساله / پایان نامه نظری-عملی / عملی		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با مبانی مقاومت اسلامی
- تحلیل مقاومت در تراث سیاسی اسلامی
- بازخوانی تاریخی تجربه های مقاومت
- معرفی رهبران و اندیشمندان مقاومت
- توصیف و تحلیل جامعه شناختی محور مقاومت

پ) سرفصل ها:

- مقاومت در قرآن و روایات
- مقاومت در سیره سیاسی نبوی و علوی
- مبانی و مولفه های فلسفی مقاومت
- مبانی و مولفه های فقهی مقاومت
- انقلاب اسلامی و توسعه مفهومی- انضمامی مقاومت
- چیستی و ابعاد محور مقاومت
- اندیشه سیاسی رهبران مقاومت: (امام خمینی، آیت الله خامنه ای، شهید محمدباقر حکیم، شهید حسین الحوثی، شهید شیخ احمد یاسین، شهید حسین الحوثی، شهید قاسم سلیمانی، شهید سید حسن نصرالله، شهید اسماعیل هنیه و...)
- تجربه جنبش های مقاومت: حزب الله لبنان، انصارالله یمن، حماس، جنبش های مقاومت عراق

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقاومت در اسلام؛ نظریه و الگو، اصغر افتخاری، تهران، اندیشه سازان نور.

۲. تقابل گفتمان مقاومت و گفتمان نظام سلطه، حسین اکبری، دانشگاه امام حسین.
۳. مقاومت اسلامی از نگاه قرآن کریم (بر اساس دیدگاه‌های مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای)، محمد صادق یوسفی مقدم، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۴. فقه المقاومة، محمد مهدی آصفی، قم، المجمع العالمی لاهل البیت علیهم السلام.

(ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: درس هدایت شده		
عنوان درس به انگلیسی:	Proposed Course	
دروس پیش‌نیاز:	-	
دروس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نظری-عملی ☐ نظری ***** ☐ پایه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐ تخصصی اختیاری ***** ☐ پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف درس حاضر این است که گروه‌های علمی این امکان را بیابند تا با توجه به مأموریت‌ها، مقتضیات محلی، منطقه‌ای و جهانی یا موضوع پایان‌نامه دانشجو و یا تقویت زمینه‌های مهارت و اشتغال دو واحد درس تعریف و یا از دروس دیگر رشته‌ها و گرایش‌ها تعیین کنند تا دانشجو آن را بگذراند.

پ) سرفصل‌ها:

بر اساس درس تعریف شده می‌باشد.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	...درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	...درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

بر اساس درس تعریف شده می‌باشد.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

ویژگی‌های دروس
دروس تخصصی اختیاری
۳. گرایش جامعه‌شناسی سیاسی

الف) عنوان درس به فارسی: روش پژوهش در جامعه شناسی سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Research Methodology in Political Sociology	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

درس روش پژوهش در جامعه شناسی سیاسی، روش ها و مهارت های عملی و مرتبط برای فرآیند تحقیق را برای دانشجویان فراهم خواهد کرد و همچنین توصیه های عملی در مورد چگونگی انتقاد و دقت در ارزیابی و انجام تحقیقات را ارائه می دهد. موضوعات شامل طراحی تحقیق، نظرسنجی، مصاحبه و گروه های متمرکز، قوم نگاری و مشاهده شرکت کنندگان، تجزیه و تحلیل متن، تجزیه و تحلیل کمی، تجزیه و تحلیل دو متغیره و تجزیه و تحلیل چند متغیره است. این درس با تأکید بر اینکه چگونه پژوهش های سیاسی و اجتماعی می تواند بر سؤالات مهم سیاسی و مسائل سیاسی تأثیر بگذارد به شرح پارادایم های مهم علوم اجتماعی، خوانش انواع روش های تحقیق در جامعه شناسی سیاسی و راهبردهای طراحی پژوهش می پردازد.

پ) سرفصل ها:

- کلیات

- پارادایم های علوم اجتماعی

- نظریه و جامعه شناسی سیاسی

- عناصر طراحی پژوهش

- کاربرد روش های کمی در تحقیقات جامعه شناسی سیاسی

- کاربرد روش های کیفی در تحقیقات جامعه شناسی سیاسی

- کاربرد روش های ترکیبی در تحقیقات جامعه شناسی سیاسی

- روش های گردآوری داده های کمی و داده های کیفی

- روش های تحلیل داده های کمی و داده های کیفی

- چگونگی پیمایش در جامعه شناسی سیاسی

- چگونگی مصاحبه در جامعه شناسی سیاسی

- چگونگی فراتحلیل در تحقیقات جامعه شناسی سیاسی

- چگونگی فراترکیب در تحقیقات جامعه شناسی سیاسی

- چگونگی تحلیل محتوا

- چگونگی روش تاریخی. مقایسه ای

- چگونگی تحقیق رد یابی فرآیند

- آشنایی با نرم افزارهای پژوهشی

- اخلاق در پژوهش

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. تاجیک محمد رضا (۱۳۷۹) گفتمان و تحلیل گفتمانی، انتشارات فرهنگ گفتمان.
۲. چالمرز، آلن اف (۱۴۰۲) چپستی علم: (درآمدی بر مکاتب علم شناسی فلسفی) سعید زیبا کلام، سمت.
۳. خندان، علی اصغر (۱۳۹۵) منطق کاربردی، تهران: سمت و موسسه فرهنگی طه.
۴. دودینگ، کیث (۱۴۰۲) فلسفه و روش های علوم سیاسی، ترجمه علی عابدی رنانی، دانشگاه علامه طباطبائی.
۵. سید امامی، کاووس (۱۳۸۷) پژوهش در علوم سیاسی، دانشگاه امام صادق (ع).
۶. فرکلاف نورمن (۱۳۸۷) تحلیل انتقادی گفتمان، مترجمان، دفتر مطالعات و توسعه رسانه.
۷. کاظمی، علی اصغر (۱۳۷۴) روش و بینش در سیاست، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی.
۸. مارش دیوید و استوکر (۱۳۸۸) روش و نظریه در علوم سیاسی ترجمه امیر محمد حاجی یوسفی، پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۹. محسنی تبریزی، علیرضا (۱۳۹۵) روش تحقیق کیفی در مکاتب تفسیری، تهران: اطلاعات.
۱۰. محمدپور، احمد (۱۳۹۰) روش تحقیق کیفی ضد روش ۲، تهران: جامعه شناسان.
۱۱. معینی علمداری، جهانگیر (۱۳۸۷) روش شناسی نظریه های جدید در سیاست اثبات گرایی و فرا اثبات گرایی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۱۲. منوچهری، عباس (۱۳۹۰) رهیافت ها و روش در علوم سیاسی، تهران: سمت.
۱۳. رفیع پور، فرامرز (۱۳۸۹) کندو کاوها و پنداشته ها، مقدمه ای بر روش های شناخت جامعه و تحقیقات اجتماعی، تهران: شرکت سهامی انتشار.

14. Franco, J., Lee, C., & Vue, K. (2020). *Introduction to Political Science Research Methods* (1st ed.). Academic Senate for California Community Colleges.
15. Halperin, S., & Heath, O. (2020). *Political Research: Methods and Practical Skills* (3rd ed.). Oxford University Press.
16. Charrad, M. M. (2005). Waves of Comparative and Historical Sociology. In J. Adams et al. (Eds.), *Remaking Modernity: Politics, History and Sociology* (pp. xxx-xxx). Durham: Duke University Press.
17. Pennings, P., Keman, H., & Kleinnijenhuis, J. (2005). *Doing Research in Political Science: An Introduction to Comparative Methods and Statistics* (2nd ed.). SAGE Publications Ltd.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: نظریه های جامعه شناسی سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Theories of Political Sociology	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐
		مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی با نظریه های مختلف جامعه شناسی سیاسی
- آشنایی با حوزه های مختلف مطالعات نظری جامعه شناسی سیاسی
- آشنایی با روش ها و شیوه های مختلف طبقه بندی نظریه های جامعه شناسی سیاسی
- آشنایی با تفاوت نظریه های جامعه شناسی سیاسی و سایر مفاهیم و حوزه های نظری علوم اجتماعی
- آشنایی با نقش نظریه ها در تکامل و تحول جامعه شناسی سیاسی
- آشنایی با انتقادات وارد بر نظریه های جامعه شناسی سیاسی

پ) سرفصل ها:

- موضوع جامعه شناسی سیاسی و تفاوت های اساسی جامعه شناسی سیاسی با علم سیاست
- روش ها و سطوح مختلف مطالعه و تحلیل جامعه شناسی سیاسی
- نقش و جایگاه نظریه سیاسی در علم و مطالعات علمی و تفاوت آن با اندیشه سیاسی، ایدئولوژی سیاسی، فلسفه سیاسی
- شیوه ها و ملاکهای طبقه بندی نظریه های جامعه شناسی سیاسی: الف) رویکرد تبیینی ب) رویکرد تجویزی
- نظریه های جامعه شناسی مارکسیسم: الگوی ابزار گرا-الگوی خودکامه(بنیادین) الگوهای کارکردگرایانه مدرن
- نظریه های جامعه شناسی نخبه گرایی(الیتسم): کلاسیک-رادیكال-دموکراتیک
- نظریه جامعه شناسی سیاسی کورپوراتیسم: الف) مدل تبیینی ب) مدل تجویزی
- نظریه های جامعه شناسی سیاسی کارکردگرایی(فانکشنالیسم) و نئو کارکردگرایی (نئو فانکشنالیسم)
- نظریه جامعه شناسی سیاسی کثرت گرا(پلورالیسم)
- نظریه جامعه شناسی سیاسی نئو کثرت گرا(نئو پلورالیسم)
- نظریه های جامعه شناسی سیاسی اقتدار و سلطه
- نظریات جامعه شناسی سیاسی احزاب سیاسی و گروه های ذینفوذ و فشار
- نظریات جامعه شناسی سیاسی شکاف های اجتماعی و جنبش های اجتماعی
- نظریات جامعه شناسی سیاسی گروه های اجتماعی و فرهنگ سیاسی
- نظریات جامعه شناسی سیاسی تغییرات اجتماعی و تضادهای سیاسی
- نظریات جامعه شناسی سیاسی افکار عمومی و تغییرات اجتماعی
- نقد و بررسی نظریات جامعه شناسی سیاسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. متفکران بزرگ جامعه‌شناسی، نویسنده راب استونز، ترجمه مهرداد میردامادی، تهران: نشر مرکز.
۲. نظریه اجتماعی کلاسیک، نویسنده یان کرایب، ترجمه شهناز مسمی پرست، تهران: انتشارات آگاه.
۳. نظریه اجتماعی مدرن، نویسنده یان کرایب، ترجمه عباس مخبر، تهران: انتشارات آگاه.
۴. نظریه جامعه‌شناسی، نویسنده جورج ریتزر، ترجمه هوشنگ نایی، تهران: نشر نی.
۵. راهنمای جامعه‌شناسی سیاسی. کیت نش/ آلن اسکات. ترجمه قدیر نصری و دیگران، ۲ جلد. تهران: نشر پژوهشکده راهبردی.
۶. دولت و دموکراسی در عصر جهانی شدن، نویسنده محمد توحیدفام، تهران: انتشارات روزنه.
۷. گذار به موج سوم جامعه‌شناسی، نویسنده محمد توحیدفام، تهران: انتشارات نگاه.
۸. نظریه‌های متأخر جامعه‌شناسی، ترجمه و تالیف حمیدرضا جلائی پور و جمال محمدی، تهران: نشر نی.
۹. نظریه‌های کلاسیک جامعه‌شناسی، نویسنده تیم دلینی، ترجمه بهرننگ صدیقی و وحید طلوعی، تهران: نشر نی.
۱۰. جامعه‌شناسی سیاسی، نویسنده حسین بشیریه، تهران: نشر نی.
۱۱. جامعه‌شناسی سیاسی معاصر، نویسنده کیت نش، ترجمه تقی دلفروز، تهران: نشر کویر.
۱۲. نظریه‌های جامعه‌شناسی سیاسی، نویسنده توماس جانوسکی، ترجمه حسن خواجه‌ایی، شیراز: نوید شیراز.
۱۳. سیاست، جامعه‌شناسی و نظریه اجتماعی، نویسنده آنتونی گیدنز، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: نشر نی.
۱۴. درآمدی بر جامعه‌شناسی سیاسی جدید، نویسنده خلیل الله سردارنیا، تهران: نشر میزان.
۱۵. جامعه‌شناسی سیاسی کلان، نویسنده محمد رضا طالبان، تهران: نشر جامعه‌شناسان.
۱۶. جامعه و سیاست: مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی سیاسی، نویسنده مایکل راش، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: انتشارات سمت.
۱۷. زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی، نویسنده لوئیس کوزر، ترجمه محسن ثلاثی، تهران: نشر علمی.
۱۸. جامعه‌شناسی سیاسی، نویسنده تام باتامور، ترجمه محمد حریری اکبری، تهران: نشر قطره.
۱۹. مبانی جامعه‌شناسی سیاسی، نویسنده محمد آراسته خو، تهران: نشر گزینش.
۲۰. نظریه جامعه‌شناسی در دوران معاصر، نویسنده جرج ریتزر، ترجمه محسن ثلاثی، تهران: نشر علمی.

21. Janoski, T., de Leon, C., Misra, J., & Martin, I. W. (2020). *Theories of Political Sociology*. Cambridge University Press.
22. Clemens, E. S. (2016). *What Is Political Sociology?* Cambridge: Polity.
23. Emigh, R., Riley, D., & Ahmed, P. (2015). *Changes in Censuses from Imperialist to Welfare States: How Societies and States Count*. London: Macmillan.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر			
نوع درس و واحد		Contemporary Iranian Political Sociology	
عنوان درس به انگلیسی:		Contemporary Iranian Political Sociology	
پایه ☐ نظری ☒		-	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		-	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		۲	
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐			
مهارتی-اشتغال پذیری ☐			
مرتبط با آمویش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		تعداد واحد:	
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		تعداد ساعت:	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		۳۲	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

با بهره‌مندی از مکاتب جامعه‌شناسی سیاسی و رویکرد منطقی و کارآمد به رابطه دولت و جامعه در ایران معاصر به توصیف و تحلیل ابعاد، مولفه‌ها، کارکردها و آسیب‌های مهم در حوزه جامعه‌شناسی سیاسی ایران معاصر و دوران جمهوری اسلامی ایران می‌پردازد.

(پ) سرفصل ہا:

- کلیات
- نظریات کلان مرتبط با فهم جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر
- تبیین ماهیت رابطه دولت و نیروهای اجتماعی در ایران و تاثیر آن بر تحولات
- تبیین موضوعات مرتبط با جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر به شرح ذیل :
 - قدرت و اقتدار
 - فرهنگ سیاسی
 - جامعه پذیری سیاسی
 - جامعه مدنی و شهروندی
 - پویایی و تغییرات اجتماعی
 - شکاف های اجتماعی-سیاسی
 - مشارکت سیاسی
 - افکار عمومی و جامعه ایرانی
 - احزاب سیاسی
- تحولات جهانی و جامعه شناسی سیاسی پس از انقلاب اسلامی
- فناوری های نوین و جامعه شناسی سیاسی جمهوری اسلامی ایران
- امکان ها و بیم های مطالعات جامعه شناسی سیاسی ایران

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجو یان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی،

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال

۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ازغندی، علیرضا (۱۳۸۵)، درآمدی بر جامعه شناسی سیاسی ایران، تهران: انتشارات قومس.
۲. شیریه، حسین (۱۳۸۱)، دیباچه ای بر جامعه شناسی سیاسی ایران، تهران: انتشارات نگاه معاصر.
۳. بیل، جیمز (۱۳۸۷)، سیاست در ایران (گروه ها، طبقات و نوسازی)، ترجمه علی مرشدی زاد، تهران: انتشارات اختران.
۴. زونیس، ماروین (۱۳۸۷)، روانشناسی نخبگان سیاسی ایران، ترجمه پرویز صالحی و دیگران، تهران: چاپخش.
۵. معیدفر، سعید، جامعه شناسی سیاسی مسائل اجتماعی ایران، همدان: انتشارات نورعلم.
۶. آبراهامیان، یرواند (۱۳۷۷)، ایران بین دو انقلاب: درآمدی بر جامعه شناسی ایران معاصر، ترجمه احمد گل محمدی، محمد ابراهیم فتاحی، تهران: نشر نی. آ.
۷. پناهی حسین (۱۳۹۱)، جامعه شناسی شعارهای انقلاب اسلامی ایران، تهران: نشر علم.
۸. رهبر عباسعلی و حیدری فاطمه (۱۳۹۸) جستاری در جامعه شناسی سیاسی ایران انتشارات سرو.
۹. سازگارا، پروین سازگارا (۱۳۹۷) نگاهی جامعه شناسانه به طبقه متوسط ایران سبک زندگی طبقه متوسط جدید و قدیم، ناشر: رز.
۱۰. ساعی، علی (۱۴۰۰) نخبگان سیاسی پسا انقلاب، ناشر: دانشگاه تربیت مدرس.
۱۱. عیوضی، محمد رحیم (۱۳۸۵) جامعه شناسی سیاسی اپوزیسیون در ایران، تهران: انتشارات قومس.
۱۲. نش، کیت، جامعه شناسی سیاسی معاصر ترجمه دلفروز انتشارات کویر.
۱۳. نقیب زاده احمد (۱۳۹۴) درآمدی بر جامعه شناسی سیاسی، سمت.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: آینده پژوهی انقلاب اسلامی ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	Future Studies of the Islamic Revolution of Iran	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت/مرتبط با مأموریت		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

شرح رویکرد آینده اندیشی و گسترش شناخت از آینده انقلاب اسلامی، با تمرکز بر تحقق اصول و ارزش های اسلامی و ارائه الگوی زندگی مطلوب.

اهداف ویژه

- آشنایی با مفاهیم، اصطلاحات و نظریه های آینده پژوهی
- شناخت روش شناسی و تکنیک های آینده پژوهی
- درک نسبت ارزش های دینی با مطالعات آینده انقلاب اسلامی
- توانایی تحلیل فرصت ها و تهدیدات پیش روی انقلاب اسلامی

پ) سرفصل ها:

الف) کلیات مفهومی و نظری (۱۶ ساعت):

- مفاهیم، اصطلاحات و نظریه های آینده پژوهی
- سیر تحول و تاریخچه آینده پژوهی
- کلان روندهای آینده جهان و توسعه در ایران
- روش های کارآمد آینده پژوهی
- کاربرد روش های آینده پژوهی در مطالعات آینده
- ب) مطالعات حوزه آینده پژوهی انقلاب اسلامی
- آینده پژوهی انقلاب اسلامی: رویکردها و دیدگاه ها
- آینده در آیات قرآن و احادیث اسلامی
- کاربرد روش های آینده پژوهی در مطالعات انقلاب اسلامی
- تجارب کاربردی آینده پژوهی در انقلاب اسلامی
- آینده تمدنی انقلاب اسلامی از دیدگاه رهبران
- تهدیدات و فرصت های آینده انقلاب اسلامی
- آینده مقاومت اسلامی
- سند چشم انداز: الزامات، موانع و راهکارها

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. بل، وندل (۱۳۹۸). مبانی آینده پژوهی، ترجمه مصطفی تقوی و محسن محقق، تهران: مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی.
۲. عیوضی، محمد رحیم، (۱۳۹۰) درآمدی بر چار چوب مطالعاتی آینده انقلاب اسلامی، تهران، مرکز پژوهش های علوم انسانی اسلامی صدرا.
۳. محمدی، منوچهر (۱۳۹۶) انقلاب اسلامی، زمینه ها و پیامدها، تهران، دفتر نشر معارف.
۴. رهبر عباسعلی و بیگلر مژگان (۱۳۹۷) جهانی شدن انقلاب اسلامی و پایان تاریخ، انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۵. ملکوتیان، مصطفی (۱۴۰۰) زمینه ها، عوامل و بازتاب جهانی انقلاب اسلامی ایران - (رهیافت فرهنگی) دفتر نشر معارف.
۶. عیوضی، محمد رحیم، درآمدی تحلیلی بر انقلاب اسلامی، دفتر نشر معارف ۱۴۰۰.
۷. عرب بافرانی، عیوضی، محمد رحیم. (۱۴۰۰). مطالعه تطبیقی گونه شناسی های روش در آینده پژوهی، آینده پژوهی انقلاب اسلامی. ۴(۲)، ۳۶-۷.
۸. عیوضی، کشاورز ترک، عین الله. (۱۳۹۴). نظام برنامه ریزی فرهنگی شده در انقلاب اسلامی با رویکرد آینده پژوهی. پژوهشنامه انقلاب اسلامی، ۳(۹)، ۱-۲۲.
۹. عیوضی، محمد رحیم، پدرام، عبدالرحیم. (۱۳۹۰). نقش آینده پژوهان در شکل گیری آینده پژوهی اسلامی. انتظار موعود، ۳۶(۱۱)، ۴۲-۲۵.
۱۰. عیوضی، محمد رحیم (۱۴۰۳). آینده پژوهی اسلامی. تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۱۱. منطقی محسن، الویری محسن، رحمانی جعفر، ابروش رضا. (۱۳۹۸). ارائه ی مدل مفهومی روش شناسی آینده پژوهی اسلامی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: متون تخصصی جامعه‌شناسی سیاسی به زبان انگلیسی		
عنوان درس به انگلیسی:	English Specialized Texts in Political Sociology	
دروس پیش‌نیاز:	-	
دروس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نظری-عملی ☐ عملی ☐ تخصصی الزامی ☐ نظری ☐ تخصصی اختیاری *****
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

درس «متون تخصصی جامعه‌شناسی سیاسی به زبان انگلیسی» با هدف آشناسازی دانشجویان با متون تخصصی جامعه‌شناسی سیاسی به زبان انگلیسی طراحی شده است. این درس به دانشجویان کمک می‌کند تا واژگان، اصطلاحات و ساختارهای زبانی مرتبط با حوزه جامعه‌شناسی سیاسی را بیاموزند و توانایی خواندن و درک متون پیچیده تخصصی را افزایش دهند. علاوه بر این، دانشجویان با تحلیل و نقد متون تخصصی به زبان انگلیسی آشنا می‌شوند و مهارت‌های لازم برای درک عمیق‌تر مفاهیم نظری و عملی در حوزه جامعه‌شناسی سیاسی را کسب می‌کنند.

پ) سرفصل‌ها:

اهم سرفصلهای پیشنهادی به شرح زیر است:

- **Key Concepts in Political Sociology:**
 - Power, Authority, and Legitimacy
 - Citizenship and Civic Engagement
 - Social Justice and Equity
 - Political Culture
- **Institutions and Structures:**
 - State and Governance Models
 - Electoral Systems and Voting Mechanisms
 - Political Parties: Structure, Functions, and Dynamics
- **Social Movements and Collective Action:**
 - Traditional Social Movements (e.g., Labor Movements, Civil Rights)
 - New Social Movements (e.g., Environmental Movements, Feminist Movements, LGBTQ+ Advocacy)
 - Digital Activism and Online Protest Movements
- **Social Dynamics and Identity:**
 - Class, Stratification, and Inequality
 - Ethnicity, Race, and Marginalization
 - Gender and Intersectionality
- **Theoretical Frameworks:**
 - Conflict Theory and Structural Functionalism
 - Marxist Perspectives on Power
 - Symbolic Interactionism in Political Contexts

- **Security and Rights-Based Terminology:**
 - Human Rights and Civil Liberties
 - Political Violence and Repression
 - Peacebuilding and Reconciliation

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

۲۰ درصد	فعالیت های کلاسی در طول نیم سال
... درصد	آزمون پایان نیم سال
۴۰ درصد	آزمون پایانی
۲۰ درصد	سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

1. Janoski, T., de Leon, C., Misra, J., & Martin, I. W. (Eds.). (2020). *The Oxford Handbook of Political Sociology*. Oxford University Press.
2. Outhwaite, W., & Turner, S. (Eds.). (2017). *The SAGE Handbook of Political Sociology*. SAGE Publications.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: سیاست مقایسه ای			
عنوان درس به انگلیسی:		Comparative Politics	
دروس پیش نیاز:		-	
دروس هم نیاز:		-	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت مرتبط با آمایش/مأموریت	
		موسسه نیست ☐	
		موسسه است ☐	
		نظری-عملی ☐	
		تخصصی الزامی ☐	
		تخصصی اختیاری ☐	
		پایه ☐	
		نظری ***** ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

سیاست مقایسه ای مطالعه دولت و سیاست از طریق مقایسه افراد، جوامع و کشورها در زمینه ها و دوره های زمانی مختلف است. سیاست مقایسه ای ضمن مقایسه نظام های سیاسی، نهادها، و روندهای مختلف سیاسی در کشورهای مختلف یک چارچوب منطقی را ارائه می دهد که می تواند مفاهیم، نظریه ها و اطلاعات خاص کشورها را به هم پیوند زند. دانشجویان از طریق این درس می توانند تأثیر ساختارهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را بر انتخاب های سیاسی و رفتار افراد در کشورها را بررسی کنند و بر شناسایی الگوهای رفتاری و فکری و همچنین درک شباهت ها و تفاوت ها در سیستم ها و نهادهای سیاسی تمرکز کنند.

پ) سرفصل ها:

- کلیات
- مفاهیم اصلی در سیاست مقایسه ای
- روش های تحقیق و تحلیل سیاست مقایسه ای
- نظریات مهم در سیاست تطبیقی
- نظام های سیاسی و مقایسه آن ها
- نظام های سیاسی در جهان اسلام
- مطالعه نهادهای سیاسی
- مطالعه رژیم های سیاسی
- اقتصاد سیاسی
- احزاب سیاسی و نظام های انتخاباتی
- فرهنگ سیاسی و جامعه پذیری سیاسی
- سیاست عمومی و مدیریت دولتی در نظام های سیاسی مختلف
- جنبش های اجتماعی
- چالش های فراملی مانند مهاجرت و مسایل زیست محیطی بین الملل و امنیت بین المللی
- جهانی شدن و مطالعات سیاست مقایسه ای
- چالش ها و فرصت های سیاسی پیش روی سیاست مقایسه ای
- مطالعات موردی در سیاست مقایسه ای

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اورل، کروسان و لورنس فیلیپ (۱۴۰۰) سیاست مقایسه ای در جنوب شرق آسیا مترجم: بهاره سازمند، احمد رمضانی: انتشارات دانشگاه تهران.
۲. بخشایشی اردستانی، احمد (۱۳۹۷) درآمدی بر نظام‌های سیاسی مقایسه ای؛ ناشر: انتشارات آوای نور.
۳. بلاندل، جین، (۱۳۷۸) حکومت مقایسه‌ای / نویسنده ژان بلاندل؛ مترجم علی مرشدی زاده ناشر: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۷۸.
۴. پورفرد مسعود (۱۳۸۴) مردم سالاری دینی قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۵. قاضی زاده، کاظم (۱۳۸۵) مردم سالاری دینی، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۶. قوام، عبدالعلی (۱۳۸۶) سیاستهای مقایسه ای، تهران: سمت.
۷. مصباح یزدی محمد تقی (۱۳۸۸) مردم سالاری دینی و نظریه ولایت فقیه ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
۸. المند، گابریل ا. جی. بینگم پوئل، کاره استروم، راسل دالتون (۱۳۹۵)، سیاست مقایسه ای، مترجم: علیرضا طیب، وحید بزرگی انتشارات: امیرکبیر.
۹. میراحمدی، منصور، (۱۳۹۳) اسلام و دموکراسی مشارکتی، تهران، نشر نی.
10. Kesselman, M., Krieger, J., & Joseph, W. (2018). *Introduction to comparative politics: Political challenges and changing agendas* (Softcover). Wadsworth Publishing Co Inc.
11. Brown, C., Kesselman, M., Krieger, J., Joseph, W., & Bauer, K. (2024). *Introduction to comparative politics: Political challenges and changing agendas*. Wadsworth Publishing Co Inc.
12. Boone, C. (2024). *Inequality and political cleavage in Africa: Regionalism by design* (Cambridge Studies in Comparative Politics). Cambridge University Press.
13. Roberts, W., Matt, W., Clark, G., & Golder, S. N. (2017). *Principles of comparative politics* (International student edition). CQ Press.
14. Kopstein, J., & Lichbach, M. (2005). *Comparative politics: Interests, identities, and institutions in a changing global order*. Cambridge University Press.
15. Stuenkel, O. (2017). *Post-Western world*. Polity Press.
16. Kupchan, C. (2013). *No one's world: The West, the rising rest, and the coming global turn*. Oxford University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: جامعه شناسی سیاسی فضای مجازی در ایران و جهان		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Sociology of Cyberspace in Iran and the World	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت مرتبط با مأموریت/آمایش		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

۱. آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مقولات و وضعیت جدید جامعه‌شناسی سیاسی مبتنی بر تغییرات فناورانه
۲. یافتن درک مناسب از جوامع جدید و شناخت تأثیرات متقابل قدرت‌های جدید بر جامعه و دولت
۳. توانمندسازی دانشجویان در تفکیک مقولات سیاست‌گذاری فضای مجازی در سه لایه پلت فرم، محتوا و فنی
۴. تقویت رویکرد بومی در سیاست‌گذاری برای حل معضلات اجتماعی - سیاسی کشور
۵. شناخت نگاه انقلاب اسلامی به پدیده اینترنت و درک آرایش جمهوری اسلامی نسبت به فضای مجازی

پ) سرفصل‌ها:

انقلاب فناوری: تحول مولفه‌ها و مفهوم قدرت و جامعه

۱. تحولات جامعه مبتنی بر انقلاب دیجیتال
۲. تأثیرات فناوری جدید بر جامعه و دولت
۳. فناوری‌های همگرا (فناوری‌های شناختی، فناوری‌های اطلاعاتی، فناوری‌های زیستی، فناوری نانو، فناوری کوانتوم)
۴. مولفه‌های جدید قدرت
۵. قدرت نرم، جامعه شبکه‌ای

• **جامعه و شبکه**

۱. توسعه ارتباطات و ارتباطات توسعه سیاسی (بافت جدید جامعه در قالب روابط شبکه‌ای با دو راهبرد سلطه و مقاومت)
۲. شبکه‌سازی و پلت فرمی شدن
۳. جنبش‌های اجتماعی جدید

• **حکمرانی اینترنت در جامعه‌ی شبکه‌ای**

۱. دولت هوشمند
۲. حکمرانی فضای مجازی
۳. حکمرانی چندسطحی: محتوایی، فنی، امنیتی، خدمات، اقتصاد دیجیتال، زیرساختی و...
۴. جامعه و حکمرانی پلتفرمی
۵. حاکمیت و سلطه شرکت‌ها و سازمان‌های فراملی
۶. رسانه‌های اجتماعی و رسانه‌های جمعی
۷. آینده حکمرانی مجازی: تحلیل اسناد بالادستی، تجارب تاریخی و عملکرد دولتها؛ نهادهای فعال و موثر؛ خروجی‌ها و نتایج؛ نقد و بررسی.
۸. مسائل سیاست‌گذاری فضای مجازی:

الف. مسائل عمومی (حاکمیت ملی، الگوی مصرف، سرگرمی، سبک زندگی، دانش و فناوری، گروه‌های مرجع و چهره‌ها، امنیت ملی و حریم شخصی، آسیب‌های اجتماعی و جرایم مجازی، اخلاق و فرهنگ عمومی، تجارت مجازی و...)

ب. مسائل اختصاصی (بزرگ داده و حکمرانی داده، پیام‌رسان و شبکه اجتماعی، استارت‌آپ‌ها و ... مالکیت معنوی، فیلترینگ و آسیب‌ها و دستاوردهایش. امکان و ضرورت، لوازم و تبعات، اهداف و نتایج و... هوش مصنوعی، اینترنت اشیا، اجتماعات برخط و...)

• **شبکه ملی اطلاعات**

تاریخچه سیاستی جمهوری اسلامی در مورد اینترنت

ساختار شبکه ملی اطلاعات

ساختار نهادی کارگزاران جمهوری اسلامی در سپهر رسانه (وزارت ارتباطات، مرکز ملی فضای مجازی، شورای عالی فضای مجازی، بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای، شورای فناوری، مرکز افتا، مرکز ماهر، پلیس فتا و...)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. استیونز، ست (۱۴۰۳). همه دروغ می‌گویند: آنچه اینترنت می‌تواند درباره ما بگوید، ترجمه ریحانه عبدی. تهران: گمان.
۲. پارکر، جفری (۱۳۹۷). انقلاب شبکه‌های اجتماعی، ترجمه احمد روستا. تهران: سیت.
۳. حافظ‌نیا، محمدرضا (۱۳۹۳). جغرافیای سیاسی فضای مجازی. تهران: سمت.
۴. چول‌هان، بینگ (۱۴۰۲). روان‌سیاست: نئولیبرالیسم و فناوری‌های جدید قدرت، ترجمه مصطفی انصافی. تهران: لوگوس.
۵. ستاری، س. (۱۳۹۴). تولد زیست فرهنگ در جهان در حال شدن به سوی «چرخش روانی» و بنای «جامعه‌شناسی سیاسی روانکاوانه». سیاست - مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۴۵(۳)، ۶۷۹-۶۹۷.
۶. شواب، کلاوس (۱۳۹۶). انقلاب صنعتی چهارم، ترجمه مرتضی شانی. تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
۷. فیروزآبادی، ابوالحسن (۱۳۹۶). فضای مجازی، اجتماع و فرهنگ. تهران: علمی و فرهنگی.
۸. فیروزآبادی، ابوالحسن (۱۳۹۹). درآمدی بر حکمرانی فضای مجازی. تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
۹. عاملی، سعیدرضا (۱۳۹۷). الگوی حکمرانی دوفضایی. تهران: امیرکبیر.
۱۰. کاستلز، مانوئل (۱۳۹۶). شبکه‌های خشم و امید: جنبش‌های اجتماعی در عصر اینترنت، ترجمه مجتبی قلی‌پور. تهران: مرکز.
۱۱. کاستلز، مانوئل (۱۳۸۰). عصر اطلاعات ظهور جامعه شبکه‌ای، ترجمه علی پایا. تهران: طرح نو.
۱۲. کاستلز، مانوئل (۱۳۹۶). قدرت ارتباطات. تهران: علمی و فرهنگی.
۱۳. لینچ، مایکل پاتریک (۱۳۹۸). اینترنت ما: اطلاعات زیاد و فهم کم در عصر کلان‌داده، تهران: اسم.
۱۴. نای، جوزف (۱۳۹۲). آینده قدرت، ترجمه احمد عزیزی. تهران: طرح نو.
۱۵. نوح هراری، یووال (۱۳۹۷). ۲۱ درس برای قرن ۲۱. تهران: کتاب پارسه.
۱۶. ون‌دایک، یان (۱۴۰۲). جامعه شبکه‌ای؛ ابعاد اجتماعی رسانه‌های نوین، ترجمه علی آزادی. تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
۱۷. ون‌دایک، یان (۱۴۰۲). جامعه پلت‌فرمی، ارزش‌های عمومی در جهان متصل. ترجمه پدram الوندی. تهران: همشهری.
۱۸. هارپر، کریستوفر (۱۳۹۴). رسانه‌های نوین، ترجمه علی اصغرکیا. تهران: علم.
۱۹. انتشارات دیجیتال مرکز ملی فضای مجازی؛ مانند: حقیقت مجازی؛ الگوی حکمرانی شش‌ضلعی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی؛ سلبریتی‌های مجازی؛ کلان‌داده و آینده علوم انسانی و اجتماعی.

20. Slaughter, A.-M. (2016). How to succeed in the networked world: A grand strategy for the digital age. *Foreign Affairs*, 96(th).

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: جنبش های سیاسی - اجتماعی معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Contemporary Political-Social Movements	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری - عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه / رساله / پایان نامه ☐ مهارتی - اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی / مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت / مرتبط با مأموریت		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

جنبش های اجتماعی سیاسی معاصر به گروه ها و جنبش هایی اطلاق می شود که با اهداف سیاسی، اجتماعی، عهده دار فرهنگی یا اقتصادی خاصی شکل می گیرند و در تلاش برای تغییر یا اثرگذاری بر سیاست ها، قوانین و ساختارهای قدرت موجود هستند. این درس بررسی جامعه شناختی جنبش ها، به عنوان پدیده ای اجتماعی است. این بررسی شامل توصیف و تبیین وقوع اعتراضات، ناآرامی ها، جنبشها و انواع آن می باشد. در این بررسی جنبش ها و سایر پدیده های مشابه در عرصه جهانی بویژه غرب آسیا مورد مطالعه قرار خواهند گرفت.

پ) سرفصل ها:

- مفاهیم محوری حوزه جنبش های اجتماعی (اعتراض و تطور آن)

- انواع جنبش های اجتماعی . سیاسی معاصر
- عناصر جنبش های اجتماعی سیاسی معاصر

- رفتار جمعی از منظر کلاسیک و نوین

- دیدگاه های کلاسیک جنبش های اجتماعی

- دیدگاه های نوین جنبش های اجتماعی

- رسانه ها، شبکه های اجتماعی مجازی و جنبش های اجتماعی

- عواطف و جنبش های اجتماعی

- جنبش های شبکه ای در کشورهای اسلامی

- جنبش های ضد سرمایه داری در غرب

- جنبش های شهری و خاستگاه آنها

- جنبش های کارگری و خاستگاه آنها

- کنشگری سیاسی طیف های متنوع زنان در جامعه ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. جانستون، هکت (۱۳۸۹) جنبش اجتماعی چیست، ترجمه: سعید کشاورزی، مریم کریمی، نشر ثالث.
۲. دلاپورتا، دوناتلا و ماریو دیانی (۱۳۹۰) مقدمه ای بر جنبش های اجتماعی، ترجمه محمد تقی دلفروز، انتشارات کویر
۳. نش، کیت (۱۳۸۴) جامعه شناسی سیاسی معاصر، ترجمه: محمد تقی دلفروز، انتشارات کویر.
۴. -لارنا و دیگران (۱۳۸۹) جنبش های نوین اجتماعی، ترجمه: سید محمد کمال سروریان و علی صبحدل، پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۵. کاستلز، مانوئل (۱۳۹۳) شبکه های خشم و امید/ جنبش های اجتماعی در عصر اینترنت، ترجمه مجتبی قلی پور، نشر مرکز
۶. تورن، آلن (۱۴۰۰) بازگشت کنشگر، ترجمه: سلمان صادقی زاده، نشر ثالث.
۷. فردریک دبلیو میر، روایت و کنش جمعی (۱۳۹۹)، ترجمه: الهام شوشتری زاده، نشر اطراف.
- a. Jasper, James M. (2010). *Social Movement Theory Today: Toward a Theory of Action? Sociology Compass*, 4(11), 965–976. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9020.2010.00>
8. Seth Abrutyn, et al. (2016). *Collective Action and Cultural Change: Revisiting Eisenstadt's Theory*, *Journal of Classical Sociology*, 1-27.
9. Goodwin, Jeff, & Jasper, James M. (2015). *The Social Movements Reader: Cases and Concepts*. Blackwell Publishing.
10. Della Porta, Donatella (2015). *Social Movements in the Times of Austerity*. Polity Press.
11. Jasper, James M. (2014). *Protest: A Cultural Introduction to Social Movements*. Wiley.
12. Jasper, James M. (2014). *Emotions, Sociology, and Protest*, *City University of New York*.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: سیاست و هویت		
عنوان درس به انگلیسی:	Politics and Identity	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنا ساختن دانشجویان با جنبه های گوناگون روابط پیچیده سیاست و هویت، چگونگی تاثیر گذاری ابعاد مختلف هویت و سیاست بر یکدیگر.
- بررسی اشکال متنوع هویت مانند مذهب، ملیت، قومیت، زبان، جنسیت، طبقه اجتماعی و تاثیر آن ها بر باورها، تصمیم گیریها، سیاست ها، رفتار و نهادها، احزاب، جنبش ها و نیروهای سیاسی.

پ) سرفصل ها:

- اشکال مختلف هویت: زبانی، دینی، مذهبی، قومیتی، جنسیتی، ملی، طبقاتی
- تقاطع اشکال مختلف هویت
- نظریه های هویت و سیاست
- هویت و جنبه های مختلف سیاست
 - هویت و منازعه
 - هویت و مسئله مرزهای سیاسی
 - تنوع فرهنگی، هویت و سیاست
 - هویت و نگرش سیاسی
 - هویت و مشارکت سیاسی
 - هویت و رفتار انتخاباتی
 - هویت و جنبش های اجتماعی
 - هویت و احزاب سیاسی
 - هویت و مسئله حکمرانی
 - هویت و توسعه و پیشرفت
 - هویت و سیاست خارجی
 - هویت و منطقه گرایی
 - هویت و جهانی شدن
 - هویت و نظریه مقاومت

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ترلو، کیس (۱۳۹۹)، *هویت‌های محلی و سیاست‌ها*، ترجمه فرزاد جوکار، تهران: نشر انتخاب.
۲. سعید، ادوارد، *شرق شناسی*.
۳. فوکویاما، فرانسیس (۱۳۹۷)، *هویت: سیاست هویت کنونی و مبارزه برای به رسمیت شناخته شدن*، ترجمه رحمن قهرمانپور، تهران: روزنه.
۴. کاظمی، احسان و خلیل طهماسبی، نوذر (۱۳۹۴)، *درباره‌ی سیاست هویت*، تهران: نشر دا.
۵. کالهن، کریگ (۱۳۸۹)، *نظریه اجتماعی و سیاست‌های هویت*، تهران: انتشارات جامعه شناسان.
۶. کیملیکا، ویل (۱۳۹۵)، *شهروندی چند فرهنگی: نظریه‌ای لیبرالی در باب حقوق اقلیت‌ها*، ترجمه ابراهیم اسکافی، تهران: شیرازه کتاب ما.
۷. گلنر، ارنست (۱۳۸۸)، *ناسیونالیسم*، ترجمه سید محمدعلی تقوی، تهران: نشر مرکز.
۸. هابرماس، یورگن (۱۳۸۶)، *دگرگونی ساختاری حوزه عمومی: کاوشی در باب جامعه بورژوازی*، ترجمه جمال محمدی، تهران: افکار.
۹. هابزبام، اریک (۱۳۷۶)، «چپ و سیاست مبتنی بر هویت»، ترجمه مهرداد بهادری، فرهنگ توسعه، سال ۶، ش ۳۲، صص ۴۹ - ۵۳.
۱۰. هانتینگتون، سمیوئل (۱۳۸۲)، *نظریه برخورد تمدن‌ها: هانتینگتون و منتقدانش*، ترجمه و ویراسته مجتبی امیری وحید، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.
11. Anderson, B. (1991). *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. Verso.
12. Smith, A. D. (1987). *The Ethnic Origins of Nations*. Blackwell.
13. Appiah, K. A. (2005). *The Ethics of Identity*. Princeton University Press.
14. Butler, J. (1990). *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. Routledge.
15. Chandra, K. (2006). *Why Ethnic Parties Succeed: Patronage and Ethnic Headcounts in India*. Princeton University Press.
16. Collins, P. H. (1990). *Black Feminist Thought: Knowledge, Consciousness, and the Politics of Empowerment*. Routledge.
17. Collins, P. H., & Bilge, S. (2020). *Intersectionality (Key Concepts)* (2nd Edition). Polity.
18. Fanon, F. (1967). *Black Skin, White Masks*. Grove Press.
19. Gamson, W. A. (1990). *The Strategy of Social Protest*. Wadsworth Publishing.
20. Lijphart, A. (1977). *Democracy in Plural Societies: A Comparative Exploration*. Yale University Press.
21. Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An integrative theory of intergroup conflict. In W. G. Austin & S. Worchel (Eds.), *The Social Psychology of Intergroup Relations* (pp. 7-24).
22. Tilly, C. (1978). *From Mobilization to Revolution*. Addison-Wesley.
23. Young, I. M. (1990). *Justice and the Politics of Difference*. Princeton University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: جامعه شناسی سیاسی و علوم شناختی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Sociology and Cognitive Sciences	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

مطالعه جامعه و سیاست با رویکرد علوم شناختی است که به مطالعه‌ی نقش شناخت، ادراک، و فرآیندهای ذهنی در جامعه و گروه‌های اجتماعی و سیاست می‌پردازد. در این درس فهم خطاهای شناختی و پتانسیل‌های شناختی موثر بر تصمیم‌گیری‌های اجتماعی، سیاسی در نسبت جامعه و سیاست نیز مورد توجه خواهد بود

پ) سرفصل‌ها:

- ماهیت علوم شناختی
- اهمیت بین رشته‌ای علوم شناختی
- علوم شناختی و سیاست
- علوم شناختی و جامعه
- رویکرد ذهنی در جامعه شناسی سیاسی
- مختصات ذهن سیاسی، اجتماعی
- مفهوم زبان‌شناسی شناختی (Cognitive Linguistics) و ارتباط آن با سیاست
- متافورها و نقش آن‌ها در سیاست
- آسیب شناسی تکامل ادراکی از منظر علوم شناختی
- نظریه قضاوت اجتماعی
- نقش احساسات و شهود (Intuition) در تصمیم‌گیری‌های سیاسی و اجتماعی
- علوم شناختی و خطاهای شناختی جامعه و دولت
- علوم شناختی و بهبود تصمیم‌گیری مردم و دولت
- تکنیک‌های اقناع سازی سیاسی، اجتماعی از منظر علوم شناختی
- پتانسیل‌ها و مکانیسم‌های تصمیم‌گیری بلیغ تفکر
- جنگ شناختی در بی‌ثباتی جامعه و سیاست
- ایمن سازی شناختی جامعه و سیاست
- تحلیل سناریونویسی -ایمن سازی شناختی جامعه و دولت
- امکان‌های تاب آوری شناختی
- انعطاف پذیری شناختی در جامعه و سیاست

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. تاگارد، پل (۱۳۹۸). ذهن، درآمدی بر علوم شناختی (رامین گلشائی، مترجم). تهران: سمت.
۲. فردبرگ، جی، سیلورمن، گوردون (۱۳۹۸). علوم شناختی؛ مقدمه‌ای بر مطالعات ذهن (محسن افتاده حال و همکاران، مترجمان). تهران: موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایعی دفاعی.
۳. هره، رم (۱۳۹۶). مقدمه‌ای فلسفی بر علوم شناختی (حسین شیخ رضایی و مجید داودی بنی، مترجمان). تهران: انتشارات فرهنگ نشر نو.
۴. اردبیلی، لیلیا (۱۳۹۴). درآمدی بر انسان‌شناسی شناختی (نظریه‌ها و مفاهیم)، نویسنده: ناشر: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
۵. حاتمی، جواد (۱۳۹۷). درباره علوم شناختی. تهران: موسسه انتشارات امیرکبیر.
۶. خرازی، کمال (۱۳۹۵). مقدمه‌ای بر علوم و فناوری‌های شناختی و کاربردهای آن، ناشر: سمت.
۷. دانیل کانمن (۲۰۱۱). تفکر سریع و کند، ترجمه فروغ تالو صمدی (۱۴۰۰)، انتشارات دانش بهمن.
۸. دن آریلی (۲۰۱۲). نابخردی‌های پیش‌بینی‌پذیر، ترجمه رامین رامبد (۱۳۹۹)، انتشارات مازیار.
۹. روان‌شناسی شناختی؛ نظریه، فرآیند و روش‌شناسی (۱۴۰۲) در تاج، فریبرز و وظیفه دوست، راضیه، نشر دوران: تهران.
10. Westen, D. (2008). *The Political Brain: The Role of Emotion in Deciding the Fate of the Nation*. PublicAffairs.
11. Krueger, J. I. (2012). *Social Judgment and Decision Making (Frontiers of Social Psychology)*. Psychology Press; 1st edition.
12. Bazerman, M. H., & Moore, D. (2013). *Judgment in Managerial Decision Making (8th Edition)*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc Publishing.
13. Baron, R. A., & Branscombe, N. R. (2012). *Social Psychology (13th ed.)*. Boston: Pearson.
14. Brekhus, W., & Ignatow, G. (2019). *The Oxford Handbook of Cognitive Sociology (Oxford Handbooks) Illustrated Edition*. Oxford University Press.
15. Kahneman, D. (2011). *Thinking, Fast and Slow*. Farrar, Straus and Giroux; First Edition.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: سیاست دیجیتال و دموکراسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Digital Politics and Democracy	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ****
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه / رساله / پایان نامه ☐ مهارتی - اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت موسسه است ☐	
نوع درس و واحد	پایه ☐ نظری **** ☐ عملی ☐ نظری-عملی ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف درس سیاست دیجیتال و دموکراسی، بررسی مفهوم سیاست دیجیتال و تأثیرات آن بر نظام‌های سیاسی، با تأکید بر دموکراسی و فرآیندهای دموکراتیک است. جنبه‌های گسترده‌تر سیاست دیجیتال نظیر اقتدارگرایی دیجیتال، امنیت سایبری، جنبش‌های اجتماعی دیجیتال و دولت الکترونیک نیز مورد بررسی قرار می‌گیرند. دانشجویان با مفاهیمی مانند شبکه‌های اجتماعی، هوش مصنوعی، شفافیت و مسئولیت پذیری دولت، داده‌های بزرگ و اقتدارگرایی دیجیتال آشنا شده و چالش‌ها و فرصت‌های ناشی از تحولات دیجیتال را در حوزه‌های مختلف سیاست تحلیل می‌کنند.

پ) سرفصل‌ها:

اهم سرفصل‌های درس به شرح زیر است:

- مفاهیم پایه سیاست دیجیتال و دموکراسی
- نقش شبکه‌های اجتماعی در تغییرات سیاسی و مشارکت شهروندی
- هوش مصنوعی و تصمیم‌گیری سیاسی: فرصت‌ها و خطرات
- داده‌های بزرگ و یادگیری ماشین در تحلیل رفتار سیاسی و پیش‌بینی روندها
- امنیت سایبری و تهدیدات به نظام‌های سیاسی در عصر دیجیتال
- اقتدارگرایی دیجیتال: استفاده از فناوری برای تمرکز قدرت و کنترل اجتماعی
- دولت الکترونیک و تقویت شفافیت و مسئولیت‌پذیری
- جنبش‌های اجتماعی دیجیتال و تأثیر آن‌ها بر سیاست‌های عمومی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش تدریس مبتنی بر یادگیری مشارکتی و حل مسئله است. دانشجویان با تحلیل نقش سیاست دیجیتال در حوزه‌های مختلف سیاست، از جمله دموکراسی، امنیت و تصمیم‌گیری عمومی، با مشارکت در بحث‌های گروهی، تحلیل مطالعات موردی و بررسی متون تخصصی، مهارت‌های تحلیلی و عملی خود را توسعه می‌دهند. همچنین، پروژه‌های عملی و ارائه‌های کوتاه به دانشجویان کمک می‌کند تا راهکارهای نوین برای مقابله با چالش‌های سیاست دیجیتال ارائه دهند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. سیاست در عصر دیجیتال (انقلاب چهارم صنعتی و تحول سیاست)، روح الله اسلامی شعبجره، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
۲. دیپلماسی دیجیتال، کورنلیو بیولا، مترجم: رعنا کاظمی مهرآبادی، کتاب پارسه.
۳. دیپلماسی عریان (قدرت و سیاست در عصر دیجیتال)، تام فلچر، مترجم: رعنا کاظمی مهرآبادی، کتاب پارسه.
۴. عوامل موثر بر ارتباطات سیاسی (رسانه و سیاست در عصر دیجیتال)، ریچارد ام. پرلوف، مترجم: بهاره دربیکی، نشر سروش.
5. Coleman, S., & Sorensen, L. (Eds.). (2023). *Handbook of digital politics: Second edition*. Edward Elgar Publishing.
6. Koc-Michalska, K., & Lilleker, D. G. (2018). *Digital politics: Mobilization, engagement, and participation*. Taylor & Francis.
7. Dutton, W. H. (Ed.). (2020). *A research agenda for digital politics*. Edward Elgar Publishing.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: افکار سیاسی در ایران و جهان اسلام		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Thoughts in Iran and the Islamic World	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتب با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با:

۱. برجسته ترین اندیشه ها، مکاتب و جریان های سیاسی در ایران و جهان اسلام
۲. تبیین چگونگی حدوث و پیدایش اندیشه و سیر تطور و تحول آن
۳. تحلیل بازتاب های آن بر ساحت فکر و زندگی عینی امروزی ما و دیگر مسلمانان

پ) سرفصل‌ها:

۱. کلیات

- یستی اندیشه های سیاسی (از دانش سیاسی تا اندیشه های سیاسی)
- شناخت گونه های اندیشه سیاسی(فلسفه سیاسی، ایدئولوژی سیاسی، کلام سیاسی، فقه سیاسی و...)
- پرسش از جایگاه مفاهیم و پرسش های بنیادین در ساخت اندیشه های سیاسی(قدرت، دولت، حاکمیت و...)
- مطالعه روش های تحلیل اندیشه های سیاسی(متن گرا - زمینه گرا)
- گونه های مطالعه تاریخ اندیشه سیاسی اسلام و ایران: ۱-تقدم ذهن بر عین(باور به عناصر ماهوی و اصیل و منطقی و انسجام اندیشه جدای از مناسبات تاریخی و شرایط سیاسی - اجتماعی زمانه) ۲-تقدم واقعیت‌های عینی تاریخی بر یافته‌های ذهنی(اندیشه پاسخی برای حل بحران‌ها و مشکلات زمانه و مبتنی بر اکتشاف مناسبات تاریخی) ۳-هم پیوندی مناسبات ذهنی و عینی(اندیشه سیاسی هم مبتنی بر تعامل خارجی و ترابط تاریخی و هم دارای استقلال و اصالت و دارای قابلیت کشف منطق درونی)

۲-اندیشه‌ها-جریان‌ها-ادوار تاریخی و متفکران

-جریان‌ها و مکاتب اندیشه سیاسی اسلامی

-شیعه امامیه

-خوارج

-مرجئه

-جبریه و اشاعره

-معتزله

-زیدیه

-نومعتزله

۳-سنخ شناسی اندیشه های سیاسی اسلامی بر محور دانش و مرور اندیشه های اندیشمندان ممتاز هر کدام:

۱-فلسفه سیاسی(فارابی)

۲-شریعت نامه نویسی(ماوردی)

۳- اندرزنامه نویسی (خواجه نظام الملک)

۴- فلسفه اجتماعی (ابن خلدون)

۵- حکمت (سهروردی)

۶- متأثر از اندیشه های ایران پیش از اسلام (تداوم سنت معنوی ایرانی در آثار سیدحسین نصر)

۷- تحت تأثیر اندیشه ها و روش های نوین غربی (عبدالکریم سروش، محمدمجتهد شبستری)

۴- بازشناسی ادوار تاریخی اندیشه سیاسی اسلام و ایران و قدرت و اندیشمندان آن:

۱. دوره تأسیس: (از آغاز اسلام عصر نبوی (ص) و خلفای راشدین)

۲. دوره کلام سیاسی: (از آغاز دوره حکومت امام علی (ع) تا پایان حکومت امویان)

۳. دوره شکوفایی فقه سیاسی، کلام سیاسی و فلسفه سیاسی: (گسترش مباحث فقهی با حضور امام صادق علیه السلام و رهبران مذاهب چهارگانه اهل سنت و به راه افتادن نهضت ترجمه در قرن سوم با ورود فلسفه یونانی و ایرانی - از قرن سوم تا ششم - از عصر مأمون عباسی تا پایان عباسیان)

۴. دوره عرفان و کلام سیاسی: (ظهور اندیشمندانی چون ابن عربی و شیخ اشراق سهروردی و ورود عرفان در مباحثات کلامی و فلسفی و حتی فقهی و تداوم آن با سید حیدرآملی، میرداماد و صدرالمألهین)

۵. دوره فقه سیاسی: (ظهور صفویان در ایران و رابطه فقیهان شیعی با دولت با اندیشمندانی چون محقق کرکی، محقق اردبیلی، شهید ثانی، محقق سبزواری، فیض کاشانی و...)

۶. دوره چالش فقه سیاسی و مدرنیسم غربی: (اندیشه مشروطیت و آموزه های سیاسی نوین غربی در ایران - تقابل اندیشگانی روشنفکران و روحانیت سنتی تا روحانیت با روحانیت: مطالعه موردی: مباحثه محمدحسین نایینی و شیخ فضل الله نوری)

۷. دوره توفیق فقه سیاسی: (وقوع انقلاب اسلامی و تشکیل جمهوری اسلامی و پیروزی فقه سیاسی و تشکیل نظام سیاسی بر اساس الگوی «ولایت فقیه» بر اساس اندیشه های امام خمینی (ره))

۸. دوره چالش نوین فقه سیاسی و نوگرایی در ایران کنونی: (گفتار روشنفکران مبتنی بر الگوهای برون دینی در مقام چالش با چیرگی فقه سیاسی)

۵- بررسی و نقد مطالعه اندیشه سیاسی اسلام و ایران:

۱- ذیل گفتمان شرق شناسی (اصالت قایل نشدن برای اندیشه سیاسی اسلام و نگرستن به اندیشه سیاسی اسلامی با پیش فرض های غربی)

۲- ذیل مولفه های تاریخی و تاریخ اندیشه ها (ضرورت آموزش شیوه اندیشیدن به سبک سیاسی و احیای جنبه های حکمت عملی و دانش سیاستگری، تجویزی و غایتمدار)

ن) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ن) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ابراهیمی دینانی، غلامحسین (۱۳۷۶) ماجرای فکر فلسفی در جهان اسلام، تهران: طرح نو.

۲. اسپریگنز، توماس (۱۳۸۷) فهم نظریه های سیاسی، ترجمه فرهنگ رجایی، تهران: آگاه.
۳. بشیریه، حسین (۱۳۹۶) احیای علوم سیاسی؛ گفتاری در پیشه سیاستگری، تهران: نی.
۴. برزگر، ابراهیم (۱۳۹۰) استعاره صراط در اندیشه سیاسی سید قطب، تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام.
۵. برزگر، ابراهیم (۱۳۹۱) اندیشه سیاسی امام خمینی (ره): سیاست به مثابه صراط، تهران: سمت.
۶. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲) سیاست فهمی و سیاست سازی در اندیشه ی حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، تهران: مؤسسه انقلاب اسلامی.
۷. پدرام، مسعود (۱۳۸۲) روشنفکران دینی و مدرنیته در ایران پس از انقلاب، تهران: گام نو.
۸. پولادی، کمال (۱۳۹۴) تاریخ اندیشه سیاسی در ایران و اسلام، تهران: مرکز.
۹. تقوی، محمدناصر (۱۳۸۴) دوام اندیشه سیاسی در ایران، ارزیابی تحلیلی نظریه زوال اندیشه سیاسی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم: بوستان کتاب.
۱۰. حسن، حسن عباس (۱۳۸۹) ساختار منطقی اندیشه سیاسی اسلام، ترجمه مصطفی فضایی، قم: بوستان کتاب.
۱۱. خواجه نظام الملک طوسی (۱۳۶۳) سیرالملوک سیاستنامه، به اهتمام هیوبرت دارک، تهران: علمی فرهنگی.
۱۲. داوری اردکانی، رضا (۱۳۷۴) فارابی، تهران: طرح نو.
۱۳. دیلم صالحی، بهروز (۱۳۸۴) از نظم سیاسی تا نظم کیهانی در اندیشه ایرانی، تهران: باز.
۱۴. سروش، عبدالکریم (۱۳۸۸) فربه تر از ایدئولوژی، تهران: صراط.
۱۵. سروش، عبدالکریم (۱۳۸۸) قبض و بسط تئوریک شریعت نظریه تکامل معرفت دینی، تهران: صراط.
۱۶. شاکد، شائول (۱۳۸۱) از ایران زرتشتی تا اسلام، مطالعاتی درباره تاریخ، دین و تماس های میان فرهنگی، ترجمه مرتضی ناقب فر، تهران: ققنوس.
۱۷. طباطبایی، سیدجواد (۱۳۷۲) درآمدی فلسفی بر تاریخ اندیشه سیاسی در ایران، تهران: کویر.
۱۸. طباطبایی، سیدجواد (۱۳۷۵) زوال اندیشه سیاسی در ایران، تهران: کویر.
۱۹. عنایت، حمید (۱۳۶۲) اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، ترجمه بهاءالدین خرمشاهی، تهران: خوارزمی.
۲۰. عنایت، حمید (۱۳۸۵) نهادها و اندیشه های سیاسی در ایران و اسلام، با تصحیح و مقدمه صادق زیباکلام، تهران: روزنه.
۲۱. علیخانی، علی اکبر و همکاران (۱۳۸۷) سیاست نبوی (ص)، مبانی، اصول و راهبردها، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
۲۲. فیرحی، داود (۱۳۹۱) فقه و سیاست در ایران معاصر، فقه سیاسی و فقه مشروطه، تهران: نی.
۲۳. کرون، پاتریشیا (۱۳۸۹) تاریخ اندیشه سیاسی در اسلام، ترجمه مسعود جعفری، تهران: سخن.
۲۴. موسوی خمینی، روح الله (۱۳۷۸) ولایت فقیه، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۲۵. مجتهدشبهستری، محمد (۱۳۷۵) هرمنوتیک، کتاب و سنت، تهران: طرح نو.
۲۶. مهاجرنیا، محسن (۱۳۸۹) اندیشه سیاسی متفکران مسلمان، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۲۷. نایینی، محمدحسین (۱۳۷۸) تنبیه الامه و تنزیه المله یا حکومت از نظر اسلام، به اهتمام سید محمود طالقانی، تهران: سهامی انتشار.
۲۸. نصر، سیدحسین (۱۴۰۱) سه حکیم مسلمان، ترجمه احمد آرام، تهران: امیرکبیر.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: جامعه شناسی سیاسی دفاع مقدس		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Sociology of The 8-Year Holy Defense	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری - عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه / رساله / پایان نامه ☐ مهارتی - اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی / مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش / مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت / آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

جامعه شناسی سیاسی دفاع مقدس به بررسی ارتباطات پیچیده بین جنگ، سیاست و جامعه می پردازد. نقش نیروهای اجتماعی و توصیف صورت بندی های اجتماعی مرتبط با دولت، بررسی مشارکت مردمی، فرهنگ سیاسی و الگوهای جامعه شناختی مرتبط با سیاست های برآمده از دفاع مقدس نیز از دیگر اهداف درس مذکور است.

پ) سرفصل ها:

- جامعه شناسی جنگ
- فرهنگ سیاسی اسلامی و دفاع
- جامعه شناسی سیاسی انقلاب اسلامی
- مولفه های جامعه شناسی دفاع مقدس در ج. ا. ایران
- جامعه شناسی نیروهای نظامی
- تأثیرات جنگ تحمیلی بر جامعه و سیاست در ایران امروز
- دیدگاه جامعه شناختی رهبران انقلاب اسلامی در مورد دفاع
- گروه های اجتماعی و دفاع مقدس
- نیروهای سیاسی و دفاع مقدس
- فرهنگ سیاسی دفاع مقدس
- هویت ملی و دفاع مقدس
- ارزش های اجتماعی، سیاسی شهدای دفاع مقدس
- پیامدهای اجتماعی، سیاسی جنگ تحمیلی
- سرمایه اجتماعی و دفاع مقدس
- تأثیرات اجتماعی، سیاسی دفاع مقدس در دوره پساجنگ
- راهبردهای حفظ ارزش ها و بینش های اجتماعی، سیاسی دفاع مقدس

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ادیبی سده، مهدی (۱۴۰۲) جامعه‌شناسی جنگ و نیروهای نظامی، سمت.
۲. جمشیدی فرانک (۱۳۸۴) هویت، روایت، جنگ (بررسی رابطه هویت و جنگ با تکیه بر خاطرات جنگ) فصلنامه مطالعات ملی سال ۶ شماره ۳.
۳. جمشیدی ها غلامرضا (۱۳۸۶) تجربه زنانه از جنگ، فصلنامه زن در توسعه و سیاست، دوره ۵ شماره ۲.
۴. حمید زرغام بروجنی، مهدیه سهرابی (۱۳۹۲) گونه‌شناسی بازدیدکنندگان مناطق جنگی ایران و نقش آن در انتقال فرهنگ پایداری دفاع مقدس، جامعه پژوهی فرهنگی شماره ۲.
۵. درودیان، محمد (۱۳۷۸) جنگ: بازایی ثبات، بررسی تحولات سیاسی - نظامی از سال ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۱ ج ۲، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ.
۶. رحمتی مهدی (۱۳۸۸) جنگ تحمیلی و هویت ملی، مجله نگین ایران، شماره ۲۸.
۷. شفیع فر، محمد و صفی‌پور، علی (۱۴۰۰) جامعه‌شناسی سیاسی دفاع مقدس؛ تثبیت انقلاب اسلامی، فصلنامه جامعه‌شناسی سیاسی انقلاب اسلامی، شماره ۵.
۸. عسگری، محمد (۱۳۹۸) عوامل مؤثر بر جامعه‌شناسی دفاع در ج.ا.ایران، فصلنامه علمی راهبرد دفاعی، سال هجدهم، شماره ۶۹.
۹. فاضل، سهراب (۱۳۸۵) جامعه‌پذیری و درونی‌سازی ارزش‌های دفاع مقدس، فصلنامه سیاست دفاعی سال چهاردهم، شماره ۵۵.
۱۰. میرهاشمی، علی و اسمعیل لو، سجاد و خان محمدی، هادی (۱۳۹۶) الویت‌بندی آسیب‌های قانون برنامه‌ی پنج‌ساله ی پنجم توسعه در حوزه ی ایثار و شهادت، فصلنامه علمی مطالعات دفاع مقدس، شماره ۱۱.
۱۱. کاپلو، تئودور و پاسکال ونسن (۱۳۸۹) جامعه‌شناسی جنگ، ترجمه هوشنگ فرخجسه تهران: جامعه‌شناسان.
۱۲. می بر، پیتر (۱۳۶۸) جامعه‌شناسی جنگ و ارتش ترجمه محمد صادق مهدوی و علیرضا ازغندی تهران: قومس.
۱۳. ولی‌پور زرومی، سیدحسین (۱۳۸۴) «هویت ملی و دفاع مقدس» فصلنامه مطالعات ملی، شماره ۳.
14. Sommer, M. (1989). *Step toward ecology of peace*. In *Peace & Conflict Studies Program*. University of California.
15. Paparone, C. (2013). *The sociology of military science*. Bloomsbury.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: انتخابات در ایران معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Elections in Contemporary Iran	
درس پیش نیاز:	-	
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی الزامی
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی اختیاری *****
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت	
	مرتبط با آمایش/مأموریت	
	موسسه نیست	
	موسسه است	
	مهارتی-اشتغال پذیری	
	پروژه/رساله/پایان نامه	
	نظری-عملی	
	عملی	
	نظری *****	
	پایه	
	نوع درس و واحد	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با مبانی نظری و مفهومی انتخابات، تاریخ و تحولات انتخابات قبل و بعد از انقلاب اسلامی، شناخت نظام حقوقی و قانونی و جامعه‌شناسی سیاسی انتخابات، رسانه‌ها، تبلیغات، رفتار و اخلاق انتخاباتی و نسبت احزاب و گروه‌های فشار با انتخابات در ایران معاصر.

پ) سرفصل‌ها:

الف / مبانی نظری و مفهومی انتخابات

۱. تعریف و چرایی انتخابات

- مفهوم حق رأی و جایگاه آن در نظریه‌های دموکراسی
- تفاوت میان انتخابات، همه‌پرسی و شیوه‌های دیگر مشارکت سیاسی
- جایگاه انتخابات در نظریه‌های مختلف حکومت (لیبرال دموکراسی، مردم‌سالاری دینی و غیره)

۲. تاریخچه اندیشه انتخابات در جهان

- ریشه‌های تاریخی انتخابات در یونان و روم باستان
- تحولات دوران رنسانس و انقلاب‌های آمریکا و فرانسه
- شکل‌گیری نظام‌های مدرن انتخاباتی در جهان

۳. مبانی فلسفی مشارکت سیاسی و مشروعیت

- نظریه‌های مشروعیت حکومت (قرارداد اجتماعی، نظریه الهی، نظریه‌های دینی)
- تبیین مفهوم مشارکت سیاسی از دیدگاه مکاتب سیاسی مختلف
- رابطه مشارکت سیاسی با مشروعیت نظام سیاسی

۴. نظریه‌های معاصر در مطالعات انتخاباتی

- نظریه انتخاب عقلانی (Rational Choice Theory)
- نظریه‌های هنجاری (Normative Theories)
- نظریه‌های جامعه‌شناختی و رفتار رأی‌دهی (Sociological & Behavioral Theories)

ب. تاریخ و تحولات انتخابات در ایران

۱. پیشینه تاریخی انتخابات تا انقلاب اسلامی

- نخستین تجربیات انتخاباتی در دوران قاجار (مجلس مشروطه)
- روند برگزاری انتخابات در دوره پهلوی
- تطور قوانین و ساختارهای انتخاباتی تا انقلاب اسلامی

۲. انتخابات پس از انقلاب اسلامی

- سیر تطور قوانین، ساختارها، نظارت و فرآیندهای اجرایی انتخابات
- انتخابات و ساختار نظام نیمه ریاستی جمهوری اسلامی ایران
- انتخابات های مهم در جمهوری اسلامی ایران

ج. نظام حقوقی و قانونی انتخابات در ایران معاصر

۱. مبانی حقوقی انتخابات

- اصول قانون اساسی مرتبط با انتخابات
- قوانین عادی مرتبط با انتخابات (قانون انتخابات ریاست جمهوری، مجلس، شوراها و...)
- جایگاه نهادهای نظارتی (شورای نگهبان، هیئت های اجرایی و نظارت)

۲. ساختار اجرایی برگزاری انتخابات

- وزارت کشور و سازمان های تابعه
- شورای نگهبان و وظایف آن
- هیئت های نظارت و مجریان محلی

۳. روش های ثبت نام و احراز صلاحیت نامزدها

- معیارهای قانونی و مقررات اجرایی
- فرایند بررسی صلاحیت و اعتراض به رد صلاحیت
- جایگاه نظارت استصوابی و مبانی حقوقی آن

۴. تخلفات و جرم های انتخاباتی

- مصادیق تخلفات تبلیغاتی، خرید رأی و...
- سازوکار رسیدگی به تخلفات و دادگاه های صالح
- تبیین مجازات ها و شیوه های پیشگیرانه

د. جامعه شناسی سیاسی انتخابات در ایران معاصر

۱. رفتار رأی دهندگان در ایران

- عوامل فرهنگی، دینی و قومی در الگوی رأی دهی
- نقش خاستگاه طبقاتی، تحصیلات و جنسیت
- تأثیر هویت جمعی و محلی در تصمیم گیری انتخاباتی

۲. مشارکت سیاسی و اجتماعی در ایران

- انگیزه های مشارکت یا عدم مشارکت در انتخابات
- عوامل افزایش یا کاهش نرخ مشارکت (اقتصادی، اجتماعی، امنیتی و...)
- مطالعه تطبیقی مناطق مختلف ایران (شهری و روستایی)

۳. طبقه متوسط و نخبگان در انتخابات ایران

- نقش طبقه متوسط شهری در شکل گیری جریان های انتخاباتی
- نقش نخبگان سیاسی، روحانیون، دانشگاهیان و روشنفکران در جهت دهی افکار عمومی
- تأثیر چهره های شاخص (کاریزما و پرسونال برندینگ)

۴. قومیت ها و انتخابات در ایران معاصر

- نقش اقلیت های قومی در نتایج انتخاباتی
- مطالبات قومی و منطقه ای در برنامه های نامزدها
- مدیریت تعارض های احتمالی و رویکرد دولت به مطالبات قومی

هـ. نقش رسانه‌ها و تبلیغات در انتخابات ایران معاصر

۱. فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی

- تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر جهت‌دهی افکار عمومی
- چالش نظارت بر تبلیغات اینترنتی و اخبار جعلی
- قدرت کمپین‌های دیجیتال و استفاده از اینفلوئنسرها

۲. اخلاق و قوانین تبلیغات انتخاباتی

- محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های تبلیغاتی در قانون ایران
- مسئولیت رسانه‌ها در انتشار محتوای انتخاباتی
- مرز آزادی بیان و امنیت ملی در بازتاب دیدگاه‌ها

۳. مطالعه موردی کمپین‌ها و مناظره‌های انتخاباتی

- تحلیل مناظره‌های تلویزیونی و تأثیر آن‌ها بر نتایج انتخابات
- شیوه‌های مدیریت رسانه‌ای ستادهای تبلیغاتی
- نمونه‌های موفق و ناموفق تبلیغات کاندیداها

و. احزاب، گروه‌های فشار و فرآیند انتخابات در ایران معاصر

۱. احزاب سیاسی در ایران

- تعریف، نقش و جایگاه حزب در ساختار سیاسی
- پیشینه شکل‌گیری احزاب در ایران و چالش‌ها
- بررسی احزاب عمده پس از انقلاب (اصولگرا، اصلاح‌طلب، اعتدال‌گرا و...)

۲. گروه‌های فشار و تشکل‌های صنفی

- تعریف و گونه‌شناسی گروه‌های فشار (لابی‌ها، سندیکاها، انجمن‌ها)
- قدرت چانه‌زنی این گروه‌ها در انتخابات
- تأثیر گروه‌های خاص (صنعتی، کشاورزی، دانشگاهی...) بر جهت‌گیری آراء

۳. ائتلاف‌های سیاسی

- منطق ائتلاف‌سازی در سپهر سیاسی ایران
- ائتلاف‌های انتخاباتی در ادوار مختلف ریاست جمهوری و مجلس
- نقش معاملات سیاسی پشت پرده

ز. اخلاق انتخاباتی و نظارت در ایران معاصر

۱. مفهوم اخلاق انتخاباتی

- رعایت حقوق شهروندی و اخلاق رقابت سیاسی
- رابطه اخلاق اسلامی و معیارهای اخلاق غربی در تبلیغات
- خطوط قرمز تبلیغاتی و ارزش‌های اجتماعی

۲. سازوکارهای نظارت بر سلامت انتخابات در ایران امروز

- نظارت مردمی (ناظران داوطلب، سازمان‌های مردم‌نهاد)
- نقش شورای نگهبان و هیئت‌های نظارت
- چالش‌های شفافیت و پاسخگویی

۳. تأمین امنیت انتخابات

- امنیت فیزیکی و الکترونیکی در فرآیند رأی‌گیری
- مدیریت بحران در مواقع تنش‌آلود اجتماعی و سیاسی
- رعایت اصول بی‌طرفی نیروهای انتظامی و امنیتی

۴. شفافیت مالی و تبلیغاتی

- شفافیت منابع مالی کمپین‌ها
- ضرورت گزارش‌دهی مالی و نقش رسانه‌ها در افشای تخلفات
- تجارب جهانی در تأمین شفافیت هزینه‌های انتخاباتی

۵. اخلاق مناظره‌های انتخاباتی

- قوانین نانوشته و نوشته مناظره‌ها (فرصت برابر، عدم اتهام بی‌اساس)
- اصول پاسخگویی و حق دفاع در برنامه‌های زنده
- تأثیر مناظره بر اخلاق سیاسی و اعتماد عمومی

ح. چالش‌ها و فرصت‌های امرانتخابات در ایران امروز

ط. آینده پژوهی انتخابات در ایران معاصر

ث (روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث (روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج (ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ (منابع علمی پیشنهادی:

۱. ازغندی، سیدعلیرضا و دارابی، علی. ۱۳۸۸. رفتار انتخاباتی در ایران، الگوها و نظریه‌ها. تهران: سروش.
۲. اسدی، امیر. ۱۳۹۶. مقدمه‌ای بر مدیریت اجرایی انتخابات. تهران: ارسطو.
۳. اسلامی، محمدمهدی. ۱۴۰۰. مرجعیت رسانه‌های اجتماعی در انتخابات؛ طلیعه‌ای بر پساحزب‌گرایی. ویراستار زهرا کولیوند. تهران: سروش.
۴. آقایی، احسان. ۱۴۰۲. حقوق شهروندی و مشارکت سیاسی در ایران. تهران: صدرالمتالهین.
۵. امینی، پرویز، نادری اصل، سعید و وکیل زاده، حسن. ۱۴۰۲. گفتارهایی در الگوی رفتار انتخاباتی جامعه ایران. تهران: دانشگاه امام صادق ع.
۶. انصاری فرد، جابر و مرادعلی، امیر. ۱۳۹۷. بررسی حقوقی نظام انتخاباتی ایران، چالش‌ها و راهکارها. تهران: پژوهشگر برتر.
۷. بدون نام. ۱۴۰۲. جنگ شناختی و تأثیر آن بر رفتار انتخاباتی مردم. تهران: دفاع.
۸. بشیریه، حسین. ۱۳۷۹. جامعه‌شناسی سیاسی ایران، دوره جمهوری اسلامی. تهران: نشر نی.
۹. بنی‌هاشمی، میرقاسم. ۱۳۹۵. انتخابات، ثبات سیاسی و امنیت ملی در جمهوری اسلامی ایران. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۱۰. جبارنژاد، محسن. ۱۳۹۸. انقلاب اسلامی و انتخابات. قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۱۱. چهاردولی، عباس و دل انگیز، ابوالقاسم. ۱۳۹۸. انتخابات و انتخاب اصلح. تهران: دانشگاه عالی دفاع ملی.
۱۲. خامنه‌ای، سیدعلی و طاهری، محمدرضا. ۱۴۰۲. گزاره‌های راهبردی رهبر معظم انقلاب اسلامی در موضوع انتخابات. آموزش تالیفی ارشدان.

۱۳. خیاطی، چیمین. ۱۴۰۱. قومیت و انتخابات. تهران: عاصم.
۱۴. دارابی، علی. ۱۳۹۶. رفتار انتخاباتی در ایران، الگوها و نظریه‌ها. تهران: سروش.
۱۵. ذوالفقاری، علی و کریمی مله، علی. ۱۴۰۰. درآمدی بر جامعه‌شناسی سیاسی رفتار رأی‌دهی. تهران: نگاه معاصر و شولا.
۱۶. رحیمی، کاظم و رضاپورسوده، مجتبی. ۱۴۰۰. مشارکت سیاسی رفتار انتخاباتی مردم با نگاه کاربردی. تهران: پندار قلم.
۱۷. سلمان خواه، یوسف. ۱۴۰۳. کارزار انتخاباتی، راهبرد راهنما و راهکار. ویراستار مهناز احدی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.
۱۸. شمس، مرتضی. ۱۳۹۹. شبکه‌های اجتماعی مجازی و مشارکت سیاسی در انتخابات. تهران: ندای کتاب.
۱۹. صالح‌آبادی، ابراهیم. ۱۴۰۳. منطق اجتماعی انتخابات، تاملات جامعه‌شناختی درباره انتخابات ریاست جمهوری در ایران. تهران: روش شناسان.
۲۰. کاظمی، سیدمحمدصادق و احمدی طباطبایی، سیدمحمدرضا. ۱۴۰۲. انتخابات و فقه سیاسی شیعه مبانی و الزام‌ها. تهران: دانشگاه امام صادق ع.
۲۱. کاکنه پور، امیر. ۱۴۰۲. چالش‌های قوم‌گرایی در ادوار انتخابات مجلس شورای اسلامی در ایلام. ویراستار محسن مکرری. تهران: جوهر حیات.
۲۲. کاکویی دینکی، عیسی. ۱۴۰۰. مشارکت انتخاباتی علل و انگیزه‌ها. ویراستار حسین مصلحتی کوچصفهانی. تهران: به اندیش.
۲۳. گئورگیف، واسیا و سیمون، ریتا جی. ۱۳۹۸. رای دهی و انتخابات در سراسر جهان. ترجمه علیرضا سمیعی اصفهانی و ابودر رفیعی قهساره. تهران: علامه بهبهانی.
۲۴. محمودی، امیررضا و میری بالاجورشری، سیده مهشید. ۱۴۰۳. رای‌گیری الکترونیک در ایران. تهران: چهره مهر.
۲۵. معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات ریاست جمهوری. ۱۴۰۰. مجموعه تنقیحی قوانین و مقررات انتخابات ریاست جمهوری. تهران: معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات ریاست جمهوری.
۲۶. مقدسی، مهدی، رئیس الساداتی، سیداحسان و پروین، خیرالله. ۱۴۰۱. درآمدی بر حقوق حاکم بر هزینه‌های تبلیغات انتخاباتی. ویراستار زینب بابایی. تهران: دانشگاه جامع امام حسین ع.
۲۷. نقیب السادات، سیدرضا. ۱۴۰۳. انتخابات و تکنیک‌های تبلیغات سیاسی. ویراستار مهناز احدی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

28. Lijphart, A. (1999). *Patterns of Democracy: Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries*. New Haven, CT: Yale University Press.
29. Huntington, S. P. (1991). *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. Norman, OK: University of Oklahoma Press.
30. Norris, P. (2004). *Electoral Engineering: Voting Rules and Political Behavior*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
31. Powell, G. B. Jr. (2000). *Elections as Instruments of Democracy: Majoritarian and Proportional Visions*. New Haven, CT: Yale University Press.
32. Bartels, L. M. (2008). *Unequal Democracy: The Political Economy of the New Gilded Age*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
33. Riker, W. H. (1982). *Liberalism Against Populism: A Confrontation Between the Theory of Democracy and the Theory of Social Choice*. San Francisco, CA: W. H. Freeman.
34. Verba, S., Scholzman, K. L., & Brady, H. (1995). *Voice and Equality: Civic Voluntarism in American Politics*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
35. Dalton, R. J. (2013). *The Apartisan American: Dealignment and Changing Electoral Politics*. Washington, DC: CQ Press.
36. Abramson, P. R., Aldrich, J. H., & Rohde, D. W. (2018). *Change and Continuity in the 2016 Elections*. Thousand Oaks, CA: CQ Press.

37. Franklin, M. N. (2004). *Voter Turnout and the Dynamics of Electoral Competition in Established Democracies since 1945*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
38. Norris, P. (2015). *Why Elections Fail*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
39. Coleman, S., & Spiller, M. (2003). *Exploring New Media Effects on Voter Engagement*. London, UK: Hansard Society.
40. Birch, S. (2011). *Electoral Malpractice*. Oxford, UK: Oxford University Press.
41. International IDEA. (2008). *Electoral System Design: The New International IDEA Handbook (2nd ed.)*. Stockholm, Sweden: International IDEA.
42. Gallagher, M., & Mitchell, P. (Eds.). (2005). *The Politics of Electoral Systems*. Oxford, UK: Oxford University Press.
43. Herron, E. S., Pekkanen, R., & Shugart, M. S. (Eds.). (2018). *The Oxford Handbook of Electoral Systems*. Oxford, UK: Oxford University Press.
44. Grofman, B., & Lijphart, A. (Eds.). (2002). *The Evolution of Electoral and Party Systems in the Nordic Countries*. New York, NY: Agathon Press.
45. Tocqueville, A. de. (2000). *Democracy in America*. Chicago, IL: University of Chicago Press. (Original work published 1835–1840)
46. Keyssar, A. (2009). *The Right to Vote: The Contested History of Democracy in the United States (Rev. ed.)*. New York, NY: Basic Books.
47. Herron, E. S. (2010). *Mixed Electoral Systems: Contamination and Its Consequences*. New York, NY: Palgrave Macmillan.
48. Rose, R. (2000). *Elections without Order: Russia's Challenge to Vladimir Putin*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
49. Mair, P. (2002). *Party System Change: Approaches and Interpretations*. Oxford, UK: Clarendon Press.
50. Golder, M. (2006). *The Logic of Pre-Electoral Coalitions*. Columbus, OH: Ohio State University Press.
51. Dalton, R. J., & Wattenberg, M. P. (Eds.). (2000). *Parties Without Partisans: Political Change in Advanced Industrial Democracies*. Oxford, UK: Oxford University Press.
52. Shugart, M. S., & Wattenberg, M. P. (Eds.). (2001). *Mixed-Member Electoral Systems: The Best of Both Worlds?* Oxford, UK: Oxford University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Socialization in Contemporary Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف از این درس فهم جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر است تا فرایند و برآیند یادگیری تدریجی هنجارها، نگرشها و رفتارمقبول برای نظام سیاسی مستقر را تبیین و تشریح نماید. در این درس سطوح و کارکرد های جامعه پذیری سیاسی، فرهنگ پذیری سیاسی و انتقال فرهنگ سیاسی از نسلی به نسل دیگر در ایران معاصر بررسی می گردد.

پ) سرفصل ها:

- ادبیات نظری جامعه پذیری سیاسی
- سطوح جامعه پذیری سیاسی
- کارکردهای جامعه پذیری سیاسی
- جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر
- وضعیت جامعه پذیری سیاسی در ایران قبل از انقلاب اسلامی
- ایده انقلاب اسلامی در فرآیند و برآیند جامعه پذیری سیاسی
- خانواده و جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر
- رسانه های همگانی و جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر
- گروه همسالان و جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر
- مدرسه و جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر
- نهادهای دینی و جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر
- دانشگاه و جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر
- نهادهای فرهنگی و جامعه پذیری سیاسی در ایران معاصر
- حوادث حساس تاریخی ایران امروز و جامعه پذیری سیاسی
- جهانی شدن و تحول در جامعه پذیری سیاسی
- رابطه جامعه پذیری سیاسی و رفتار سیاسی ایرانیان
- آسیب شناسی جامعه پذیری سیاسی در ایران امروز
- ظرفیت های مهم جامعه ایرانی برای جامعه پذیری سیاسی هدفمند
- الگوهای موثر در جامعه پذیری سیاسی ایران امروز
- راهبردشناسی ارتقاء جامعه پذیری سیاسی در ایران امروز
- آینده پژوهی جامعه پذیری سیاسی مطلوب در جامعه ایرانی

- چشم اندازی از چالش ها و فرصت های موجود در زمینه جامعه پذیری سیاسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مهرداد، هرمز (۱۳۷۶) زمینه های جامعه شناسی سیاسی: جامعه پذیری سیاسی، تهران: نشر پازنگ، چاپ اول
۲. آکسفورد، باری (۱۳۷۸): نظام جهانی اقتصاد، سیاست، فرهنگ، ترجمه حمیرا مشیرزاده : تهران انتشارات دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت خارجه
۳. کاظمی، اصغر (۱۳۸۰)، جهانی شدن، فرهنگ و سیاست، نشر قومس: تهران
۴. سریع القلم، محمود (۱۳۸۶)، فرهنگ سیاسی ایرانیان. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
۵. رجایی، فرهنگ (۱۳۸۲)، مشکل هویت ایرانیان امروز، ایفای یک نقش در عصر یک تمدن و چند فرهنگ : نشر نی.
۶. فراستخواه، مسعود (۱۳۹۴)، ما ایرانیان، زمینه های تاریخی و اجتماعی خلیفات ایرانیان، تهران : نشر نی
۷. کاستلز، مانوئل (۱۳۸۰)، عصر اطلاعات، قدرت هویت، حسن چاوشیان، ج دوم، تهران، طرح نو
۸. دویچ، مورتون و رابرت کراوس (۱۳۷۴) نظریه ها در روانشناسی اجتماعی، مرتضی کتبی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران
۹. اخترشهر، علی (۱۳۸۸) مؤلفه های جامعه پذیری سیاسی در حکومت دینی ، نشر پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
۱۰. پناهی حسین (۱۳۹۱) جامعه شناسی شعارهای انقلاب اسلامی ایران ، نشر علم
۱۱. مجتهدزاده پیروز (۱۳۸۵) دموکراسی و هویت ایرانی، انتشارات کویر
۱۲. مطهری مرتضی (۱۳۸۲) تعلیم و تربیت در اسلام، انتشارات صدرا
۱۳. جعفری محمد تقی (۱۳۶۹) حکمت اصول سیاسی در اسلام، قم بنیاد نهج البلاغه
۱۴. امام خمینی سید روح الله (۱۳۷۳) گزیده ای ارز آراء و اندیشه های امام خمینی، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی
16. McAlister, I., & Makkai, T. (1992). Resource and social learning theories of political participation: Ethnic patterns in Australia. *Canadian Journal of Political Science*, 25(2), 269-293.
17. Majumder, A. K. (1999). *Political sociology*. Jaipur: R. B. S. Publishers.
18. Neundorf, A., & Smets, K. (2017). *Political socialization and the making of citizens*.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: درس هدایت شده				
نوع درس و واحد		Proposed Course		عنوان درس به انگلیسی:
پایه ☐	نظری *****	-		دروس پیش‌نیاز:
تخصصی الزامی	عملی ☐	-		دروس هم‌نیاز:
تخصصی اختیاری *****	نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☐			۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐				
مرتبط با آمایش/مأموریت		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی		
مرتبط با مأموریت/آمایش		اختیاری مشخص شود)		
موسسه نیست ☐				
موسسه است ☐				

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف درس حاضر این است که گروه‌های علمی این امکان را بیابند تا با توجه به مأموریت‌ها، مقتضیات محلی، منطقه‌ای و جهانی یا موضوع پایان‌نامه دانشجو و یا تقویت زمینه‌های مهارت و اشتغال دو واحد درس تعریف و یا از دروس دیگر رشته‌ها و گرایش‌ها تعیین کنند تا دانشجو آن را بگذراند.

(پ) سرفصل ہا:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ... درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ... درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ... درصد

ج) ملزومات، تجهيزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات، برای ارائه در س، برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین، وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

ویژگی‌های دروس
دروس تخصصی الزامی
۴. گرایش فلسفه سیاسی

الف)عنوان درس به فارسی: روش شناسی فلسفه سیاسی اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی:		Methodology of Islamic Political Philosophy	
نوع درس و واحد			
پایه ☐ نظری *****		- دروس پیش‌نیاز:	
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		- دروس هم‌نیاز:	
تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی ☐		۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☐			
مهارتی-اشتغال پذیری ☐			
مرتبط با آموزش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐		۳۲	تعداد ساعت:
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است ☐		وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با انواع روش شناسی های فلسفه سیاسی اسلامی
- توانمند سازی دانشجویان برای ترکیب روش شناسی های مختلف
- تفکر فلسفی روش مندانه در قلمروی سیاست

پ) سرفصل ها:

- کلیات (تعریف روش شناسی، تمایز روش تحقیق با روش شناسی، رابطه روش شناسی با هستی شناسی و معرفت شناسی و ...)
- روش شناسی منطقی
- روش شناسی ریاضی
- روش شناسی طبیعی- فلسفی
- روش شناسی کلامی - فلسفی (تفهیمی)
- روش شناسی تفسیری- فلسفی (تفهیمی)
- روش شناسی برساختی- فلسفی
- روش شناسی ترکیبی صدرایی (جدل، قرآن و عرفان)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اصول فلسفه و روش رئالیسم، سید محمد حسین طباطبایی و مرتضی مطهری، مجموعه آثار شهید مطهری، تهران، ۱۳۹۲، ۱۶، چ ۶.

۲. کاوش‌های عقل عملی، مهدی حائری یزدی، تهران، نشر: موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، چ ۴، ۱۴۰۰.
 ۳. فلسفه تحلیلی و نظریه شناخت در فلسفه اسلامی: تقریرات استاد دکتر مهدی حائری یزدی، عبدالله نصری، تهران، نشر: علم، ۱۳۸۵.
 ۴. چیستی فلسفه سیاسی در حوزه تمدن اسلامی، محمد پزشکی، قم، نشر: بوستان کتاب، ۱۳۸۳.
 ۵. دانش سیاسی عقلی در تمدن اسلامی، محمد پزشکی، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۵.
 ۶. روش‌شناسی در مطالعات سیاسی اسلام، علی اکبر علیخانی و همکاران، تهران، نشر: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۶.
 ۷. روش‌شناسی دانش سیاسی در تمدن اسلامی، به اهتمام داود فیروزی، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۷.
 ۸. روش‌شناسی صدرالمتهین: استنباط معارف عقلی از نصوص دینی، علامرضا میناگر، تهران، نشر: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۲.
 ۹. حکمت سیاسی متعالیه، ابوالحسن حسینی، تهران، نشر پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۰.
 ۱۰. جامعه‌شناسی متعالیه: هستی‌شناسی حیات‌های اجتماعی بر مبنای فلسفه و عرفان اسلامی، ابراهیم خانی، تهران، نشر: دانشگاه امام صادق (ع)، ج ۱، ۱۳۹۵.
 ۱۱. «تحلیل هستی‌شناختی واقعیت‌های اعتباری»، عبدالله فتحی و محمد فنایی اشکوری، فصلنامه حکمت اسلامی، سال ۵، شماره ۴ (پیاپی ۱۹)، زمستان ۱۳۹۷، صص ۷۹-۱۰۱.
 ۱۲. «نگاهی دیگر به ادراکات اعتباری، امکانی برای علوم انسانی»، سید حمید طالب‌زاده، فصلنامه جاودان خرد، سال ۷، شماره ۱۷ (پیاپی ۳)، اسفند ۱۳۸۹، صص ۶۳-۲۹.
 ۱۳. «از حکمت عملی تا ادراکات اعتباری علامه طباطبائی و بنیان‌گذاری فلسفی علوم انسانی-اسلامی»، مالک شجاعی جشوقانی، فصلنامه تحقیقات بنیادین علوم انسانی، سال ۲، شماره ۱ (پیاپی ۲)، بهار ۱۳۹۵، صص ۷۸-۵۵.
- ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:**
- (اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)
- خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:**
- (امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: دولت در فلسفه سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	State in Political Philosophy	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی با مقوله دولت، انواع الگوهای مطالعاتی، سیر تحول و علل ایجابی و ایجاد دولت
- آشنایی با آراء فلاسفه اسلامی دوره میانه و معاصر درباره دولت
- توانمند سازی دانشجویان درباره تحلیل فلسفی دولت

پ) سرفصل ها:

۱. کلیات و مفاهیم

مفهوم دولت و مفاهیم مرتبط (مدینه فاضله و غیرفاضله، حکومت، حاکم، حکمرانان و زمام داران) تاریخچه آن

روش شناسی فهم دولت

انواع الگوهای مطالعاتی دولت (فضیلت محور، سیستمی،)

انواع دولت ها بر مبنای اهداف، ساختارها و کارکردها (عادله و غیرعادله، فاضله و غیرفاضله، مشروطه و غیرمشروطه، کارآمد و ناکارآمد و)

سیر تحول دولت: دولت های پیشامدرن، دولت مدرن (دولت-ملت) و دولت پسا مدرن

۲. مبادی ضرورت بخش دولت (عقل، شرع، عرف)

۳. مبادی ضرورت دهنده دولت در فلسفه سیاسی اسلامی (علل ایجابی و ایجاد دولت)

۴. مبانی (هستی و معرفت و انسان شناسانه) دولت در فلسفه سیاسی اسلامی

۵. انواع دولت ها (فاضله و غیر فاضله و ضروریه و غیر ضروریه و ...)

۶. دولت در دوره میانه اسلامی

دولت در فلسفه سیاسی فارابی

دولت در فلسفه سیاسی ابن سینا

دولت در فلسفه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی

دولت در فلسفه سیاسی سهروردی

دولت در فلسفه سیاسی قطب الدین شیرازی و جلال الدین دوانی

دولت در فلسفه سیاسی ملاصدرا

۷. دولت در دوره معاصر

دولت در فلسفه سیاسی علامه طباطبایی

دولت در فلسفه سیاسی امام خمینی

دولت در فلسفه سیاسی استاد مطهری

دولت در فلسفه سیاسی آیت الله خامنه ای

۸. نظریه دولت مطلوب در فلسفه سیاسی اسلامی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. همه آثار سیاسی اجتماعی فیلسوفان مسلمان همانند: فارابی، ابن سینا، خواجه نصیرالدین طوسی، قطب الدین شیرازی، جلال الدین دوانی، سهروردی، ملاصدرا، امام خمینی، علامه طباطبایی، استاد مطهری، آیت الله خامنه ای.

منابع فرعی:

۲. دولت از منظر حکمت متعالیه (مجموعه مقالات همایش حکمت سیاسی متعالیه)، به اهتمام شریف لک زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۳. دولت متعالیه: ماهیت و مسائل (مجموعه مصاحبه های همایش حکمت سیاسی متعالیه)، به اهتمام مجتبی جاذبی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۴. دولت در اندیشه سیاسی فارابی، محسن مهاجرنیا، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۱.
۵. فلسفه سیاسی اسلامی و دولت کارآمدی، محسن جبارنژاد، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۲.
۶. وجوه سیاسی فلسفه شیخ اشراق، رجبعلی اسفندیار، قم، بوستان کتاب.
۷. اندیشه سیاسی امام خمینی، نجف لک زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۵.
۸. نقش دولت تعادل بخش در کارآمد سازی جمهوری اسلامی، مرتضی یوسفی راد، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۹. اندیشه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی، مرتضی یوسفی راد، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۰.
۱۰. فلسفه سیاسی صدرالمآلهین، شریف لک زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۶.
۱۱. فلسفه سیاسی علامه طباطبایی، احمدرضا یزدانی مقدم، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی اسلامی معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Contemporary Islamic political philosophy	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با مسائل فلسفه سیاسی اسلامی معاصر
- توانمند سازی دانشجویان برای بهره گیری و به کارگیری آشنایی به دست آمده در تحلیل مسائل سیاسی (توصیفی) و پیش بینی تحولات سیاسی (آینده نگری) و ارائه راهکار برای حل مشکلات و بهینه سازی امور سیاسی (تجویزی)
- فلسفیدن بر پایه مسائل فلسفه سیاسی معاصر و توسعه آن

پ) سرفصل ها:

- ماهیت و مشروعیت حکومت
- دولت
- حکمرانی
- قدرت
- آزادی
- عدالت
- مدارا
- امنیت
- سعادت
- پیشرفت و توسعه
- قانون
- حق و باطل
- عزت و ذلت
- حکمت و مصلحت
- تفکر اجتماعی
- روش یاددهی - یادگیری
- روش یادگیری و یاد دهی مبتنی بر یادگیری مشارکتی و یادگیری مبتنی بر حل مشکل است.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. «اعتبارات اجتماعی؛ یک تفسیر رئالیستی»، احمد رضا یزدانی مقدم، اسلام و مطالعات اجتماعی، ش ۱۵.
۲. «اعتبارات، تحلیل منطقی» «بررسی تطبیقی اعتباریات در رساله های منطقی علامه طباطبائی»، احمد رضا یزدانی مقدم، آیین حکمت، ش ۵، ۱۳۸۹.
۳. «حسن و قبح و عدالت اجتماعی در اندیشه علامه طباطبائی»، احمد رضا یزدانی مقدم، علوم سیاسی، ش ۵۰، ۱۳۸۹.
۴. «حکومت و مصلحت، در اندیشه امام خمینی و علامه طباطبائی، بررسی مقایسه‌ای»، احمد رضا یزدانی مقدم، مطالعات انقلاب اسلامی، ش ۱۴، ۱۳۸۸.
۵. «فلسفه سیاسی علامه طباطبائی»، احمد رضا یزدانی مقدم، علامه طباطبائی فیلسوف علوم/انسانی، جلد دوم، ۱۳۹۰.
۶. «نظریه ادراکات اعتباری در تفسیر المیزان»، احمد رضا یزدانی مقدم، حکمت/اسلامی، ش ۱۲، بهار ۱۳۹۶.
۷. اندیشه سیاسی آیت الله خامنه ای، محمدمهدی اسماعیلی، تهران، انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۳۹۸.
۸. اندیشه سیاسی صدرالمآلهین، نجف لک‌زایی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۱.
۹. انسان‌شناسی و پیامدهای آن در اندیشه سیاسی هابز و علامه طباطبائی، احمد رضا یزدانی مقدم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۱.
۱۰. حکمت سیاسی متعالیه، شریف لک‌زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۹.
۱۱. خوانش متون سیاسی حکمت متعالیه، علیرضا صدرا، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۶.
۱۲. درآمدی بر نظریه ادراکات اعتباری و فلسفه سیاسی علامه طباطبائی، احمد رضا یزدانی مقدم، تهران: نگاه معاصر، ۱۳۹۹.
۱۳. دولت از منظر حکمت متعالیه، به اهتمام شریف لک‌زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۴. دولت متعالیه، ماهیت و مسائل، به اهتمام مجتبی جاذبی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۵. رهیافت حکمی به انقلاب اسلامی: تحلیل انقلاب اسلامی از منظر حکمت متعالیه، نجمه کیخا و شریف لک‌زایی، تهران، نشر سروش، ۱۴۰۲.
۱۶. سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه: گفتارهایی از آیت الله جوادی آملی، به اهتمام شریف لک‌زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۷. فلسفه اجتماعی حکمت متعالیه، مهدی امامی جمعه، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۸. فلسفه سیاسی آیت الله خامنه ای، محسن مهاجرنیا، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۴.
۱۹. فلسفه سیاسی صدرالمآلهین، شریف لک‌زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۵.
۲۰. فلسفه سیاسی علامه طباطبائی، احمد رضا یزدانی مقدم، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۲۱. مردم و حکومت اسلامی در اندیشه سیاسی علامه طباطبائی، مهدی امیدی، قم، مرکز بین المللی نشر المصطفی، ۱۳۹۶.
۲۲. مفهوم شناسی حکمت متعالی سیاسی، علیرضا صدرا، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.
۲۳. مقدمه‌ای بر حکمت سیاسی متعالیه، ابوالحسن حسینی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.
۲۴. مناسبات اخلاق و سیاست از منظر حکمت متعالیه، نجمه کیخا، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۸.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مسایل بنیادین فلسفه سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamental issues of political philosophy	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با مسایل بنیادین فلسفه سیاسی اسلامی
- توانمند سازی دانشجویان برای بهره گیری و به کارگیری آشنایی به دست آمده در تحلیل مسائل سیاسی (توصیفی) و پیش بینی تحولات سیاسی (آینده نگری) و ارائه راهکار برای حل مشکلات و بهینه سازی امور سیاسی (تجویزی)
- فلسفیدن در چهارچوب فلسفه سیاسی اسلامی

پ) سرفصل ها:

- جهان شناسی
- انسان شناسی
- اجتماع شناسی
- حکومت و کارویژه های آن
- حکمرانی متعالی
- رهبر (الفاضل الاول) و کارویژه ها و ویژگی های او
- سعادت دنیا و آخرت

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ابن سینا، حسین بن عبدا... الاشارات و التنبيهات، حسن حسن زاده آملی، اول، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم،
۲. _____، الالهيات من كتاب الشفاء، حسن حسن زاده آملی، اول، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۶.
۳. _____، الرسالة فی اثبات النبوت. تسع رسائل فی الحکمة والطبیعیات وفی آخرها قصة سلامان و أبسال ترجمها من اليونانی حنین بن إسحاق، الطبعة الثانية: القاهرة، دار العرب للبستانی، ۱۹۸۹.
۴. _____، الرسالة فی القوى الانسانية و ادراکاتها. تسع رسائل فی الحکمة والطبیعیات وفی آخرها قصة سلامان و أبسال ترجمها من اليونانی حنین بن إسحاق، الطبعة الثانية: القاهرة، دار العرب للبستانی، ۱۹۸۹.
۵. _____، المبدأ و المعاد، اول، تهران: مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل شعبه تهران با همکاری دانشگاه تهران، ۱۳۶۳.
۶. ابن مسکویه، احمد ابن محمد، تهذیب الاخلاق، قسطنطین زریق، بیروت: الجامعة الامیرکیه، ۱۹۶۶م.
۷. حسن زاده آملی، حسن، نصوص الحکم بر فصوص الحکم، چاپ دوم، تهران: مرکز نشر فرهنگی رجاء، ۱۳۷۵.
۸. _____، حکمة الاشراق، مجموعه مصنفات شیخ اشراق.
۹. صدر المتألهین، محمد بن ابراهیم، الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعه، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۳.
۱۰. _____، الشواهد الربوبیة فی المناهج السلوکیه، جلال الدین آشتیانی، ویرایش دوم، چاپ چهارم، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۶.
۱۱. _____، المبدأ و المعاد، محمد ذبیحی و جعفر شاه نظری، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۱.
۱۲. _____، المظاهر الالهیة فی اسرار العلوم الکمالیة، مقدمه و مصحح محمد خامنه‌ای، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۷۸.
۱۳. _____، ایقاظ النائمین، محمد خوانساری، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۶.
۱۴. _____، رساله سه اصل، سید حسین نصر، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۱.
۱۵. طباطبایی، سید محمدحسین، بررسی‌های اسلامی، هادی خسروشاهی، اول، قم: مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۷.
۱۶. _____، المیزان فی تفسیر القرآن، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، [بی تا].
۱۷. طوسی، محمد بن محمد، اخلاق ناصری، تهران: علمیه اسلامیة ۱۳۷۲.
۱۸. فارابی، فصول منتزعة، فوزی متری نجار، المكتبة الزهراء، ۱۴۰۵ق.
۱۹. _____، الملة، محسن مهدی، اول، بیروت: دارالمشرق، ۱۹۸۶م.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: متون تخصصی فلسفه سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Specialized Texts in Political Philosophy	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:
ب: هدف:

- این درس به بررسی متون کلاسیک و معاصر فلسفه سیاسی با هدف تقویت توانایی دانشجویان در فهم، نقد و تحلیل نظریه‌های سیاسی و ارتباط آنها با مسائل سیاسی معاصر می پردازد.
- هدف دیگر شناخت مفاهیم بنیادین فلسفه سیاسی مانند عدالت، آزادی، قدرت، دولت و ... از میان متون تخصصی است.

پ) سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم و کلیات

تعریف فلسفه سیاسی

ادوار فلسفه سیاسی

مفاهیم فلسفه سیاسی: عدالت، آزادی، برابری، قدرت، اقتدار، مشروعیت

رویکردهای اصلی در فلسفه سیاسی غرب: لیبرالیسم، سوسیالیسم، محافظه کاری، فمینیسم، پست مدرنیسم

رویکردهای اصلی در فلسفه سیاسی اسلامی: فلسفه سیاسی فاضله فارابی، فلسفه سیاسی اشراقی سهروردی، فلسفه سیاسی برهانی

سینوی، فلسفه سیاسی تقریبی خواجه نصیرالدین طوسی، فلسفه سیاسی متعالیه صدرایی

۲. روش‌شناسی و نقد متون فلسفی

روش‌های تحلیل متون فلسفی

هرمنوتیک، تحلیل گفتمان، نقد ایدئولوژیک

۳. متون کلاسیک فلسفه سیاسی غرب

دوران باستان

افلاطون: جمهوری، قوانین

ارسطو: سیاست، اخلاق نیکوماخوس

دوران قرون وسطی

آگوستین: شهر خدا

توماس آکویناس: جامع الهیات

دوران رنسانس و روشنگری

ماکیاولی: شهریار

هابز: لویاتان

جان لاک: دو رساله درباره حکومت

روسو: قرارداد اجتماعی

کانت: صلح پایدار، نقد عقل عملی

۴. متون معاصر فلسفه سیاسی غرب

قرن نوزدهم

هگل: فلسفه حق

مارکس: مانیفست کمونیست، سرمایه

میل: درباره آزادی

قرن بیستم

هانا آرنت: وضع بشر، انقلاب

جان رالز: نظریه عدالت

نوام چامسکی: قدرت و ایدئولوژی

میشل فوکو: مراقبت و تنبیه، تاریخ جنسیت

۵. فلسفه کلاسیک فلسفه سیاسی اسلامی

فارابی: المله،

ابن سینا:

سهروردی:

خواجه نصیرالدین طوسی: اخلاق ناصری

ملاصدرا: مشهد پنجم الشواهد الربوبیه، مقاله چهارم المبدأ و المعاد

۶. فلسفه سیاسی معاصر اسلامی

میرزای نائینی: تنبیه الامه و تنزیه المله

علامه طباطبائی: رساله ولایت، تفسیر آیه ۲۱۳ سوره بقره و آیه ۲۰۰ آل عمران از المیزان

امام خمینی: رساله کشف اسرار، ولایت فقیه

استاد مطهری: مقدمه ای بر حکومت اسلامی، انسان و سرنوشت،

علامه محمد تقی جعفری: اصول حکمت سیاسی اسلام

آیت الله جوادی آملی: سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه، ولایت فقیه: ولایت فقه و عدالت

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. افلاطون: جمهوری، قوانین.

۲. ارسطو: سیاست، اخلاق نیکوماخوس.

۳. آگوستین: شهر خدا.

۴. توماس آکویناس: جامع الهیات.

۵. ماکیاولی: شهریار.
۶. توماس هابز: لویاتان.
۷. جان لاک: دو رساله درباره حکومت.
۸. ژان ژاک روسو: قرارداد اجتماعی.
۹. کانت: صلح پایدار، نقد عقل عملی.
۱۰. هگل: فلسفه حق.
۱۱. مارکس: مانیفست کمونیست، سرمایه.
۱۲. میل: درباره آزادی.
۱۳. هانا آرنست: وضع بشر، انقلاب.
۱۴. جان رالز: نظریه عدالت.
۱۵. نوام چامسکی: قدرت و ایدئولوژی.
۱۶. میشل فوکو: مراقبت و تنبیه، تاریخ جنسیت.
۱۷. فارابی: المله، تحصیل السعاده، التنبيه على سبى السعاده.
۱۸. ابن سینا: بخش هایی از نجات و اشارات.
۱۹. سهروردی: حکمت اشراق.
۲۰. خواجه نصیرالدین طوسی: اخلاق ناصری.
۲۱. ملاصدرا: مشهد پنجم الشواهد الربوبیه، مقاله چهارم المبدأ و المعاد.
۲۲. میرزای نائینی: تنبیه الامه و تنزیه المله.
۲۳. علامه طباطبائی: رساله ولایت، اصول فلسفه و روش رئالیسم.
۲۴. امام خمینی: رساله کشف اسرار، ولایت فقیه.
۲۵. استاد مطهری: مقدمه ای بر حکومت اسلامی، انسان و سرنوشت، نقد مارکسیسم، فلسفه تاریخ.
۲۶. علامه محمد تقی جعفری: اصول حکمت سیاسی اسلام.
۲۷. آیت الله جوادی آملی: سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه، ولایت فقیه: ولایت فقه و عدالت.
۲۸. فلسفه سیاسی، لئو اشتراوس.
۲۹. نظریه عدالت، جان رالز.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شو)

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی در قرآن و روایات		
عنوان درس به انگلیسی:	Political philosophy in the Qur'an and Narratives	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- شناخت مبانی فلسفه سیاسی در قرآن و روایات
- تبیین مفاهیم کلیدی مانند حکومت، عدالت، مشروعیت، قدرت، و... در متون دینی

پ) سرفصل‌ها:

۱. کلیات و مفاهیم

تعریف فلسفه سیاسی

تفاوت فلسفه سیاسی با کلام سیاسی و فقه سیاسی

روش‌شناسی تحلیل متون دینی (قرآن و روایات) در حوزه فلسفه سیاسی

۲. مبانی فلسفه سیاسی

نقش عقل و نقل در فهم مسائل فلسفه سیاسی

رابطه دین و سیاست در قرآن و روایات

۳. مفهوم حکومت (دولت)

تحلیل آیات مرتبط با حکومت در قرآن:

آیه‌های ولایت (مانند آیه ۵۵ سوره مائده)

آیه‌های اطاعت و تبعیت (مانند آیه ۵۹ سوره نساء)

آیه‌های شورا (مانند آیه ۳۸ سوره شورا)

مفهوم استخلاف انسان در زمین (آیه ۳۰ سوره بقره) و مسئولیت‌های سیاسی

۴. مفهوم عدالت

بررسی آیات و روایات درباره عدالت:

عدالت به عنوان هدف حکومت (آیه ۲۵ سوره حدید)

عدالت در قضاوت و حکمرانی (آیه ۵۸ سوره نساء)

مقایسه مفهوم عدالت در قرآن با نظریه‌های عدالت در فلسفه غرب (مانند نظریه جان رالز).

۵. آزادی سیاسی

۶. مشروعیت سیاسی

تحلیل مفهوم بیعت و شورا:

بیعت به عنوان مبنای مشروعیت حکومت (آیه ۱۰ سوره فتح)

شورا به عنوان روش تصمیم‌گیری (آیه ۳۸ سوره شورا)

جایگاه عدالت و تقوا در مشروعیت حکومت:

تحلیل خطبه‌های نهج‌البلاغه درباره شرایط حاکم

۷. حقوق و تکالیف شهروندان

بررسی آیات و روایات درباره حقوق متقابل حکومت و مردم:

حق مردم بر حکومت (عدالت، امنیت، آموزش، رفاه)

حق حکومت بر مردم (اطاعت، مشارکت، نظارت)

مفهوم امر به معروف و نهی از منکر به عنوان یک وظیفه سیاسی

۸. قرآن در آثار فلاسفه اسلامی

فارابی و مدینه فاضله: تطبیق آرای فارابی با مفاهیم قرآنی

تحلیل سوره عصر در آثار خواجه نصیرالدین طوسی

مفاهیم سیاسی در تفسیر قرآن کریم ملاصدرا

تحلیل سیاسی سوره حمد در مباحث امام خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای

تفسیر سیاسی قرآن در اندیشه‌های سیاسی معاصر (مرتضی مطهری، امام موسی صدر، سید محمد حسینی بهشتی)

۹. چالش‌های فلسفه سیاسی قرآن با دولت مدرن

چالش‌های تطبیق مفاهیم دینی با ساختارهای سیاسی مدرن

تحلیل مفهوم شورا و نقش مردم در حکومت

فلسفه سیاسی قرآن و مسأله صلح، جنگ، حقوق بشر و محیط زیست

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. قرآن کریم (با تأکید بر آیات سیاسی)

۲. نهج‌البلاغه (خطبه‌های مرتبط با حکومت و عدالت)

۳. صحیفه سجادیه (دعاهای مرتبط با مسائل اجتماعی و سیاسی)

منابع فرعی:

۴. اخلاق ناصری، خواجه نصیرالدین طوسی

۵. امام خمینی، تفسیر سوره حمد، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی،

۶. امام خمینی، شرح چهل حدیث، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۱.

۷. امام خمینی، شرح حدیث جنود عقل و جهل، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۹۱.

۸. ایازی، سیدمحمد علی، آزادی در قرآن، تهران، ذکر، ۱۳۹۵.

۹. آرمین، محسن، جریان های تفسیری معاصر و مسئله آزادی، تهران، نشر نی، ۱۴۰۲.
۱۰. آشنایی با مفسران و قرآن پژوهان معاصر، دفتر اول، جمعی از اندیشوران، تهران، مؤسسه فرهنگی دین پژوهی بشرا، ۱۴۰۰.
۱۱. پاکتچی، احمد، جریانات فهم قرآن کریم در ایران معاصر، تهران، فلاح، ۱۳۹۵.
۱۲. تيجانی، عبدالقادر حامد، اصول فکر سیاسی در قرآن مکی، ترجمه مهران اسماعیلی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۷.
۱۳. جعفری، محمد تقی، اصول حکمت سیاسی اسلام، ترجمه و تفسیر فرمان مبارک علی (ع) به مالک اشتر، چاپ دوم، تهران، بنیاد نهج البلاغه، ۱۳۷۳.
۱۴. جوادی آملی، عبدالله، تفسیر تسنیم (۸۰ مجلد)، قم، اسراء، سال های مختلف.
۱۵. حسینی، ابوالحسن، مبانی معرفتی تفسیر سیاسی قرآن، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی،
۱۶. حسینی بهشتی، سید محمد، تفسیر قرآن (شش جلدی)، تهران، نشر بقیعه، ۱۴۰۰.
۱۷. خامنه ای سید علی، طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، دفتر نشر فرهنگ اسلامی ۱۳۵۴.
۱۸. خانمحمدي، يوسف، تفسیر سیاسی قرآن در ایران معاصر، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی،
۱۹. خوشگواری، علی، روشها و ارای قرانی طالقانی، قلم ۱۳۸۴.
۲۰. سلطان محمدی، ابوالفضل، روایات سیاسی - حکومتی غرالحکم، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵.
۲۱. سلطان محمدی، ابوالفضل، مباحث سیاسی بحارالانوار (دو مجلد)، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۶.
۲۲. سید باقری، سید کاظم، قدرت سیاسی از منظر قرآن کریم، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی،
۲۳. سیدباقری، سیدکاظم، آزادی در قرآن، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی،
۲۴. شفیعی، محمود، حقوق سیاسی مردم از منظر قرآن و روایات، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۲.
۲۵. شهید محمد باقر صدر، سنتهای الهی در قرآن،
۲۶. صدر، سید موسی، برای زندگی، تهران، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر،
۲۷. صدر، سید موسی، حدیث سحرگاهان، تهران، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر،
۲۸. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، تفسیر قرآن کریم (هفت مجلد)، قم، انتشارات بیدار، ۱۳۶۱.
۲۹. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، شرح اصول کافی، سه مجلد، ترجمه محمد خواجهوی، تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۹.
۳۰. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، مفاتیح الغیب، ترجمه محمد خواجهوی، تهران، مولى، ۱۳۶۳.
۳۱. طالقانی، پرتوی از قرآن، شش جلد، ۱۳۴۲،
۳۲. طباطبایی، سید محمد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، قم، انتشارات اسلامی، ۱۳۶۸.
۳۳. فرامرز قراملکی، احد؛ «ملاصدرا حلقه اتصال حکمت قرآنی و فلسفه ارسطویی»، گلستان قرآن، شماره ۲۱۰، ۱۳۸۴ ش.
۳۴. فیض کاشانی، محسن؛ تفسیرالصافی، الطبعة الاولى، دار المرتضى للنشر، مشهد.
۳۵. مطهری، مرتضی، مجموعه آشنایی با قرآن.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی نظری فلسفه سیاسی اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	Theoretical Foundations of Islamic Political Philosophy	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان‌نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مهارتی-اشتغال پذیری ☐
		مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐
		موسسه نیست ☐ موسسه است ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با انواع بنیان‌های فلسفه سیاسی اسلامی
- توانمند سازی دانشجویان برای فلسفیدن در قلمروی سیاست
- کسب توانایی برای نقد و بررسی نظریه‌های فلسفه سیاسی غیراسلامی

پ) سرفصل‌ها:

- بنیان‌های هستی‌شناختی
- بنیان‌های معرفت‌شناختی
- بنیان‌های انسان‌شناختی
- نظام اخلاقی و هنجاری
- بنیان‌های برساختی (استعاری)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اصول فلسفه و روش رئالیسم، سید محمد حسین طباطبایی و مرتضی مطهری، مجموعه آثار شهید مطهری، تهران نشر: صدرا، ج ۶، چ ۱۶، ۱۳۹۲.
۲. کاوش‌های عقل عملی، مهدی حائری یزدی، تهران، نشر: موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، چ ۴، ۱۴۰۰.
۳. چپستی فلسفه سیاسی در حوزه تمدن اسلامی، محمد پزشکی، قم، نشر: بوستان کتاب، ۱۳۸۳.
۴. دانش سیاسی عقلی در تمدن اسلامی، محمد پزشکی، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۵.
۵. حکمت سیاسی متعالیه، ابوالحسن حسینی، تهران، نشر پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۰.
۶. جامعه‌شناسی متعالیه: هستی‌شناسی حیات‌های اجتماعی بر مبنای فلسفه و عرفان اسلامی، ابراهیم خانی، تهران، امام صادق (ع)، ج ۱، ۱۳۹۵.

۷. سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه، عبدالله جوادی آملی، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۸. درآمدی بر فلسفه اجتماعی حکمت متعالیه، سید مهدی امام جمعه، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۹. درآمدی بر اخلاق فلسفی در حکمت متعالیه، سید خلیل الرحمان طوسی، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۲.
۱۰. درآمدی بر فلسفه سیاسی صدرالمتهلین، سید خلیل الرحمان طوسی، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۳.
۱۱. مبانی فلسفه سیاسی مشاء، مرتضی یوسفی راد، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۴.
۱۲. وجوه سیاسی فلسفه سیاسی اشراق، رجبعلی اسفندیار، قم، نشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۵.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مسائل فلسفه سیاسی معاصر			
عنوان درس به انگلیسی:	Issues of Contemporary Political Philosophy	نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐	نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری *****	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐	پروژه/رساله/پایان نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)			
		مرتبط با آمایش/مأموریت	مرتبط با مأموریت/آمایش
		موسسه نیست ☐	موسسه است ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با مسائل فلسفه سیاسی معاصر
- توانمند سازی دانشجویان برای بهره گیری و به کارگیری آشنایی به دست آمده در تحلیل مسائل سیاسی (توصیفی) و پیش بینی تحولات سیاسی (آینده نگری) و ارائه راهکار برای حل مشکلات و بهینه سازی امور سیاسی (تجویزی)
- فلسفیدن بر پایه مسائل فلسفه سیاسی معاصر و توسعه آن

پ) سرفصل ها:

-مشروعیت و الزام سیاسی

- دولت
- بیطرفی
- شهروندی
- دموکراسی
- آزادی
- حقوق بشر
- فمینیسم
- چند فرهنگی
- مدارا
- عدالت اجتماعی
- عدالت سیاسی
- عدالت بین نسلی
- عدالت جهانی
- امنیت
- جنگ عادلانه
- محیط زیست

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. گودین، رابرت، *فلسفه سیاسی معاصر*؛ کتاب اول: دولت و جامعه، موسی اکرمی، اول، تهران: مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، ۱۳۸۱.
۲. بشیریه، حسین، *اندیشه سیاسی قرن بیستم*، ج ۲، چاپ اول، تهران: نشر نی، ۱۳۷۸.
۳. لئو اشتراوس، *شهر و انسان*، رسول نمازی، چاپ اول، تهران: نشر آگه، ۱۳۹۲.
۴. پیتمن، کرول، *مسئله‌ی وظیفه سیاسی: نقدی بر نظریه‌ی لیبرالی وظیفه‌ی سیاسی*، محمود راسخ افشار، چاپ اول، تهران: نشر پژوهاک، ۱۳۹۱.
۵. جیکوبز، لزی، *درآمدی بر فلسفه سیاسی نوین*، مرتضی جیریایی، اول، تهران: نشر نی، ۱۳۸۶.
۶. رالز، جان، *نظریه‌ی در باب عدالت*، مرتضی نوری، اول، تهران: نشر مرکز، ۱۳۹۳.
۷. سویفت، آدام، *فلسفه سیاسی*، پویا موحد، اول، تهران: انتشارات ققنوس، ۱۳۸۵.
۸. سیبلی، مالفرد، *ایده‌ها و ایدئولوژی‌های سیاسی*، عبدالرحمن عالم، اول، تهران: نشر نی، ۱۳۹۴.
۹. لئو اشتراوس، جوزف کراپسی، *تاریخ فلسفه سیاسی*، یاشار جیرانی و شروین مقیمی، اول، تهران: پگاه روزگار نو، ۱۳۹۸.
۱۰. فی، برایان، *فلسفه امروزی علوم اجتماعی*، خشایار دیهیمی، اول، تهران: طرح نو، ۱۳۸۶.
۱۱. کارل، هاوی، گامز، دیوید، *فلسفه به مثابه روش*، علوی، محمدکاظم، اول، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۸۹.
۱۲. ادواردز، الیستر، تاونزند، جولز، *تفسیرهای جدید بر فیلسوفان سیاسی مدرن: از ماکیاولی تا مارکس*، خشایار دیهیمی، اول، تهران: نشر نی، ۱۳۹۰.
۱۳. لسناف، مایکل، *فیلسوفان سیاسی قرن بیستم*، خشایار دیهیمی، اول، تهران: نشر کوچک، ۱۳۷۸.
۱۴. نوزیک، رابرت، *بی‌دولتی، دولت، آرمانشهر*؛ محسن رنجبر، اول، تهران: نشر مرکز، ۱۳۹۵.
۱۵. هیندس، بری، *گفتارهای قدرت از هابز تا فوکو*، مصطفی یونسی، اول، تهران: نشر و پژوهش شیرازه، ۱۳۸۰.
۱۶. هیوود، اندرو، *مقدمه نظریه سیاسی*، عبدالرحمن عالم، اول، تهران: نشر قومس، ۱۳۸۳.
۱۷. والزر، مایکل، *حوزه‌های عدالت در دفاع از کثرت‌گرایی و برابری*، صالح نجفی، اول، تهران: نشر ثالث، ۱۳۸۹.
۱۸. ولف، جاناتان، *درآمدی بر فلسفه سیاسی*، حمید پژوهش، اول، تهران: کتاب آمه، ۱۳۹۱.
۱۹. همپتن، جین، *فلسفه سیاسی*، خشایار دیهیمی، اول، تهران: طرح نو، ۱۳۸۰.
۲۰. بشیریه، حسین، *آموزش دانش سیاسی (مبانی علم سیاست نظری)*، دوم، تهران: نگاه معاصر، ۱۳۸۱.
۲۱. کوئینتن، آنتونی؛ *فلسفه سیاسی*، مرتضی اسعدی، اول، تهران: نشر الهدی، ۱۳۷۱.
۲۲. کلوسکو، جورج، *تاریخ فلسفه سیاسی*، سید مسعود آزرغام، چهارم، تهران: نشر نی، ۱۳۸۹.
۲۳. مارش، دیوید و استوکر، جری، *روش و نظریه در علوم سیاسی*، امیر محمد حاجی یوسفی، اول، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۷۸.
۲۴. هیوود، اندرو، *نظریه سیاسی*، عبدالرحمن عالم، اول، تهران: نشر قومس، ۱۳۸۳.

۲۵. وینسنت، نظریه های دولت، حسین بشیریه، سوم، تهران، نشر نی، ۱۳۸۱.
۲۶. لیبرالیسم و محدودیت های عدالت، مایکل سندل، حسن افشار، مرکز، ۱۴۰۳.
۲۷. استبداد شایستگی؛ چه بر سر خیر عمومی آمده است؟ مایکل سندل، صبا نوروزی، نشر کتاب پارسه، ۱۴۰۲.
۲۸. اخلاق در سیاست، مایکل سندل، افشین خاکباز، فرهنگ نشر نو، ۱۴۰۰.
۲۹. درآمدی بر فلسفه سیاسی هوش مصنوعی، مارک کوکلیبرگ، سید علی اصغر رئیس زاده، خانه کتاب دکسا، ۱۴۰۳.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی فارابی		
عنوان درس به انگلیسی:	Farabi's Political Philosophy	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با مبانی، مفاهیم و مسائل فلسفه سیاسی ابو نصر فارابی

پ) سرفصل ها:

۱: مقدمه و کلیات

تبیین اهداف و ساختار درس
معرفی اجمالی حیات و آثار فارابی
بررسی دوره و فضای فکری عصر فارابی
جایگاه فارابی در فلسفه اسلامی

۲: فلسفه و فلسفه سیاسی

فلسفه و نسبت آن با دیگر علوم
طبقه بندی علوم (بر مبنای احصاء العلوم)
جایگاه فلسفه سیاسی
موضوع فلسفه سیاسی

۳: جهان شناسی

۴: انسان شناسی

۵: وحی شناسی

۶. پیامبر شناسی

فلسفه شریعت

قانون گذاری

۷: اجتماع شناسی و مدینه شناسی

۸: تأثیرات فارابی بر دیگر فیلسوفان

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال

۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی

۱. فارابی، محمد بن محمد، *احصاء العلوم*، حسین خدیوچم، چاپ دوم، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۴.
۲. _____، *احصاء العلوم*، صححه و علق علیه عثمان محمد امین، قاهره: مطبعة السعادة، ۱۹۳۱ م.
۳. _____، *تحصيل السعادة*، جعفر آل یاسین، دوم، دار الاندلس، ۱۹۸۳ م.
۴. _____، *التنبیه علی سبیل السعادة*، حقه و قدم له و علق علیه جعفر آل یاسین، چاپ اول، تهران: انتشارات حکمت، ۱۳۷۱.
۵. _____، *السیاسة المدنية الملقب بمبادئ الموجودات*، فوزی متری نجار، اول، بیروت: المطبعة الكاثوليكية، ۱۹۶۴ م.
۶. _____، *فصول منتزعة*، فوزی متری نجار، المكتبة الزهراء، ۱۴۰۵ ق.
۷. _____، *فی معانی العقل*، نسخه تکثیری بدون مشخصات.
۸. _____، *مبادئ آراء اهل المدينة الفاضلة*، البیر نصری نادر، ششم، بیروت: دارالمشرق، ۱۹۹۱ م.
۹. _____، *الملّة*، محسن مهدی، اول، بیروت: دارالمشرق، ۱۹۸۶ م.
۱۰. فارابی و الحروف: جستاری در تأملات زبانی-فلسفی فارابی، قاسم پورحسن، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۹۹.
۱۱. فارابی و الحروف، قاسم پورحسن، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۹۹.
۱۲. رساله در باب فلسفه دین و الهیات سیاسی (متن و ترجمه المله)، ابونصر محمد فارابی، ترجمه ابوالفضل شکوری، تهران: عقل سرخ، ۱۳۹۸.

منابع فرعی

۱. اندیشه سیاسی فارابی، محسن مهاجرنیا، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰.
۲. جایگاه وحی در فلسفه سیاسی، احمد رضا یزدانی مقدم، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۵.
۳. خوانشی نو از فلسفه فارابی؛ گسست بنیادین معرفتی از سنت یونانی، قاسم پورحسن، نقد فرهنگ، ۱۴۰۱.
۴. فلسفه سیاسی فارابی، فرناز ناظر زاده کرمانی،
۵. فارابی، فیلسوف فرهنگ، رضا داوری اردکانی، تهران، سخن، ۱۳۸۹.
۶. علم مدنی فارابی، علیرضا صدرا، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۲.
۷. فضیلت و سیاست، گالستون
۸. دولت در فلسفه سیاسی فارابی، محسن مهاجرنیا.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی ابن سینا		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Philosophy of Avicenna	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با مبانی، مفاهیم و مسائل فلسفه سیاسی از منظر ابن سینا

پ) سرفصل ها:

- کلیات فلسفه سیاسی ابن سینا
- (تعریف فلسفه و فلسفه سیاسی ابن سینا و روش شناسی فهم فلسفه سیاسی ابن سینا)
- زمینه و زمانه فلسفه سیاسی ابن سینا
- مبانی فلسفی
- اجتماع شناسی
- دولت و سیاست
- نبوت
- فقه و شریعت
- عدالت و اعتدال مدنی
- اخلاق مدنی
- خانواده و تربیت مدنی
- سعادت مدنی
- تاثیرات محیطی (تاثیرات اندیشه ها و نظریات اخلاقی/سیاسی، عرفانی/سیاسی، اقتصادی/سیاسی، امنیتی-دفاعی و فلسفی/سیاسی ابن سینا بر قرون بعدی)
- جمع بندی و نتیجه گیری

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ... درصد
آزمون پایانی ۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Philosophy of Khwaja Nasiruddin Tusi	
دروس پیش نیاز:	- پایه ☐ نظری *****	
دروس هم نیاز:	- تخصصی الزامی ☐ عملی	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با مبانی، مفاهیم و مسائل فلسفه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی.

پ) سرفصل ها:

- کلیات و مفاهیم

• (تعریف فلسفه و فلسفه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی و روش شناسی فهم فلسفه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی)

- زمینه و زمانه

- مبانی فلسفی

- اجتماع شناسی

- دولت و سیاست

- نبوت

- فقه و شریعت

- عدالت و اعتدال مدنی

- اخلاق مدنی

- خانواده و تربیت مدنی

- سعادت مدنی

- تأثیرات فلسفه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی بر زمانه خود و ادوار بعدی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال

۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال

... درصد

آزمون پایانی

۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه

۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی

۱. طوسی، خواجه نصیرالدین؛ اخلاق ناصری: تصحیح مجتبی مینوی و علیرضا حیدری، تهران: خوارزمی، ۱۳۷۳.
۲. طوسی، خواجه نصیرالدین، *تجربیه الاعتقاد*. تهران: مکتب الإعلام الإسلامی.
۳. طوسی، خواجه نصیرالدین؛ قواعد العقاید؛ بی جا، بی تا.
۴. طوسی، خواجه نصیرالدین؛ «رساله امامت» (چاپ اول ۱۳۳۵)؛ به ضمیمه، در کتاب «تلخیص المحصل معروف به نقدالمحصل خواجه نصیرالدین طوسی»
۵. طوسی، خواجه نصیرالدین؛ رساله نصیحت نامه خواجه نصیرالدین طوسی بر اباقا، (ضمیمه کتاب سرگذشت و عقاید فلسفی خواجه نصیرالدین طوسی)، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۳.
۶. طوسی، خواجه نصیرالدین؛ اساس الاقتباس؛ تصحیح مدرس رضوی؛ تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۵۵.
۷. طوسی، خواجه نصیرالدین؛ رساله جبر و اختیار؛ نشر علوم اسلامی، ۱۳۶۳.
۸. طوسی، خواجه نصیرالدین؛ رساله "رسم و آیین پادشاهان قدیم راجع به مالیات و مصارف آن؛ مجموعه رسائل؛ تهران: دانشگاه تهران، بی تا.

منابع فرعی

۱. یوسفی راد، مرتضی؛ اندیشه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۰.
۲. یوسفی راد، مرتضی؛ چیستی فلسفه سیاسی مشاء، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، چاپ اول ۱۳۹۹.
۳. یوسفی راد، مرتضی؛ وجوه تمایز مکاتب فلسفه سیاسی اسلامی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۱.
۴. یوسفی راد، مرتضی؛ مبانی فلسفه سیاسی مشاء، قم؛ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، چاپ اول پاییز ۱۳۹۴.
۵. یوسفی راد، مرتضی؛ نقش دولت تعادل بخش در کارآمد سازی جمهوری اسلامی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۶. اوجبی، علی، «خواجه نصیرالدین طوسی به روایت اشکوری»، *خواجه پژوهی*، مجموعه مقالاتی به قلم گروهی از نویسندگان، به کوشش عبدا... صلواتی، تهران: خانه کتاب، ۱۳۹۱.
۷. لندلت، هرمان. خواجه نصیرالدین طوسی، اسماعیلیه، و فلسفه اشراق، ترجمه شهرام خداوردیان، در کتاب استاد بشر گزینش و ویرایش حسین معصومی همدانی و محمد جواد انواری، تهران: مرکز پژوهش میراث مکتوب، ۱۳۹۱.
۸. جنگل نورد، اکرم، حکمت عملی / از منظر ابن مسکویه و خواجه نصیرالدین طوسی (استاد راهنما: محمدجواد شمس)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، دانشکده علوم و تحقیقات اسلامی، ۱۳۹۷.
۹. خراسانی، رضا، پیوند اخلاق و سیاست در اندیشه خواجه نصیرالدین طوسی. *علوم سیاسی*، شماره ۲۳، ۱۳۹۷.
۱۰. رضوانی، محسن، دولت کارآمد در اندیشه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی. *نشریه معرفت*، شماره ۵۵، ۱۳۸۱.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی شیخ اشراق		
عنوان درس به انگلیسی:	The Political Philosophy of Sheikh Eshraq	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نظری **** پایه ☐ تخصصی الزامی تخصصی اختیاری **** نظری-عملی ☐ پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مرتبط با مأموریت /آمایش مرتبط با مأموریت موسسه نیست ☐ موسسه است ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف اصلی این درس آشنایی با فلسفه سیاسی اشراق است. دانشجویان در پایان این درس قادر خواهند بود مباحث فلسفه سیاسی شیخ اشراق را در موضوعات مختلف از همدیگر بازشناسند و به تحلیل مسائل جامعه از این منظر بپردازند.

پ) سرفصل ها:

- زندگی و زمانه شیخ اشراق
- ماهیت و زمینه های فلسفه سیاسی شیخ اشراق
- مبانی فلسفه سیاسی شیخ اشراق
- روش شناسی فلسفه سیاسی شیخ اشراق
- سیاست در فلسفه سیاسی شیخ اشراق
- حکومت مطلوب شیخ اشراق
- کارآمدی دولت در فلسفه سیاسی شیخ اشراق

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی

۱. سهروردی، شهاب الدین یحیی، المشارع و المطارحات، سهروردی، شهاب الدین یحیی، مجموعه مصنفات شیخ اشراق، تصحیح و مقدمه هنری کرین، ج ۱ انجمن شاهنشاهی فلسفه ایران، ۲۵۳۵.

۲. _____ الواح عمادی، سهروردی، شهاب‌الدین یحیی، مجموعه مصنفات شیخ/اشراق، ج ۳، سید حسین نصر، چ ۲، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۷۲.
۳. _____ بستان القلوب، سهروردی، شهاب‌الدین یحیی، مجموعه مصنفات شیخ/اشراق، ج ۳، سید حسین نصر، چ ۲، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۷۲.
۴. _____ پرتونامه، سهروردی، شهاب‌الدین یحیی، مجموعه مصنفات شیخ/اشراق، ج ۳، سید حسین نصر، چ ۲، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۷۲.
۵. _____ حکمه الاشراق، مجموعه مصنفات شیخ/اشراق، تصحیح و مقدمه هنری کرین، ج ۲، انجمن شاهنشاهی فلسفه ایران، ۲۵۳۵.
۶. _____ رساله فی اعتقاد الحکماء، مجموعه مصنفات شیخ/اشراق، تصحیح و مقدمه هنری کرین، ج ۲، انجمن شاهنشاهی فلسفه ایران، ۲۵۳۵.
۷. _____ مجموعه مصنفات شیخ/اشراق، ج ۴، نجفقلی حبیبی، چ ۳، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۸۰.
۸. _____ هیاکل النور، سهروردی، شهاب‌الدین یحیی، مجموعه مصنفات شیخ/اشراق، ج ۳، سید حسین نصر، چ ۲، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۷۲.
۹. _____ یزدان شناخت، سهروردی، شهاب‌الدین یحیی، مجموعه مصنفات شیخ/اشراق، ج ۳، سید حسین نصر، چ ۲، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۷۲.
۱۰. _____ شرح حکمه الاشراق، حسین ضیائی، اول، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی (پژوهشگاه)، ۱۳۷۲.

منابع فرعی

۱. وجوه سیاسی فلسفه شیخ اشراق، رجبعلی اسفندیار، قم، بوستان کتاب.
۲. خاستگاه و طبیعت اقتدار در اندیشه سیاسی سهروردی، حسین ضیائی، ترجمه مهرداد وحدتی، فصلنامه علوم سیاسی شماره ۱۰.
۳. فلسفه سیاسی شیخ اشراق، محمد بهشتی دو فصلنامه اسلام و مطالعات اجتماعی، شماره ۱۴.
۴. روش شناسی دانش سیاسی در تمدن اسلامی، به کوشش داود فیرحی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۵. سازوکارهای کارآمدی دولت و موانع آن در اندیشه شیخ اشراق، رجبعلی اسفندیار، فصلنامه سیاست متعالیه.
۶. نصر، سید حسین، «شهاب‌الدین سهروردی مقتول»؛ م.م. شریف، تاریخ فلسفه در اسلام، ج ۱، چاپ اول، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۲.
۷. _____ سه حکیم مسلمان، احمد آرام، اول، تهران: شرکت سهامی کتابهای جیبی، ۱۳۶۱.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی صدرالمتهلین		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Philosophy of Mulla Sadra	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با مبانی، مفاهیم و مسائل فلسفه سیاسی صدرالمتهلین
- بررسی جایگاه و تأثیر اندیشه‌های صدرالمتهلین در فلسفه سیاسی اسلامی
- بهره‌گیری از آموزه‌های فلسفه سیاسی صدرالمتهلین در درک مسائل سیاسی کنونی

پ) سرفصل‌ها:

۱: مقدمه و کلیات

- تبیین اهداف و ساختار درس
- معرفی اجمالی حیات و آثار صدرالمتهلین
- بررسی دوره و فضای فکری عصر صدرالمتهلین
- جایگاه صدرالمتهلین در فلسفه اسلامی

۲: مبانی هستی‌شناختی

- حرکت جوهری و تأثیر آن در فلسفه سیاسی
- تأثیر مبانی هستی‌شناختی بر نظام سیاسی

۳: مبانی معرفت‌شناختی

- منابع شناخت از دیدگاه صدرالمتهلین (عقل، حس، شهود)
- جایگاه وحی در فلسفه سیاسی صدرالمتهلین

۴: مبانی انسان‌شناختی

- رابطه نفس و بدن
- جایگاه عقل و اراده و غریزه و فطرت انسان در زندگی سیاسی
- انسان آرمانی در فلسفه سیاسی صدرالمتهلین

۵: نظریه در باب دولت

- وجود و ماهیت دولت
- ضرورت عقلی دولت
- وظایف دولت
- غایت دولت

۶: رابطه شریعت و سیاست (دین و دولت)

- مفهوم سیاست و شریعت
- تمایزات شریعت و سیاست

- بررسی جایگاه دین در زندگی سیاسی
- نقش آموزه‌های دینی در نظریه سیاسی صدرالمتهلین

۷: رابطه اخلاق و سیاست

- تعامل اخلاق و سیاست
- تأثیر اخلاق در سیاست

۸: مؤلفه های فلسفه سیاسی

- عدالت
- حریت
- محبت
- امنیت، صلح، جهاد
- قدرت
- سعادت

۹: کاربرد فلسفه سیاسی صدرالمتهلین در تحلیل مسائل سیاسی معاصر

- تأثیر اندیشه صدرالمتهلین در تحولات اجتماعی
- جریان شناسی حکمت متعالیه در دوره معاصر
- بررسی رابطه حکمت متعالیه و انقلاب اسلامی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، اسرار الایات، اول، تهران: انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۶۰.
۲. _____ التفسیر القرآن الکریم، ۷ جلد، محمد خواجهی، اول، قم: انتشارات بیدار، ۱۳۶۶.
۳. _____ الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعه، ۹ جلد، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۰.
۴. _____ الشواهد الربوبیة فی المناهج السلوکیه، جلال الدین آشتیانی، ویرایش دوم، چاپ چهارم، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۶.
۵. _____ المبدأ و المعاد، محمد ذبیحی و جعفر شاه نظری، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۱.
۶. _____ المظاهر الالهیة فی اسرار العلوم الکمالیة، مقدمه و مصحح محمد خامنه‌ای، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۷۸.

۷. _____ ایقاظ النائین، محمد خوانساری، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۶.
۸. _____ رساله سه اصل، سید حسین نصر، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۱.
۹. _____ شرح الهدایة الاثریة، افست از روی چاپ سنگی، [بی تا].
۱۰. _____ مفاتیح الغیب، نجفقلی حبیبی، اول، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۶.
۱۱. _____ رساله کسر اصنام الجاهلیه، تصحیح محسن جهانگیری، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۱.

منابع فرعی:

۱. عبودیت، عبدالرسول، درآمدی به نظام حکمت صدایی، قم: انتشارات سمت و مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۵-۱۳۸۶.
۲. نصر، سیدحسین، _____ صدرالمتألهین شیرازی و حکمت متعالیه، سوزنچی، حسین، اول، تهران: دفتر پژوهش و نشر سهروردی، ۱۳۸۲.
۳. اندیشه سیاسی صدرالمتألهین، نجف لکزایی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۱.
۴. حکمت سیاسی متعالیه، شریف لکزایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۹.
۵. خوانش متون سیاسی حکمت متعالیه، علیرضا صدرا، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۶.
۶. درآمدی بر فلسفه سیاسی صدرالمتألهین، سید خلیل الرحمان طوسی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۱.
۷. دولت از منظر حکمت متعالیه، به اهتمام شریف لکزایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۸. دولت متعالیه، ماهیت و مسائل، به اهتمام مجتبی جاذبی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۹. رهیافت حکمی به انقلاب اسلامی: تحلیل انقلاب اسلامی از منظر حکمت متعالیه، نجمه کیخا و شریف لکزایی، تهران: نشر سروش، ۱۴۰۲.
۱۰. سیاست الهیه از منظر حکمت متعالیه: شرح مشهد پنجم رساله الشواهد الربوبیه، مرتضی جوادی آملی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۰.
۱۱. سیاست متعالیه از منظر حکمت متعالیه: گفتارهایی از آیت الله جوادی آملی، به اهتمام شریف لکزایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۲. فلسفه اجتماعی حکمت متعالیه، مهدی امامی جمعه، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۱۳. فلسفه سیاسی صدرالمتألهین، شریف لکزایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۵.
۱۴. مفهوم شناسی حکمت متعالی سیاسی، علیرضا صدرا، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.
۱۵. مقدمه‌ای بر حکمت سیاسی متعالیه، ابوالحسن حسنی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.
۱۶. مناسبات اخلاق و سیاست از منظر حکمت متعالیه، نجمه کیخا، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۸.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

- (اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)
- توصیه می‌شود دانشجویان از همان ابتدای ترم به مطالعه متون اصلی و منابع اصلی و مرتبط بپردازند.
 - استفاده از فیلم‌ها و مستندهای مرتبط در صورت امکان توصیه می‌شود.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

- (امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی امام خمینی		
عنوان درس به انگلیسی:	Imam Khomeini's Political Philosophy	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی دانشجویان با مبانی، مفاهیم و مسائل فلسفه سیاسی از منظر امام خمینی

پ) سرفصل ها:

کلیات فلسفه سیاسی

- تعریف فلسفه سیاسی و جایگاه آن
- روش شناسی فلسفی - سیاسی

مبانی فکری و فلسفی

- فلسفه اسلامی
- عرفان و اخلاق
- فقه

حکومت (دولت) اسلامی

- ماهیت حکومت اسلامی
- وظایف حکومت اسلامی
- اهداف حکومت اسلامی
- ساختار حکومت اسلامی

ولایت فقیه

- ادله عقلی ولایت فقیه

عدالت اجتماعی

- مفهوم عدالت اجتماعی
- جایگاه عدالت اجتماعی در حکومت اسلامی

آزادی سیاسی

- مفهوم آزادی سیاسی
- حدود و قیود آزادی سیاسی
- اصل عدم وابستگی (استقلال)

مردم سالاری دینی

- مفهوم مردم سالاری دینی
- نقش و جایگاه مردم

رابطه دین و دولت

- وحدت دین و سیاست
- نقش حکما در حکومت اسلامی

حقوق مدنی و حقوق بشر

- ماهیت حقوق مدنی و حقوق بشر
- مبانی حقوق مدنی و حقوق بشر

امنیت و دفاع

- مفهوم امنیت
- صلح و دفاع

نقش فلسفه سیاسی امام خمینی در انقلاب اسلامی

- شکل‌گیری انقلاب اسلامی
- اهداف انقلاب اسلامی
- تأثیرات انقلاب اسلامی

نقد اندیشه‌های سیاسی معاصر

- نقد لیبرالیسم، مارکسیسم و ناسیونالیسم
- نقد نظام‌های سلطنتی و دیکتاتوری
- نقد سکولاریسم و مدرنیته سیاسی
- نقد استعمار و امپریالیسم

مسائل جهان اسلام

- وحدت جهان اسلام
- بیداری اسلامی
- نقد دولت‌های اسلامی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی

۱. مجموعه آثار امام خمینی به ویژه صحیفه امام، کشف اسرار، ولایت فقیه، شرح حدیث جنود عقل و جهل، شرح چهل حدیث، تقریرات فلسفه، و....

منابع فرعی

۲. اندیشه سیاسی امام خمینی، نجف لک زایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۵.
۳. امام خمینی و مسئله آزادی، شریف لک زایی، تهران، عروج، ۱۳۹۹.
۴. امام برای نسل سوم، سید علی قادری، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۷.
۵. درآمدی بر مستندات قرآنی فلسفه سیاسی امام خمینی، نجف لک زایی، قم، بوستان کتاب.
۶. امام خمینی و حکومت اسلامی: فلسفه سیاسی (۱)، مجموعه مقالات کنگره امام خمینی و اندیشه حکومت اسلامی، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰.

۷. امام خمینی و حکومت اسلامی: فلسفه سیاسی (۲)، مجموعه مقالات کنگره امام خمینی و اندیشه حکومت اسلامی، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰.
۸. اندیشه سیاسی امام خمینی: سیاست به مثابه صراط، ابراهیم برزگر، تهران، سمت، ۱۳۹۱.
۹. اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)، احمد جهان بزرگی، تهران، کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۷.
۱۰. اندیشه های فلسفی امام خمینی، محمد رضا غفوریان، تهران، نشر عروج، ۱۳۹۰.
۱۱. اندیشه سیاسی امام خمینی، یحیی فوزی، تهران، نشر معارف، ۱۳۹۴.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی امام خامنه ای		
عنوان درس به انگلیسی:	Imam Khamenei's Political Philosophy	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت /مرتبط با مأموریت		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:
ب: هدف:

آشنایی با فلسفه سیاسی آیت الله خامنه ای به مثابه طرح نسبتاً جامعی از سبک زندگی سیاسی اسلامی.

پ) سرفصل ها:

- مبادی و زمینه های تصویری

- تعریف فلسفه سیاسی / اندیشه سیاسی / و...
- نسبت فلسفه سیاسی با دانش های همسو (کلام سیاسی ، فقه سیاسی و ...)

- مبانی

- مبانی هستی شناختی
- مبانی معرفت شناسی
- مبانی انسان شناختی
- مبانی فرجام شناختی

- فرد و جامعه

- اصالت فرد یا جامعه
- ماهیت جامعه اسلامی
- کنشگری انسان در جامعه

- سیاست

- رابطه دین و سیاست
- نظم در جامعه
- قانون در جامعه

- عدالت اجتماعی و امنیت

- عدالت در جامعه
- امنیت در جامعه

- حقوق و وظایف شهروندی

- ماهیت شهروندی
- منزلت و کرامت شهروندی
- حق آزادی شهروندی
- حق مشارکت شهروندی
- حق رقابت شهروندی
- حق تعیین سرنوشت

- وظایف شهروندی
- **حاکمیت و قدرت سیاسی**
 - ماهیت قدرت سیاسی
 - حاکمیت الهی
 - حاکمیت ملی
 - خاستگاه و مشروعیت سیاسی
- **نظم سیاسی و حکومت**
 - ماهیت نظم ولایی
 - ماهیت حکومت اسلامی
 - وظایف حکومت اسلامی
 - نظام جمهوری اسلامی
- **مردم سالاری دینی**
 - ماهیت مردم سالاری دینی
 - مبانی مردم سالاری دینی
 - ساختار و کارکرد مردم سالاری دینی
- **سعادت و حیات طیبه انسانی**
 - حقیقت سعادت
 - حقیقت حیات طیبه
 - مراتب سعادت و حیات طیبه
- **فضیلت و خیر مطلق**
 - غایت نهایی فلسفه سیاسی
 - حقیقت خیر مطلق
 - مراتب خیر

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی

۱. طرح کلی اندیشه اسلامی، سید علی خامنه‌ای و تمامی سخنرانی‌ها و آثار منتشر شده از درس‌های تفسیر قرآن معظم‌له و شرح نهج‌البلاغه.

منابع فرعی

۲. فلسفه سیاسی آیت الله خامنه‌ای، محسن مهاجرنیا، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۴.

۳. اندیشه سیاسی آیت الله خامنه ای، محمدمهدی اسماعیلی، تهران، انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۳۹۸.

۴. صراط؛ سیاست فهمی و سیاست سازی در اندیشه آیت الله خامنه ای، ابراهیم برزگر، انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۴۰۲.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فلسفه سیاسی علامه طباطبایی		
عنوان درس به انگلیسی:	Allameh Tabatabai's Political Philosophy	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با مبانی، مفاهیم و مسائل فلسفه سیاسی علامه سید محمد حسین طباطبایی

پ) سرفصل ها:

مبانی فلسفه سیاسی (معرفت شناسی، هستی شناسی، انسان شناسی)

- وضع طبیعی
- قرارداد اجتماعی
- عدالت اجتماعی
- تفکر اجتماعی
- دولت اجتماعی
- قانون و قانونگذاری

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی

۱. طباطبایی، سید محمدحسین، «اسلام و نیازمندی های انسان معاصر»، بررسی های اسلامی، سید هادی خسروشاهی، دوم، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۸.
۲. -----، اصول فلسفه و روش رئالیسم، مقدمه و پاورقی به قلم استاد شهید مرتضی مطهری، قم: انتشارات صدرا، [بی تا].
۳. -----، المیزان فی تفسیر القرآن، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، [بی تا].

۴. ----- بررسی های اسلامی؛ ج ۱، به کوشش سید هادی خسروشاهی، اول، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۸.
۵. ----- بررسی های اسلامی، ج ۲، به کوشش سید هادی خسروشاهی، اول، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۸.
۶. ----- رساله اعتباریات، رسائل سبعة، اول، قم: بنیاد علمی و فکری استاد علامه سید محمدحسین طباطبایی با همکاری نمایشگاه و نشر کتاب، ۱۳۶۲.
۷. ----- رساله الانسان فی الدنيا، الرسائل التوحیدیة، اول، قم: بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی با همکاری نمایشگاه و نشر کتاب، ۱۳۶۵.
۸. ----- رساله الانسان قبل الدنيا، الرسائل التوحیدیة، اول، قم: بنیاد علمی و فکری استاد علامه سید محمدحسین طباطبایی با همکاری نمایشگاه و نشر کتاب، ۱۳۶۵.
۹. ----- رساله الانسان بعد الدنيا، الرسائل التوحیدیة، اول، قم: بنیاد علمی و فکری استاد علامه سید محمدحسین طباطبایی با همکاری نمایشگاه و نشر کتاب، ۱۳۶۵.
۱۰. ----- رسالت تشیع، چاپ دوم، قم: موسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۷.
۱۱. ----- شیعه، مجموعه مذاکرات با هانری کربن، به کوشش سید هادی خسروشاهی، اول، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۷.
۱۲. ----- مجموعه رسائل، به کوشش سید هادی خسروشاهی، اول، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۷.
۱۳. ----- وحی یا شعور مرموز، با مقدمه و پاورقی ناصر مکارم شیرازی، قم: دار الفکر، [بی تا].
۱۴. ----- «ولایت و زعامت»، بررسی های اسلامی، سید هادی خسروشاهی، دوم، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۸.
۱۵. ----- حواشی بر الحکمة المتعالیة، صدرالدین محمد شیرازی، الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعه العقلیة، چاپ سوم، بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۹۸۱ م.

منابع فرعی

۱. یزدانی مقدم، احمدرضا، فلسفه سیاسی علامه طباطبایی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۲. جوادی آملی، عبدالله، شمس الوحی تبریزی، سیره علمی علامه طباطبایی، اول، قم: مرکز نشر اسراء، ۱۳۸۶.
۳. زهرانی، مصطفی، «اندیشه سیاسی علامه طباطبایی»، علوم سیاسی، ش ۱، تابستان ۱۳۷۷.
۴. صاحبی، محمدجواد، «فلسفه سیاسی از دیدگاه علامه طباطبایی»، کیهان اندیشه، ۱۳۶۷، ش ۲۲.
۵. یزدانی مقدم، احمدرضا، «اعتباریات اجتماعی؛ یک تفسیر رئالیستی»، اسلام و مطالعات اجتماعی، ش ۱۵.
۶. ----- «اعتباریات، تحلیل منطقی» «بررسی تطبیقی اعتباریات در رساله های منطقی علامه طباطبایی»، آیین حکمت، ش ۵، ۱۳۸۹.
۷. ----- انسان شناسی و پیامدهای آن در اندیشه سیاسی هابز و علامه طباطبایی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۱.
۸. ----- «حسن و قبح و عدالت اجتماعی در اندیشه علامه طباطبایی»، علوم سیاسی، ش ۵۰، ۱۳۸۹.
۹. ----- «حکومت و مصلحت، در اندیشه امام خمینی و علامه طباطبایی، بررسی مقایسه ای»، مطالعات انقلاب اسلامی، ش ۱۴، ۱۳۸۸.
۱۰. ----- درآمدی بر نظریه ادراکات اعتباری و فلسفه سیاسی علامه طباطبایی، تهران: نگاه معاصر، ۱۳۹۹.
۱۱. ----- «فلسفه سیاسی علامه طباطبایی»، علامه طباطبایی فیلسوف علوم انسانی، جلد دوم، ۱۳۹۰.
۱۲. ----- «نظریه ادراکات اعتباری در تفسیر میزان»، حکمت اسلامی، ش ۱۲، بهار ۱۳۹۶.
۱۳. امیدی، مهدی، مردم و حکومت اسلامی در اندیشه سیاسی علامه طباطبایی، قم، مرکز بین المللی نشر المصطفی، ۱۳۹۶.

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: درس هدایت شده		
عنوان درس به انگلیسی:	Proposed Course	
دروس پیش‌نیاز:	-	
دروس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی الزامی
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی اختیاری *****
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت		
مرتبط با مأموریت/آمایش		
موسسه نیست		
موسسه است		
مهارتی-اشتغال پذیری		
پروژه/رساله / پایان‌نامه		
نظری-عملی		
نظری *****		
پایه		
نوع درس و واحد		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف درس حاضر این است که گروه‌های علمی این امکان را بیابند تا با توجه به مأموریت‌ها، مقتضیات محلی، منطقه‌ای و جهانی یا موضوع پایان‌نامه دانشجو و یا تقویت زمینه‌های مهارت و اشتغال دو واحد درس تعریف و یا از دروس دیگر رشته‌ها و گرایش‌ها تعیین کنند تا دانشجو آن را بگذراند.

پ) سرفصل‌ها:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ...درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

آزمون پایانی ...درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

ویژگی‌های دروس
دروس تخصصی اختیاری
۵. گرایش فقه سیاسی

الف) عنوان درس به فارسی: روش شناسی فقه سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Methodology of Political Jurisprudence	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با منابع فقه سیاسی و روش تولید دانش معتبر از منابع معتبر در دو حوزه استنباط و اجرا در فقه سیاسی از طریق آشنایی با روش موضوع شناسی، حکم شناسی و مصداق شناسی.

پ) سرفصل ها:

۱. مفاهیم و کلیات

۱. تعریف، موضوع و فایده روش شناسی
۲. تعریف دلیل شرعی و حجت (تفکیک میان حجیت اصولی و روش شناختی)
۳. تعریف حکم شرعی و تقسیمات آن (وضعی و تکلیفی/ واقعی و ظاهری/ حکم اولی و ثانوی)
۴. مراحل روش شناختی فقه سیاسی:

۱. مرحله استنباط حکم شرعی: موضوع شناسی و حکم شناسی
۲. مرحله اجراء حکم شرعی: مصداق شناسی

۲. ساختار مباحث اصول فقه

۱. تعریف و موضوع اصول فقه
۲. ساختار مباحث اصول فقه

۱. مقدمات و مبادی تصویری و تصدیقی علم اصول
۲. مباحث لفظی (شامل مباحث صغروی و کبروی)

۱. مباحث سند
۲. مباحث دلالت
۳. مباحث جهت
۳. مباحث لبی

۱. مبحث عقل
۲. عرف و بناء عقلاء
۳. اجماع

۴. اصول عملیه

۳. مباحث حکم شناسی در فقه سیاسی

۱. کاربرد کتاب و سنت در حکم شناسی در فقه سیاسی (شامل مباحث سند، دلالت و جهت)
۲. کاربرد عقل در حکم شناسی در فقه سیاسی (مباحث صغروی همچون جایگاه مصلحت و مباحث کبروی همچون و تبعیت احکام از مصالح و مفاسد)

۳. کاربرد اجماع در حکم شناسی در فقه سیاسی (انواع اجماع-منبع اعتبار اجماع)

۴. کاربرد منبعی عرف و بناء عقلاء در حکم شناسی در فقه سیاسی

۴. مباحث موضوع شناسی:

۱. سنخ های موضوعات احکام در فقه سیاسی

۲. مرجع تشخیص موضوعات احکام در فقه سیاسی

۳. منابع تشخیص موضوع در فقه سیاسی (عرف، عقل و کتاب و سنت)

۴. اقتضائات زمان و مکان در موضوع شناسی

۵. مباحث مصداق شناسی

۱. سنخ های مصادیق موضوعات احکام در فقه سیاسی

۲. مرجع تشخیص مصادیق موضوعات احکام در فقه سیاسی (جایگاه عرف و عقل و دیگر دانش های بشری)

۳. منابع تشخیص مصادیق موضوعات احکام در فقه سیاسی

۴. اقتضائات زمان و مکان در مصداق شناسی

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. روش شناسی علوم سیاسی بر اساس رابطه عقل و نقل، هادی جلالی اصل، انتشارات دانشگاه باقرالعلوم (علیه السلام).

۲. اصول فقه حکومتی، رضا اسلامی، انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

۳. روش شناسی دانش سیاسی در تمدن اسلام، جمعی از نویسندگان، به اهتمام داود فیرحی، قم، نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

۴. روش شناسی در مطالعات سیاسی اسلام، جمعی از نویسندگان به اهتمام علی اکبر علیخانی، نشر دانشگاه امام صادق (علیه السلام).

۵. محمدابراهیم جناتی، منابع اجتهاد از دیدگاه اسلامی، انتشارات کیهان.

۶. علم موضوع شناسی (فقه الموضوعات)، محمدجعفر جعفری لنگرودی، نشر گنج دانش.

۷. موضوع شناسی فقهی از منظر مراجع، فقها و علمای معاصر، گروهی از نویسندگان، قم، مرکز موضوع شناسی احکام فقهی.

۸. موضوع شناسی دانشی نو «مبانی نظری»، عباس ظهیری، نشر مرکز تخصصی مهدویت حوزه علمیه قم.

۹. فقه و مصلحت، ابوالقاسم علیدوست.

۱۰. فقه و عرف، ابوالقاسم علیدوست.

۱۱. محمد جواد ارسطا، تشخیص مصلحت نظام (از دیدگاه فقهی - حقوقی).

۱۲. جایگاه عقل در استنباط احکام، سعید قماش، نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

۱۳. معیارهای بازشناسی احکام ثابت و متغیر در روایات، حسنعلی علی اکبریان، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

۱۴. علی رضا فیض، ویژگیهای اجتهاد و فقه پویا، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

۱۵. سیف الله صرامی، احکام حکومتی و مصلحت، مرکز تحقیقات استراتژیک.

۱۶. فقه و مصالح عرفی، حسین صابری، انتشارات بوستان کتاب.

۱۷. روش شناسی علوم سیاسی، سیدصادق حقیقت، نشر دانشگاه مفید.

۱۸. روش شناسی شناخت اندیشه‌های سیاسی، محمد حسین جمشیدی، نشر کلبه معرفت.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: قواعد فقه سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Rules of Political Jurisprudence	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با قواعد فقه سیاسی و کاربرد آنها در عرصه سیاست

پ) سرفصل ها:

۱. کلیات

-تعریف قاعده فقه سیاسی و تفاوت آن با مفاهیم مرتبط

-منابع قواعد فقهی

-کاربرد قواعد فقهی در استنباط

۲. قواعد فقه سیاسی

-قواعد فقه سیاسی در قلمرو حکومت و حاکمیت

- قواعد فقه سیاسی مرتبط با عرصه داخلی: مصلحت، قاعده حفظ نظام، عدم ولایت، لاضرر و ضرار، شورا،

- قواعد فقه سیاسی مرتبط با عرصه خارجی: صلح، وفای به عهد، نفی سیل، تالیف قلوب، استیمنان، دعوت

- قواعد فقهی مربوط به حقوق مردم مانند قاعده عدالت، الناس مسلطون علی انفسهم و اموالهم، حرمت جان و مال مسلمان.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. قواعد فقه سیاسی، محمدجواد ارسطا، مرکز تحقیقات اسلامی مجلس

۲. فقه سیاسی، ج ۵، قواعد فقهی، از عمید زنجانی، امیر کبیر

۳. قواعد فقه سیاسی، روح الله شریعتی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۷.

۴. قواعد فقه، بخش عمومی (سیاسی، اداری، حقوق شهروندی)، سیدمصطفی محقق داماد، مرکز نشر علوم اسلامی

۵. قواعد فقهی، فاضل لنکرانی.

۶. قواعد فقهی، ناصر مکارم شیرازی.

۷. القواعد الفقهیة، سید حسن بجنوردی.

۸. القواعد الفقهیة، سید کاظم مصطفوی.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فقه دولت		
عنوان درس به انگلیسی:	Jurisprudence of the State	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:
ب: هدف:

آشنایی با نظریات و احکام مرتبط با دولت سازی و دولت داری در فقه امامیه

پ) سرفصل ها:

- کلیات

- مفهوم شناسی دولت؛ دولت اسلامی؛ فقه دولت؛ دولت سازی و دولت داری و تمییز آن از واژگان مشابه؛
- فقه فردی و فقه اجتماعی؛
- انواع و اقسام رویکردها به فقه دولت (تبیین رویکرد فردی و رویکرد اجتماعی و حکومتی به فقه)؛
- جایگاه فقه دولت در فقه نظام سیاسی

- مبانی و پیش فرض های فقه دولت اسلامی

- نسبت دین و سیاست
- ولایت فقیه
- مردم سالاری دینی
- نسبت فقه و دولت سازی

- نظریه های دولت در فقه اسلامی

- دولت در صدر اسلام
- در فقه اهل تسنن: نظریه خلافت قدیم و خلافت جدید
- در فقه شیعه: سلطنت مشروعه؛ دولت مشروطه و جمهوری اسلامی
- شیعه و نظام سیاسی مشروطه

- اصول دولت اسلامی

- عدالت اجتماعی
- اخلاق و معنویت
- مردم سالاری دینی
- امنیت
- عزت و اقتدار
- پیشرفت و تکامل
- کارآمدی

- ساختار فقه دولت (ارکان دولت اسلامی)

- سیاست گذاری، برنامه ریزی و قانونگذاری (فقه تقنین)

- ساختارسازی، سازماندهی و تشکیلات (فقه ساختار و تشکیلات)
- کارگزاران و نیروی انسانی (فقه کارگزار)
- مسائل و عرصه های فقه دولت اسلامی
 - سیاست
 - فرهنگ
 - اقتصاد

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. در فقه اهل سنت / عبد الرزاق احمد السنهوری؛ مترجمان: حامد کرمی و داوود محبی.
۲. تنبیه الامه و تنزیه المله / محمدحسین نائینی.
۳. نظام سیاسی و دولت در اسلام / داود فیرحی.
۴. فقه و حکمرانی حزبی / داود فیرحی.
۵. فقه و دولت / حسن اجرایی.
۶. دولت اسلامی / بنیاد فرهنگ و اندیشه انقلاب اسلامی.
۷. فقه سیاسی در اسلام: رهیافت فقهی در تاسیس دولت اسلامی / داود مهدوی زادگان.
۸. نظریه و نقشه راه دولت اسلامی / حسین عرب اسدی و محسن کشاورز.
۹. مبانی نظری حکومت مشروطه و مشروعه / حسین آبادیان.
۱۰. اسلام، سنت، دولت مدرن / سیدعلی میرموسوی.
۱۱. دولت و اجرای شریعت / محمد سروش محلاتی.
۱۲. فقه الدوله / مصطفی جعفرپیشه فرد.
۱۳. دراسات فی ولایة الفقیه و فقه الدوله الإسلامیة / حسینعلی منتظری.
۱۴. فقه الدوله: بحث مقارن فی الدوله و نظام الحكم علی ضوء الكتاب و السنه و الانظمه الوضعیه / فاضل صفار.
۱۵. من فقه الدوله فی الاسلام / یوسف قرضاوی.
۱۶. فقه الخلافه و تطورها / عبدالرزاق احمد سنهوری.
۱۷. دولت مدرن اسلامی / مهدی مرادی برلیان.
۱۸. الخلافه و الامامه العظمی / رشید رضا.
۱۹. نظریه دولت دینی / علی اکبر نوایی.
۲۰. درآمدی بر تحول نظریه دولت در اسلام / احمد جهان بزرگی.
۲۱. دولت متعالیه؛ ماهیت و مسائل (مجموعه گفتگو)/ به اهتمام مجتبی جاذبی.

۲۲. دولت از منظر حکمت متعالیه (مجموعه مقالات)/ به اهتمام شریف لک زایی.

۲۳. دوفصلنامه فقه دولت اسلامی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فقه سیاست خارجی و روابط بین الملل		
عنوان درس به انگلیسی:	Jurisprudence of Foreign Policy and International Relations	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ***
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

شناخت و بررسی اصول و مسائل سیاست خارجی دولت اسلامی و روابط بین الملل در فقه امامیه

پ) سرفصل ها:

- کلیات

- مفاهیم سیاست خارجی، روابط بین الملل، سیاست بین الملل و سایر مفاهیم مشابه
- ضرورت و اهمیت
- پیشینه
- منابع

- اهداف سیاست خارجی و روابط بین الملل

- قلمرو دولت اسلامی و مسائل فقهی «دارها»

- انواع و اقسام دارها
- مبنای توسعه یا تضییق دار الاسلام
- مرزهای جغرافیایی و اعتبار آنها
- تابعیت
- نسبت دار الاسلام و دولت های ملی از منظر فقه سیاسی شیعه.

- اصول حاکم بر سیاست خارجی

- مصلحت
- نفی سبیل
- وفای به عهد
- ابلاغ و گسترش رسالت و دعوت اسلامی
- تالیف قلوب
- دفاع از سرزمین ها و منافع مسلمانان و مستضعفان
- تقیه، تولی و تبری و...

- دیدگاه و نظریه اسلام نسبت به روابط بین الملل (نظریه اسلامی روابط بین الملل)

- مسئله جنگ و صلح در روابط بین الملل

- بیان نظریه اصالت جنگ یا اصالت صلح و یا اصل دعوت از منظر فقه

- تحلیل فقهی نهادهای امان؛ هدنه و ذمه

حقوق بشردوستانه در جهاد اسلامی (منع به کارگیری سلاح های کشتار جمعی؛ رفتار با اسیران جنگی و ...)

- ضوابط و معیارهای حاکم بر روابط بین الملل از دیدگاه فقه

- همزیستی مسالمت آمیز
- احترام متقابل
- عدم مداخله
- مساوات و عدالت
- توسل به زور و قواعد حاکم بر آن و بررسی اصل عدم توسل به زور و...

- مسائل فقهی مرتبط با همکاری با سازمان های بین المللی

- ابزارها و روش های دیپلماتیک در اسلام
- مشارکت در سازمان های بین المللی
- شرایط و ضوابط تعامل با سازمان های بین المللی
- تعارض مقررات سازمان ها و نهادهای بین المللی با احکام شرعی
- ضوابط فقهی خروج از سازمان ها و اختتام معاهدات بین المللی و...

- سیاست خارجی دولت اسلامی و حقوق بشر

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. فقه سیاسی، ج ۳، ۹ و ۱۰ / عباسعلی عمید زنجانی.
۲. حقوق قراردادهای بین المللی در اسلام / عباسعلی عمید زنجانی.
۳. جواهر الکلام، ج ۲۳، کتاب الجهاد / محمد حسن نجفی.
۴. وطن و سرزمین و آثار حقوقی آن از دیدگاه فقه اسلامی یا جغرافیای سیاسی اسلام / عباسعلی عمید زنجانی.
۵. الکفاح المسلح فی الاسلام / سید کاظم حائری.
۶. روابط بین الملل در اسلام / عبد الله جوادی آملی.
۷. صلح و منازعه در روابط خارجی دولت اسلامی / حسین ارجینی.
۸. حقوق قراردادهای بین المللی در اسلام / عباسعلی عظیمی شوشتری.
۹. چهره جهاد در اسلام / داود الهامی.
۱۰. مبانی فقهی روابط بین الملل / سید محمود علوی.
۱۱. روابط بین الملل در فقه اسلامی / عارف خلیل ابوعید؛ ترجمه سید عدنان محقق.

۱۲. مشروع العلاقات الدوليه في الاسلام / ناديه محمود مصطفى.
۱۳. فرائطيه اسلامي روابط بين الملل / سيد جلال دهقاني فيروزآبادي.
۱۴. بررسي فقهی اصل در روابط خارجي دولت اسلامي / سيد جواد ورعي.
۱۵. اصول سياست خارجي و سياست بين الملل / سيدعبدالعلي قوام.
۱۶. روابط بين الملل در اسلام / محمد ابوزهرة؛ مترجم: سيد احمد شرفي.
۱۷. اسلام و روابط بين الملل / مجموعه نويسندگان ؛ دانشگاه امام صادق عليه السلام.
۱۸. راهبردهای سياست خارجي اسلام در حوزه روابط با کفار / علي صبوحي طسوجي.
۱۹. سياست خارجي پیامبر (ص) / سعيد جليلي.
۲۰. فقه سياست خارجي / عباسعلي براتي.
۲۱. فقه سياست خارجي و روابط بين الملل / قاسم شبان نيا.
۲۲. سياست خارجي و روابط بين الملل در فقه اسلامي / حبيب الله عظيمي.
۲۳. جهاد و حقوق بين الملل / سيد ابوالقاسم حسيني.
۲۴. حقوق بشر و حقوق بشردوستانه / ناصر قربان نيا.
۲۵. آثار الحرب في الفقه الاسلامي / وهبه الزحيلي.
۲۶. اخلاق و حقوق بين الملل / ناصر قربان نيا.
۲۷. احكام الذميين و المستامين في دار الاسلام / عبدالکريم زيدان.
۲۸. جنگ و جهاد در قرآن / محمدتقي مصباح يزدي.
۲۹. جنگ و صلح از دیدگاه حقوق و روابط بين الملل / محمود مسائلي و عاليه ارفعي.
۳۰. سلوك بين المللي دولت اسلامي / محمد حميد الله ؛ ترجمه مصطفى محقق داماد.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولين وجود دارد در این بخش قيد شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الكترونيكي درس:

(امكان پذيري ارائه مجازي درس در آموزش تمام الكترونيكي يا تركيبي و ملاحظات آن بيان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: متون تخصصی فقه سیاسی به زبان عربی		
عنوان درس به انگلیسی:	Specialized Texts on Political Jurisprudence in Arabic	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی با مهمترین آثار و منابع فقهی - سیاسی به زبان عربی
- معرفی میراث غنی اسلامی و ظرفیت های فقه سیاسی برای پاسخگویی به مسائل جامعه اسلامی
- زمینه سازی برای اجتهاد و نظریه پردازی در حوزه فقه سیاسی در مقطع دکتری
- تربیت دانش پژوهان متعهد و با رویکردی کاملاً تخصصی جهت انجام طرح های تحقیقاتی و کاربردی در زمینه فقه سیاسی

پ) سرفصل ها:

- نهج البلاغه، (نامه ۵۱) و من عهد له علیه السلام کتبه للاشتر النخعی لما ولاه علی مصر و اعمالها
- نهج البلاغه، (خطبه ۲۰۷) و من خطبه له علیه السلام خطبها بصفین (حقوق متقابل مردم و حاکم)
- فی العمل مع السلطان، رسائل الشریف المرتضی
- فی بیان ولایه الحاکم و ما له فیہ الولایه، کتاب عوائد الایام، (عائده ۵۴)
- مسأله ولایه الفقیه، کتاب البیع، جلد دوم، امام خمینی(ره)
- لمحہ فقهیه تمهیدیه عن مشروع دستور الجمهوریه الاسلامیه فی ایران، کتاب الاسلام یقود الحیاه
- خلافه الانسان و شهاده الانبیاء، کتاب الاسلام یقود الحیاه
- المرأه و الولایه السیاسیه و القضائیه دراسه فی ضوء الفقه الإسلامی
- کلمه فی مزاحمه حق الدوله الاسلامیه و حقوق الناس، کتاب «کلمات سدیده فی مسائل جدیده»
- مسأله الوطن و المواطنه و اللجوء السیاسی فی الشرع الاسلامی، در کتاب «فی الاجتماع السیاسی الاسلامی»
- المعاهده بین الرسول و یهود المدینه، در کتاب مکاتیب الرسول

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد
- سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. نهج البلاغه، به کوشش سیدرضی، قم، مؤسسه نهج البلاغه، ۱۴۱۴ق.
۲. مکاتیب الرسول، احمدی میانجی، قم، مؤسسه دارالحديث، ۱۴۱۹ق.
۳. رساله العمل مع السلطان رسائل الشریف المرتضی، علی بن الحسین الشریف المرتضی، قم: دارالقرآن الکریم، ۱۴۰۵ق.
۴. عوائد الايام فی بیان قواعد الاحکام، احمد بن محمد مهدی النراقی، قم: مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۱۷ق.
۵. خزائن الاحکام فی بیان ولایه الفقهاء بعد فقد النبی و الائمه، فاضل دربندی، در کتاب «رسائل فی ولایه الفقیه»، به کوشش محمد کاظم رحمان ستایش، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۴۲۵ق.
۶. العناوین الفقهیه، سید میر عبدالفتاح مراغی، قم مرکز النشر الاسلامی.
۷. بلغه الفقیه، سید محمد آل بحر العلوم، رساله فی الولايات، تهران، ۱۴۰۳ق.
۸. کتاب البیع، جلد دوم، امام خمینی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۴۲۱ق.
۹. تحریر الوسیله، الامام الخمينی، قم: مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۳۰ق.
۱۰. أساس الحکومه الإسلامیه، الحائری، سید کاظم، بیروت: مطبعه النيل، ۱۳۹۹ق.
۱۱. الاسلام یقود الحياه، (موسوعه الشهدید الصدر)، قم: مرکز الأبحاث والدراسات التخصصیه للشهدید الصدر ۱۴۲۱.
۱۲. دراسات فی ولایه الفقیه و فقه الدوله الاسلامیه، حسینعلی المنظری، ج ۲، قم: تفکر، ۱۴۰۹ق.
۱۳. الهدایه الی من له الولایه، سید محمد رضا گلپایگانی، (تقریر: احمد صابری همدانی)، قم، مکتب نوید اسلام، ۱۳۷۷.
۱۴. الحکومه فی الاسلام، سیدعلی خامنه ای، ترجمه هادی رعد، بیروت، دار الروحه، ۱۴۱۵ق.
۱۵. ضروره وجود الحکومه او ولایه الفقهاء فی عصر الغیبه، لطف الله الصافی الگلپایگانی، قم، دارالقرآن الکریم، ۱۴۱۵ق.
۱۶. نظام الحکم و الاداره فی الاسلام، محمد مهدی شمس الدین، بیروت، مؤسسه الدولیه للدراسات و النشر، الطبعة الرابعه، ۱۹۹۵م.
۱۷. قرائه جدیده للفقہ المرأه الحقوقی، بیروت: دارالثقلین فضل الله، محمد حسین. ۱۴۱۸ق.
۱۸. المرأه و الولایه السیاسیه و القضائیه دراسه فی ضوء الفقه الإسلامی، محمد مهدی الآصفی، مجله فقه أهل البيت علیهم السلام، ج ۳۶، قم: مؤسسه دائره المعارف الفقه اسلامی.
۱۹. ولایه المرأه: الولایه العامه و القضاء، محمد مهدی الآصفی، ج ۲، النجف الاشرف: مطبعه مجمع اهل البيت (ع)، ۱۴۳۲ق.
۲۰. ولایه الامر، محمد مهدی الآصفی، قم: مرکز العالمی للبحوث و التعلیم الاسلامی، ۱۴۱۶ق.
۲۱. فقه الاعتراض، محمد مهدی الآصفی، النجف الاشرف، مطبعه مجتمع اهل البيت (ع)، ۱۴۳۱ق.
۲۲. سلطات الفقیه و صلاحیته فی عصر الغیبه، محمد مهدی الآصفی، النجف الاشرف، مطبعه مجتمع اهل البيت (ع)، ۱۴۳۱ق.
۲۳. أساس الحکومه الإسلامیه، سید کاظم الحائری، بیروت: مطبعه النيل، ۱۳۹۹ق.
۲۴. الولایه الالهیه الاسلامیه او الحکومه الاسلامیه، محمد المؤمن القمی، قم: مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۲۵ق.
۲۵. بحث ولایت فقیه؛ مجموعه متون فقهی عربی از محقق نراقی تا به امروز، قم، معاونت اندیشه اسلامی مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری، ۱۳۷۳.
۲۶. منتخب نصوص الفقه السیاسی الشیعی، علی خالقی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۹ش.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فقه سیاسی و نظام سیاسی معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Jurisprudence and Contemporary Political System	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با نظام‌های سیاسی جدید و مسائل آنها و چالش‌های نظری فقهی و پاسخ فقه‌های سیاسی به آن‌ها مخصوصاً در دوران مشروطه و انقلاب اسلامی

پ) سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم و کلیات

۱. تعریف نظام(سیستم)، نظام سیاسی و نظام سیاسی معاصر

۲. علت نیاز به بررسی رابطه نظام سیاسی معاصر و فقه سیاسی(خدمات متقابل)

بررسی نظام‌های سیاسی معاصر

۱. سیر تطور نظام سیاسی معاصر(تطور به سمت نهادمند و مردمی شدن)

۲. ویژگی‌های دولت مدرن

۳. مراحل تحول جایگاه دولت در اداره امور عمومی(الگوی سنتی اداره امور عمومی، مدیریت دولتی نوین، ویژگی‌های ساختاری و کارکردی حکمرانی خوب)

۴. مسائل مهم نظام سیاسی معاصر

۱. کارآمدی

۲. حوزه اختیارات و وظائف دولت

۳. دموکراسی

۲. فقه سیاسی و مسائل نظام سیاسی معاصر

۱. فقه سیاسی و عصر مشروطه

۱. چالش‌های نظری در حوزه ساختار و نهادهای نظام سیاسی (مبنای مشروعیت مجلس، سلطنت مشروطه)

۲. چالش‌های نظری در حوزه کارکردهای نظام سیاسی

i. منشأ اعتبار تقنین مجلس شورای ملی

ii. مالیات

iii. سربازگیری اجباری

۲. فقه سیاسی و عصر جمهوری اسلامی

۱. چالش‌های نظری در حوزه ساختار و نهادهای نظام سیاسی

i. ولایت فقیه و قرائت‌های مختلف از آن

ii. جایگاه مردم در نظام اسلامی و نزاع نظری مشروعیت-مقبولیت

iii. نهادهای نظام سیاسی همچون جایگاه قوه مجریه، مجلس شورای اسلامی و رابطه آن با شورای نگهبان

۲. چالش های نظری در حوزه کارکردهای نظام سیاسی (اختیارات و وظائف حکومت و نسبت احکام فقهی اولی و ثانوی و مصلحت و جایگاه حکم حکومتی)

i. محدوده آزادی های اقتصادی: مالکیت و فعالیت های اقتصادی همچون مسئله قانون کار، مالیات و حقوق گمرکی، تخریب منازل

ii. محدوده آزادی های سیاسی: نظارت استصوابی، آزادی بیان و اجتماعات سیاسی

iii. محدوده آزادی های اجتماعی: آزادی اعتقاد و تبلیغ ادیان، قانون گذاری در حوزه پوشش، رسانه های تصویری، فضای مجازی

۳. فقه سیاسی اهل سنت

۱. نظریه خلافت نو؛ مبانی، ادله و ساختار نظام سیاسی

۲. نظریه تئودموکراسی (دموکراسی الهی)؛ مبانی، ادله و ساختار نظام سیاسی

۳. نظریه دموکراسی اسلامی؛ مبانی، ادله و ساختار نظام سیاسی

۴. نظریه شور اکراسی؛ مبانی، ادله و ساختار نظام سیاسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. نظریه های دولت، اندرو وینسنت/ حسین بشیریه، نشر نی.

۲. چیستی، تحول و چشم انداز دولت، احمد گل محمدی، نشر نی.

۳. تکوین دولت مدرن : درآمدی بر جامعه شناسی، جانفرانکو پوجی/ بهزاد باشی، نشر آگه.

۴. فقه و سیاست در ایران معاصر (۲ جلد)، داود فیرحی، نشر نی.

۵. ولایت فقیه، امام خمینی، موسسه تنظیم و نشر امام خمینی.

۶. ولایت فقیه: ولایت عدالت و فقاہت، عبدالله جوادی آملی، نشر اسراء.

۷. مبانی فقهی حکومت اسلامی، حسینعلی منتظری/ ترجمه محمود صلواتی و ابوالفضل شکوری، انتشارات کیهان.

۸. الولاية الالهية الاسلامية او الحكومة الاسلامية، محمد مومن قمی، جماعة المدرسين في الحوزة العلمية بقم، مؤسسه النشر الاسلامی.

۹. نظریه دولت در ایران، آن کاترین سواين فورد لمتون/ چنگیز پهلوان، گيو.

۱۰. فقه الحكومة الاسلامية بين السنة والشيعة، توفيق محمد الشاوي، منشورات العصر الجديد.

۱۱. در آستانه تجدد، داود فیرحی، نشر نی.

۱۲. نظام سیاسی و دولت در اسلام، داود فیرحی، سمت.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

عنوان درس به فارسی: فقه سیاسی تطبیقی		
عنوان درس به انگلیسی:	Comparative Political Jurisprudence	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مهارتی-اشتغال پذیری ☐
		مرتبط با مأموریت/مأموریت مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه نیست ☐ موسسه است ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

بررسی تطبیقی فقه سیاسی شیعه و اهل سنت برای شناخت وجوه اشتراک و افتراق، با تأکید بر مبانی، منابع، روش‌ها، نظریه‌ها، مسائل و نظام‌های سیاسی آن‌ها.

پ) سرفصل‌ها:

بخش اول: مفاهیم و کلیات

- چیستی، اهداف، پیشینه، اهمیت و ضرورت مطالعات تطبیقی فقه سیاسی
- روش‌شناسی مطالعات فقه سیاسی تطبیقی: معیارها، چارچوب‌ها، رویکردها و چالش‌ها

بخش دوم: مبانی، منابع و ادله در مطالعات تطبیقی فقه سیاسی شیعه و اهل سنت

- بررسی تطبیقی مبانی فقه سیاسی شیعه و اهل سنت (وحی، توحید، عدالت، ولایت و ...)
- بررسی تطبیقی منابع فقه سیاسی شیعه و اهل سنت (قرآن، سنت، اجماع، عقل، قیاس و ...)
- بررسی تطبیقی روش استنباط فقه سیاسی شیعه و اهل سنت (اجتهاد، قیاس، استحسان، مصالح مرسله و سایر روش‌ها)
- بررسی تطبیقی نظریه‌های فقهی سیاسی شیعه و اهل سنت (امامت، خلافت، ولایت، شورا و ...)
- بررسی تطبیقی مکاتب فقهی سیاسی شیعه و اهل سنت (زیدیه، اسماعیلیه، امامیه، حنفی، شافعی، مالکی، حنبلی)

بخش سوم: نظام سیاسی در مطالعات تطبیقی فقه سیاسی شیعه و اهل سنت

- بررسی تطبیقی مفهوم و ساختار نظام سیاسی در فقه سیاسی شیعه و اهل سنت (مقایسه جایگاه امامت و خلافت)
- بررسی تطبیقی مشروعیت سیاسی در نظریه‌های فقهی سیاسی شیعه و اهل سنت (امامت، ولایت، بیعت، شورا، خلافت و ...)
- بررسی تطبیقی کارکرد نهادهای نظام سیاسی در فقه سیاسی شیعه و اهل سنت (قوه مجریه، مقننه، قضائیه)
- بررسی تطبیقی مسائل نظام سیاسی در فقه سیاسی شیعه و اهل سنت (نظارت، مشارکت، رابطه دین و دولت، حقوق شهروندی، ...)

بخش چهارم: روابط بین‌الملل و سیاست خارجی در مطالعات تطبیقی فقه سیاسی شیعه و اهل سنت

- مقایسه نظریات فقهی شیعه و سنی درباره جهاد، صلح و معاهدات بین‌المللی
- مقایسه مفهوم دارالاسلام و دارالحرب در مکاتب فقهی مختلف شیعه و سنی
- مقایسه جایگاه دیپلماسی و روابط خارجی در فقه شیعه و سنی
- مقایسه فقه سیاسی شیعه و سنی در مواجهه با نظام بین‌الملل معاصر

بخش پنجم: پژوهش‌های تطبیقی (مطالعه موردی)

- بررسی تطبیقی فقه سیاسی شیعه و سنی در موضوعات خاص (به انتخاب استاد با توجه به تحولات جاری و نیازهای دانشجویان. مثال: حکومت اسلامی و چالش‌های جهانی، مسئله فلسطین، تروریسم، ...)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. الاصول العامة للفقهاء المقارن - محمد تقی حکیم.
۲. الفقه الاسلامی فی أسلوبه الجدید - وهبة زحیلی.
۳. مطالعات فقه سیاسی - محمود فلاح.
۴. آثار الحرب فی الفقه الاسلامی - وهبة زحیلی.
۵. أحكام الذمیین - عبد الکریم زیدان.
۶. موسوعة أحكام المرتد - حسین امینی.
۷. الفقه علی المذاهب الخمسة - محمد جواد مغنیه.
۸. دروس فی الفقه المقارن - ابراهیم جناتی.
۹. العلاقات الدولية للدولة الاسلامیة (مقارنة) - سعید عبدالله مهتری.
۱۰. منابع اجتهاد از دیدگاه اسلامی - ابراهیم جناتی.
۱۱. الخلاف (مباحث جهاد، امر به معروف و ...) - شیخ طوسی.
۱۲. فقه الحکومة الاسلامیة بین السنة والشیعة - توفیق محمد شاولی.
۱۳. نظام سیاسی و دولت در اسلام، داود فیرحی.
۱۴. العلاقات الدولية فی الشریعة الاسلامیة (دراسة فقهیة مقارنة) - عباس شومان.
۱۵. الاسلام والعلاقات الدولية - محمد صادق عفیفی.
۱۶. تسلیم المطلوبین بین الدول و احکام فی الفقه الاسلامی - زیاد عابد مشوخی.
۱۷. مختلف الشیعة - حسن بن یوسف الحلی.
۱۸. روابط بین الملل در اسلام - عبدالله جوادی آملی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: آیات سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Quranic Verses	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با روش های استنباط از آیات سیاسی و طبقه بندی آنها در قرآن کریم

پ) سرفصل ها:

۱. مفاهیم و کلیات

- سیاست در قرآن کریم
- پیشینه استنباط احکام سیاسی از قرآن کریم
- جایگاه مطالعات تفسیر سیاسی در علوم اسلامی

۲. مباحث نظری و روش شناختی

- مبانی استنباط آیات سیاسی
- روش شناسی استنباط آیات سیاسی
- اصول و قواعد سیاست در قرآن کریم
- اهداف و مقاصد سیاست در قرآن کریم

۳. طبقه بندی آیات سیاسی

- آیات سیاسی در قلمرو سیاست اخلاقی و سیره انبیای الهی در حاکمیت
- آیات سیاسی درباره حاکمیت و دولت
- آیات سیاسی در زمینه حقوق و آزادی های مردم
- آیات سیاسی در زمینه سیاست داخلی
- آیات سیاسی در زمینه سیاست خارجی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. سیاست و حکومت در قرآن، کاظم قاضی زاده، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۲. قدرت سیاسی در قرآن کریم، سیدکاظم سیدباقری، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۳. مبانی اندیشه سیاسی در آیات مکی، عبدالقادر حامد تیجانی، ترجمه مهراں اسماعیلی و مشتاق الحلو، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۴. درآمدی بر مستندات قرآنی فلسفه سیاسی امام خمینی، نجف لک زایی، موسسه بوستان کتاب.
۵. پیام قرآن، آیت الله مکارم شیرازی، ج ۱۰، انتشارات مدرسه امیر المومنین (ع).
۶. عدالت سیاسی از منظر قرآن کریم، سیدکاظم سیدباقری، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۷. تفسیر المیزان، علامه طباطبایی، انتشارات فرهنگ اسلامی.
۸. تفسیر تسنیم، آیت الله جوادی آملی، انتشارات اسراء
۹. تفسیر راهنما، آیت الله هاشمی رفسنجانی، انتشارات بوستان کتاب.
۱۰. تفسیر فی ظلال القرآن، سید قطب.
۱۱. تفسیری سیاسی از اسلامی، ابوالحسن علی ندوی، ترجمه: عبدالقادر دهقان؛ نشر احسان.
۱۲. فرهنگ قرآن، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و بوستان کتاب.
۱۳. دائرة المعارف قرآن، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و بوستان کتاب.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی کلامی فقه سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	The Theological Foundations of Political Jurisprudence	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی الزامی
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی اختیاری *****
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت		
مرتبط با مأموریت/آمایش		
موسسه نیست		
موسسه است		
مهارتی-اشتغال پذیری		
پروژه/رساله/پایان نامه		
نظری-عملی		
نظری *****		
پایه		
نوع درس و واحد		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با مکاتب کلام سیاسی و تأثیر آنها در گستره و کارکرد فقه سیاسی

پ) سر فصل ها:

۱. مفاهیم

- کلام سیاسی
- مبانی کلامی
- الهیات سیاسی

۲. کلیات

- جایگاه کلام سیاسی در گستره علوم سیاسی اسلامی
- رابطه کلام سیاسی با فقه سیاسی
- سیر تحول کلام سیاسی در تاریخ
- نقش مبانی کلامی در گونه شناسی مکاتب فقه سیاسی

۳. مبانی کلامی فقه سیاسی در مکاتب مختلف کلام اسلامی

- مبانی معرفت شناختی فقه سیاسی در مکتب اشاعره، معتزله و شیعه
- مبانی هستی شناختی فقه سیاسی در مکتب اشاعره، معتزله و شیعه
- مبانی انسان شناختی فقه سیاسی در مکتب اشاعره، معتزله و شیعه
- مبانی جامعه شناختی فقه سیاسی در مکتب اشاعره، معتزله و شیعه
- مبانی غایت شناختی فقه سیاسی در مکتب اشاعره، معتزله و شیعه

۴. نقش و تأثیر مبانی کلام سیاسی در تحول کارکردها و گستره فقه سیاسی

- نقش و تأثیر مبانی کلامی معرفت شناختی در تحول گستره و کارکردهای فقه سیاسی
- نقش و تأثیر مبانی کلامی هستی شناختی در تحول گستره و کارکردهای فقه سیاسی
- نقش و تأثیر مبانی کلامی انسان شناختی در تحول گستره و کارکردهای فقه سیاسی
- نقش و تأثیر مبانی کلامی جامعه شناختی در تحول گستره و کارکردهای فقه سیاسی
- نقش و تأثیر مبانی کلامی غایت شناختی در تحول گستره و کارکردهای فقه سیاسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. غلامرضا بهروزی لک، «چیستی کلام سیاسی»، فصلنامه قبسات.
۲. سید سجاد ایزدهی، صدیقه صدیق تقی زاده، چیستی کلام سیاسی، فصلنامه کلام اسلامی.
۳. سید سجاد ایزدهی، فلسفه فقه سیاسی از دیدگاه آیت الله خامنه ای، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۴. مهدی موحدی نیا، فراز و فرود کلام سیاسی شیعه، طرح نو، ۱۳۹۸.
۵. غلامرضا بهروزی لک، «روش شناسی کلام سیاسی»، در داود فیروحی، روش شناسی دانش سیاسی در تمدن اسلامی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۶. غلامرضا بهروزی لک، ولایت فقیه در کلام سیاسی شیعه، نشر معارف.
۷. صفدر الهی راد، بازخوانی معناشناختی کلام سیاسی و نسبت آن با فلسفه سیاسی و فقه سیاسی، فصلنامه معرفت کلامی، شماره ۶.
۸. محسن مهاجرنیا، کلام سیاسی آیت الله خامنه ای، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۹. علی آقاجانی، تأثیر مناقشات کلام سیاسی بر رقابت های سیاسی جمهوری اسلامی ایران، پژوهشگاه علوم و معارف اسلامی، ۱۳۹۸.
۱۰. مهدی هادوی، مبانی کلامی اجتهاد.
۱۱. عبدالحسین خسروپناه، انتظارات بشر از دین.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: متون فقه سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Texts of Political Jurisprudence	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت مرتبط با مأموریت/آمایش		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

- آشنایی با مهمترین متون فقهی معاصر و تحلیل کیفی آن ها
- افزایش توانمندی دانشجویان و پژوهشگران برای پژوهش در قلمرو فقه سیاسی
- ظرفیت سنجی دانش و نظریات فقهی برای پاسخگویی به مسائل داخلی و بین المللی دولت های اسلامی
- آشنایی دانشجویان با مسائل فقه سیاسی و تقویت قدرت پژوهشی و توانایی های نظری برای حل مسائل سیاسی از منظر فقهی

پ) سر فصل ها:

- بررسی و تحلیل رساله های طرفداران مشروطه مشروعه: رساله تذکره الغافل و رساله حرمت مشروطه
- بررسی و تحلیل رساله «اللئالی المربوطه فی وجوب المشروطه»، شیخ اسماعیل محلاتی
- نظام سیاسی مشروطه از دیدگاه فقه سیاسی نائینی: تحلیل متن تنبیه الامه و تنزیه المله
- مبانی مشروعیت نظام سیاسی در آثار و متون فقهی آیت الله محمدکاظم خراسانی
- قانون در اتحاد دولت و ملت، سیدعبدالحسین لاری
- حکومت اسلامی و مبانی آن در کتاب «ولایت فقیه» امام خمینی(ره)
- ولایت و زعامت، علامه طباطبایی در کتاب بحثی درباره مرجعیت و روحانیت
- مشروعیت حکومت از نگاه شهید صدر: رساله «سرچشمه های قدرت در حکومت اسلامی»
- امر به معروف و نهی از منکر و استلزامات سیاسی آن: خوانشی سیاسی از مبحث امر به معروف و نهی از منکر در کتاب تحریر الوسيله امام خمینی(ره)

- حقوق سیاسی زنان با نگاهی به آثار فقهی محمد مهدی شمس الدین
- حقوق بشر در رسائل فقهی علامه محمدتقی جعفری

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
- انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
- تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد
- سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. تنبیه الامه و تنزیه المله، محمدحسین نائینی، تصحیح سیدجواد ورعی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۲.
۲. ولایت فقیه، امام خمینی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۹۴.
۳. تحریر الوسیله امام خمینی، (جلد دوم) ترجمه علی اسلامی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۴۲۵ق.
۴. منتظری، حسینعلی، مبانی فقهی حکومت اسلامی، ج ۱، تهران: کیهان، ۱۳۶۷.
۵. بنیان حکومت در اسلام، سیدکاظم حائری، ترجمه حسن طارمی راد، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۶۴ش.
۶. سرچشمه های قدرت در حکومت اسلامی، محمدباقرصدر، ترجمه اکبر ثبوت، تهران، انتشارات روزبه، ۱۳۵۹.
۷. جامعه سیاسی اسلامی؛ مبانی فقهی و تاریخی، محمد مهدی شمس الدین، ترجمه سیدمرتضی آیت الله زاده شیرازی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۰.
۸. نظام حکومت و مدیریت در اسلام، محمد مهدی شمس الدین، ترجمه سید مرتضی آیت الله زاده شیرازی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۵.
۹. حدود مشارکت سیاسی زنان در اسلام، محمد مهدی شمس الدین، ترجمه محسن عابدی، تهران، بعثت، ۱۳۷۶.
۱۰. زن از نگاهی دیگر، فضل الله محمدحسین، ترجمه مجید مرادی، تهران، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۸۳.
۱۱. مبانی حکومت اسلامی، جعفر سبحانی، قم: انتشارات سیدالشهدا، ۱۳۷۰.
۱۲. نقش بیعت در عصر حضور و غیبت، محمد هادی معرفت، تهران، مرکز مطالعات فرهنگی و بین المللی، ۱۳۷۸.
۱۳. ولایت فقیه از دیدگاه فقه های اسلام، احمد آذری قمی، قم، دارالعلم، ۱۳۷۲ش.
۱۴. ولایت فقیه در حکومت اسلام، محمدحسین طهرانی، چ ۲، مشهد: انتشارات علامه طباطبایی، ۱۴۲۱ق.
۱۵. ولایت فقیه: ولایت فقاقت و عدالت، جوادی آملی، عبدالله، قم، مرکز نشر اسراء، ۱۳۷۹.
۱۶. آستانه تجدد، شرح تنبیه الامه و تنزیه المله، داود فیرحی، تهران: نشرنی، ۱۳۹۴.
۱۷. ولایت و زعامت، علامه طباطبایی در کتاب بحثی درباره مرجعیت و روحانیت، تهران، انتشار.
۱۸. رساله بدیعه، محمدحسین طهرانی، ترجمه: جمعی از طلاب و فضلاء، مشهد: انتشارات علامه طباطبایی، ۱۴۱۸ق.
۱۹. رسائل، اعلامیه ها، مکتوبات و... روزنامه شیخ فضل الله نوری، محمد ترکمان، تهران: رسا، ۱۳۶۲ش.
۲۰. رساله حرمت مشروطه، شیخ فضل الله نوری، در کتاب رسائل مشروطه به روایت موافقان و مخالفان، به کوشش غلامحسین زرگری نژاد، تهران: موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۹۱.
۲۱. اللثالی المربوطه فی وجوب المشروطه، اسماعیل محلاتی، در کتاب رسائل مشروطه به روایت موافقان و مخالفان، به کوشش غلامحسین زرگری نژاد، تهران: موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ۱۳۹۱.
۲۲. مجموعه رسائل، سیدعبدالحسین لاری، قم، کنگره بزرگداشت آیت الله سیدعبدالحسین لاری، ۱۴۱۸ق.
۲۳. رسائل فقهی، علامه محمدتقی جعفری، تهران، مؤسسه منشورات کرامت، ۱۴۱۹ق.
۲۴. اندیشه سیاسی آخوند خراسانی، منصور میراحمدی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: تاریخ تحول فقه سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	History of Developments of Political Jurisprudence	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با سیر تطور فقه سیاسی از صدر اسلام تا دوران معاصر و بررسی تأثیر متقابل فقه و سیاست در بستر تحولات اجتماعی و سیاسی در هر دوره.

پ) سرفصل ها:

بخش اول: کلیات و مبانی

- تعریف فقه سیاسی و جایگاه آن در دانش سیاسی مسلمانان
- منابع فقه سیاسی در اسلام (قرآن، سنت، اجماع و عقل): ساختار و حجیت
- مفاهیم بنیادی فقه سیاسی: حکومت، عدالت، شورا، بیعت، جهاد، امامت، خلافت، ولایت فقیه و...
- روش شناسی مطالعه تحول فقه سیاسی: رویکردهای تاریخی، کلامی، جامعه شناسی، تطبیقی، ...

بخش دوم: فقه سیاسی در عصر تکوین: عصر نبوی و خلفا

- مبانی دولت نبوی، مصادیق احکام سیاسی و نقش پیامبر (ص) در تأسیس نظام سیاسی اسلامی
- اصول حکومت در دوره خلفاء: تحولات سیاسی پس از رحلت پیامبر(ص)، تداوم و تغییر در آموزه های سیاسی و تأثیر زمینه های سیاسی بر فقه و ظهور اجتهاد

بخش سوم: تحولات فقه سیاسی شیعه

- فقه سیاسی در عصر حضور امام (ع): سیره ائمه معصومین در توسعه مفهوم امامت و ولایت و چگونگی مواجهه با قدرت سیاسی
- فقه سیاسی و غیبت امام (ع): تداوم بحث امامت و ولایت و تدوین نظریه نیابت عامه در اداره جامعه و مواجهه با قدرت های سیاسی موجود
- فقه سیاسی و نظم تقیه ای (از آغاز غیبت تا صفویه): تعامل محدود فقهای شیعه با حکومت های زمان خود و تأکید بر ابعاد عبادی و فردی فقه
- فقه سیاسی و نظم سلطانی (صفویه و قاجاریه): توسعه نظریه ولایت فقیه، رابطه فقه شیعه با حکومت های صفویه و قاجاریه و بررسی تأثیر ساختار سیاسی بر فقه سیاسی (نظریه پردازی در مورد چگونگی تعامل فقیه با حکومت)
- فقه سیاسی و نظم مشروطه: نقش فقه سیاسی در تحولات سیاسی-اجتماعی مشروطه و چالش های مواجهه با مشروطیت و پاسخ های فقهی
- فقه سیاسی و نظم جمهوری: تحقق نظریه ولایت فقیه، تأسیس جمهوری اسلامی و توسعه نظریه های فقهی-سیاسی در برابر چالش های اندیشه های مدرن

بخش چهارم: تحولات فقه سیاسی اهل سنت

- فقه سیاسی در عصر خلافت (امویان و عباسیان): تأثیر عوامل سیاسی بر تحکیم رابطه فقه و خلافت و توسعه مکاتب فقهی
- فقه سیاسی در عصر سلطنت (پس از عباسیان): تضعیف خلافت، ظهور نظریه‌های سلطانی و تغییر در مفهوم قدرت سیاسی در فقه اهل سنت
- فقه سیاسی در دوران معاصر: واکنش‌های فقهی به استعمار، ناسیونالیسم، دولت-ملت، و ظهور رویکردهای جدید در فقه سیاسی و پدید آمدن جنبش‌های اسلامی

بخش پنجم: مقایسه تحولات فقه سیاسی شیعه و اهل سنت: نقاط اشتراک و افتراق

بخش ششم: آینده فقه سیاسی:

- چالش‌های جهانی شدن و فقه سیاسی
- بازاندیشی در فقه سیاسی معاصر و جهت‌گیری‌های ممکن

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. لک‌زایی، نجف چالش سیاست دینی و نظم سلطانی.
۲. میراحمدی، منصور و دیگران درس‌گفتارهای فقه سیاسی.
۳. فلاح، محمود، فقه شیعه و تطور مفهوم قدرت، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۴۰۳.
۴. مجموعه کتاب‌های اندیشه سیاسی فقهای شیعه - پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی.
۵. ادوار فقه - محمود شهابی.
۶. تاریخ فقه و فقها - ابوالقاسم گرگی.
۷. فقه الحکومه الاسلامیه بین السنه والشیعه، توفیق محمد شاوی.
۸. فیرحی، داود، نظام سیاسی و دولت در اسلام، تهران: سمت، ۱۳۸۴.
۹. فاروق، نهبان، محمد، نظام الحکم فی الاسلام، الکویت، جامعه الکویت، ۱۹۸۷ م.
۱۰. عمید زنجانی، عباسعلی، فقه سیاسی (نظام سیاسی و رهبری در اسلام)، تهران، امیر کبیر.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: فقه امنیت		
عنوان درس به انگلیسی:	Jurisprudence of Security	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:
ب: هدف:

آشنایی با نظریه‌ها و قواعد فقهی درباره امنیت به منظور استفاده از آنها در نظریه پردازی، سیاست گذاری و برنامه ریزیها

پ) سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم و کلیات
 - مفهوم امنیت و مؤلفه‌های آن
 - مفاهیم مرتبط با امنیت در فقه سیاسی از قبیل جهاد، حرب، محارب، بغی، مفسد فی الارض، خوف، رعب و...
 - مبانی امنیت در اسلام (هستی شناختی، انسان شناختی، اخلاقی و حقوقی و)
 - اهداف امنیت در اسلام
۲. منابع فقهی امنیت
 - امنیت در قرآن کریم
 - امنیت در سیره و سنت اهل بیت (علیهم السلام)
۳. قواعد فقهی امنیت مربوط به روابط دولت اسلامی و شهروندان
 - لاضرر و لاضرار
 - عدالت
 - حفظ نظام
 - شورا
۴. قواعد فقهی امنیت مربوط به روابط خارجی دولت اسلامی
 - نفی سبیل
 - تقیه
 - صلح
 - مصلحت
 - تقدیم اهم بر مهم
 - استیمان
 - تألیف قلوب

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. امنیت در اسلام، دکتر محمود منجود، ترجمه عباس جلالی.
۲. فقه سیاسی، عمید زنجانی، ج ۳، انتشارات امیر کبیر.
۳. امنیت متعالیه، نجف لک زایی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۴. الاسلام والامن الاجتماعی، محمد عماره.
۵. موسوعه الأمن والاستخبارات فی الاسلام، علی دهموش عاملی، زیر نظر علامه جعفر مرتضی عاملی.
۶. «فقه و امنیت (امنیت پژوهی در ثراث فقه شیعه)» اثر محمداسماعیل نباتیان، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۷. مرجع امنیت در فقه امامیه و حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، پژوهشگاه علوم و اندیشه سیاسی، هادی حاج زاده، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.
۸. امنیت در اسلام: مبانی نظری و تحولات تاریخی، داود غرایق زندی، پژوهشگاه مطالعات راهبردی.
۹. امنیت اجتماعی شده، اصغر افتخاری، دانشگاه امام صادق (علیه السلام).
۱۰. الابعاد السیاسیه لمفهوم الأمن فی الاسلام، مصطفی محمود منجود.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی فقهی قانون اساسی و حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران		
عنوان درس به انگلیسی:	Jurisprudential Foundations of the Constitution and Constitutional Law of the Islamic Republic of Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه / رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐ موسسه نیست ☐

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با مبانی، قواعد و مستندات فقهی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

پ) سرفصل‌ها:

- کلیات بحث: فقه، قانون و حقوق اساسی
- مبانی فقهی ولایت فقیه و اختیارات رهبری
- مستندات فقهی حق حاکمیت ملی
- فقه و جمهوریت
- فقه و انتخابات
- مبانی فقهی نهاد شورا
- فقه و مسأله تفکیک قوا
- دلایل فقهی حق بر آزادی‌های سیاسی
- حق نظارت شهروندان بر قدرت سیاسی
- آزادی‌های سیاسی احزاب و گروه‌ها
- حقوق سیاسی زنان
- حقوق اقلیت‌ها
- بررسی فقهی جایگاه شورای نگهبان
- بررسی فقهی جایگاه مجلس خبرگان
- بررسی فقهی مجمع تشخیص مصلحت نظام
- اصول فقهی حاکم بر سیاست خارجی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آنچه در بالا آمده، پاره‌ای از مهمترین مباحث فقهی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است. روش یادگیری و یاددهی مبتنی بر یادگیری مشارکتی و یادگیری مبتنی بر حل مشکل است. استاد می‌تواند برخی از موضوعات فوق را تدریس کند و برخی را به عنوان کار تحقیقی به دانشجویان واگذار نماید.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مشروح مذاکرات مجلس تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی.
۲. مشروح مذاکرات مجلس بازنگری قانون اساسی جمهوری اسلامی.
۳. مبانی نظری قانون اساسی، شهید بهشتی، تهران، نشر بقیه، ۱۳۷۸.
۴. مبانی فقهی کلیات قانون اساسی جمهوری اسلامی، عباسعلی عمید زنجانی، تهران، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۵.
۵. درآمدی بر فقه سیاسی مروری بر کلیات و مبانی حقوق اساسی، عباسعلی عمید زنجانی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۸۳.
۶. تحلیل مبانی نظام جمهوری اسلامی ایران: تاملاتی در فقه سیاسی و مبانی فقهی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمدجواد ارسط، قم، انتشارات مجد، ۱۳۹۸.
۷. مبانی و مستندات قانون اساسی جمهوری اسلامی، سیدجواد ورعی، قم، انتشارات دبیرخانه مجلس خبرگان، ۱۳۸۶.
۸. مبانی دینی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمد ملک زاده، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۰.
۹. تحلیل مبانی نظام جمهوری اسلامی ایران، عباس کعبی، تهران، انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۳۹۴.
۱۰. حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، محمد هاشمی، تهران: دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۷۴.
۱۱. مختصر حقوق اساسی و آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی، محسن ملک افضلی، قم، نشر معارف، ۱۳۹۱.
۱۲. تشخیص مصلحت نظام (مبانی فقهی - حقوقی)، محمد جواد ارسط، تهران، دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۱.
۱۳. بررسی فقهی و حقوقی تشخیص مصلحت نظام، محمدصادق شریعتی، بوستان کتاب، ۱۳۸۰.
۱۴. فقه و مصلحت، ابوالقاسم علیدوست، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۸.
۱۵. نظارت استصوابی یا استطلاعی: بررسی فقهی - حقوقی نظارت شورای نگهبان، سیداحمد مرتضایی، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)، ۱۳۹۰.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فقه سیاسی امامین انقلاب		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Jurisprudence of Imam Khomeini and Ayatollah Khamenei	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با اندیشه و آراء فقهی سیاسی امام خمینی(ره) و امام خامنه‌ای

پ) سرفصل‌ها:

۱. مبانی اندیشه سیاسی امامین انقلاب:

- a. مبانی کلامی(ولایت تشریعی الهی، تبعیت احکام از مصالح و مفساد، ملازمه میان حکم عقل و حکم شرع، فلسفه غیبت ولی عصر عج و وظیفه شیعه در عصر غیبت و...)
- b. مبانی روشی مخصوصاً جایگاه عقل، جایگاه عرف دقیق در موضوع شناسی و مصداق شناسی موضوعات احکام و اقتضائات زمان و مکان در اجتهاد.
۲. ضرورت تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت
۳. مبانی فقهی ولایت مطلقه فقیه از دیدگاه امامین انقلاب(ادله، صفات حاکم، شیوه کشف یا انتخاب ولی فقیه).
۴. مبانی فقهی مردم سالاری دینی از دیدگاه امامین انقلاب(جایگاه مردم در مشروعیت بخشی به حکومت اسلامی در تأسیس، استمرار، انتخاب مسئولین و سیاستگذاری).
۵. جایگاه متخصصین در نظام اسلامی (مرجع تشخیص مصداق موضوعات احکام ، اصل مشورت)
۶. فقه سیاست داخلی امامین انقلاب
- a. حوزه وظائف و اختیارات حکومت اسلامی(اهداف و اصول حکومت اسلامی، ماهیت و گستره حکم حکومتی و جایگاه مصلحت در اداره نظام اسلامی، مستثنیات اصل عدم ولایت)
- b. مبانی فقهی نهادهای نظام سیاسی همچون ماهیت انتخابات و مبنای مشروعیت و جایگاه قوای مختلف در نظام اسلامی همچون قوه مقننه، مجریه و قضائیه در نظام اسلامی و رابطه قوا با ولی فقیه.
- c. شاخصه های ساختاری و کارکردی حکمرانی خوب از دیدگاه فقهی امامین انقلاب از جمله:
 - i. جایگاه عدالت در اندیشه فقهی امامین انقلاب
 - ii. جایگاه و محدوده آزادی های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی در اندیشه فقهی امامین انقلاب
 - iii. جایگاه و شیوه نظارت مسئولین در نظام اسلامی
- d. حقوق اقلیت های دینی
۷. فقه سیاست خارجی امامین انقلاب
- a. فقه روابط خارجی با دول مسلمان
- b. فقه روابط خارجی با دول غیراسلامی
- c. فقه معاهدات و سازمان های بین المللی(اصل وفای به عهد)
- d. فقه صلح، جهاد و مقاومت (اصل نفی سبیل، جنگ عادلانه، اصل عدم مداخله، مداخله بشر دوستانه، مسأله فلسطین، استکبار و استضعاف)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. صحیفه امام (ره).
۲. کتاب البیع، جلد دوم، امام خمینی ره، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۳. تحریر الوسیله، امام خمینی ره، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۴. فقه سیاسی امام خمینی، سید سجاد ایزدهی، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
۵. اندیشه های فقهی - سیاسی امام خمینی (ره)، کاظم قاضی زاده، انتشارات مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری.
۶. نرم افزار مجموعه آثار امام خمینی (قدس سره) نسخه ۳، مرکز کامپیوتری علوم اسلامی نور.
۷. حدیث ولایت ۳: مجموعه بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی خامنه ای (مد ظله العالی) از سال ۱۳۵۷ تا ۱۴۰۲، مرکز کامپیوتری علوم اسلامی نور.
۸. فلسفه فقه سیاسی از دیدگاه آیت الله خامنه ای، سید سجاد ایزدهی، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۹. پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی سیدعلی خامنه ای.
۱۰. رساله اجوبه الاستفتائات، آیت الله خامنه ای، امیر کبیر.
۱۱. اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)، نجف لک زایی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: فقه سیاسی و مسائل نوپدید سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Jurisprudence and Emerging Political Issues	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با مسائل و موضوعات نوپدید فقه سیاسی، چالشهای فراروی فقه سیاسی و بررسی ظرفیتهای و چگونگی مواجهه فقه سیاسی در پاسخ با آنها

پ) سرفصلها:

۱. مفاهیم

- چیستی مفهوم نوپدید (مستحدثه)

- چیستی موضوع و مسأله نوپدید

۲. کلیات

- معیارهای نوپدید بودن موضوع و مسأله در فقه سیاسی

- وضعیت شناسی فقه سیاسی شیعه و اهل سنت و مقایسه آنها در مواجهه با مسائل نوپدید

۳. مبانی:

- مبانی و ظرفیتهای فقه در پاسخ گویی به مسائل و موضوعات نوپدید عرصه سیاست (جامعیت و خاتمیت دین، شمول شریعت نسبت

به همه عرصه های زندگی)

- روش شناسی فقه در مواجهه با موضوعات و مسائل نوپدید سیاسی (نقش زمان، مکان و مصلحت)

- مقایسه مبانی شیعه و اهل سنت در چگونگی پاسخ پرسشهای نوپدید

۴. مسائل

الف) عرصه داخلی

- دولت - ملت ها (قانون اساسی، مرزهای ملی، تابعیت و ...)

- حقوق سیاسی (حقوق بشر، حقوق شهروندی، حقوق اقلیتها و ...)

- ساختار و شکل (تفکیک قوا، پارلمان، مردم سالاری دینی، ...)

- مشارکت سیاسی (آزادیهای سیاسی، انتخابات، احزاب)

- نهضت ها و حرکت های اجتماعی (نظیر انقلاب، شورش، کودتا، اعتراض، جرم سیاسی و...)

- تصدی گری زنان

ب) عرصه سیاست خارجی و روابط بین الملل

- سازمانها و نهادهای بین المللی

- جهانی شدن
- سلاح‌های کشتار جمعی
- تروریسم و عملیات انتحاری
- مقاومت

- دیپلماسی (دیپلماسی عمومی، نخبگانی، فرهنگی و ...)
- جنگ نرم

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. فقه المسائل المستحدثه، علی عباس الموسوی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۸.
۲. فهم فقهی و سیاست معاصر، منصور میراحمدی، انتشارات لوگوس، ۱۳۹۹.
۳. مجموعه مقالات کنگره بررسی نقش زمان و مکان در اجتهاد.
۴. نظارت بر قدرت در فقه سیاسی، سید سجاد ایزدهی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۷.
۵. نقش فقه‌های شیعه در حلّ مسائل مستحدثه، سعید داوودی، قم، نشر امام علی بن ابی طالب، ۱۳۹۷.
۶. فقه سیاسی و جمهوری اسلامی ایران، کمال اکبری، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۷.
۷. الاسلام والقانون الدولي الانسانی، جمعی از محققین، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۸.
۸. حقوق اقلیتها، عباسعلی عمید زنجانی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۲.
۹. فقه الحکومه الاسلامیه (بین السنه و الشیعه)، توفیق محمد الشاوی.
۱۰. الفكر السياسي الاسلامی و إشکالیات التطویر و المعاصره؛ محمدرضا نوراللهیان.
۱۱. فقه سیاسی شیعه: ساز و کارهای تحول در دوران معاصر، سید کاظم سیدباقری، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۸.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: درس هدایت شده		
عنوان درس به انگلیسی:	Proposed Course	
دروس پیش‌نیاز:	-	
دروس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نظری ***** پایه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی الزامی عملی ☐ تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐ پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت/مأموریت موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف درس حاضر این است که گروه‌های علمی این امکان را بیابند تا با توجه به مأموریت‌ها، مقتضیات محلی، منطقه‌ای و جهانی یا موضوع پایان‌نامه دانشجو و یا تقویت زمینه‌های مهارت و اشتغال دو واحد درس تعریف و یا از دروس دیگر رشته‌ها و گرایش‌ها تعیین کنند تا دانشجو آن را بگذراند.

پ) سرفصل‌ها:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	...درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	...درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

ویژگی‌های دروس
دروس تخصصی الزامی
۶. گرایش سیاستگذاری عمومی

الف) عنوان درس به فارسی: روش پژوهش در سیاستگذاری عمومی		
عنوان درس به انگلیسی:	Methodology in Public Policy-Making	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

عملیاتی کردن کارگاهی روش های تحقیق به منظور افزایش تجربه عملی دانشجویان در انجام فعالیت های پژوهشی

شرح درس: با عنایت به هدف درس، دانشجویان در این درس تحت نظر استاد، روش های تحقیقی آموخته را عملاً و به شکل کارگاهی به کار گرفته و شخصاً تجربه می نمایند.

پ) سرفصل ها:

- نگارش پیشنهاد تحقیق و عملیاتی کردن انواع طرح های پژوهشی به صورت فردی و گروهی
- مشاهده میدانی و گزارش نویسی (فردی و گروهی)
- نگارش حداقل یک مقاله پژوهشی (فردی)
- تهیه طرح تحقیق: انطباق برنامه ریزی تحقیق با فرضیه پژوهش
- عملیاتی کردن پژوهش های اکتشافی، توصیفی، تبیینی، تاریخی، تطبیقی به شکل گروهی و تجزیه و تحلیل روند آن
- کارگاه سندپژوهی و جستجوی کتابخانه ای از طریق حضور در مراکز اسنادی و کتابخانه ای
- انجام مصاحبه (عمیق، متمرکز، گروهی و مصاحبه های کیفی) به صورت فردی و ارائه گزارش در کلاس
- انجام نظرسنجی و پیمایش و ارائه آن در کلاس (گروهی)
- انجام جستجو در منابع الکترونیکی (فردی)
- کار با پایگاه های اطلاعاتی (فردی)
- کار با موتورهای کاوش
- کار با راهنماهای موضوعی (موتورها)(subject engines)
- آماده سازی متون بر اساس داده ها برای تحلیل محتوای کیفی (شامل کارگاه مراحل گردآوری داده ها (اسنادی و تحقیق های پیمایشی و مصاحبه های ساختمند) و تهیه پرسش نامه)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی

۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه

۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. محمدی‌نژاد، حسن، روش‌های تحقیق و آمار در علوم سیاسی و جامعه‌شناسی، ۱۳۵۴.
۲. دلاور، علی، مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی، رشد، ۱۳۷۴.
۳. رابرت ای. استیک، هنر پژوهش موردی، ترجمه محمدعلی حمید رفیعی، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۹.
۴. دیوید مارش و جری استوکر، روش و نظریه در علوم سیاسی، ترجمه امیرمحمد حاج‌یوسفی، انتشارات مرکز مطالعات راهبردی، ۱۳۷۹.
۵. چاوا فرانکفورد و دیوید ناچمیاس، روش‌های پژوهش در علوم اجتماعی، ترجمه فاضل لاریجانی و رضا فاضل، انتشارات سروش، ۱۳۸۱.
6. Dunn, W. (1981). *Public policy analysis: An introduction*. Prentice Hall.
7. Majchrzak, A. (1984). *Methods for policy research*. Sage Publications.
8. Zerubavel, E. (1999). *The clockwork muse: A practical guide to writing theses, dissertations, and books*. Harvard University Press.
9. Bardach, E. (2004). *A practical guide for policy analysis: The eightfold path to more effective problem solving* (2nd ed.). Chatham House Publishers.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: نظریه های سیاستگذاری عمومی		
عنوان درس به انگلیسی:	Theories of Public Policy-Making	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه □ نظری *****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی □ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** □ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه □ مهارتی-اشتغال پذیری □
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت □ مرتبط با مأموریت/آمایش □ موسسه نیست □ موسسه است □		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با روش ها و نظریه های سیاستگذاری عمومی، روش ها و فرایندها از طریق مشاهده و ارزیابی
شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با نظریه های سیاستگذاری عمومی و مدیریت سیاسی رایج در غرب و ایران، آنها را مورد نقد و بررسی قرار می دهند. در عین حال، فرایند سیاستگذاری عمومی و مدیریت سیاسی مورد بررسی و ارزیابی قرار می گیرد.

پ) سرفصل ها:

- مفاهیم و کلیات سیاستگذاری عمومی: فرایند سیاستگذاری (بررسی فرایند یادشده از نگاه چرخه ای)، دستور کار سیاستگذاری، تدوین سیاست ها، اجرای سیاست ها، ارزیابی سیاست ها، تغییر سیاست ها، پایان سیاست ها.
- نمونه های عملی از سیاستگذاری.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
 انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
 تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مجید وحید، سیاست گذاری عمومی، نشر میزان، ۱۳۸۴.
۲. واین پارسونز، مبانی سیاست گذاری عمومی و تحلیل سیاست ها، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۸۴.

3. Weimer, D. L. (1999). *Policy analysis*. Prentice Hall.
4. Pogodzinski, J. M. (1996). *Readings in public policy*. Blackwell.
5. Muller, P. (2006). *Les politiques publiques*. PUF.
6. Rose, R. (2005). *Learning from comparative public policy*. Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مسائل جدید در سیاستگذاری عمومی		
عنوان درس به انگلیسی:	New Issues in Public Policy-Making	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه □ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی □ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** □ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه □ مهارتی-اشتغال پذیری □
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش /مرتبط با مأموریت		
موسسه نیست □ موسسه است □		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف این درس آشنایی با مهمترین موضوعات، نظریه‌ها، روش‌ها و موضوعات روز در حوزه سیاستگذاری عمومی است.

شرح درس: دانشجویان در این درس با مسائل روز حوزه سیاستگذاری عمومی در دنیا و نیز مباحث مربوط به سیستم‌ها، مدل‌های نرم‌افزاری و مدیریت شبکه‌ای آشنا می‌گردند.

پ) سرفصل‌ها:

- نظریه‌ها، مبانی و روش‌های جدید در سیاست (علم و تکنولوژی، توسعه شهری و روستایی، سلامت، اقتصاد، زیست‌محیطی، حقوقی و...).
- T و نظریه سیستم‌ها و طراحی مدل‌های سیستمی در سیاستگذاری عمومی.
- علم و فناوری‌های نوین و بازتاب آن در سیاستگذاری عمومی.
- چالش سیاستگذاری عمومی در سطح فراملی در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، تکنولوژیک، اجتماعی و غیره.
- مسائل و مشکلات سیاستگذاری عمومی در جهان: مشکلات فرامرزی (مانند آلودگی آب و هوا)، مسائل و مشکلات مشترک (مانند مالکیت اقیانوس‌ها و دریاها، مشکلات همزمان بهداشت و رفاه عموم مردم).

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مورن، مارتین، رون، دانشنامه سیاست‌گذاری عمومی، آکسفورد، ترجمه محمد صفار، نشر میزان، ۱۳۹۳.

- Weimer, D., & Vining, A. (1999). *Policy analysis*. Prentice Hall.
- Van Horn, C., et al. (1989). *Politics and public policy*. Washington.
- Lester, J., & Stewart, J. (2000). *Public policy*. Wadsworth.

5. Peters, B., & Pierre, J. (Eds.). (2006). *Handbook of public policy*. Sage.
6. Baylis, J., & Smith, S. (1997). *The globalization of world politics*. Oxford University Press.
7. Schwartz, H. M. (1994). *States versus markets*. St. Martin.
8. Grindle, M. S. (2007). Good enough governance revised. *Development Policy Review*.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی، اصول و الگوهای سیاست‌گذاری و مدیریت اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	Foundations, Principles, and Models of Islamic Policy-Making and Management	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه □ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی □ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** □ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان‌نامه □ مهارتی-اشتغال‌پذیری □
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت □ مرتبط با مأموریت/آمایش □ موسسه نیست □ موسسه است □		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان رشته سیاست‌گذاری عمومی با الگوهای سیاست‌گذاری و مدیریت اسلامی به شکل کاربردی

شرح درس: این درس در پی ارائه الگویی تلفیقی از سیاست‌گذاری عمومی و مدیریت اسلامی و آشنایی دانشجویان با این الگوها و زمینه‌های کاربردی آن در حوزه‌های مختلف سیاست‌گذاری عمومی است.

پ) سرفصل‌ها:

- کلیات و مفاهیم: اهداف حکومت اسلامی، تبیین مفهوم مدیریت اسلامی، تبیین مفهوم سیاست‌گذاری عمومی اسلامی
- ویژگی‌های مدیریت و سیاست‌گذاری اسلامی: ویژگی‌های یک سیاست‌گذار اسلامی
- الگوی نگاه جامع در سیاست‌گذاری و مدیریت، مستند به نامه امام علی (ع) به مالک اشتر
- الگوهای نظارت و کنترل در سیاست‌گذاری اسلامی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. جمعی از نویسندگان، نگرشی به مدیریت در اسلام، مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران، ۱۳۷۹.
۲. سکینه روشنی، اصول و مبانی مدیریت اسلامی و الگوهای آن، انتشارات مهربان، ۱۳۸۹.
۳. لطف‌الله فروزنده دهکردی، مدیریت اسلامی و الگوهای آن، انتشارات پیام نور، ۱۳۸۶.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: متون تخصصی		
عنوان درس به انگلیسی:	Specialized Texts	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ موسسه نیست مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با متون تاثیرگذار در سیاستگذاری عمومی

پ) سرفصل‌ها:

- دولت و سیاست
- پیش زمینه های نهادی و تاریخی
- شیوه های تحلیل سیاسی
- تولید سیاستهای عمومی
- ابزارهای سیاستگذاری
- محدودیت های سیاستگذاری عمومی
- مداخله سیاسی؛ اسلوبها و منطق ها
- توصیه و ارزیابی سیاستهای عمومی
- سیاستگذاری عمومی قدیم و جدید

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مایکل مون، مارتین، رابرت، رین، دانشنامه سیاستگذاری عمومی، ترجمه محمد صفار، نشر میزان، ۱۳۹۴.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: سیاستگذاری شهری		
عنوان درس به انگلیسی:	Urban Policy-Making	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با مبانی و اصول سیاست گذاری شهری
شرح درس: در این درس دانشجویان با فرایند سیاست گذاری شهری ، اصول اقتصاد شهری ، جامعه شناسی شهری و برنامه ریزی شهری آشنا می شوند.

پ) سرفصل‌ها:

- تعاریف سیاست گذاری شهری و ماهیت آن
- عوامل موثر بر سیاست گذاری شهری
- تصمیم گیری در سیاست گذاری شهری
- مشارکت شهروندان در سیاست گذاری شهری
- حاشیه نشینی
- مدیریت بحران
- تغییرات اقلیمی
- توسعه پایدار شهری
- شهرهای هوشمند
- مطالعات موردی از شهرهای ایران و جهان

ت) روش یاددهی – یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
 انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
 تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ادوارد جی گوتز (۱۳۸۹) سیاست های توسعه و مدیریت شهری در عصر جهانی شدن ، نور علم .
۲. پیتر جفری هال (۱۳۸۷) برنامه ریزی شهری و منطقه ای ، شرکت پردازش و برنامه ریزی.
۳. سید محمد هادی ایازی و همکاران (۱۳۹۳)، مدیریت شهری (۳جلد) ، موسسه تیسرا.

۴. Vogal, R. K. (2024). *Handbook of urban policy and politics*. Toronto University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: سیاستگذاری آموزشی		
عنوان درس به انگلیسی:	Educational Policy-making	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری *** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مرتبط با مأموریت موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف این درس ایجاد شناخت و آگاهی در دانشجویان نسبت به سیاستهای آموزشی کشورهای مختلف (با تاکید بر جمهوری اسلامی ایران) با نگاهی تطبیقی است تا در برنامه ریزیهای آموزشی مورد توجه واقع گردد.

شرح درس: در قالب این درس سیاستهای آموزشی کشورهای مختلف که به عنوان الگو یا مدل مطرح هستند مورد بررسی قرار میگیرد تا بر رویکرد آنها در زمینه آموزش در محیطی که جامعه دانش محور را مبنای رشد اقتصادی و توسعه در آینده می داند، پرتو افکنده شود.

پ) سرفصلها:

۱. نقش دولت در زمینه آموزش در جامعه دانش محور.
۲. گردش در سیاستهای آموزشی همراه با گردش از حکومت به حکمرانی.
۳. سیاست گذاری آموزش عالی در بستر جهانی شدن.
۴. نگرش مقایسه ای در خصوص سیاست گذاری آموزشی - کشورهای توسعه یافته، کشورهای در حال توسعه.
۵. یونسکو و توسعه آموزش در کشورهای در حال توسعه.
۶. سیاستگذاری آموزشی در جمهوری اسلامی ایران:
 - بررسی ساختار نظام آموزشی در ایران
 - بررسی تأثیر ساختار نهادی سیاسی و مولفه های اقتصادی بر سیاستهای آموزشی
 - بررسی نظام توزیع آموزش در کشور
 - گروه های ذی نفع در نظام آموزشی
 - سیاست گذاری آموزشی در اسناد بالادستی و برنامه های توسعه در ایران
 - چالش های سیاستگذاری آموزشی در ایران
۷. برگزاری کارگاه آموزشی توسط دستگاه های حوزه آموزشی در کشور در ارتباط با موضوع
۸. حضور عملی دانشجویان در نهادهای مرتبط با سیاستهای آموزشی و انجام پژوهش عملیاتی در این زمینه

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. دمسکی، تری؛ حداد، وادی، فرآیند برنامه‌ریزی - سیاست‌گذاری در آموزش و پرورش، ترجمه غلامرضا گرانیژاد و رخساره کاظم، انتشارات معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، ۱۳۸۴.
۲. اندیشمند، ویدا و همکاران، سیاست‌گذاری در آموزش و پرورش (تا هزاره سوم)، شیراز: انتشارات فرامتن، چاپ اول، ۱۳۸۴.
۳. محسن‌پور، بهرام، مبانی برنامه‌ریزی آموزشی، تهران: سمت، ۱۳۸۱.
4. Marton, S. (2006). Education policy. In B. G. Peters & J. Pierre (Eds.), *Handbook of public policy* (pp. 123-145). Sage Publications.
5. Whitty, G. (2002). *Making sense of education policy: Studies in the sociology and politics of education*. Paul Chapman.
6. Griffin, R. (2002). *Education in transition: International perspectives on the politics and processes of change*. Symposium Books.
7. Daun, H. (Ed.). (2002). *Educational restructuring in the context of globalization and national policy*. Routledge Falmer.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: سیاست‌گذاری محیط زیست		
عنوان درس به انگلیسی:	Environmental Policy-making	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش /مرتبط با مأموریت ☐ موسسه نیست ☐ مرتبط با مأموریت /مرتبط با مأموریت ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با ماهیت و ابعاد حوزه محیط زیست و سیاست‌گذاری در این زمینه و نیز متغیرها و شاخص‌های تأثیرگذار در آن در جهت ایجاد دانش کافی در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در این بخش.

شرح درس: دانشجویان در این درس ضمن شناخت نظریه‌های حوزه محیط زیست و ابعاد و زمینه‌های آن با چالش‌ها و نیز سیاست‌های حوزه محیط زیست به طور عام با تأکید بر ایران آشنا می‌گردند.

پ) سرفصل‌ها:

- سیاست‌گذاری محیط زیست و توسعه پایدار
- امنیت انرژی و تغییرات اقلیمی
- بوم‌شناسی سیاسی، امنیت محیط زیست
- امنیت غذایی و تغییرات جهانی محیط زیست
- نظریه‌های زیست‌محیطی و سیاست‌گذاری
- سیاست‌های حوزه محیط زیست در ایران
- ایران و چالش‌های زیست‌محیطی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- اسکات جی. کلان، جان ام. توماس، مدیریت و اقتصاد محیط زیست (نظریه، سیاست‌گذاری و کاربردها)، ترجمه فاطمه ظفرنژاد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۱۳۹۱.

۲. اسماعیلی فرد، مریم و همکاران، چالش‌های دستورکارگذاری محیط زیست در ایران، فصلنامه علوم محیطی، شماره سوم، ۱۳۹۶.
۳. ذاکریان، رضا، سیستم‌های مدیریت محیط زیست، انتشارات کتاب سبز، ۱۳۹۴.
۴. بیران، صدیقه، پروتکل کیوتو، مکانیسم توسعه پاک و فرصت‌های جمهوری اسلامی ایران، انتشارات مرکز تحقیقات استراتژیک، ۱۳۸۷.
۵. عبادا، حسین، توسعه پایدار: جهت بازسازی سیاست‌گذاری یکپارچه، ترجمه یحیی کمالی و مجید احتشامی، انتشارات انگیزه، ۱۳۹۳.
۶. اسناد رسمی سیاست‌گذاری عمومی در ایران (شامل سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلی، قانون برنامه پنج‌ساله (اول، دوم و...)، سندهای توسعه، قوانین بودجه سنواتی، موافقت‌نامه‌های بودجه جاری و عمرانی، گزارش‌های اقتصادی برنامه و...).
۷. شبیری، سید محمدرضا؛ کردمحل، لادن، آینده نظام سیاست‌گذاری آموزش محیط زیست، نشر کتابراه، ۱۳۹۴.
۸. لطفی، حیدر و همکاران، امنیت زیست‌محیطی و سیاست‌گذاری امنیت ملی، فصلنامه نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، سال سوم، شماره چهارم، ۱۳۹۰.
۹. مجابی، سیدمحمد، اسماعیلی فرد، مریم، جستاری بر سیاست‌گذاری محیط زیست در جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه راهبرد فرهنگی و اجتماعی، شماره ۲۱، ۱۳۹۵.
10. Flody, R., & Matthew, R. (2013). *Environmental security: Approaches and issues*. Routledge.
11. Fitzpatrick, T. (2011). *Understanding the environment and social policy*. Policy Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: سیاست‌گذاری مقابله با جرم و فساد		
عنوان درس به انگلیسی:	Policy-Making Against Crime and Corruption	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه □ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی □ عملی □
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** □ نظری-عملی □
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه □
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مهارتی-اشتغال پذیری □
		مرتبط با مأموریت □ مرتبط با مأموریت/آمایش □
		موسسه نیست □ موسسه است □

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف این درس آشنایی دانشجویان با نظریه‌های جرم‌شناسی و سیاست‌گذاری جنایی و ارائه راهکارهای سیاستی برای کاهش میزان ارتکاب انواع جرایم در جامعه می‌باشد.

شرح درس: دانشجویان در این درس ضمن آشنایی با نظریه‌های جرم‌شناسی و سیاست‌گذاری جنایی، راهکارهای تجربه‌های کشورهای مختلف دنیا را در جهت کاهش میزان جرایم و بزه در جامعه فرا می‌گیرند.

پ) سرفصل‌ها:

- آشنایی با پدیده جرم و سیاست‌گذاری
- آشنایی با نظریه‌های جرم‌شناسی
- آشنایی با سیاست‌گذاری جنایی در جوامع منتخب
- مباحث آزاد

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ویلیامز، فرانکلین؛ مک‌شین، مریلین، *نظریه‌های جرم‌شناسی*، ترجمه حمیدرضا ملک‌محمدی، نشر میزان، ۱۳۹۱.
۲. وایت، راب؛ هینز، فیونا، *جرم و جرم‌شناسی*، ترجمه علی سلیمی و همکاران، انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۴.
۳. ولد، جرج، *جرم‌شناسی نظری*، ترجمه علی شجاعی، سمت، ۱۳۹۴.
4. W. J. Chamblis, *Power, Politics and Crime*, Westview, 1999.
5. D. Garland, *The Culture of Control Crime and Social Order*, Oxford, 2001.
6. *Encyclopedia of Criminology*, Macquie et al., Oxford, 2000.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: سیاستگذاری سلامت		
Health Policy-Making	عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس و واحد		
پایه □ نظری ****	-	درس پیش نیاز:
تخصصی الزامی □ عملی	-	درس هم نیاز:
تخصصی اختیاری ***** □ نظری-عملی	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان نامه □	۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری □	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	
مرتبط با مأموریت/آمایش □ موسسه است □	مرتبط با مأموریت □ موسسه نیست □	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با یکی از حوزه‌های مهم سیاستگذاری عمومی، یعنی حوزه سلامت و بهداشت است. از آنجایی که سلامت و بهداشت یکی از پایه‌های اساسی و بسترهای اولیه برای اجرای دیگر سیاست‌ها در یک جامعه است، دانشجویان با گذراندن این درس با اصول اساسی سیاستگذاری سلامت به طور عام و با تاکید بر ایران آشنا خواهند شد.

شرح درس: آشنایی با مباحث در زمینه سیاست‌های حوزه نظام سلامت در ایران و ارزیابی سیاست‌های کلان حوزه بهداشت و درمان و شناخت راهکارهای مناسب برای سیاستگذاری در حوزه سلامت.

پ) سرفصل‌ها:

- آشنایی با سیاستگذاری سلامت
- عرصه‌های سیاستگذاری سلامت
- موضوعات سیاستگذاری سلامت
- الگوهای سیاستگذاری سلامت
- مباحث آزاد: سیستم‌های سلامت، رقابت بازار و سیاست‌های سلامت در جمهوری اسلامی ایران، سیر تحول تاریخی سیاستگذاری در نظام سلامت کشور، بیمه (با توجه به نظام بیمه در ایران و جهان)، مدیریت سلامت در ایران، تأمین مالی سیاست‌های سلامت در ایران، اولویت‌های نظام سلامت در ایران، شبکه‌های اطلاعاتی نظام سلامت در ایران، نقش سازمان‌های بین‌المللی بر سیاستگذاری حوزه سلامت، ویژگی‌های بازار بهداشت و درمان در ایران.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

۲۰ درصد	فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال
... درصد	آزمون پایان نیم سال
۴۰ درصد	آزمون پایانی
۲۰ درصد	سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. ویتزر، سوفی و همکاران، *اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه*، ترجمه رضا ابوالقاسم پور، انتشارات مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، ۱۳۹۳.

۲. آصف‌زاده، سعید، *مدیریت خدمات بهداشتی درمانی*، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ۱۳۹۵.

3. Peters, B., & Pierre, J. (2006). *Handbook of Public Policy*. Sage.
4. Alsop, J. (2002). *Regulating the Health Professions*. Sage.
5. Freeman, R. (2000). *The Politics of Health in Europe*. Manchester University Press.
6. Moran, M., & Wood, B. (1996). *The Globalization of Health Care Policy*.
7. Pogodzinski, J. M. (1996). *Readings in Public Policy*. Blackwell.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: سیاستگذاری نوآوری در عصر دیجیتال		
عنوان درس به انگلیسی:	Innovation Policy-Making in the Digital Age	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با اصول، مفاهیم و رویکردهای سیاست گذاری در حوزه نوآوری و فناوری در عصر دیجیتال با تأکید بر ابعاد اجتماعی، اقتصادی و حکمرانی، بررسی نقش سیاست های نوآوری در توسعه پایدار و دیجیتال سازی دولت ها.

شرح درس: این درس دانشجویان را با ابزارها و چارچوب های تحلیلی سیاست گذاری نوآوری آشنا می کند. در این راستا، از مطالعات موردی و تحلیل تجربی برای درک بهتر ابعاد سیاست گذاری استفاده خواهد شد. موضوعات کلیدی شامل حاکمیت داده ها، امنیت سایبری، اخلاق در هوش مصنوعی و تأثیرات اجتماعی فناوری است. همچنین نقش سیاست گذاری در تحریک نوآوری، تقویت اقتصاد دیجیتال و کاهش شکاف دیجیتالی بررسی می شود.

پ) سر فصل ها:

۱. مفاهیم پایه و نظریات سیاست گذاری نوآوری
 - تعریف نوآوری و انواع آن (فناورانه، اجتماعی، نهادی)
 - چارچوب های نظری سیاست گذاری نوآوری
۲. تحولات فناورانه در عصر دیجیتال و چالش های سیاست گذاری
۳. فناوری های نوظهور (هوش مصنوعی، اینترنت اشیا، بلاک چین)
۴. چالش های اجتماعی و اخلاقی فناوری ها
۵. انقلاب چهارم صنعتی
۶. هوش مصنوعی و سیاست گذاری نوآوری
۷. انبوه داده و سیاست گذاری نوآوری؛ مدیریت داده ها و حاکمیت دیجیتال
۸. مدل های حکمرانی و سیاست گذاری نوآوری
۹. سیاست گذاری شبکه ای و چندسطحی
۱۰. نقش دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی
۱۱. اقتصاد دیجیتال و سیاست گذاری
۱۲. اقتصاد پلتفرمی و سیاست های حمایتی
۱۳. نوآوری و توسعه پایدار
۱۴. نقش نوآوری دیجیتال در مقابله با تغییرات اقلیمی

۱۵. نوآوری‌های اجتماعی و تقویت عدالت دیجیتال

۱۶. مطالعات موردی در سیاست‌گذاری نوآوری

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اشتریان، کیومرث. (۱۴۰۱). انقلاب چهارم صنعتی و دگرگونی حکمرانی: تشکیل سازمان داده‌کاوی و برنامه‌ریزی هوشمند در

برنامه هفتم توسعه فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی: doi: 169-208, 15(1),

10.22035/isih.2022.436

۲. قاضی نوری، سپهر. (۱۳۹۶) مقدمه‌ای بر سیاست‌گذاری علم فناوری و نوآوری، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس.

منابع انگلیسی:

1. Ashtarian, K. (2015). *UNESCO Science Report 2015*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (UNESCO).
2. Brown, A. (2017). Appraising the impact and role of platform models and Government as a Platform (GaaP) in UK Government public service reform: Towards a Platform Assessment Framework (PAF). *Government Information Quarterly*, 34(2), 167-182.
3. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies*. W.W. Norton & Company.
4. Dodgson, M., Gann, D. M., & Phillips, N. (2014). *The Oxford Handbook of Innovation Management*. Oxford University Press.
5. Edquist, C. (2005). *Systems of Innovation: Perspectives and Challenges*. Oxford University Press.
6. Mazzucato, M. (2018). *The Entrepreneurial State: Debunking Public vs. Private Sector Myths*. Penguin Books.
7. OECD. (2019). *Digital Innovation: Seizing Policy Opportunities*. OECD Publishing.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: سیاستگذاری صنعتی		
عنوان درس به انگلیسی:	Industrial Policy-making	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

شناخت اصول، مفاهیم و رویکردهای سیاست گذاری صنعتی با تأکید بر توسعه پایدار، رقابت پذیری اقتصادی، و سازگاری با تحولات فناوریانه و جهانی.

شرح درس: این درس به بررسی سیاست های صنعتی در سطوح ملی و بین المللی می پردازد. دانشجویان مفاهیم، نظریات و ابزارهای سیاست گذاری صنعتی در کشورهای مختلف را با تأکید بر ایران فرا می گیرند و نقش سیاست های صنعتی در رشد اقتصادی، توسعه پایدار و ارتقای رقابت پذیری کشورها را تحلیل می کنند.

پ) سرفصل ها:

بخش اول: مبانی و نظریات سیاست گذاری صنعتی

۱. مقدمه و مفاهیم پایه سیاست گذاری صنعتی

- تعریف، اهداف و اهمیت سیاست گذاری صنعتی
- ارتباط سیاست گذاری صنعتی با سایر سیاست ها (اقتصادی، اجتماعی)

۲. تاریخچه و تکامل سیاست گذاری صنعتی

- مدل های سنتی و مدرن
- سیاست های صنعتی در دوره انقلاب صنعتی تا انقلاب دیجیتال

۳. نظریه های سیاست گذاری صنعتی

- رویکردهای نهادی، نئوکلاسیک و توسعه ای

۴. ابزارها و چارچوب های سیاست گذاری صنعتی

- یارانه ها، مشوق های مالیاتی، و تنظیم گری

بخش دوم: سیاست گذاری صنعتی در دنیای مدرن

سیاست های صنعتی در اقتصادهای نوظهور

- مطالعه موردی: چین و هند

۶. صنعت و تأثیر آن بر سیاست گذاری صنعتی

- تحول دیجیتال و چالش های حکمرانی صنعتی

۷. سیاست گذاری صنعتی پایدار

- نقش سیاست‌های صنعتی در کاهش اثرات زیست‌محیطی
- ۸. نقش سیاست‌گذاری صنعتی در اشتغال‌زایی و عدالت اجتماعی
- اثرات سیاست‌های صنعتی بر اشتغال و توزیع درآمد

بخش سوم: اقتصاد و تجارت بین‌الملل

- ۹. رقابت‌پذیری و سیاست‌گذاری صنعتی در بازار جهانی
- حمایت‌گرایی و تجارت آزاد
- ۱۰. سیاست‌های صنعتی در اتحادیه اروپا و آمریکا
- سیاست‌های مدرن در کشورهای پیشرفته
- ۱۱. توسعه خوشه‌های صنعتی و زنجیره‌های ارزش
- نقش خوشه‌ها در رشد اقتصادی و رقابت‌پذیری
- ۱۲. دیپلماسی صنعتی و روابط بین‌الملل
- سیاست‌گذاری صنعتی در چارچوب توافقات بین‌المللی

بخش چهارم: مطالعات موردی و چشم‌انداز آینده

- ۱۳. تجربه سیاست‌گذاری صنعتی در ایران
- بررسی برنامه‌های توسعه صنعتی ایران
- ۱۴. آینده سیاست‌گذاری صنعتی در عصر دیجیتال
- نقش فناوری‌های نوظهور در سیاست‌گذاری صنعتی
- ۱۵. مطالعات موردی از کشورهای پیشرو در سیاست‌گذاری صنعتی
- کره جنوبی، ژاپن، آلمان
- ۱۶. جمع‌بندی و ارائه پروژه‌های دانشجویی
- تحلیل و پیشنهاد سیاست‌های صنعتی برای ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع فارسی:

۱. مبصر داریوش، افسانه شفيعی، الهام اسمعیلی پور ماسوله (۱۳۹۶). ساختار صنعتی ایران در آینه برنامه‌های توسعه‌ای؛ آثار سیاست‌های صنعتی، تجاری و فناوری بر رشته فعالیت‌های صنعتی کشور. موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
۲. منوریان، عباس. (۱۴۰۰). سیاست‌گذاری علم، فناوری، نوآوری و آینده‌نگاری. موسسه کتاب مهربان نشر.

منابع انگلیسی:

1. Aiginger, K., & Rodrik, D. (2020). Rebirth of industrial policy and an agenda for the twenty-first century. *Journal of Industry, Competition and Trade*.
2. Cimoli, M., Dosi, G., & Stiglitz, J. E. (2009). *Industrial policy and development: The political economy of capabilities accumulation*. Oxford University Press.
3. OECD. (2019). *Industrial policy for the digital age*. OECD Publishing.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: سیاست‌گذاری فرهنگی		
عنوان درس به انگلیسی:	Cultural Policy-making	نوع درس و واحد
درس پیش‌نیاز:	-	پایه □ نظری ****
درس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی □ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** □ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه □ مهارتی-اشتغال پذیری □
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت □ مرتبط با مأموریت/آمایش □ موسسه نیست □ موسسه است □		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف این درس شناخت عمیق مسائلی نظیر ضرورت یا عدم ضرورت سیاست‌گذاری فرهنگی، ماهیت سیاست‌گذاری فرهنگی، مدل‌های سیاست‌گذاری فرهنگی، مرجعیت‌های سیاست‌گذاری فرهنگی و همکاری‌های بین‌المللی در زمینه سیاست‌گذاری فرهنگی و منطق حاکم بر آن است.

پ) سرفصل‌ها:

- ضرورت سیاست‌گذاری در عرصه فرهنگ
- سیاست‌گذاری و فرهنگ: از نظریه تا عمل
- مدل‌های سیاست‌گذاری فرهنگی
- بحث مرجعیت در عرصه سیاست‌گذاری فرهنگی
- روش مطالعه سیاست‌گذاری فرهنگی
- سیاست‌گذاری فرهنگی در بستر جهانی شدن
- مسائل اصلی در سیاست‌گذاری فرهنگی در ایران (نقش و جایگاه دولت در برنامه‌ریزی فرهنگی-اجتماعی، ملزومات و ویژگی‌های برنامه‌ریزی فرهنگی مطلوب، مهندسی فرهنگی، تهاجمات فرهنگی، آسیب‌های فرهنگی-اجتماعی، آموزش و آگاهی‌های اجتماعی، تعاملات فرهنگی ملی و فراملی)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. اشتریان، کیومرث، مقدمه‌ای بر روش سیاست‌گذاری فرهنگی، تهران: نشر جامعه‌شناسان، ۱۳۹۱.
۲. اشتریان، کیومرث، روش سیاست‌گذاری فرهنگی، تهران: کتاب آشنا، ۱۳۸۱.
۳. صالحی امیری، سیدرضا، مبانی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی، تهران: نشر معاونت پژوهش‌های فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۸۷.
۴. فاضلی، نعمت‌الله؛ قلیچ، مرتضی، نگرشی نو به سیاست فرهنگی: سیاست فرهنگی از دیدگاه مطالعات فرهنگی، نشر تیسرا، ۱۳۹۲.
۵. اجلالی، پرویز، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی در ایران، تهران: نشر آن، ۱۳۷۹.
۶. وحید، مجید، از فرهنگ سیاست‌گذاری تا سیاست‌گذاری فرهنگی (در سیاست‌گذاری و فرهنگ در ایران امروز: مجموعه مقالات)، تهران: نشر باز، ۱۳۸۲.
7. Mulcahy, K. (2006). Cultural policy. In B. G. Peters & J. Pierre (Eds.), *Handbook of public policy* (pp. [pages]). Sage Publications.
8. Mulcahy, K. (2006). Cultural policy. In B. G. Peters & J. Pierre (Eds.), *Handbook of public policy* (pp. [pages]). Sage Publications.
9. Mulks, P. (2006). *Politique publique*. PUF.
10. Throsby, D. (2010). *The economics of cultural policy*. Cambridge University Press.
11. Bell, D., & Okaley, K. (2014). *Cultural policy*. Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: سیاستگذاری اجتماعی		
عنوان درس به انگلیسی:	Social Policy-making	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله/پایان نامه ☐
		مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

درس سیاستگذاری اجتماعی به بررسی نحوه شکل گیری، اجرا و ارزیابی سیاست های اجتماعی به طور عام با تاکید بر جمهوری اسلامی ایران می پردازد. هدف های اصلی این درس عبارتند از:

۱. آشنایی با مفاهیم و نظریه ها: درک مفاهیم و نظریه های اساسی در زمینه سیاستگذاری اجتماعی.
۲. تحلیل سیاست های موجود: بررسی و تحلیل سیاست های اجتماعی، از جمله سیاست های رفاهی، بهداشتی، آموزشی و مسکن.
۳. ارزیابی اثرات: ارزیابی اثرات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی سیاست های اجتماعی.
۴. مطالعه فرآیند سیاستگذاری: شناخت فرآیندهای تصمیم گیری و اجرا در سیاستگذاری اجتماعی.
۵. آموزش مهارت ها: تقویت مهارت های تحلیل و ارزیابی سیاست های اجتماعی.

پ) سرفصل ها:

- ۱: مقدمه ای بر سیاست گذاری اجتماعی
 - تعریف و اهمیت سیاست گذاری اجتماعی
 - تاریخچه و توسعه سیاست گذاری اجتماعی
- ۲: نظریه های سیاست گذاری اجتماعی
 - معرفی نظریه های مختلف
- ۳: نظریه های سیاست گذاری اجتماعی
 - نظریه های نهادی، ساختاری و عملکردی
- ۴: سیاست های رفاهی
 - درآمد و اشتغال
 - بررسی سیاست های رفاهی در کشورهای مختلف
- ۵: سیاست های سلامت
 - دسترسی و کیفیت خدمات سلامت
 - تحلیل سیاست های سلامت در کشورهای مختلف
- ۶: سیاست های آموزشی
 - دسترسی و کیفیت آموزش
 - مقایسه سیاست های آموزشی در کشورهای مختلف
- ۷: سیاست های مسکن
 - بازار مسکن و دسترسی به مسکن مناسب
 - تحلیل سیاست های مسکن در کشورهای مختلف

۸: سیاست‌های خانواده

• حمایت از خانواده و کودکان

• بررسی سیاست‌های خانواده در کشورهای مختلف

۹: نابرابری‌های اجتماعی و عدالت اجتماعی

• تحلیل نابرابری‌های اجتماعی

• بررسی سیاست‌های مرتبط با عدالت اجتماعی

۱۰: چالش‌های اقتصادی و اجتماعی

• بررسی چالش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی

• تحلیل تأثیرات این چالش‌ها بر سیاست‌گذاری اجتماعی

۱۱: تغییرات جمعیتی و سیاست‌گذاری

• بررسی تغییرات جمعیتی

• تحلیل تأثیرات تغییرات جمعیتی بر سیاست‌های اجتماعی

۱۲: سیاست‌های اجتماعی در ایران

• بررسی سیاست‌های اجتماعی در ایران

• مقایسه سیاست‌های اجتماعی ایران با سایر کشورها

۱۳: سیاست‌های اجتماعی در کشورهای توسعه‌یافته

• بررسی سیاست‌های اجتماعی در کشورهای توسعه‌یافته

• تحلیل تأثیرات این سیاست‌ها بر رفاه اجتماعی

۱۴: سیاست‌های اجتماعی در کشورهای در حال توسعه

• بررسی سیاست‌های اجتماعی در کشورهای در حال توسعه

• تحلیل تأثیرات این سیاست‌ها بر رفاه اجتماعی

۱۵: مطالعه موردی

• بررسی و تحلیل یک مطالعه موردی در زمینه سیاست‌گذاری اجتماعی

• مقایسه سیاست‌های مختلف و ارائه پیشنهادات

۱۶: جمع‌بندی و ارزیابی نهایی

• جمع‌بندی مباحث مطرح شده در طول دوره و بررسی پروژه‌های دانشجویان

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال

۲۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال

... درصد

آزمون پایانی

۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه

۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

منابع فارسی:

۱. راولینگسون، پ. ا. (۱۳۹۱). سیاست‌گذاری اجتماعی. (ع. ت. قلیچ، مترجم) دانشگاه امام صادق (ع).

۲. علاءالدینی، پ. (۱۴۰۲). سیاست‌گذاری‌های اجتماعی در ایران. شیرازه.

3. Howlett, M., Ramesh, M., & Perl, A. (2018). *Public policy: An introduction to the theory and practice of policy analysis*. Sage Publications.
4. Ellison, N., & Haux, T. (2020). *Handbook on society and social policy*. University of Kent, UK.
5. Reisch, M. (2021). *Social policy and social justice: Meeting the challenges of a diverse society*. Cognella Academic Publishing.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان‌پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: سیاستگذاری اقتصاد سیاسی ایران معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:	Policy-Making Political Economy in Contemporary Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف این درس آشنایی با عمده‌ترین مباحث اقتصاد سیاسی در جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر حوزه سیاست‌گذاری عمومی است.
شرح درس: در این درس تلاش خواهد شد تا ضمن طرح مهمترین مباحث در اقتصاد سیاسی، آنها را به شکل عملی در دوران معاصر در ایران مورد طرح و بررسی قرار دهیم.

پ) سرفصل‌ها:

- نقش اقتصادی دولت
- شکست بازار در سیاست‌های دولتی
- اقتصاد تمرکز و عدم تمرکز در تصمیم‌گیری دولتی
- تئوری انتخاب عمومی
- اقتصاد خصوصی‌سازی
- تحلیل هزینه-فایده
- رشد و توسعه منطقه‌ای
- تحلیل اقتصادسنجی در سیاست‌های عمومی
- زمینه و ظرفیت‌های سیاسی برای توسعه و پیشرفت اقتصادی در ایران با تأکید بر اقتصاد مقاومتی
- تحلیل برنامه‌ریزی توسعه و پیشرفت اقتصادی
- برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اقتصادی
- ظرفیت و کارآمدی حکومت در برنامه‌ریزی و اجرای توسعه و پیشرفت اقتصادی در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی
- برنامه‌ریزی توسعه و پیشرفت در ایران با توجه به رهنمودهای مقام معظم رهبری و سند چشم‌انداز بیست ساله
- تأثیرات متقابل توسعه و پیشرفت سیاسی، فرهنگی و اجتماعی بر توسعه و پیشرفت اقتصادی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
 انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
 تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
 آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

آزمون پایانی

۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه

۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مصلی نژاد، عباس، سیاست‌گذاری اقتصادی: مدل، روش و فرآیند، رخداده نو، ۱۳۹۰.
۲. بروژن هتته، تئوری توسعه و سه جهان، ترجمه احمد موثقی، انتشارات قومس، ۱۳۸۷.
۳. درخشان، مسعود؛ محسن مهرآرا، نگاهی به مسائل اقتصاد ایران و راهکارهای آن، تهران: انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۳.
۴. توکلی، احمد، بازار - دولت: کامیابی‌ها و ناکامی‌ها، انتشارات سمت، ۱۳۸۰.
۵. فرج‌وند، اسفندیار، فراگرد تنظیم تا کنترل بودجه، انتشارات گلباد، ۱۳۸۰.
۶. متوسلی، محمود، خصوصی‌سازی یا ترکیب مطلوب دولت و بازار، انتشارات مؤسسه پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۷۶.
۷. محمدحسین ادیب، بحران‌های اقتصاد ایران و راهکارهای برون‌رفت از آن، ناشر مؤلف، ۱۳۸۰.
۸. سریع‌القلم، محمود، توسعه، جهان سوم و نظام بین‌الملل، انتشارات سفیر، ۱۳۶۹.
۹. کاتوزیان، همایون، اقتصاد سیاسی ایران، نشر مرکز، ۱۳۷۴.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: درس هدایت شده		
عنوان درس به انگلیسی:	Proposed Course	
دروس پیش‌نیاز:	-	
دروس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی الزامی ☐ نظری ***** ☐ عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی ☐ پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ مرتبط با مأموریت ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف درس حاضر این است که گروه‌های علمی این امکان را بیابند تا با توجه به مأموریت‌ها، مقتضیات محلی، منطقه‌ای و جهانی یا موضوع پایان‌نامه دانشجو و یا تقویت زمینه‌های مهارت و اشتغال دو واحد درس تعریف و یا از دروس دیگر رشته‌ها و گرایش‌ها تعیین کنند تا دانشجو آن را بگذراند.

پ) سرفصل‌ها:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	...درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	...درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

ویژگی‌های دروس
دروس تخصصی اختیاری
۷. گرایش روانشناسی سیاسی

الف) عنوان درس به فارسی: روش های پژوهشی در روانشناسی سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Research Methods in Political Psychology	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنا سازی دانشجویان با هستی شناسی، معرفت شناسی و روش شناسی روان شناسی سیاسی است. با توجه به ماهیت مباحث روانشناختی سیاسی اعم از واحد های سیاسی، شخصیت ها و فرآیند ها و پیامد های سیاسی از روش های متنوعی استفاده می شود.

پ) سرفصل ها:

- هستی شناسی وجودی و هستی شناسی عملکردی در روانشناسی سیاسی
- معرفت شناسی رهیافت روان شناسی سیاسی
- روش شناسی روان شناسی سیاسی
- روش های تحقیق در روانشناسی سیاسی
- تنوع روشهای رفتارگرایی (محرك - پاسخ) روانکاوری (بررسی ضمیر ناخودآگاه) شناختی (فرایند ادراک و تفکر) یادگیری اجتماعی و انسان گرایی (مطالعه انسان های سالم)
- شیوه های مشاهده پذیرسازی دلایل رفتارها و فرآیندهای سیاسی در روانشناسی سیاسی
- روش زندگی نامه نویسی رهبران و سیاست مداران (خودنوشته و دیگر نوشته)
- روش شهودی در روانشناسی سیاسی
- روش سبک رهبری هرمان در شخصیت شناسی سیاسی
- روش کد های عملیاتی هولستی در شخصیت شناسی سیاسی
- شیوه های کاربرد نظریه های روانشناختی در پژوهش های ایرانی
- روش مطالعه موردی در روانشناسی سیاسی
- روش پرسشنامه ای و تست های فراقکنی؛ درونگرایی؛ برون گرایی ...
- روش های دآوری یافته ها و نتایج در روانشناسی سیاسی: روش سوم شخص و ...
- مورد های مطالعاتی مطرح و برجسته

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی

۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه

۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. لاوندز، مارش، استوکر (۱۴۰۲) روش و نظریه در علوم سیاسی (ویراست جدید) ترجمه امیرحاجی یوسفی، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی (فصل ۹).
۲. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲) روانشناسی سیاسی، چاپ هفتم، تهران، سمت.
۳. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲) روانشناسی سیاسی پادشاهان قاجاری، تهران، سمت.
۴. نظری، علی اشرف (۱۳۹۶). روش پژوهش و نگارش علمی. چاپ نهم. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۵. نظری، علی اشرف (۱۳۹۶). روش های پژوهش کاربردی در علوم سیاسی. چاپ سوم. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۶. نظری، علی اشرف (۱۴۰۳). روش شناسی کیفی در علوم سیاسی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
۷. هرمن، مارگارت جی (۱۳۸۵) روانشناسی سیاسی: مسائل و موضوع های معاصر، ترجمه مجتبی تمدنی، تهران، انتشارات آتی.
۸. هاوتن، دیوید، پاتریک (۱۳۹۳) روانشناسی سیاسی، ترجمه علی اشرف نظری و شهرزاد مفتوح، تهران، هرمس.
۹. هومن، حیدر علی (۱۳۸۶) شناخت روش علمی در علوم رفتاری، تهران، سمت.
10. Nazari, A. (2014). *Ethnic, national identity and its role in the formation of stereotypes*. 1st International Conference on Social Sciences and Humanity (FICSSH 2014), Georgia: Tbilisi.
11. Nordstrom, C. (2004). *Shadows of war*. Berkeley: University of California Press.
12. Pearlstein, R. (1991). *The mind of the political terrorist*. Wilmington, DE: SR Books.
13. Post, J. (2004). *Leaders and their followers in a dangerous world: The psychology of political behavior*. New York: Cornell University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی : مبانی ، مفاهیم و نظریه های روانشناسی سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Foundations, Concepts, and Theories of Political Psychology	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت مرتبط با مأموریت/آمایش		
موسسه نیست ☐ موسسه است ☐		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنا سازی دانشجویان با مفاهیم و نظریه های حوزه روانشناسی سیاسی است. این نظریه ها گاه عام و گاه خاص و متناسب مسائل ویژه می باشند. نظریه ها گاه در حوزه مبدا یعنی روانشناسی طراحی می شود و در حوزه مقصد یعنی سیاست از سوی صاحب نظران علوم سیاسی کاربردی می شود . به دلیل گستردگی مباحث متناسب با مباحث روز نظریه های منتخب بررسی می شود

پ) سرفصل ها:

- کلیات و تعاریف: روانشناسی، روانشناسی سیاسی، روانشناسی اجتماعی ، رفتار سیاسی

- تاریخچه روانشناسی سیاسی

- اصول روانشناسی سیاسی

- رویکردهای گوناگون لیبرالیستی ، مارکسیستی، انتقادی ، سازه انگارانه و غیر غربی ، به روانشناسی سیاسی

- مفاهیم کاربردی در سیاست: خودشیفتگی، فوبی پارانویا، شناخت داغ ، تصویر ، پیش داوری، کلیشه های ذهنی ...

- ساز و کارهای دفاعی گوناگون در سیاست: برون فکنی، درون فکنی، همانندسازی، دلیل تراشی...

- نظریه های شخصیت : فروید، آدلر، هورنای، یونگ، اریکسون، لاسول ، فروم، مازلو

- نظریه های شناختی در سیاست و رهبران سیاسی

- ساختار و کارگزار در روانشناسی سیاسی : اصالت فرد، اصالت موقعیت و ترکیبی

- نظریه نگرش و تغییر نگرش سیاسی

- نظریه های عواطف و هیجان در سیاست و تصمیم گیری سیاسی

- نظریه های رفتار شناسی رای دهندگان در انتخابات

- نظریه های روان شناختی منازعه و حل منازعه

- نظریه های روان شناختی ایدئولوژی ها

- نظریه های روانشناختی رژیم های سیاسی

- نظریه های روان شناختی رفتارهای جمعی و روانشناسی توده ها

- نظریه روان شناختی صلح و جنگ

- نظریه های روان شناسی توسعه و پیشرفت و توسعه نیافتگی

- نظریه های روان شناسی تروریسم و گروه های افراطی

- نظریه های روانشناسی توطئه انگاری و توطئه انکار در سیاسی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲) روانشناسی سیاسی، چاپ هفتم، تهران، سمت.
۲. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲) روانشناسی سیاسی پادشاهان قاجاری، چاپ دوم، تهران، سمت.
۳. هاوتن، دیوید (۱۳۹۳) روانشناسی سیاسی، ترجمه علی اشرف نظری، شهرزاد مفتوح، تهران، قومس.
۴. عبدالملکی سعید (۱۳۹۷) روانشناسی سیاسی، تهران، انتشارات پیام نور.
۵. هوتون، پاتریک (۱۳۹۳) روانشناسی سیاسی: وضعیت ها، اشخاص و قضایا، ترجمه سعید عبدالملکی، نشر دانژه.
۶. جاست، جان. تی (۱۳۹۷) روانشناسی سیاسی، ترجمه محمدرضا جلالی و محمد سعدی، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و هنر.
۷. فتحی آشتیانی، علی (۱۳۸۷) مقدمه ای بر روانشناسی سیاسی، تهران، بعثت.
8. Deutsch, M., & Kinnvall, C. (2002). What is political psychology? In K. Renwick Monroe (Ed.), *Political Psychology* (pp. [specific pages]). London: Lawrence.
9. Freud, S. (2001). *Group psychology and the analysis of the ego*. The standard edition (Vol. XVIII). London: Vintage.
10. Giddens, A. (1984). *The constitution of society*. Berkeley: University of California Press.
11. Grass Stein, J. (1989). *Getting to the table: The processes of international prenegotiation*. Baltimore, MD: John Hopkins University Press.
12. Greenstein, F. I. (1969). *Personality and politics*. Chicago: Markham Publishing Company.
13. Held, D. (1980). *Introduction to critical theory: Horkheimer to Habermas*. Berkeley, CA: University of California Press.
14. Hudson, V. (Ed.). (1997). *Culture and foreign policy*. Boulder, CO: Lynne Rienner.
15. Janis, I. L. (1982). *Groupthink: Psychological studies of policy decisions and fiascos*. Boston: Houghton Mifflin.
16. Jervis, R. (1997). *System effects: Complexity in political and social life*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
17. Jost, J. T., & Sidanius, J. (2004). *Political psychology*. New York: Psychology Press.
18. Kaarbo, J., & Beasley, R. K. (1999). A practical guide to the comparative case study method in political psychology. *Political Psychology*, 20(3), 369-403.
19. Lendoux, S. E. (2006). An introduction to the origins, status, and mission of behaviorology. *Behaviorology Today*, 12(2), 27-41.
20. McGuire, W. J. (1993). *Exploration in political psychology*. Durham: Duke University Press.
21. Ross, L. R., & Nisbett, R. E. (1991). *The person and the situation: Perspectives of social psychology*. Philadelphia: Temple University Press.
22. Bou Ali, N., & Goel, R. (Eds.). (2018). *Lacan contra Foucault: Subjectivity, sex, and politics*. London: Bloomsbury Academic.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: مسائل روان شناسی سیاسی در سیاست داخلی و خارجی		
عنوان درس به انگلیسی:	Issues of Political Psychology in Domestic and Foreign Policy	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

شناسایی مسائل کاربردی روانشناختی سیاسی کشورها در سیاست داخلی و سیاست خارجی، تحلیل روانشناختی آن ها و ارائه تجویزها برای حل آن ها، هدف اصلی است.

پ) سرفصل ها:

- کلیات: تعریف مفاهیم، قلمرو، مسائل
- کاربرد روانشناسی سیاسی در سیاست داخلی
- مسائل سیاست داخلی مرتبط با روانشناسی در ایران
- وجوه روانشناختی مسائل قومیت ها و اقوام و مذاهب در ایران
- نقش فرهنگ و هویت در سیاست
- رسانه ها و روان شناسی سیاسی
- تربیت سیاسی در ایران
- روانشناسی سیاسی انتخابات در ایران
- روانشناسی سیاسی اپوزیسیون در ایران
- روانشناسی سیاسی هویت ملی در ایران
- مسائل سیاست خارجی مرتبط با روانشناسی سیاسی در ایران
- روانشناسی سیاسی تحریم ها در ایران
- ادراک سیاستمداران غربی از ایران و بازتاب آن در سیاست های مقابله ای علیه ایران
- ایران هراسی، اسلام هراسی، شیعه هراسی، سپاه هراسی
- بررسی روانشناختی جهت گیری کشورها در سیاست خارجی (اتحاد و ائتلاف، بی طرفی، انزوا، مقابله جویی)
- ادراک و سوء ادراک در سیاست خارجی و روابط بین الملل
- تاثیر رسانه ها و افکار عمومی بر سیاست خارجی
- روانشناسی سیاسی پرونده هسته ای ایران
- روانشناسی سیاسی جنگ و صلح
- ادراک و سوء ادراک در سیاست داخلی و خارجی
- روانشناسی سیاسی مسائل روز ایران و جهان
- موردهای مطالعاتی در ایران و جهان اسلام و روابط بین المللی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاددهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. جرویس ، رابرت (۱۳۹۸) دولتمردان چگونه فکر می کنند؟ روانشناسی سیاست بین الملل، ترجمه عباس ملکی و همکاران ، تهران انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
۲. نیلیپیر ، اناکورد (۱۴۰۰) روان شناسی سیاسی بین الملل ، ترجمه مجید اعلایی ، تهران ، لوگوس .
۳. ذوالفقاری ، مهدی (۱۳۹۷) روانشناسی سیاسی روابط بین الملل ، خرم آباد ، دانشگاه لرستان .
۴. ادیب مقدم ، ارشین (۱۳۹۷) روانشناسی ناسیونالیسم : تفکرات جهانی ، تصورات ایرانی ، انتشارات کمبریج.
۵. اریفن ، یوهان و همکاران (۱۴۰۱) عواطف در سیاست بین الملل ، ترجمه محمد سلطانی نژاد ، تهران ، ابرار معاصر.
۶. پیرانی ، شهره (۱۳۹۷) روانشناسی سیاسی خشونت : تحلیل خشونت داعش ، تهران ، پژوهشگاه مطالعات راهبردی.
۷. پاستیدرژه (۱۳۴۴) مسایل روانشناسی اجتماعی ، ترجمه علی محمد کاردان ، تهران ، دانشگاه تهران .
۸. لازار ، ژودیت (۱۳۸۷) افکار عمومی ، ترجمه مرتضی کتبی ، تهران نشرنی .
۹. فتحی آشتیانی، علی (۱۳۷۷). مقدمه ای بر روان شناسی سیاسی. تهران: موسسه انتشارات بعثت.
۱۰. کاتم، مارتا؛ اولر، بث دیتز؛ مسترز، النا؛ پرستون، توماس (۱۳۸۶). مقدمه ای بر روان شناسی سیاسی. ترجمه کمال خرازی و جواد علاقیندراد. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
۱۱. هرمن ، مارگارت جی (۱۳۸۵) روانشناسی سیاسی : مسایل و موضوع های معاصر ، ترجمه مجتبی تمدنی ، تهران ، انتشارات اتی.
۱۲. جاست ، جان تی (۱۳۹۳) روانشناسی سیاسی ، ترجمه محمد رضا جلالی و محمد سعدی ، پژوهشگاه فرهنگ و هنر.
۱۳. نظری، علی اشرف (۱۳۹۲). تصورات قالبی و روابط بین گروه های هویتی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۱۴. هاوتن، دیوید پاتریک (۱۳۹۳). روان شناسی سیاسی. ترجمه علی اشرف نظری و شهرزاد مفتوح. تهران: قومس.
۱۵. قانون پرور ، محمد رضا (۱۳۹۸) در آینه ایرانی : تصویر غرب و غربی ها در داستان ایرانی ، ترجمه مهدی نجف زاده ، انتشارات تیسرا.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: دانش روان شناسی سیاسی در آرای متفکران ایرانی و مسلمان		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology Knowledge in the Views of Iranian and Muslim Thinkers	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشناسازی دانشجویان با تفکیک دانش روانشناسی سیاسی که قدمت طولانی به اندازه کل تاریخ فلسفه دارد و علم تجربی روانشناسی سیاسی که در قرن بیستم شکل گرفت. در این درس آرای روانشناختی سیاسی متفکران ایرانی و مسلمان استخراج و عرضه می شود.

پ) سرفصل ها:

- کلیات: تفکیک دانش روانشناختی سیاسی (knowledge) از علم تجربی روانشناسی سیاسی (science)
- تاریخچه روانشناسی سیاسی به مثابه دانش و به مثابه علم تجربی در غرب: (افلاطون، ارسطو، هابز، لاک، کانت، هگل
- جلوه ها و ابعاد گوناگون روانشناسی سیاسی به مثابه دانش
- روانشناسی سیاسی به مثابه دانش در آرای متفکران ایرانی و مسلمان: فارابی، خواجه نظام الملک، خواجه نصیر الدین طوسی، ماموردی، بوعلی سینا، مسعودی، ابوریحان بیرونی، ابن خلدون، سعدی، مولوی، فردوسی
- روانشناسی سیاسی به مثابه دانش در اسطوره ها، ادبیات عامیانه، ضرب المثل های ایرانی
- روانشناسی سیاسی متفکران ایرانی و مسلمان
- روانشناسی سیاسی عصبیت
- روانشناسی سیاسی تقیه
- روانشناسی سیاسی مقاومت
- روانشناسی سیاسی قوم غالب و مغلوب
- روانشناسی سیاسی در متون فقهی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. آذربایجانی، مسعود و دیگران (۱۳۸۲) روانشناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلامی، تهران، سمت.
۲. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲) روانشناسی سیاسی، چاپ هفتم، تهران، سمت (فصل اول) ..
۳. نجاتی، محمد عثمان (۱۳۷۷) قرآن و روانشناسی، ترجمه عباس عرب، مشهد، آستان قدس رضوی.
۴. نجاتی، محمد عثمان (۱۳۸۵) علم النفس از دیدگاه دانشمندان مسلمان، ترجمه سعید بهشتی، تهران، رشد.
۵. عثمان، عبدالکریم (۱۳۷۶) روانشناسی از دیدگاه غزالی و دانشمندان اسلامی، مفهوم نقش و روان انسان، ترجمه محمدباقر حجتی. تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
۶. اوداینک، والتر (۱۳۹۷) یونگ و سیاست: اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی، کارل گوستاو یونگ، ترجمه علیرضا طیب، تهران، نشر نی.
۷. استرنبرگ، رابرت جی (۱۴۰۲) روانشناسی شناختی، ترجمه سید کمال خرازی، الهه حجازی، تهران، سمت.
۸. جاحظ، عمر بن (بی تا) التاج فی اخلاق الملک، تحقیق: احمد زکی پاشا، بیروت، المطبعة الاميرية.
۹. نظام الملک طوسی، حسن ابن علی (۱۳۹۷) سیاست نامه، تهران، انتشارات علمی فرهنگی.
۱۰. غزالی، محمد (۱۳۹۰) احیاء العلوم الدین، تهران، انتشارات علمی فرهنگی.
۱۱. مولوی، جلال الدین (۱۳۸۷) مثنوی معنوی، تهران، انتشارات علمی فرهنگی.
۱۲. عنصر المعالی، کیکاووس بن اسکندر (۱۳۹۸) قابوس نامه، تهران، انتشارات انقلاب اسلامی.
۱۳. ابن خلدون (۱۳۶۶) مقدمه ابن خلدون، ترجمه محمد پروین گنا بادی، تهران، انتشارات علمی فرهنگی.
۱۴. نصراله منشی، ابوالمعالی (۱۳۹۰) کلیات کلیله و دمنه، ترجمه مجتبی مینوی تهرانی، تهران، نگاه.
۱۵. زیگفرید، اندره (۱۳۹۱) روح ملتها، ترجمه احمد ارام، تهران شرکت سهامی انتشار.
۱۶. بوتول، گاستون (۱۳۶۴) تتبعی در ستیزه شناسی، ترجمه حسن پویان، تهران، نشر پژمان.
۱۷. فارابی، فصول منتزعه.
۱۸. خواجه نصیرالدین طوسی، اخلاق ناصر.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: متون تخصصی روانشناسی سیاسی به زبان انگلیسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Specialized Texts in Political Psychology in English	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی دانشجویان با اصطلاحات و مفاهیم و متون تخصصی روانشناسی سیاسی و افزایش مهارت فهم دقیق برای کاربرد سازی آن در حل مسئله در ایران است.

پ) سرفصل‌ها:

- معرفی اصطلاحات و مفاهیم پرکاربرد در روانشناسی سیاسی
- آشناسازی دانشجویان با کتب، مقالات و سایت‌های تخصصی و معتبر روانشناسی سیاسی
- مهارت آموزی خواندن و فهم درست متون تخصصی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن‌ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

1. Deutsch, M., & Kinnvall, C. (2002). What is political psychology? In R. Monroe (Ed.), *Political psychology* (pp. xx-xx). London: Lawrence.
2. Freud, S. (2001). *Group psychology and the analysis of the ego*. The Standard Edition, Vol. XVIII. London: Vintage.
3. Giddens, A. (1984). *The constitution of society*. Berkeley: University of California Press.
4. Grass Stein, J. (1989). *Getting to the table: The processes of international prenegotiation*. Baltimore, MD: John Hopkins University Press.
5. Greenstein, F. I. (1969). *Personality and politics*. Chicago: Markham Publishing Company.
6. Held, D. (1980). *Introduction to critical theory: Horkheimer to Habermas*. Berkeley, CA: University of California Press.

7. Hudson, V. (Ed.). (1997). *Culture and foreign policy*. Boulder, CO: Lynne Rienner.
8. Janis, I. L. (1982). *Groupthink: Psychological studies of policy decisions and fiascos*. Boston: Houghton Mifflin.
9. Jervis, R. (1997). *System effects: Complexity in political and social life*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
10. Jost, J. T., & Sidanus, J. (2004). *Political psychology*. New York: Psychology Press.
11. Kaarbo, J., & Beasley, R. K. (1999). A practical guide to the comparative case study method in political psychology. *Political Psychology*, 20, 369-403.
12. Lendoux, S. E. (2006). An introduction to the origins, status, and mission of behaviorology. *Behaviorology Today*, 12(2), 27-41.
13. McGuire, W. J. (1993). *Exploration in political psychology*. Durham: Duke University Press.
14. Ross, L. R., & Nisbett, R. E. (1991). *The person and the situation: Perspectives of social psychology*. Philadelphia: Temple University Press.
15. Bou Ali, N., & Goel, R. (Eds.). (2018). *Lacan contra Foucault: Subjectivity, sex, and politics*. London: Bloomsbury Academic.

For the URLs, here's the list of institutions offering programs related to political psychology:

- Institute for Conflict, Cooperation and Security (ICCS), a world-leading interdisciplinary research centre, in partnership with the Department of Political Science and International Studies. [Birmingham University](#).
- North Carolina State University.
- Purdue University.
- Union College.
- Wayne State University.
- [Ohio State University](#).
- [Bournemouth University](#).
- [Keele University](#).
- [Birmingham University Global Cooperation and Security Course](#).

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی شخصیت سیاستمداران		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology of Politicians' Personality	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

سیاستمداران، مدیران ارشد و نظریه پردازان و متفکران سیاسی مقدرات کشورها را در دست دارند. صفات شخصی آنان در سیاست داخلی و منطقه ای و بین المللی بازتاب پیدا می کند. شناسایی شخصیت آنان به فهم سیاست های کشورها، هدف این درس است.

پ) سرفصل ها:

- کلیات
- قالب های نظری روانشناسی شخصیت سیاستمداران ، کارگزاران و مدیران
- صفات و ویژگی های اساسی روان شناسی سیاستمداران و کارگزاران
- تاثیر شخصیت و ویژگی های فردی سیاستمداران بر سیاست داخلی و خارجی کشورها
- بحران های شخصی سیاستمداران و بازتاب آن بر سیاست کشورها
- تاثیر رسانه ها بر تصمیم گیری سیاستمداران و کارگزاران ارشد
- روانشناسی رفتار جمعی و بازتاب آن بر کنش سیاستمداران و مدیران ارشد
- کاربرد نظریه ها در بررسی شخصیت کارگزاران سیاسی و اداری
- روانشناسی سیاسی سیاستمداران کشور های منطقه و اروپا و ایالات متحده امریکا و جهان در خدمت منافع ایران
- کاربرد نظریه ها در بررسی شخصیت متفکران و نظریه پردازان سیاسی
- مورد های مطالعاتی در ایران و جهان اسلام و جهان

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد
- سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. فتحی آشتیانی، علی (۱۳۷۷) مقدمه ای بر روانشناسی سیاسی، تهران، بعثت.
۲. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲) روانشناسی سیاسی، چاپ هفتم، تهران، سمت.
۳. سریع القلم، محمود (۱۳۸۶) فرهنگ سیاسی ایران، تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
۴. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲) روانشناسی سیاسی پادشاهان قاجاری چاپ دوم، تهران، سمت.
۵. نیکسون، ریچارد (۱۳۷۱) رهبران، ترجمه کاظم عمادی، تهران انتشارات عطایی.
۶. کریمی، یوسف (۱۳۷۴) روانشناسی شخصیت، تهران، موسسه نشر ویرایش.
۷. استیو، اسمیت (۱۴۰۲) سیاست خارجی: نظریه ها، بازیگران و موارد مطالعاتی، جلد ۲، ترجمه حاجی یوسفی، حسین محمودی، ایوب کریمی، تهران: سمت.
۸. جرویس، رابرت (۱۳۹۸) دولتمردان چگونه می اندیشند؟ ترجمه عباس ملکی و همکاران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
9. Altemeyer, B. (1996). *The Authoritarian Specter*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
10. Altemeyer, B. (2004). The other authoritarian personality. In J. Jost & J. Sidanius (Eds.), *Political psychology: Key readings* (pp. 123-142). New York: Psychology Press.
11. Augoustinos, M., & Reynolds, K. J. (2001). *Understanding prejudice, racism, and social conflict*. London: Sage Publications.
12. Azuma, H. (1984). Psychology in a non-Western country. *International Journal of Psychology*, 19(1-4), February-December.
13. Eckhardt, W. (1991). Authoritarianism. *Political Psychology*, 12, 97-124.
14. Jost, J. T., & Sidanius, J. (Eds.). (2004). *Political psychology: Key readings*. New York & Hove: Psychology Press.
15. Khan, S. (2010). Implicit attitudes and stereotyping. In *Handbook of racial & ethnic minority psychology*. Sage Publications. Retrieved April 10, 2010, from <http://www.sage.com>.
16. Louw, J. (2004). Introduction. In A. C. Brock, J. Louw, & W. van Hoorn (Eds.), *Rediscovering the history of psychology: Essays inspired by the work of Kurt Danziger* (pp. 1-18). Springer.
17. Marcus, G. E. (Ed.). (2005). Authoritarianism: Special issue. *Political Psychology*, 26(3).
18. Pratto, F. (2004). Authoritarian personality. In *Encyclopedia of group processes & intergroup relations* (pp. 72-75). London: Sage Publications.
19. Pratto, F. (2004). Authoritarian personality. In *Encyclopedia of group processes & intergroup relations* (pp. 72-75). London: Sage Publications.
20. Huddy, L. (2005). Review of *Political Psychology: Key Readings* by J. Jost & J. Sidanius. *Political Psychology*, 26(6), 981-984.
21. Schneider, D. J. (2001). Modern stereotype research: Unfinished business. In C. N. Macrac, C. Stangor, & M. Hewstone (Eds.), *Stereotypes and stereotyping* (pp. 63-81). New York: Guilford Press.
22. Schneider, D. J. (2004). *The psychology of stereotyping*. New York: The Guilford Press.
23. Support for the populist radical right between uncertainty avoidance and risky choice. Retrieved from <https://www.amazon.com/Political-Psychology-Key-Readings-Social/dp/1841690708>

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی توده ها و رفتار های جمعی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology of The Masses and Collective Behaviors	
دروس پیش نیاز:	- پایه ☐ نظری ****	
دروس هم نیاز:	- تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

بررسی رفتار سیاسی افراد در اجتماعات انبوه و اعتراضات اجتماعی و نقش هیجانات لحظه ای بر رفتارهای سیاسی آنان است .
روانشناسی سیاسی اول معطوف به بررسی شخصیت های سیاسی و دوم فرایندهای سیاسی مثل انتخابات و سوم رفتار توده ها و افراد عادی و حکومت شوندگان است . در این درس محور سوم در دستور کار است.

پ) سرفصل ها:

- کلیات
- قالب های نظری روانشناسی سیاسی توده ها : گوستاو لوبون و ...
- نظریه های رفتار جمعی
- رسانه ها و شکل دهی به رفتارهای جمعی
- تاثیر هیجان ها و سرایت آن ها بر رفتارهای جمعی
- هم رنگی و تاثیر آن بر رفتارهای سیاسی
- روانشناسی سیاسی تظاهرات، اجتماعات و اعتراضات سیاسی
- نقش رسانه ها و شبکه های اجتماعی نوین در رفتارهای جمعی
- مطالعه رفتارهای جمعی ایرانیان از دوره قاجار، پهلوی و جمهوری اسلامی
- مورد های مطالعاتی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد
- سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. لوبون، گستاو (۱۳۶۹) روانشناسی توده ها، ترجمه کیومرث خواجوی ها، تهران، روشنگران .
۲. گر، رابرت (۱۳۸۰) چرا انسانها شورش می کنند ؟ ترجمه مرشدی راد، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی
۳. اپتر، دیوید (۱۳۸۰) اعتراض سیاسی و تغییرات اجتماعی، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی .
۴. کاتم، مارتا و دیگران (۱۳۹۶) مقدمه ای بر روانشناسی سیاسی، ترجمه سید کمال خرازی و جواد علاقبندراد، تهران، نشر دانشگاهی .
۵. جاست، جان (۱۴۰۱) روانشناسی سیاسی، ترجمه جلالی و سعدی، تهران، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و هنر .
۶. هاول، واتسلاف (۱۳۸۵) قدرت بی قدرتان، ترجمه احسان کیانی خواه، تهران، نشر نو .
۷. فروم، اریک (۱۳۸۱) گریز از آزادی، ترجمه عزت اله فولادوند، تهران، مروارید .
۸. بیات، اصف (۱۳۹۹) سیاست های خیابانی، ترجمه یداله نبوی چاشمی، تهران، شیرازه .
۹. کاپفر، ژان نویل (۱۳۸۰) شایعه، ترجمه حداد موقر، تهران، نشر و پژوهش شیرازه.
۱۰. گرث، هانس (۱۳۸۰) منش فرد و ساختار اجتماعی، ترجمه اکبر افسری، تهران، آگاه فصل ۱۳.
11. Miller, D. L. (2013). *Introduction to collective behavior and collective...*
12. Huddy, L., Sears, D. O., & Levy, J. S. (Eds.). (2023). *The Oxford handbook of political psychology* (3rd ed.). Oxford University Press.
13. Rose, T. (2022). *Collective illusions: Conformity, complicity, and the science of why we make bad decisions*. Hachette Books.
14. Sinnott, J. D., & Rabin, J. S. (Eds.). (2020). *The psychology of political behavior in a time of change*. Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی رفتار انتخاباتی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology of Electoral Behavior	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنا سازی دانشجویان با دلایل انتخاب های سیاسی و فرآیندهایی که به این انتخاب ها منجر می شود و فراتر از آن خطاهای شناختی و الگوهای رفتاری مطالعه می شود.

پ) صرفصل ها:

- کلیات : مفاهیم: رفتار سیاسی، مشارکت سیاسی، رفتار انتخاباتی ، انتخاب
- نظریه های رفتار انتخاباتی و مشارکت سیاسی
- الگوهای رفتار انتخاباتی و نقش آن در انتخاب سیاسی
- الگوهای رفتار انتخاباتی و مشارکت سیاسی در ایران
- رفتار انخاب کنندگان و انتخاب شوندگان
- پیش بینی و رای شناسی مردم
- بررسی سبب رای در شهرهای بزرگ و مناطق پیرامونی اعم از روستاها و مناطق محروم و مرزی
- نگرش مردم به احزاب و اشخاص
- نقش گروه های مرجع رسمی و غیر رسمی در رای شناسی
- نظریه های انتخاب عقلانی
- نگرش سیاسی و نقش آن در انتخاب های سیاسی
- انواع سوگیری ها و خطاهای شناختی در رای دهی
- نقش هیجان و عواطف در انتخاب های سیاسی
- رقیب هراسی در انتخابات
- روانشناسی شایعه و خبرهای جعلی در انتخابات
- تحولات نسلی و رفتار رای دهی در انتخابات
- روانشناسی سیاسی قطبی سازی سیاسی
- روانشناسی سیاسی مناظره و تبلیغات سیاسی
- ریشه های روانشناختی سیاسی گرایش به احزاب سیاسی

ت) روش یاددهی – یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی – یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس

انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان

تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. عبدالملکی، سعید (۱۴۰۲) مبانی روانشناختی سیاست، تهران، انتشارات وانیا.
۲. انصاری، محمد مهدی (۱۴۰۳) شایسته سالاری، تهران دادگستر.
۳. امینی، پرویز و همکاران (۱۴۰۲) گفتارهایی در الگوی رفتار انتخاباتی جامعه ایران، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
۴. حکیم ارا، محمد علی (۱۴۰۲) الگوی روانشناختی استدلال های سیاسی رای دهندگان در انتخابات بر پایه مفهوم درگیری، مطالعات روانشناسی بالینی، شماره ۲۱، بهار ۱۴۰۲.
۵. برزگر، ابراهیم (۱۳۹۵) فرهنگ سیاسی در جمهوری اسلامی، مطالعه موردی هفتمین دوره انتخابات ریاست جمهوری ایران، مجله جامعه شناسی سیاسی جهان اسلام، شماره ۹، ۱۳۹۵.
۶. دارابی، علی (۱۳۸۸) رفتار انتخاباتی در ایران: الگوها و نظریه ها، تهران سروش.
۷. عبدالله، عبدالمطلب (۱۳۹۲) تحلیل رفتار رای دهی در ایران، تهران انتشارات دانشگاه امام صادق (علیه السلام).
۸. کریمی مله، علی (۱۳۹۸) درآمدی بر جامعه شناسی سیاسی رفتار رای دهی، تهران، انتشارات نگاه معاصر.
9. Conteh-Morgan, E. (2004). *Collective political violence: An introduction to the theories and cases of violent conflicts*. Taylor & Francis Routledge..
10. Frantz, C. M., et al. (2004). A threat in the computer: The race implicit association test as stereotype threat experience. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30, 1611-1924. <https://doi.org/10.1177/0146167204264078>.
11. Fiedler, K., & Walther, E. (2004). *Stereotyping as inductive hypothesis testing*. Psychology Press.
12. Gupta, D. K. (2008). *Understanding terrorism and political violence: The life cycle of birth, growth, transformation, and demise*. Routledge.
13. Hall, R. E. (2001). The ball curve: Calculated racism and the stereotype of African American men. *Journal of Black Studies*, 32(1), 104-119. <https://doi.org/10.1177/002193470103200105>.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی خشونت، گروه های تروریستی و تکفیری		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology of Violence, Terrorist and Takfiri Groups	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

در این درس ابتدا مطالعه خشونت و سیاست، رفتار گروه های تروریستی و تکفیری از دیدگاه روانشناسی سیاسی و تلاش برای فهم دلایل و انگیزه ها، شدت و گستره خشونت ها بررسی می شود و سپس به ارائه راهکار ها برای مهار آن ها پرداخته می شود .

پ) سرفصل ها:

- کلیات : تعریف خشونت سیاسی ، تروریسم و افراط گرایی در سیاست ، آشوب، طغیان اجتماعی .
- قالب های نظری روانشناسی سیاسی خشونت و پرخاشگری
- سنخ شناسی خشونت و افراط گرایی
- نقش هویت اجتماعی و دینی در خشونت گروهی
- روانشناسی سیاسی عملیات انتحاری
- روانشناسی سیاسی پدیده تروریسم
- روانشناسی سیاسی پدیده گروه های تکفیری
- تصمیم گیری درباره کنش خشونت آمیز یا مسالمت آمیز
- دلایل روانشناختی جذب افراد به گروه های تکفیری و تروریستی
- راهبردهای تبلیغاتی و جذب افراد در گروه های تروریستی
- راه کارهای روانشناختی مقابله با تکفیر و خشونت
- مورد پژوهی ها : روانشناسی سیاسی داعش، القاعده و ...

ت) روش یاددهی – یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. اپتر، دیوید و دیگران (۱۳۸۰) اعتراض سیاسی و تغییر اجتماعی، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی، تهران، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی
۲. کاتم، مارتا و دیگران (۱۳۹۶) مقدمه ای بر روانشناسی سیاسی، ترجمه سید کمال خرازی و جواد علاقمند، تهران، نشر جهاد دانشگاهی، فصل ۹.
۳. روانشناسی تروریسم (۱۳۸۸) ترجمه دانشکده و پژوهشکده اطلاعات و امنیت، تهران، دانشکده و پژوهشکده اطلاعات و امنیت.
۴. گر، تد رابرت (۱۳۸۰) چرا انسان ها شورش می کنند؟ ترجمه علی مرشدی راد، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی
۵. بورام، رندری (۱۳۹۳) روانشناسی تروریسم، ترجمه نصرالله انصاری نژاد، تهران دانشگاه علوم انتظامی ناجا.
۶. مهدوی، عابد و همکاران (۱۳۹۳) تحلیل شخصیت تروریسم از دیدگاه روانشناسی، تهران یاد عارف.
۷. جاست، جان (۱۳۹۷) روانشناسی سیاسی، ترجمه جلالی و سعدی، تهران، انتشارات فرهنگ و هنر
۸. عبدالملکی، سعید (۱۳۹۴) تحلیل روانشناختی پدیده داعش با تاکید بر روانشناسی سیاسی، نشر علم.
۹. پیرانی، پیرانی (۱۳۹۷) روانشناسی سیاسی خشونت، تهران، مطالعات راهبردی.
۱۰. فکوهی، ناصر (۱۳۷۸) خشونت سیاسی، نظریات، مباحث، اشکال و راهکارها، تهران، نشر قطره.
۱۱. نبوی، سید محمد (۱۳۹۴) منبع شناسی تروریسم، تهران، شرکت تعاونی کارفرینان فرهنگ و هنر.
12. Halliday, F. (2002). *Two hours that shook the world: September 11th, 2001, causes and consequences*. Saqui Books.
13. Katona, P. (2006). The historical impact of terrorism, epidemics, and weapons of mass destruction. In P. Katona, M. D. Intriligator, & J. P. Sullivan (Eds.), *Countering terrorism and WMD*.
14. Ruston, J. P. (2005). Ethnic nationalism, evolutionary psychology, and genetic similarity theory. *Nations and Nationalism*, 11, 489–507. <https://doi.org/10.1111/j.1469-8129.2005.00209.x>
15. Silke, A. (Ed.). (2004). *Terrorists, victims and society: Fathali Moghaddam & Anthony Marsella (Eds.), Understanding terrorism: Psychosocial roots, consequences, and interventions*. American Psychological Association.
16. Silke, A. (2004). An introduction to terrorism research. In A. Silke (Ed.), *Research on terrorism: Trends, achievements, and failures* (pp. 1-14). Frank Cass.
17. Stone, D. (2004). Genocide as transgression. *European Journal of Social Theory*, 7(1), 45–65. <https://doi.org/10.1177/1368431004040810>
18. Thornton, R. (2007). *Asymmetric warfare: Threat and response in the 21st century*. Bantam Books.
19. Conteh-Morgan, E. (2004). *Collective political violence: An introduction to the theories and cases of violent conflicts*. Taylor & Francis Routledge.
20. Frantz, C. M., et al. (2004). A threat in the computer: The race implicit association test as stereotype threat experience. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30, 1611-1924. <https://doi.org/10.1177/0146167204264078>
21. Hafez, M. (2005). *Manufacturing human bombs: The making of Palestinian suicide bombers*. United States Institute of Peace.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی انقلاب ها، جنبش ها و اعتراضات اجتماعی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology of Revolutions, Movements, and Social Protests	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است		

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

در این درس دلایل روانشناختی سیاسی شکل گیری، فرآیند، گسترش و پیامد های انقلاب ها و جنبش های اعتراضی بررسی می شود.

پ) سرفصل ها:

- کلیات : مفاهیم : انقلاب ، جنبش، شورش، خشونت ...
- نظریه های روانشناختی سیاسی انقلاب ها و جنبش های اجتماعی
- نظریه محرومیت نسبی رابرت گر ، دیویس
- نقش هیجانات و عواطف جمعی در انقلاب ها و جنبش های اعتراضی
- عناصر عینی و عنصر ذهنی در اعتراضات جمعی
- نقش ویژگی های شخصی رهبران در انقلاب ها و جنبش های اعتراضی
- نقش رسانه های نوین و شبکه های اجتماعی در جنبش های اعتراضی
- روان شناسی سیاسی شروع، اوج گیری و افول حرکت های اعتراضی
- مورد های مطالعاتی بررسی روانشناسی سیاسی انقلابات فرانسه ، روسیه ، چین ، ایران و ...
- مورد های مطالعاتی بررسی جنبش های اعتراضی در ایران و جهان

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۴۰ درصد
آزمون پایانی	۲۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. استنفورد، کوهن (۱۳۶۹) تیوریهای انقلاب ترجمه علیرضا طیب، قومس، فصل ۱۱.

۲. لون ، الگواندر (۱۳۸۷) خود شیفتگی فردی و اجتماعی ، ترجمه اکبر باقری ، تهران بازتاب.
۳. ادیب مقدم ، ارشین (۱۳۹۷) روانشناسی ناسیونالیسم : تفکرات جهانی ، تصورات ایرانی ، انتشارات کمبریج .
۴. هالندر ، ادوین پل (۱۳۷۸) روانشناسی اجتماعی : رهبری و قدرت تاثیرات اجتماعی افکار عمومی و فعالیت سیاسی ، ترجمه احمد رضوانی ، مشهد ، به نشر .
۵. جاست ، جان تی (۱۳۹۳) روانشناسی سیاسی ، ترجمه محمد رضا جلالی و محمد سعدی ، تهران ف انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و هنر .
۶. کرزن ، چالز (۱۳۹۷) انقلاب تصور ناپذیر ، محمد عباسی ، انتشارات ترجمان علوم انسانی .
۷. بیات ، اصف (۱۳۹۹) سیاست های خیابانی ، ترجمه یداله نبوی چاشمی ، تهران ، شیرازه .
8. Gupta, D. K. (2008). *Understanding terrorism and political violence: The life cycle of birth, growth, transformation, and demise*. London: Routledge.
9. Hafez, M. (2005). *Manufacturing human bombs: The making of Palestinian suicide bombers*. Washington, DC: United States Institute of Peace.
10. Halliday, F. (2002). *Two hours that shook the world: September 11th, 2001, causes and consequences*. London: Saqui Books.
11. Hudson, R. (1999). *The sociology and psychology of terrorism: Who becomes a terrorist and why?* A report prepared under an interagency agreement by the Federal Research Division, Library of Congress. Washington, D.C.: The Division.
12. Norval, A. J. (2003). The politics of ethnicity and identity. In *Cambridge dictionary of sociology*. Cambridge: Cambridge University Press.
13. Schneider, D. J. (2004). *The psychology of stereotyping*. New York: The Guilford Press.
14. Stephan, W. G., et al. (2009). Intergroup threat theory. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping and discrimination* (pp. xxx-xxx). New York: Psychology Press.
15. Weedon, C. (2005). *Identity and culture: Narratives of difference and belonging*. Open University Press.

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی افکار عمومی و رسانه ها		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology of Public Opinion and Media	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

در این درس به وجوه روانشناختی سیاسی افکار عمومی پرداخته می شود. همچنین شکل گیری و جهت دهی به افکار عمومی و نقش رسانه ها بررسی می شود. نقش رسانه ها در تسخیر ذهنی، تسخیر عاطفی و تسخیر رفتاری مردم از دیگر مباحثی است که در این درس مطالعه می شود.

پ) سرفصل ها:

- کلیات : تعریف مفاهیم: افکار عمومی، رسانه ها، شبکه های اجتماعی، نگرش سیاسی
- نظریه های شکل گیری و تغییر افکار عمومی
- فرآیند های بینشی و گرایشی (عاطفی) موثر بر افکار عمومی
- الگوهای متقاعدسازی و تغییر نگرش
- نقش نظرسنجی موسسات در افکار عمومی
- ماریپیچ افکار عمومی و تغییر در افکار عمومی
- شیوه های اقناع و تبلیغات در رسانه ها
- نقش تبلیغات سیاسی در کسب و حفظ قدرت سیاسی
- تحلیل نقش افکار عمومی در تصمیم سازی سیاسی
- روانشناسی سیاسی اعتراضات اجتماعی و نقش افکار عمومی و رسانه ها
- نقش هوش مصنوعی و فناوری های نوین بر افکار عمومی
- مورد های مطالعاتی در ایران و جهان

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. برکوویتز، لئونارد (۱۳۸۳) روانشناسی اجتماعی، ترجمه محمدحسین فرجاد، عباس محمدی اصل، چاپ دوم، تهران، اساطیر.
۲. هرمن، مارگارت جی (۱۳۸۵) روانشناسی سیاسی: مسائل و موضوع های معاصر، ترجمه مجتبی تمدنی، تهران، انتشارات آتی.
۳. کاتم، مارتا و دیگران (۱۳۸۶) مقدمه ای بر روانشناسی سیاسی، ترجمه سیدکمال خرازی و جواد علاقبندراد، تهران، نشر جهاد دانشگاهی. فصل ۶.
۴. لازار، ژویت (۱۳۹۰) افکار عمومی، ترجمه مرتضی کتبی، چاپ ششم، تهران، نشر نی.
۵. مک ماهون، کیان (۱۴۰۰) روانشناسی رسانه های اجتماعی، ترجمه شیوا خوش نسب، تهران، ندای کارافرین.
۶. هالندر، ادوین پل (۱۳۷۸) روانشناسی اجتماعی: رهبری و قدرت ارتباط اجتماعی افکار عمومی و فعالیت سیاسی، ترجمه احمد رضوانی، مشهد، به نشر.
۷. گیلز، دیوید (۱۳۹۳) روانشناسی رسانه، ترجمه ریحانه سادات روحانی، علیرضا فرد، تهران، سادس.
۸. سهرابی، فرامرز (۱۳۹۵) روانشناسی تبلیغات و رسانه، تهران، دانشگاه علامه طباطبائی.
۹. روانشناسی وسایل ارتباط جمعی ترجمه اسدزاده، سعدی پور، تهران، سروش.
۱۰. پراتکانیس، انتونی (۱۳۹۴)، عصر تبلیغات، استفاده و سواستفاده روزمره از اقناع، ترجمه سید امامی و محمد صادق عباسی، تهران، سروش.
11. Nelson, T. D. (Ed.). (2009). *Stereotyping processes and parameters*. In *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination*. New York: Psychology Press.
12. Jahoda, G. (2001). Beyond stereotypes. *Culture & Psychology*, 7(2), 181-197.
13. Jussim, L., et al. (2009). The unbearable accuracy of stereotypes. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination* (pp. xxx-xxx). New York: Psychology Press.
14. Killen, M. (2007). Children's social and moral reasoning about exclusion. *Current Directions in Psychological Science*, 16(1), 32-36.
15. Levy, S. R., & Hughes, J. M. (2009). Development of racial and ethnic prejudice among children. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination* (pp. xxx-xxx). New York: Psychology Press and Taylor & Francis Group.
16. Novikova, K. (2002). *Origins of contemporary Russian ethnic stereotype for Ukrainians*. (Term Paper). Supervisor: Andras Kovacs, December.
17. Schneider, D. J. (2004). *The psychology of stereotyping*. New York: The Guilford Press.
18. Sechrist, G. B., & Stangor, C. (2001). Perceived consensus influences intergroup behavior and stereotype accessibility. *Journal of Personality and Social Psychology*, 80(4), 645-654.
19. Stephan, W. G., et al. (2009). Intergroup threat theory. In T. D. Nelson (Ed.), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination* (pp. xxx-xxx). New York: Psychology Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی احزاب سیاسی و گروه ها		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology of Political Parties and Groups	
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری *****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشناسازی دانشجویان با ابعاد روانشناختی سیاسی شکل گیری تشکل های سیاسی، عملکرد، پایداری یا ناپایداری آن ها در ایران است. بررسی رقابت های درون حزبی و برون حزبی و نقش ویژگی های ریاست حزب و تشکل بر تصمیم گیری از دیگر ابعاد است.

پ) سرفصل ها:

- کلیات : مفاهیم پایه: حزب، گروه، جناح، حلقه های واسط، نظام سیاسی و ...
- نظریه های روانشناسی سیاسی در مورد احزاب و تشکل های سیاسی
- روانشناسی سیاسی تاثیر عضویت فرد در گروه
- روانشناسی سیاسی رهبران احزاب و تشکل های سیاسی
- اعتماد و بی اعتمادی سیاسی مردم به احزاب و تشکل های سیاسی
- تاثیر روانشناختی شبکه های اجتماعی و رسانه های نوین بر جهت گیری احزاب و تشکل ها
- روانشناسی سیاسی رفتار احزاب و تشکل ها در انتخابات
- دلایل روانشناختی شبکه های اجتماعی و رسانه های نوین بر جهت گیری احزاب و تشکل ها
- چيستی درستی كمبود روحیه جمعی در میان ایرانیان
- مورد های مطالعاتی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. تریاندا فیلیدو، انا (۱۳۸۷) روانشناسی اجتماعی رفتار حزبی ، ترجمه محمد قلی پور ، مشهد ، انتشارات مرنديز.

۲. جاست، جان تی (۱۳۹۳) روانشناسی سیاسی، ترجمه محمد رضا جلالی و محمد سعدی پور، تهران، انتشارات فرهنگ و هنر.
 ۳. پاسکال، سوته (۱۳۹۰) دیوانگانی که بر جهان حکومت می کنند، ترجمه نوشین غفاریپور، مشهد، سخن گستر.
 ۴. پست، جرالد (۱۳۹۷) رهبران و پیروانشان در جهانی خطرناک: روانشناسی سیاسی رفتار سیاسی، ترجمه منوچهر قدسی قهفرخی، تهران، جوینده.
 ۵. گرث، هانس (۱۳۶۹) منش فرد و ساختار اجتماعی، ترجمه اکبر افسری، تهران آگاه. فصل ۱۲ و ۱۳.
 ۶. فرگاس، جوزف (۱۳۷۳) روانشناسی اجتماعی، ترجمه خشایار بیگی، مهرداد فیروزبخت، تهران: ابجد.
 ۷. ا. ککیس، یانیس (۱۳۹۴) لاکان و امر سیاسی، ترجمه محمد علی جعفری، تهران ققنوس.
 8. Conteh-Morgan, E. (2004). *Collective political violence: An introduction to the theories and cases of violent conflicts*. Taylor & Francis Routledge.
 9. Frantz, C. M., et al. (2004). A threat in the computer: The race implicit association test as stereotype threat experience. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30(12), 1611-1924.
- (ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:
- (اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)
- (خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:
- (امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

الف) عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی حل منازعه، مذاکره و میانجی گری		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology of Conflict Resolution, Negotiation, and Mediation	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ****
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با نظریه ها، مفاهیم و ساز و کار های روانشناسی سیاسی از قبیل مذاکره و میانجی گری برای حل منازعه و جلوگیری از مزمن شدن آن ها و ایجاد توان چشم انداز سازی، برای عبور مسالمت آمیز و موفقیت آمیز و با کمترین هزینه از وضعیت بحرانی به وضعیت مدنی - فرهنگی، ایجاد توان ایده سازی برای عبور مسالمت آمیز از بحران، مهارت آموزی کارشناسی استراتژیک در دانشجو برای تنظیم وظایف کاری خویش در بستر حرکت استراتژیک ملی.

پ) سرفصل ها:

- قالب های نظری روانشناسی سیاسی منازعه
- فرایند های منازعه از دیدگاه روانشناسی سیاسی
- نقش ادراک و سوء ادراک در شکل گیری منازعات
- نقش سوگیری های شناختی در منازعه
- روان شناسی سیاسی مذاکره
- اعتماد سازی و راه حل های گوناگون حل منازعه
- کاربرد مهارت های ارتباطی در حل منازعه
- کاربرد مددکاری در حل منازعه
- کاربرد کمیته های حقیقت یاب در حل و فصل منازعه
- ایده یابی برای عبور مسالمت آمیز از بحران ها و منازعات
- تکنیک ها و ساز و کار های میانجی گری
- مطالعات موردی حل منازعات داخلی و منطقه ای و بین المللی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یادگیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی

۴۰ درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه

۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. جاست، جان (۱۴۰۱) روانشناسی سیاسی، ترجمه جلالی و سعدی، تهران انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و هنر.
۲. دلاوری، ابوالفضل (۱۳۹۱) تحول مفاهیم، نگرش ها، و روش ها در حل منازعه: درامدی بر حل و فصل منازعات پیچیده و مزمن، فصلنامه ره نامه سیاستگذاری، بهار ۱۳۹۱.
۳. دلاوری، ابوالفضل (۱۳۸۸) نقش کمیسیون های حقیقت یاب در حل منازعات سیاسی و بین المللی، مجله حقوق عمومی، شماره ۲۶.
۴. کریس برگ، لوییس (۱۳۸۶) کشمکش های سازنده از اوج تا فرود، ترجمه عسکر قهرمان پور، تهران پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۵. گر، رابرت (۱۳۷۹) چرا انسانها شورش می کنند؟ ترجمه مرشدی زاد، انتشارات .
۶. پیستو، ژوزف (۱۳۷۷) خشونت و درماندگی در عزت الله فولادوند، خرد درسیاست، تهران طرح نو .
۷. اوداننبرگ، ولادیمیر والتر (۱۳۹۹) یونگ و سیاست، ترجمه علیرضا طیب، تهران، نشر نی .
۸. فروید، زیگموند (۱۳۷۷) چرا جنگ؟ نامه ای از فروید به انشتین، در فولادوند، خرد در سیاست، نشر نی.
9. Kappler, S. (1995). *The will to violence: The politics of personal behavior*. Cambridge University Press.
10. Festinger, L. (1957). *Theory of cognitive dissonance*. Stanford University Press.
11. Rumm. [Note: Full reference needed for proper formatting]
12. El R. J. (1981). *Understanding conflict and war*. California: SAGE Publications.
13. Lewicki, R., Sanders, D., & Minton, J. W. (1999). *Negotiation*. San Francisco: McGraw-Hill.
14. Butman, H. R., & Peterson, R. M. (1996). To remember and to heal: Teleological and psychological reflections on truth and reconciliation. *Human and Reuss*.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی نسل ها و هویت ملی		
نوع درس و واحد	Political Psychology of Generations and National Identity	عنوان درس به انگلیسی:
پایه ☐ نظری *****	-	درس پیش نیاز:
تخصصی الزامی ☐ عملی	-	درس هم نیاز:
تخصصی اختیاری ***** ☐ نظری-عملی	۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۳۲	
مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است	وضعیت آمایشی/مأموریتی درس (صرفاً برای درس تخصصی اختیاری مشخص شود)	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنایی با تحولات نسلی، تفاوت های نسلی و شکل گیری نسل ها در پرتو جامعه پذیری سیاسی، نقش رسانه های نوین و تاثیر آن ها بر رفتار سیاسی.

پ (سرفصل ها):

- کلیات: مفاهیم اساسی: نسل، جامعه پذیری سیاسی، رفتار سیاسی، نهاد های سیاسی و فرهنگی، هویت ملی
- نظریه های مرتبط: جامعه پذیری سیاسی، تربیت سیاسی، نسل ها، هویت
- نسل ها و هویت سیاسی متمایز
- تاثیر رویدادها و تجارب بر شکل گیری نسل ها و متفاوت
- روانشناسی سیاسی نسل ها: انواع نسل ها، ویژگی ها
- روانشناسی سیاسی بی تفاوتی سیاسی و انتخابات
- تاثیر انقلاب اسلامی، جنگ، دوره سازندگی و اصلاحات و رسانه های نوین بر نسل ها در ایران
- هویت ملی و قومی و جهانی در نسل ها در ایران
- روانشناسی تاریخی مردم ایران
- راه حل های روانشناختی سیاسی در مسائل نسل ها در ایران
- مورد های مطالعاتی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی - یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۲۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد
سایر موارد در صورت نیاز قید - شود. پروژه	۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲) روانشناسی سیاسی، چاپ هفتم، تهران، سمت (فصل نظریه اریکسون).
۲. اشرف، احمد (۱۴۰۲) هویت ایرانی، ترجمه حمید احمدی، تهران نشر نی.
۳. علیخانی، علی اکبر و همکاران (۱۳۸۳) نگاهی به پدیده گسست نسل ها، تهران، پژوهشکده علوم انسانی و اجتماعی جهاد دانشگاهی،
۴. زهره، نوری (۱۴۰۰) ابعاد روانشناختی و سبک زندگی نسل زد، نشر بوی کاغذ.
۵. هایت، جانatan (۱۴۰۳) نسل زد، نسل نگران، ترجمه علی اسلامی، نشر مهکامه.
۶. غلامرضا کاشی، محمد جواد (۱۳۹۰) تجربه و خاطرات نسلی، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دفتر طرح های ملی.
۷. کریمی مله، علی (۱۳۹۸) در امدی بر رفتار شناسی رفتار رای دهی، تهران.
۸. زیگفرید، اندره (۱۳۹۱) روح ملتها، ترجمه احمد ارام، تهران شرکت سهامی انتشار.
۹. ربانی، رسول، کجباف محمد باقر (۱۳۸۶) روانشناسی اجتماعی دیدگاه ها و نظریه ها، دانشگاه اصفهان، فصل ۲.
۱۰. جمعی از روانشناسان اجتماعی (۱۳۷۷) روانشناسی اجتماعی، متون اساسی انگلیسی و امریکایی، دانشگاه تبریز.
۱۱. سازمند، بهاره (۱۳۸۶)؛ جایگاه هویت ملی در قوانین برنامه های شهروندی کشور. نگاه ملی، موسسه مطالعات ملی.
۱۲. فالکس، کیث (۱۳۸۱)؛ شهروندی، ترجمه محمدتقی دلفروز، تهران: انتشارات کویر.
۱۳. قمری، داریوش (۱۳۸۴)؛ همبستگی ملی در ایران. تهران: تمدن ایرانی.
۱۴. نظری، علی اشرف و بهاره سازمند (۱۳۸۷)؛ گفتن، هویت و انقلاب اسلامی. تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
15. Elliot, A. (2001). The reinvention of citizenship. In N. Stevenson (Ed.), *Culture and citizenship* (pp. [page numbers]). London: Sage Publications.
16. Frey, B. S. (2003). Flexible citizenship for a global society. *Politics, Philosophy, Economics*, 2(1), 93-113.
17. Stevenson, N. (2001). *Culture and citizenship*. London: Sage Publications.
18. Tully, J. (1995). *Strange multiplicity: Constitutionalism in the age of diversity*. Cambridge: Cambridge University Press.
19. Turner, B. S. (1993). Contemporary problems in the theory of citizenship. In B. S. Turner (Ed.), *Citizenship and social theory* (pp. [page numbers]). London: Sage Publications.
20. Turner, B. S. (2001). Outline of a general theory of cultural citizenship. In N. Stevenson (Ed.), *Culture and citizenship* (pp. [page numbers]). London: Sage Publications.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

عنوان درس به فارسی: روانشناسی سیاسی تحریم و مقاومت فعال		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Psychology of Sanction and Active Resistance	
دروس پیش‌نیاز:	- پایه ☐ نظری ****	
دروس هم‌نیاز:	- تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری **** ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐ پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)	مرتبط با آمایش/مأموریت ☐ مرتبط با مأموریت/آمایش ☐ موسسه نیست ☐ موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

آشنا سازی دانشجویان با ابعاد روانشناختی سیاسی تحریم ها از سوی طراحان آن و نیز پیامدهای روانشناسی سیاسی آن بر دولتها، جوامع و شهروندان کشورهای هدف از جمله ایران و ارائه ساز و کار های مقابله ای در پرتو مقاومت فعال است. تحلیل روندهای روانشناختی مقاومت در سطوح فردی و سیاسی. درک تاثیر تحریم بر همبستگی ملی و هویت سیاسی، درک تاثیر تحریم بر سیاست داخلی و خارجی، شناسایی راهکارهای روانشناختی تاب آوری و مقاومت در برابر تحریم.

پ) سرفصل‌ها:

- کلیات: تعریف مفاهیم
- مبانی نظری روانشناسی تحریم های اقتصادی
- تاثیرات روانشناختی سیاسی تحریم بر اقتصاد و شاخص های اقتصادی
- تحریم های اقتصادی به مثابه ابزار قدرت در روابط بین الملل و سیاست خارجی
- روانشناسی سیاسی فردی و گروهی در وضعیت تحریم
- روانشناسی تحریم در کشور های جهان : کوبا، کره شمالی ، روسیه ...
- ابعاد روانشناسی مقاومت در مقابله با تحریم ها
- سبک زندگی تحریمی به عنوان استراتژی مقابله ای
- هویت و فرهنگ، رسانه و مقاومت
- روان شناسی سیاسی مقاومت: مطالعات موردی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

استفاده از ابزارهای نوین یاد دهی- یاد گیری در ارائه مطالب از سوی استاد درس
انتخاب متون متناسب و بررسی علمی آن ها در کلاس با مشارکت دانشجویان
تحقیق دانشجویان و ارائه سمینار کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد
- سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پروژه ۲۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. نفیو، ریچارد، هنر تحریم ها، ترجمه سید علی صادقی، تهران، پیام محراب.
۲. مدیریت اضطراب رفتار مصرف کننده در زمان تحریم اقتصادی ایرانی: مقالات مرتبط و متعدد.
۳. مدیریت اضطراب ناشی از فشارهای اقتصادی و راهکارهای مقابله ای: مقالات مرتبط.
4. Dyson, S. (2006). Personality and foreign policy: Tony Blair's Iraq decisions. *Foreign Policy Analysis*, 2, 289–306.
5. Dyson, S., & Preston, T. (2006). Individual characteristics of political leaders and the use of analogy in foreign policy decision making. *Political Psychology*, 27, 265–288.
6. Greenstein, F. (1967). The impact of personality on politics: An attempt to clear away the underbrush. *American Political Science Review*, 61, 629–641.
7. Hermann, M. (1980). Explaining foreign policy behavior using the personal characteristics of political leaders. *International Studies Quarterly*, 24, 7–46.
8. Kowert, P. (1996). Where does the buck stop? Assessing the impact of presidential personality. *Political Psychology*, 17, 421–452.
9. Preston, T. (2001). *The president and his inner circle: Leadership style and the advisory process in foreign affairs*. New York: Columbia University Press.
10. Suedfeld, P., & Tetlock, P. (1977). Integrative complexity of communications in international crises. *Journal of Conflict Resolution*, 21, 169–184.
11. Winter, D. (n.d.). Things I've learned about personality from studying political leaders at a distance.
12. Winter, D. (2005). Things I've learned about personality from studying political leaders at a distance. *Journal of Personality*, 73, 557–584.
13. Winter, D., & Stewart, A. (1977). Content analysis as a method of studying political leaders. In M. Hermann (Ed.), *A psychological examination of political leaders* (pp. [page numbers]). New York: Free Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظات برای ارائه درس برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش قید شود)

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود.)

الف) عنوان درس به فارسی: درس هدایت شده			
عنوان درس به انگلیسی:		Proposed Course	
دروس پیش نیاز:		-	
دروس هم نیاز:		-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری *****	
		نظری-عملی ☐	
		پروژه / رساله / پایان نامه ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐	
		مرتبط با آمایش/مأموریت	
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس(صرفاً برای دروس تخصصی اختیاری مشخص شود)		مرتبط با مأموریت/آمایش ☐	
		موسسه نیست ☐	
		موسسه است ☐	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ موارد دیگر:

ب: هدف:

هدف درس حاضر این است که گروه‌های علمی این امکان را بیابند تا با توجه به مأموریت‌ها، مقتضیات محلی، منطقه‌ای و جهانی یا موضوع پایان‌نامه دانشجویان و تقویت زمینه‌های مهارت و اشتغال دو واحد درس تعریف و یا از دروس دیگر رشته‌ها و گرایش‌ها تعیین کنند تا دانشجویان آن را بگذرانند.

(پ) سرفصل ہا:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ...درصد

آزمون پایان نیم سال ... درصد

آزمون پایانی ... درصد

سایر موارد در صورت نیاز قید- شود. پیروژه ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

بر اساس درس تعریف شده می باشد.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

(اگر ملاحظاتی برای ارائه درس، برای افراد با نیازهای ویژه همچون جامعه معلولین وجود دارد در این بخش، قید شود)

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

(امکان پذیری ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیکی یا ترکیبی و ملاحظات آن بیان شود).

